Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

KW 224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Koninklijke
Bibliotheek
's Hage

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Sereniſſimi ac potentiſſimi regis Sueciæ cubiculario, & civitatis Stralſundiæ gubernatori maxime ſtrenuo,

Illuſtri ac generoſo domino,

Dn. STENONI BIELKE, libero Baroni de Krokerum, &c.

NEC NON

Illuſtri ac generoſo domino,

Dn. CAROLO HORN, L. B. de Amynne, &c.

Promotoribus & dominis meis gratioſis, hoc enchiridion &c.

Officioſe dat dicatque

M. HENRICVS SOTERVS, *Dalia-Suecus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

TYPOGRAPHI
ad Lectorem.

Optime Lector, multum operæ inſumpſimus in hoc enchiridio adornando. quem in uſum cultiſſimus dominus M. Henricus Soterus haud pauca nobis ſuppeditavit. Siquid in noſtro labore tibi deſiderabitur, quo nos aliquando juvare poteris ad ſecundam hujus perficiendam libelli editionem; id quidem à te, ut ne negligas, humaniter & pro honore tuo contendimus; officiaque noſtra viciſſim offerimus. ſi vero minus; ſaltem, dum præſtitimus quæ valuimus, ſatis id erit ad probandum tibi fidelitatem noſtram, quam conſulere æqui bonique poſſis. Vale.

CON-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CONTENTA LI-
belli ſunt ſequentia octo.

I.

REgni Sueciæ geographica & politica deſcriptio. *autore Andrea Bureo, Sueco.* P.1.

II.

De ingenio, moribus & conſuetudinibus Suecorum. 73

III.

De regimine politico & civili regni Sueciæ. 76

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

IV.

De vectigalibus regiis. 175

V.

De potentia regis Sueciæ, tam mari, quam terra. 189

VI.

Series regum Sueciæ. 193

VII.

Regia familia Sueciæ, è *theatro Nobilitatis Suecanæ*, à *Ioanne Meſſenio Sueonio fabrefacto.* 273

VIII.

De propagatione religionis per Sueciam, ejuſdemque reforma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

formatione tempore Lutheri; item ſerie archiepiſcoporum Vpſalienſium. 288

SVM-

SVMMA PRIVILEGII.

ILluſtrium & Præpotentium D. D. Ordinum fœderatarum Belgiæ provinciarum decreto cautum eſt Bonaventuræ *&* Abrahamo Elzeviriis, *Academiæ Leydenſis typographis, Ne quis præter illorum aut hæredum voluntatem toto decennio proximo, his in regionibus excudat, aut alibi extra provincias excuſum inferat vendatve librum hunc, cui titulus*, Suecia, ſive de Suecorum regis dominiis & opibus, commentarius politicus. *Quod ſi quis contempta auctoritate, directe vel indirecte, librum hunc, totum, vel partem ejus, hoc ſive alio modo, extra dictum temporis intervallum typis mandare, vel impreſſum alibi in has oras inferre & vendere præſumpſerit; confiſcatione exemplarium, mulctaque inſuper ſexcentorum florenorum damnas eſto; uti latius patet in ipſo privilegio, dato Hagæ in conventu D. D. Ordinum Generalium*, XV *Maji*, MDCXXVI.

G. V. HERTEVELT V[t].

Ad mandatum Præpotentium D. D. Ordinum General. ſſ.

I. van GOCH.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

I.

REGNI SVECIÆ GEOGRAPHICA & politica deſcriptio.

Authore

ANDREA BVREO, SVECO.

EVROPAE partes ad ſeptentrionem vergentes moderni geographi orbem Arctoum appellant. Dividitur in Scandiam & Daniam. Scandia vel Scandinavia, quam Plinius inſulam incompertæ magnitudinis vocat, Europæ latus ſeptentrionale claudit: Regio latiſſima inter LV & LXXII gradum ſeptentrionalis latitudinis, & XXV ac LXV longitudinis extenſa: à meridie Daniam & Germaniam, à ſeptentrione & occaſu oceanũ, ab ortu vero Ruſſiam habet conterminam: ejus auſtraliores partes, ubi polus ultra ſexageſimum gradum non elevatur, cœlum ſatis habent mite & temperatum; mediæ vero quæ ſexageſimum gradum & circulum Arcticum interjacent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

cent, cœlum quidem non admodum clemens habent, ſed cœli ſeveritatem compenſat ſoli fertilitas, iis locis ubi ſylvis rupibuſque conſitum non eſt, partibus præſertim orientalioribus auſtralioribuſque. Extremæ autem partes circulum Arcticum & polum interjacentes, neque cœli neque ſoli gaudent clementia. Ideoq; mirandus ille naturæ rerumque omnium conditor, ſiquidem ibi frumenta propter languidum ſolis calorem non matureſcunt, pro incolarum ſuſtentatione, terras illas variorum animalium venatione, ſinus maris, lacus & flumina, multiplicium piſcium abundantia ditavit.

Fuit autem Scandia olim quam nunc multo populoſior. quod teſtantur plurimæ illæ, quarum hiſtoriæ mentionem faciunt, Scanzianorum in reliquas mundi partes expeditiones & quaſi inundationes; cum partim ob populi frequentiam ac innatam fœcunditatem, partim divinitus immiſſam annonæ charitatem, partim naturam populi ſuetam prœlio, & fugientem diſſidia, inſtar apum, ſibi ſuiſque liberis novas quæſierint ſedes. eandem etiam populoſitatem comprobare videntur lapidum, propter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſoli purgationem, comportatorum acervi, qui etiam in maximis inviis denſiſſimiſque ſylvis hodie viſuntur frequentiſſimi, qui evidenter convincunt eas olim omnes fuiſſe habitatas. Quare eam veteres ſcriptores non immerito officinam gentium vaginamque populorum appellarunt: Exiverunt enim hinc, non ſolum bellicoſi illi Suevi, Normanni, Vandalique & alii, verum etiam domitores & terror orbis, Gothiæ noſtræ Suecanæ indigenæ & propago, Veſtrogothi & Oſtrogothi, qui multis perluſtratis regnis & provinciis, & bello defatigatis pleriſque Europæ populis, tandem in Hiſpania conſederunt, ejuſque imperium ad noſtra uſque tempora obtinuerunt.

Scandinavia duo Arctoi orbis regna complectitur, Sueciæ videlicet & Norvegiæ. Sueciæ regnum, ut Scanzianæ teſtantur hiſtoriæ, reliquis antiquius eſt, à cujus regibus tum Danorum tum Norvegianorum veteres deſcendebant regum familiæ. Dan enim primus Danorum rex, à quo Dania vel Danmarchia denominata eſt, filius fuit Humeli Suecorum regis, in ordine decimi ſexti. Norvegii autem in ſuis Chronicis, prius quam ad ſuos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

deveniunt, viginti quinque enumerant Sueciæ reges, à quibus originem traxit Haldanus *Hvvitben*, qui maternum genus ducens à Solvone quodam Norvegiæ regulo, ipſi in ſuæ ditionis dominio ſucceſſit, poſteaque ſubactis multis provinciis ampliatum regnum ſuis tradidit hæredibus; cujus demum trineposHaraldus *Harfagher*, propulſatis devictiſque omnibus Norvegiæ regulis, primus ibi monarchiam inſtituit, ut teſtatur priſcum Norvegiæ Chronicon, à M. Ioanne Martini Slangerupenſi, anno M D.XCIV in Dania publicatum.

Regni Sueciæ imperium, per multa ſecula ab indigenis & domeſticis regibus feliciſſime adminiſtrabatur, donec Magnus *Erichſon* (alias *Smeck* cognominatus) Sueciæ & Norvegiæ rex, & Dominus Scaniæ, neglecto imperandi munere, ſe voluptatibus & ſocordiæ dedit. Cujus imperium pertæſi proceres, Albertum ducem Megapolitanum, ejus ex ſorore nepotem, contra eum ad capeſſendas imperii habenas acciverunt: Poſtquam autem Albertus regnum Germanis impleviſſet, quibus totum rerum cardinem demandabat, Sueciſque iis parendi neceſſitatem impoſuiſſet, plurimi procerum

rum ad Margaretam Daniæ & Norvegiæ reginam, cum Alberto de imperio certantem, deſciverunt. Poſtea regnum Sueciæ cum Danis trium regnorum unione conſtituta aliquantiſper conjunctum manſit, donec reges legum in coronatione juratarum immemores, ac neglectis ſpretiſque Suecis, Danos arcibus & gubernationi præfecerunt. Quare Sueci & Norvegiani ſe deſpectos contemtoſque videntes, Carolum Canuti, ex nobilitate Suecana conſpicuum, multoque rerum uſu præſtantem virum, Sueciæ & Norvegiæ regem conſtituerunt. Norvegiani deinde Chriſtierni primi Daniæ regis pollicitis allecti, ejus ſe imperio ſubjecerunt. Carolo autem in Suecia quaſi vicereges ſucceſſerunt Sturii, donec moderni Sueciæ regis avus Guſtavus primus, ex antiqua regum Sueciæ proſapia deſcendens, Herculea virtute, regnum à Danorum poteſtate penitus liberavit; Sueci etiam accepti beneficii memores, eum ejuſque poſteros maſculos regni hæredes conſtituerunt.

Potentiam fortitudinemque bellicam Suecorum arguunt, aſſidua vel continua potius, quæ jam annos fere trecentos cum vicinis geſſerunt, bella.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Ab illo enim tempore (ut priora ſileam) ſemper à vicinis laceſſiti, aliquando cum omnibus ſimul, ſæpius cum uno vel duobus belligerando, eos ſeque defatigarunt; nullamque interea ab omni parte vel decennalem pacem habuerunt, aliquando etiam civilibus diſcordiis flagrarunt.

Reipublicæ Suecanæ ſex ſunt ſtatus: Principes hæreditarii, Nobiles, ſtatus Eccleſiaſticus, Milites, Mercatores & Ruricolæ.

Regis filius natu maximus hęres eſt regni. Si plures habet filios, illis teſtamento Ducatus, filiabus vero dos conſtitutionibus regni determinata, centum videlicet millium Ioachimicorum, non è fiſco regio, ſed Ordinum contributione, datur. Quanquam autem regum ſucceſſio jam ita ſit immutata, ut qui olim ſuffragiis eligebantur, nunc ſint hæreditarii, jurant tamen in Religionem Auguſtanæ confeſſionis & leges regni.

Hoc loco ſilentio tranſire non poſſum ſapiens illud reipublicæ Suecanæ fundatorum inſtitutum, qui cum Iethro conſiderantes imperii onera unius humeris ſuſtineri non poſſe, gravibus iiſdem oneribus levandis Senatum regni conſtituerunt, qui regi in arduis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

arduis reipublicæ negotiis conſuleret, perpenderetque quid & ipſi Regnoque conſultiſſimum foret: Hi ſemper ab ſelectiſſima totius regni Sueciæ nobilitate eligebantur, inter quos ii ſemper in maxima authoritate fuerunt, qui præ cæteris reipublicæ onera ſuſtinuerunt, nempe hi tres, Regni *Drotſet*, *Marsk* & Cancellarius. *Drotſet* fere Viceregem ſonat, unde etiam in hodiernum uſque diem manet Reginæ appellatio *Drotning*: hujus Drotſeti, quem, vocabulo non ſatis apto, Archidapiferum vocant, olim munus erat, Regem, ſi qua in re contra leges patriæ Regnique conſtitutiones delinqueret, admonere, emendationemque ſuadere, ut ex hiſtoriis atque unione illa quæ ante ducentos triginta annos inter hæc borealia regna conſtituta erat, videre licet. Quæ quidem duriſſima erat provincia, quæ eos ſæpius in extrema conjecit pericula; Hodie vero præſidet Parlamento vel ſummo judicio regio, quod *Hoff-retten* vel *Konungznamd* vocant, cauſaſque per appellationem illuc devolutas una cum Vicepræſide cæteriſque aſſeſſoribus cognoſcit & judicat, à quo quidem appellare non licet, conceditur tamen in gravibus controverſiis
 revi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

reviſio: Primo autem cognoſcuntur & judicantur cauſæ in civitatibus à Conſulibus & Scabinis civitatum, ruri vero à judice territorii, quem *Häredzhöffding* vocant, à quo appellari poteſt ad judicem provincialem, quem *Lagman* vocant, ab eo rurſum ad ſupremum illud, de quo locuti ſumus, judicium.

Poſt adminiſtrationem juſtitiæ proximum Regis munus videtur defenſio patriæ, ideoque oportet ut ſemper ſtrenuos habeat milites, non ſolum fortibus & bonis prognatos, verum etiam ſumma diligentia & induſtria exercitatos, inſuper & omnis generis inſtrumenta bellica ſemper in parato habeat: Quam provinciam Reges Sueciæ *Richſens Marsk*, vel Regni Mareſcallo demandare ſolent, quem, cum fortitudinis bellicæ curam gerat, ab antiquo nomine *Madersk*, quod virum fortem vel Martialem ſonat, contractè *Marsk* nominarunt, veriſimileque eſt, ipſum etiam Martem, quem veteres olim (ut teſtatur Virgilius) Geticis putabant arvis præſidere, nomen ab eadem traxiſſe origine. Hujus Mareſcalli officium eſt, Generalem agere belli Ducem, cum ipſimet Regi aciei præeſſe non placet. Is colle-

gas

gas habet complures, inter quos præcipuus eſt *Rÿck ſens Tÿghmeſter*, hoc eſt, munitionum, tormentorum bellicorum, armaturarum, machinarum atque omnino omnium apparatuum, inſtrumentorum, eorumque artificum & opificum præfectus, cui demandatum eſt procurare, ut omnia ejuſmodi fideliter juſtoque tempore procurentur. Habet & Mareſcallum Campeſtrem, & cohortum turmarumque tam equeſtrium quam pedeſtrium Tribunos, Primipuloſque eorumque ſuffraganeos, quorum ope milites omni armorum genere exercet, ut habiles expeditiq; fiant, ac quiſq; quid ſui ſit officii ſciat, cum in aciem progrediundum eſt. Ad hujus collegii forum pertinent omnes caſus, quibus contra conſtitutiones bellicas vel Caſtrenſes, quas *Krÿgharticklar* vocamus, peccatur.

Quandoquidem autem Regni Sueciæ ita fert conditio, ut non terreſtri ſolum, verum etiam maritima ſive navali defenſione egeat, conſiderarunt, utrumque bellum ab uno Duce commode geri non poſſe; noſtro præſertim ſeculo, poſtquam tormenta bellica, & ob eorum commodiorem in bello navali uſum, naves majores

inventæ ſunt. Quare inter regni Senatores tertium dignitatis locum decreverunt Architalaſſo, quem ad exterorum imitationem *Rÿcks Admiral* vocamus. Cujus officium eſt, ut Claſſis Regiæ dux ſit, habeatque curam totius prælii navalis, ut naves idoneæ fideliter ædificentur, diligenter parentur, neceſſariiſque bellicis machinis inſtruantur, peritique navium Capitanei, naucleri, gubernatores, atque omnis rei nauticæ idonei præfecti, opifices & miniſtri eligantur, ſuſtententur & cōſerventur, portuumque munimenta oportunis locis ædificentur ſcopulique pernicioſi notentur. Is collegas habet Viceadmiralium, particulariumque Claſſium Admiralios & Capitaneos; pertinentque ad ejus forum omnes cauſæ quibus adverſus Conſtitutiones Claſſicas ſive Nauticas delinquitur.

Quia verò ad bonam Reipublicæ conſtitutionem non ſufficit ſolum juſtitiam inter privatos adminiſtrare, patriamque ab exterorum incurſibus defendere; verum etiam ſummopere neceſſarium & utile ſit, ut diligens quoque habeatur ratio, quomodo reipublicæ corpus, quod ex pluribus diverſiſque membris conſtat, æquabili-

ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

er counitum, æterna harmonia feliciter cohæreat, ac tam ab interna quam externa contagione incorruptum ſuſtentetur & conſervetur: Putarunt igitur ſumme neceſſarium, ut inter Regni Senatores unus deligeretur, qui præ cæteris politicis diſciplinis bene imbutus, vario graviſſimarum rerum uſu & experientia edoctus, ejus rei ſingularem in ſe curam reciperet; qui, ſi, ut par eſt, cæteros experientia, judicio & meritis anteceſſerit, quamvis non ordine, æſtimatione tamen & dignitate, ſemper apud Reges, inter Regni Senatores, ſupremo loco habitus fuerat. Ille enim cum Rege cæterorum conſilia & deliberationes ſeorſim perpendit, ac conſultationum delectum, diligenti adhibita rerum trutina, cum Rege inſtituit. Eum ab illo tempore quo Runæ vel Gothicæ literæ una cum ejus officii & dignitatis appellatione interciderunt, ad Latinorum imitationem, quorum literæ in priorum locum ſubſtitutæ ſunt, Cancellarium vocamus, à cancellando, vel à cancellis quibus cancellariæ olim circumcinctæ erant. Ejus, ut ſuperius commemoratum, inprimis munus eſt, curam habere, non ſolum ut reipublicæ membra, Status vide-

videlicet, è quibus totum ejus ſyſtema conſiſtit, æquabili libramine concinnata & counita, harmonice ad perennem durationem coagmententur, ſuſtententur & conſerventur: verum etiam prævidere & proſpicere quænam noſtræ reipublicæ conditio & conſtitutio ſit ad vicinas, quaſque ab illis vel commoditates, vel detrimenta capere poſſit, oportuniſque vel mediis ſeſe offerentes commoditates acceptare, vel neceſſariis remediis imminentia detrimenta tempeſtive prævenire & avertere. Proinde ad illum pertinent omnes conſultationes & deliberationes cum Regni Senatoribus, Conſiliariis Cancellariæ, vel Statibus Regni, omnia comitia, conventus, & tractatus cum Regni Statibus, omnia privilegia, omneſque à Rege conceſſæ Iudiciorum reviſiones, & earum definitivæ ſententiæ, omnes conſtitutiones, Statuta & ordinantiæ, Gubernatorum provincialium, Caſtellanorum & officialium plenipotentiæ, inſtructiones, informationes, juramenta & aſſecurationes. Inſuper omnes controverſiæ & tractationes cum vicinis Regibus, Principibus, rebuſque publicis: Bella, Induciæ & pacificationes, Legatorum & Commiſſariorum inſtructio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſtructiones & relationes, extraneorumque Legatorum Commiſſariorumque propoſitiones. Hujus collegæ ſunt Vicecancellarius & conſiliarii Cancellariæ; ſuffraganei Archivi cuſtos, Secretarii Regii & Cancellariæ ac Archivi ſcribæ. Poſtremo ne omnia ſupradicta corruerent, neceſſarium erat, ut nervi rerum gerendarum, pecuniæ acquirendæ & redituum conſtituendorum, rationem non negligerent. Quintum ergo, inter primarios Regni Senatores, honoris gradum decreverunt theſaurario; cui incumbit, ut reditus juſto tempore importentur, bene ſerventur, & ex æquo diſtribuantur, rationeſque tam acceptorum quam expenſorum juſte reddantur. Is collegas habet Conſiliarios Cameræ, vel Archicamerarios, Præfectos provinciarum, Quæſtorem & Camerarios. Ad hujus forum pertinent omnes cauſſæ fiſci, delictaque quæ in rationibus acceptorum & expenſorum committuntur. Præter hos quinque ſummos Senatores, conſtituti ſunt & alii Regni Senatores & Conſiliarii, qui ut eo majore cura & diligentia patriæ neceſſitatem perpendant, ſemper à præcipuis antiquiſſimiſque nobilitatis Suecanæ familiis eliguntur.

Nobi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Nobilitas in Comites, Barones, Equites auratos, communemque nobilitatem dividitur. Comites olim Ierl dicebantur, ſingularique ritu ob ſingularia merita à Regibus, quemadmodum & Duces, quos *Hertogh* vocabant, creabantur. Sed neque titulus neque Ducatus vel Comitatus ad hæredes transibat. Et quoniam experientia olim docuit, eos ſe Regibus ſæpius oppoſuiſſe, aliquot ſeculis omiſſi ſunt earum dignitatum tituli; donec Ericus XIV ejuſque ſucceſſores, ad exemplum aliorum Regum, eoſdem titulos rurſum introduxerunt, Comiteſque ac Barones hæreditarios creare cœperunt. Equites aurati etiam virtutis ergo à Regibus creantur, ſed titulus ad poſteros non tranſit, niſi illi, parentum veſtigiis inſiſtentes, tales meruerint honores. Communis nobilitatis nomine veniunt cæteri nobiles inferiores, qui nullo peculiari honoris gradu donati ſunt, olim *Affvvapn* dicti, aut quod in bello expeditis armis eſſent conſpicui, aut ſcuta inſignibus gentilitiis ornata haberent: Ejuſdem plane ſunt conditionis cum iis quos Germani communiter *die vom Adel, oder Edelman*, Galli *Gentils hommes*, & Angli *Eſquier* vel *Squire*, aut *Gentlemen*.

emen appellant. Hi omnes maximis dotati ſunt privilegiis, bonaque habent hæreditaria allodialia, exceptis Comitatibus & Baroniis, iiſque prædiis quæ nuper à Regibus acceperunt, quæ ſunt feudalia. Ex ſupra dictis Nobilitatis ordinibus eliguntur Senatores Regni, Archicamerarii, judices terreſtres, gubernatores provinciarum, caſtellani, & id genus ſupremorum officiorum adminiſtratores, quibus maximi deputati ſunt reditus.

In Suecia tam filiæ nobilium, quam filii in bonis allodialibus ſuccedunt, filio tamen pars cedit dupla, cum filiæ tertia tantum. Quæ hæreditatis diſtribuendæ ratio à Birgero Ierl Regni gubernatore ante annos plus minus 370 introducta perhibetur.

In ſtatu Eccleſiaſtico ſunt: Archiepiſcopus Vbſalienſis; & Epiſcopi, Lincopenſis, Scarenſis, Strengnenſis, Aroſienſis, Vexionenſis, Aboenſis & VViburgenſis; Quibus adnumerantur etiam ſuperintendentes, Calmarienſis, Revalienſis, Mariæſtadienſis & Gotheburgenſis. Epiſcopis rurſum & Superintendentibus attributi ſunt Canonici & capitulares; his ſubſunt Præpoſiti, Paſtores & Sacellani, qui rem divinam in ſingulis curant templis.

Epiſcopi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Epiſcopi olim multas poſſidebant ar
ces, plurimaque prædia, è quorum re
ditibus Principum more vivebant
unde inſolentiores facti rem ſæpe fa
ceſſebant Regibus, eoſque aliquand
Regno expulerunt. Quare Guſtavu
primus ne idem ſibi ſuiſque poſter
accideret, allectis ſibi contra Epiſco
pos rebellionem parantes regni pro
ceribus, eorum conſenſu arces & præ
dia Eccleſiaſtica coronæ ſive fiſco Re
gis adſcripſit; aliquibus ſaltem prædi
relictis, ex quibus, & parte Decima
rum ſibi aſſignata, Epiſcopi cæteræqu
Eccleſiaſticæ perſonæ honeſtam ha
bent ſuſtentationem. Erant olim præ
dicti Epiſcopi in Regni Senatorur
numero, uſuſque eſt Archiepiſcopu
Vbſalienſis, aliquando etiam Epiſco
pus Lincopenſis, Primatis Regni Sue
ciæ titulo: Ambiebatur ideoque tur
illa dignitas à ſummæ nobilitatis vi
rorum filiis, ſed poſtquam Sueci Re
formatam amplexi ſunt Evangelicar
Religionem, ſacra tantum curant
quamobrem hodie ad illa munera ad
mittuntur etiam Eccleſiæ miniſtro
rum, mercatorum, ruricolarumqu
filii. Habent tamen adhuc in omnibu
comitiis una cum reliquis Regni ſta
tibus ſua ſuffragia & vota.

Statu

Status militaris conſtat è copiis tam equeſtribus quam pedeſtribus, non tamen è milite peregrino & mercenario, ſed domeſtico. Pedites enim è ſelecta juventute, ad militiem apta, decimati conſcribuntur. Qui poſtquam conſcripti ſunt, prædia immunia poſſident, inſuper etiam ſtipendium à Rege accipiunt: quos tyrones Rex per officiales ei rei deſtinatos, aliquot annis domi omni armorum genere laboribuſque caſtrenſibus exerceri curat, in expeditionibus interim pugnantibus veteranis. Quo fit, ut quamvis ſatis magnas contra hoſtem extra Regni fines eduxerit copias; patria tamen in omnem eventum juſta defenſione non deſtituatur, mercenarioque milite, rariſſime, ac non niſi certis de cauſis, utatur. Non igitur mirandum, quod ſæpius etiam noſtra memoria, cum omnibus vicinis, Moſcho videlicet, Polono, & Dano, ſimul bella geſſerit. Defatigatis autem copiis, vel expeditionis perennitate attenuatis, ſtatim ſubſtitui poſſunt novæ, quæ armis & caſtrenſibus laboribus aſſuetæ, militiæ difficultatem ferre poſſunt: Regni videlicet firmiſſimum præſidium. Equeſtres copiæ ſunt duplices, nobilium ſcilicet & plebejorum. Nobiles

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

enim pro quantitate prædiorum & redituum, equites in defenſionem patriæ alunt; ac præterea ex qualibet provincia plebeji qui prædia habent inſigniora, ut ea ab omni cenſu ſervitioque immunia teneant, ſub vexillo provinciali equo ſtipem merentur.

Mercatores urbium oppidorumque inhabitatores, omnis generis indigenas merces ab incolis coëmunt; atque aut ipſi in exteras nationes exportãt, aut extraneis illuc navigantibus vendunt; unde lucra hauriunt maxima. Habent autem civitates illæ antiquas leges municipales, à vetuſtiſſimæ civitatis Bircæ jure derivatas: quæ civitas ante ſexcentos annos ſedes erat regia, totiuſque regni emporium celeberrimum. Habent etiam ſingulæ civitates ſingularia privilegia, conſtitutionesque optimas; quibus antiquitus ordinatum determinatumque erat, qua ratione civitates maritimæ cum extraneis, mediterraneæ vero cum incolis ac maritimis civitatibus, mercimonia exercerent, ut ad ſingulas lucrum emolumentumque redundaret; cautumq; erat ne unius civitatis commodum incrementumque alterius damnum ruinamque adferret. Quæ privilegia, propter maximos, quibus Sue-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

a jam diu conquaſſata eſt, belli tur-
ines, à civitatum præfectis, quibus
gum adminiſtratio demandata erat,
iquantulum ſunt neglecta; (inter ar-
a enim ſilent leges) unde in com-
ercijs paulatim multæ irrepſerunt
nomaliæ. Ideoque modernus Rex in-
r alia, quibus ſuum erga patriam
morem, indefeſſumque reſtaurandi
orroborandique declaravit ſtudium,
tiam antiquas illas conſtitutiones,
uaſi intermortuas, reſtauravit, auxit-
ue: quæ ſi in poſterum obſerventur,
que debito vigore manſerint, du-
ium non erit, quin ſingulis civitati-
us priſtinus reſtituatur nitor.

Ruſticorum ſtatus infimus ac quaſi
ndamentum & baſis reliquorum
t, qui reliquis victum & amictum
ppeditat. Horum duo ſunt genera,
rimum vocant *Skatbönder*; qui agros
abent hæreditarios, ex quibus quot-
nnis certam dant penſionem; quam
eges adaugere non conſueverunt:
uibus etiam ea prærogativa antiqui-
us conceſſa eſt, ut ſi rei militari ſint
lonei, poſſintque ſibi equum arma-
uramque idoneam comparare, quan-
iu ii eorumque filii equo ſtipem me-
ent, prædia ab omni penſione ſervi-
uteque immunia habeant. Quæ res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

facit, ut plurimi, quaſi ab incunabilis animum ad rem militarem applicent, unde Regis exercitus equeſtris non parum corroboratur. His adnumerantur & ii qui *Bergzmān* dicuntur, qui montana inhabitantes effodiendīs cōflandiſque metallis dant operam, unde maximum hauriunt lucrum, ideoque plerumque ſunt divites. Reliqui ruſtici regia aut nobilium vel Eccleſiaſtica colunt prædia: qui etiamſi Dominis fundi, præter annuos reditus & ſervitia præſtant; multas tamen ex piſcationibus, aucupiis & lignatione, aliquando etiam venationib⁹, habent commoditates, quæ aliorum regnorum colonis ſunt denegatæ. Quandoquidem regio lacubus fluminibuſque piſcoſis, alicubi etiam ſylvis abundat, quorum commoditates dominis fundi, præter earundem frequentiam longinquitatemq; ab eorum reſidentiis, uſui eſſe non poſſunt: quare nullibi in aliis regnis, piſces, aves, leporeſque, & id genus alia, minoris vęneunt, quam in Suecia. Poſtremo ad concluſionem de ſtatibus regni, præterire non poſſum; Ruricolas una cum cæteris regni Ordinibus, etiamnum in omnibus comitiis peculiarem habere ſeſſionem, ſuaque vota & ſuffragia

Quo

Quo fit, ut nullus ſtatus ſit contemtus; neminique bono & honeſtatis amanti patriæ civi, per ſuas virtutes, ad eximios honores & dignitatis gradus perveniendi via præcluſa ſit.

Fuerunt olim in regno Sueciæ unicuique provinciæ ſua jura legeſque propriæ, quarum varios fuiſſe perhibent auctores, quorum nomina majori ex parte ob vetuſtatem ignorantur. Vplandicæ tamen Vigero Spa, Veſtrogothicæ vero Lumbero cuidam adſcribuntur. Suntque Veſtrogothicæ illæ ejus vetuſtatis, ut proculdubio latæ videantur eo tempore quo Gothi hinc exiverunt, vel paulo poſt. Mentionem enim faciunt Gothorum in Græcia & Thracia habitantium, videlicet ne quis eorum ſit particeps alicujus hæreditatis in Suecia vel Gothia, niſi illuc redire ibique degere voluerit. Conſtat autem, Gothos ante Alexandri Magni tempora ibi habitaſſe, quos ille vitandos pronunciavit. Iidem etiam, ante natum Chriſtum, ſæpius terrori erant Romanis, quo minus Imperii ſui fines trans Danubium propagare auderent. Conveniunt autem leges illæ majori ex parte cum Iſidori legibus Viſogothorum, quamvis multo ſint breviores. Quare veritati non abſonum vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

detur, eaſdem Iſidori Viſogothorum
leges à noſtratium Veſtrogothorum
conſtitutionibus primum derivatas
ac poſtea, ut ipſi teſtantur tituli, à Vi
ſogothorum in Hiſpania regibus aug
mentatas eſſe. Ex ſupradictis autem
provincialibus legibus, aliiſque Regn
conſtitutionibus, Epiſcopi & Senatore
Regni ante annos plus minus 270 ge
nerale jus totius Regni compilarunt
legi naturę valde congruum, nec à jur
Civili multum diſcrepans, niſi quo
hujus vigore lites multo citius ad fi
nem perducantur.

Habuerant veteres Sueci Gothiqu
proprias literas, quas illi Runas, exter
vero literas Gothicas communiter ap
pellarunt. Quas neſcio quamobrem
primi Chriſtianæ religionis apud eo
propagatores abolere voluerint, inqu
illorum locum Latinas ſubſtituerint
Suſpicantur quidã, iis literis olim plu
rima de illorum antiqua religione ex
titiſſe ſcripta; eamque penitus extirpar
non potuiſſe, niſi tam ſcriptura quam
omnes libri iiſdem literis ſcripti peni
tus abolerentur. Sed credibile eſt, ea ra
tione plurima ſublata eſſe monuméta
quæ alias poſteritati maximæ fuiſſen
utilitati. Quæ res occaſionem præ
buit, ut plurimæ eorum antiquitates

ſcitu

ſcitu dignæ, jam æterna ſepultæ jaceant oblivione. Sunt enim noſtrates ſoli, exceptis Græcis, qui inter omnes Europæ populos, de propriis & à nullis aliis acceptis gloriari poſſunt literis. Quare ſi per tot ſeculorum anfractus, iiſdem literis ſtructæ cumulatæque huc uſque extitiſſent antiquitates, potuiſſent proculdubio noſtri, quibusvis ſcientiarum theſauris, cum Græcis Latiniſque certare. Cum enim literæ ſint artium ſcientiarumque nutrices, propagatrices, & conſervatrices, veriſimile eſt, noſtrates, præ reliquis ſeptentrionalium regionum incolis, ut literarum ita & artium ſcientiarumque cultores extitiſſe. Quamobrem olim tam Græcis quam Latinis Philoſophis admirationi fuerant Gothi; quod præ cæteris omnibus gentibus, animorum immortalitatem firmiſſime crediderint. Ac quamvis eorum de animæ immortalitate ſcripta jam perierint, ſi etiam neque extarent extraneorum de ea re teſtimonia, poſſet tamen diligens antiquitatum ſcrutator, ex innumeris illis, quæ etiam hodie apud nos extant, monumentis, literis Runicis immanibus ſaxis rupibuſque inſculptis, ejus certam infallibilemque conjecturam ca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

pere. In illis namque ut plurimum ad finem adduntur hæc verba:

ᛉᚢᚦ·ᚼᛁ·ᛆᛚᛒᛁ·ᛋᛁᛆᛚ·ᚼᛆᚿ

hoc eſt: Deus adjuvet animam ejus. Præterea quod & artium fuerint cultores, non obſcuro id eſt argumento, quod ruſtici etiamnum in ſcipionibus ſuis calendaria Runis vel Gothicis literis inarata geſtent, ex quibus anni tempora, novilunia & plenilunia, annos biſextiles, aureum numerum, literas Dominicales, aliaque ad eam rem ſpectantia, exactiſſime ſupputare ſciunt.

Ad incolarum ingenia moreſque quod attinet, velim ut de iis extranei potius judicent. Verum tamen eſt, eos, non hodie ſaltem, verum antiquis etiam tẽporibus ob hoſpitalitatem præ cæteris commendatos fuiſſe: quod teſtatur A. Bremenſis, dicens: Quamvis omnes Hyperborei hoſpitalitate ſunt inſignes, tamen præcipui ſunt noſtri Sueones; quibus eſt omni probro gravius, hoſpitium denegare transeuntibus. Sunt etiam præ cæteris humanitatis, candoris, animique ſynceritatis laude conſpicui. Ideoque multis extraneis admirationi fuit, quod etiamſi ibi frequentes ſint ſylvę,

rariſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ariſſimi tamen inveniantur latrones. Neque à veritate aberrat G.Mercator, de illis ſcribens: Incolæ, ſi cum Germanis conferantur, civilitatis fortaſſe minus, induſtriæ certe ingeniique plus habent; utpote quovis eorum ruſtico omnia opificia arteſque mechanicas callente.

Chorographica Regni deſcriptio.

SVeonia (ut verbis utar A. Bremenſis) regio eſt fertiliſſima, ager frugibus & melle opimus, extra quod pecorum fœtu omnibus antefertur. Hęc ille: In quo quidem ei contradicere non auſim, cum ruſtici Hollandici, qui huc transmigrarunt, affirment ſe hic tantum butyri & caſei ex ſexagenis lactis amphoris conficere poſſe, quantũ in Hollandia è centenis. Lacus variis piſcibus abundantes habet innumeros; inter quos tamen ſunt præcipui *Meler, Vener & Veter*: quibus adnumerantur Hielmer Nericiæ, SirianDalecarliæ, Aava, Lula*tresk*, Torne*tresk* & Enera*tresk* Lapponiæ, & Vla*tresk* Cajaniæ, nec non Pejendæ Tavaſtiæ: quibus merito adnumerari debet lacus Ladoga, inſignis magnitudinis, qui nuper fœdereMuſcovitico maxima ſui parte in jus Regum Sueciæ ceſſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Flumina inſigniora ſunt, quæ e iiſdem lacubus derivantur, Dalacar lus, Saga, Vla, Angermannus, Ti dalida, Nos, Eda, Vsk, Niſſa, La ga, Helga, Marboa, Aam, Cumo elff, Cimielff, Hoelff, Vlaelff, Voxen Prinſioki, Poventz, Nieva: de quibu in provinciis quas ſecant aut alluun dicetur.

Regio non omnibus quidem in locis plana eſt, ſed præſertim in ſeptentrionalibus occidentalioribuſque partibus montoſa & ſylvoſa, qui equidem montes non omnes colonis ſunt impedimento detrimentoque. Nam eorum multi plurimis variorum metallorum generibus ſunt ditiſſimi; quæ certe metalla, ut conflentur, maxima lignorum egent copia. Vnde videre eſt mirandam ſtupendamque naturæ opificis benignitatem, quæ ne tales metallorum venæ hominibus inutiles eſſent, ſemper in noſtra patria iis aſſociavit ſylvas, perenneſque, quibus elaborari poſſent, aquarum decurſus. Neque carent iidem montes ſylvæque etiam aliis commoditatibus. accolis namque venationes aucupiaque præſtant optima. Loca maritima littuſque non Sueciæ ſolum, verum & Finlandiæ, naturæ Conditor undequaque

inſu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſulis innumeriſque ſcopulis prærup-
ſque rupibus circumcinxit, ac quaſi
bvallavit,ut impoſſibile ſit extraneis
ne perito ductore ab indigenis edo-
o ad illas oras appellere. ſuntque il-
ſcopuli ſaxis aſperi, aut cautibus in-
ii, & vix virenti ceſpite veſtiti. Inſulæ
tiam,in mari pręſertim,quamvis ſuis
ocis agros, prata, paſcuaque habeant
ratiſſima; tamen majori ex parte ru-
ibus denſiſſimiſque ſylvis ſunt conſi-
æ. Vnde exteris primum illuc adven-
antibus mirum videtur, ſolum tam
ſperum & incultum incolis alimo-
niam ſuppeditare poſſe; ad interiora
uté venientibus, panditur regio pul-
chra, cunctis vitæ neceſſariis opulenta
atis; Vnde illis prius concepta admi-
ratio evaneſcit. Regio tota, ſicut &
Britannia, Norvegia, Dania, Polonia
& Muſcovia, omneſque LI vel LII gra-
du latitudinis ſeptentrionaliores pro-
vinciæ, vino caret; ejus tamen maxi-
ma copia, & quidem omnis generis, à
mercatoribus iſtuc advehitur: interim
tamen vini defectum cereviſia vel zy-
thum è macerato frumento decoctũ
reſarcit. Inſulani & matitimi ut plu-
rimum piſcatura; mediterranei agri-
cultura pecoribuſque victitant: unde
fit ut hi reliquis frumenta,aliaque quæ
regio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

regio copioſe profert, illi vero hiſce piſces ſubminiſtrent.

Regnum Sueciæ dividitur in Sueciam, Gothiam, Finlandiam, Ingriam atque Eſthoniam: Suecia rurſum, i Sueoniam proprie dictam & Nordlandias diſtinguitur; Sueoniæ provinci ſunt Vplandia, Veſtmannia, Dalecarlia, Nericia & Sudermannia. Vplandia ſede regum plurimiſque oportunitatibus clara, quæ reliquas antiquitus antecelluit, ab occaſu dividitur à Veſtmannia, Haga flumine à ſeptentrione eam atque Geſtriciam Dalecarlus interlabitur fluvius. Ab ortu vero & meridie mari Svevico & Melero lacu alluitur. Solum habet fertile, frumenti optumi ferax, quod vicinis montanis, in metallis fodiendis occupatis aliiſq; in maxima copia ſubminiſtrat. Lacus etiam habet plures, inter quos Melerus, plurimis pulcherrimiſque refertus inſulis, piſcatione quoque dives præcellit. Nec deſunt mineræ, ferri præſertim & plumbi, alicubi etiam argenti, tametſi non adeo divites. Dividitur autem Vplandia in tres Folklandias, hoc eſt, trium populorum provincias, Tihundriam, Athundriam & Fiedrundriam. Tihundria, Vpſalia ſeptentrionalior, à decem præfecturis,

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

quas diſtributa eſt, nomen habet.
thundria inter Stocholmiam, Vpſa-
am mareque interjacens ab octo;
edrundria, in qua ſita eſt Enecopia,
quatuor, in quas diſtincta eſt præfe-
uras, nomen acceperunt. Vbi hoc et-
m obiter addam; Quibuſdam notatu
gnum videri, præfecturas Vplandicas
gnominationē habere ab *Hundrat*,
oc eſt Centuria, ut *Erlinghundrat*,
eminghundrat, *Longhundrat*, *Lyhun-*
at, &c. Vnde autumant, primorum,
ui huc advenerunt, colonorum fa-
ilias per centurias diſtributas fuiſſe;
deque cognomina præfecturarum
hodiernum uſque diem manſiſſe.
nde conjecturam capiunt, bis mille-
as ducenenaſque in primorum huc
lventantium exercitu fuiſſe familias.
reliquis autem provinciis præfectu-
e nominantur *Härodh*, ab *Här*, quod
ercitum, & *Odh*, quod poſſeſſionem
gnificat. Vnde opinantur; poſtquā
Vplandia præter regionis capacita-
em excreviſſet populi multitudo, cō-
riptos fuiſſe exercitus, qui novas ſi-
i quærerent ſedes, locumque ubi con-
derunt cognominatum fuiſſe ejus
xercitus poſſeſſionem, ut *Dägahä-*
edh, *Lyſtughhäredh* &c.

Vplandicarum civitatum, totiuſq;
regni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

regni præcipua eſt Stocholmia, ſede
regia, regnique metropolis & empo
rium celeberrimum, in inſula quadam
in faucibus Meleri, loco quidem ſat
oportuno, ſpectatoribus tamen ob vi
cinas rupes non admodum grato, ſita:
quæ cum ob inſulæ anguſtiam tan
emporii cives capere non poſſit, ſubje
cta habet ſuburbia ampliſſima: auſtra
le in littore peninſulæ *Tören*; & bo
reale in Attundia ſitum. Plurima hui
civitati præſtant navigationum com
moditates emolumenta. Per Melerum
enim lacum, ferrum, cuprumque,
quod mediterranearum civitatum in
colæ à montanis coëmunt; tum &
triticum, ſiligo, hordeum, avena, le
gumina, butyrum, caſei, carnes, ſe
bum, coria pelleſque variæ, lignaque
& alia hominum ſuſtentationi mer
cimoniiſque apta, facilime exportan
tur, extraneæque merces importan
tur. Mari autem vinum, ſal, oleum,
panni ſericei, lanei, lineique, ſacca
rum, aromata, aliæque merces com
plures, quibus regio partim deſtitui
tur, partim ea ad ſufficientiam non
profert, abundanter ex omnibus Eu
ropæ partibus advehuntur; ut ſileam
quæ etiam à borealioribus provinciis
magna copia aſportantur. Stocholmiæ
ſucce-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

cedit Vbſalia, quondam totius ſe-
ntrionis Regia, (unde Vpſala *Ko-
ng*, regius erat tum titulus,) & me-
polis antiquiſſima, ſedes nempe Re-
, ſacerdotalis & judicii ſupremi.
nc vero ſedes Archiepiſcopalis, tem-
cathedrali celeberrimo, propin-
aque arce pulcherrima, in præru-
colle, decorata. Sita eſt quaſi in
edio umbilico Vplandiæ, ad ripas
læ amnis, in lacum *Ekolen* illaben-
, loco plano amœnoque. Anno 1235,
gnante Erico Balbo, Archiepiſcopo
lero, Collegium quatuor Profeſſo-
m Vpſaliæ inſtitutum erat, ex quo
ſtea, auctis omnium facultatum
ofeſſoribus, Academia conſtituta
, ſingulari privilegio, eodem videli-
t quo Academia Bononienſis, à
xto IV Pontifice, anno 1476, dona-
. Quæ ſæpius ob temporum inju-
am diſſipata, tandem anno 1595 à
arolo Nono, ſatis liberaliter, cum
ivilegiis, tum etiam reditibus deco-
ta, priſtinæque conditioni reſtituta
t. Modernus autem Rex GVSTAVVS
DOLPHVS, ſingulari quo erga literas
teratoſque flagrat amore, ejuſdem
cademiæ privilegia, Profeſſorum ſti-
endiatorumque numerum ita auxit,
t cuivis Academiæ Europeæ par ſit;
atque,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

atque, ne incertis reditibus ſuffi...
rurſum contabeſceret, ſingulari li...
ralitate, anno 1624, tantæ rei annu...
ſufficienteſque deſtinavit ſumptus...
propriis bonis paternis allodialib...
quæ Regio diplomate in Academ...
perpetuam poſſeſſionem aſſigna...
eodemque privilegio, quo nobile...
hoc regno ſua poſſident bona alloc...
lia, dotavit. Habet præterea Vpland...
Enecopiam, Sigtuniam, Oregru...
diamque oppida, mercimoniis q...
dem valentia, prioribus tamen n...
comparanda.

Veſtmannia Vplandiam fertilit...
comitatur, ſed mineris vincit; Ha...
enim *Salbergh* argenti fodinam p...
ſtantiſſimam; innumeriſque locis c...
lybis ferrique inexhauſtas venas: n...
deſunt etiam cupri, plumbi, ſulph...
riſque mineræ. Civitatum in ea pr...
ſtantior eſt Aroſia, vulgo *Weſter*...
ſede Epiſcopali temploque cathedra...
nec non & arce conſpicua, ubi m...
gnam eſt videre cupri ferrique à mo...
tanis partibus allati copiam. Huic ſu...
cedunt Arbogia & Köping iiſdem...
mercimoniis, præſertim vero fer...
abundantes.

Dalecarlia Veſtmanniam mine...
ſequitur, ſed cupro eam reliquaſq...
ante...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

nteit. ibi ſtupenda videas, quæ lucri
upiditas, imis in rupium viſceribus,
mmenſis & plus quam giganteis la-
oribus excavavit, pendentibus ac rui-
am minitantibus ſcopulis, horrida
t non adſuetis viſu terribilia antra;
uæ tamen aſſueti, ut opes irritamen-
a malorum effodiant, imperterriti
deunt. Reddit ea fodina, una cum
upro, & ſulphuris, aluminis, vitrio-
que plurimum. Aqua etiam quæ in-
e exhauritur, ferrum in cuprum præ-
antiſſimum tranſmutat, deſiderata
antum ponderis, ſi minutum fuerit
errum, parte quarta; ſin vero den-
us, tertia. Regionem ei operi aptiſſi-
mam natura effinxit; tota enim ſylvis
mniumque ſcaturiginibus frequens
ſt. Fert etiam & frumenta, ſed non
d ſufficientiam; nam metalla effo-
ientes, ob aſſiduos labores & vigilias,
liis multo ſunt voraciores. Efflagi-
ant etiam metallorum effoſſiones o-
erarios plurimos; ideoque Deus po-
uloſam fecit regionem, homineſque
aborum, quam ullos alios, toleran-
iores.

Nericia etiam argenti, ferri, ſulphu-
iſque venas habet; ſed argenti fodinæ
uia alibi fertiliorum eſt copia, incul-
æ jacent; ſulphuris venæ valde ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

lucroſæ. Præter ſulphur enim profe-
runt & aluminis vitrioliq; maximam
copiam. Incolas omnes natura ipſi
fabros ferrarios exquiſitiſſimos fecit:
omnis generis utenſilia ferrea reli-
quis provinciis copioſe ſubminiſtran-
tes. Civitatem unicam habet Ore-
brogiam.

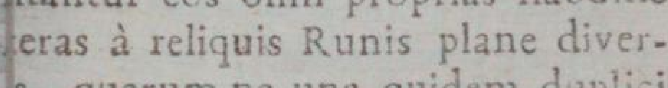
Sudermannia neque mineris caret,
frumenti quoque optimi, præſertim
locis Melero lacui conterminis, ferax.
Civitas præcipua eſt Nycopia empo-
rium, pulchra arce, in qua ſedem fixit
Dux Sudermanniæ, decorata. Stren-
gneſia, Epiſcopalis, templum habet ca-
thedrale, CAROLI IX ſepultura
clarum. Sunt & Telga, (*ſuper auſtrali
parte lacus Meler, ut ſcribit Zieglerus*)
Torſiliaq; & Troſa oppida, mercimo-
niis non contemnendis gaudentia.

Nordlandicę provinciæ ſunt Geſtri-
cia & Helſingicæ regiones. Geſtricia
ab Helſingia Oedemord ſylva dirimitur.
Regio ferri mineras habet, frumen-
etiam ad colonorum ſuſtentatione[m]
miniſtrat. Civitatem unicam habet
Gevaliam, oportuno loco ad ſinum
maris ſitam; per quem omnis generis
merces facillime exportantur & im-
portantur. Neque à Cuprimonte lon-
giori, quam ſeſquidiei itinere diſtat.

He-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

elſingia olim nomen generale erat,
liquas ſeptentrionaliores provincias
omplectens. Extant enim adhuc li-
ræ Canuti Ionſon Archidapiferi,an-
o Chriſti 1328 in Parlamento Telgis
ibito datæ, quæ teſtantur, terminos
elſingiæ ab aquilone antiquitus fuiſ-
in flumine Vla, & lacu *Vlatresk*,
ui jam in borealibus Cajaviæ parti-
us ſiti ſunt. Helſingiam olim regni
tulum, proprioſque habuiſſe reges,
anzianæ commemorant hiſtoriæ;
onec Ingellus Vpſalienſis Rex, Olavi
reteliæ Vermelandorum Regis pa-
ns, in coronatione ſua, incendio
onſumpto ultimo Helſingiorum re-
, una cum aliis quinque regibus, eo-
m regna Vpſaliæ regibus ſubjecit.
elſingiæ regibus olim paruiſſe Iamp-
am, refert Saxo lib.5. Antiqua quæ
pud Helſingios extant monumenta,
ſtantur eos olim proprias habuiſſe
eras à reliquis Runis plane diver-
s, quarum ne una quidem duplici
onſtabat ductu. ſuntque ejuſmodi:

ortitudinis ſuæ Helſingii æterna po-
erunt trophæa, cum liberata ab ex-
torum ſtrage patria, iiſque ultra fre-
m *Oreſund* propulſatis, ad ejuſdem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

freti ripam, à ſe denominatum, co
diderunt Helſingburgum. Eoſdem e
iam adverſus Finnones, Cajanos, C
relioſque atrociſſima geſſiſſe bella, ec
que ſedibus expuliſſe, cum veteres t
ſtantur hiſtoriæ, tum etiam ipſæ qu
priſcis temporibus in illas oras tran
portarunt, coloniæ; quarum etia
in hodiernum uſque diem durant r
liquiæ. Quis enim ignorat, Cajan
Finlandiæque ſeptentrionalis mari
mos colonos pleroſque Helſingice l
qui? Quem etiam fugit, Nylandi
ex Helſingia oriundos, Careliorum
nes accolentes, pulſis Finnonibus
Careliis, illorum ſedes occupaſſe, h
dieque Helſingico idiomate uti, ſu
que de nomine Helſingeby & Helſi
ga parœciam reliquiſſe? unde poſt
nomen manavit oppidi Helſingfor
Quod & illorum fama priſcis temp
ribus, antequam Chriſtianam ampl
ctebantur religionem, apud exter
inclaruiſſe nationes, teſtantur Gr
gorii Papæ & Ludovici Pii anno Chri
ſti 835 datæ literæ. Incolæ reliquis Su
cis hoſpitaliores ſunt, cunctarumq
diſciplinarum artiumque capaciſſim
literarumque præ reliquis adeo ama
tes, ut quamvis Scholæ publicæ ap
illos ſint rariſſimæ, tamen qui liter

didic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

dicerunt, reliquos tanto ſtudio pri-
rim inſtituunt, ut vel commune
lgus curvuſque arator, maximaque
parte literas norit. Natura tamen
gis ſunt ſimplices, quam aſtuti.
e cæteris etiam domorum mundi-
m amant. Sed hæc de Nordlandi-
provinciis in genere dixiſſe ſuffi-
t; nunc in ſpecie ſingulas antiquæ
us Helſingiæ partes ſigillatim lu-
abimus. Ejus coloni partim ſunt
tivi Helſingii, partim Lappones. Il-
um provinciæ ſunt, Helſingia nunc
oprie ſic dicta, Medelpadia, Anger-
annia & Bothnia; horum vero Lap-
nia.

Regio illa quam nunc proprie Hel-
giam vocant, olim, ut ex Helſindi-
legibus patet, *Sundhede* nomina-
tur; quod nomen etiam hodie in
ſdem provinciç ſigillo remanet: ha-
t enim inſcriptionem talem: Sigil-
n communitatis in *Sundhede*. Diſ-
buitur autem in tria territoria, Alo-
m videlicet, quam Liuſna fluvius
gat: *Sundhede*, per quam mediam
lacus flumenque elabitur: & *Nord-
h*, ſylvæ *Arskog* conterminam.
andoquidem autem *Sundhede* re-
nis mediam potiſſimamq; partem
mprehendebat, ab ea tota provincia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

denominationem cœpit. Regio gl
bam ſatis habet fertilem; pecoribu
etiam abundat; ſunt enim incolæ r
bucolicæ præ cæteris deditì: lini
çium etiam aliaſque manuales & me
chanicas artes ſtudioſe exercent: n
que piſcationes in mari, fluminibu
lacubus negligunt. Civitatem hab
Hudingſvaldiam, cujus cives, cupr
butyri, ſebi, coriorum, pellium, pici
reſinæ, malorum, trabium, aſſerum
que abiegnorum maximam copiam
in exteras nationes tranſportant.

Medelpadia fere ejuſdem cum He
ſingia conditionis eſt, niſi quod a
ctior, ſylviſque ac montibus frequen
tior. Duos habet fluvios variorum
piſcium, ſalmonum præſertim captu
ra inſignes. Exiſtimant quidam, He
ſingiç reges ſuam aliquando ibi ſeden
fixiſſe.

Angermannia montes rupeſqu
habet plurimas: convalles autem lo
caque planiora adeo uberem haben
glebam, ut quamvis iidem agrī quot
annis ſerantur, tamen vix decim
quoque anno ſtercorationem expe
tant: frumentaque nihilominus red
dant in ſuo genere præſtantiſſima,
alioquin non admodum iniqua fu
rit anni temperies, ut ad perfecta
mat

aturitatem fruges pervenire poſſint.
ere dubium non eſſet, ſi regiones
iti cœlo ſubjectæ, tale haberent ſo-
m, eas uberiores multoque præſtan-
ores fructus edituras. Angerman-
am fluvium habet, inter præcipuos
moſum, varia piſcatione, ſalmonum
æſertim, divitem. Regio quaſi in duo
achia dividitur: meridionalior enim
rs à mari ſecus prædictum flumen,
rſus occaſum æſtivum protenditur:
orealior autem ſecus mare: utram-
e ſylva, à prærupto, horribili illo ac
aſi ruinam minitante Scula monte
enominata, dirimit. Civitatem uni-
am habet, Hernoſandiam, excepto
pro iiſdem cum Hudingſvaldia mer-
moniis gaudentem.

Bothnia non æque montoſa eſt at-
e Angermannia: ſed ſolum habet
uibuſdam in locis arenoſum: quod
uidem una cum rigiditate cœli, meſ-
s ubertatem impedit. Sed ejus & te-
uitatem & defectum, aliarum rerum
eceſſariarũ compenſat copia. Both-
iam multi irrigant magni fluvii, di-
erſorum piſcium ſpeciebus, maxime
utem ſalmonibus abundantes. Civi-
atem quidem non habet, ſed ſingulæ
arœciæ quaſi ſingula ſunt emporia.
tſi enim vicina Lapponia frugibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

aliiſque ejuſmodi rebus caret, abunda
tamen piſcibus, variorumque anima
lium venatione & precioſis pellibu
Bothniæ coloni, ii præſertim quo
Byrcarlos vocant, quæ Lapponibus a
liiſque ſunt neceſſaria, à mercatoribu
illuc navigantibus æſtivo tempore co
emunt; hyberno autem cum lacus &
flumina congelata ſunt, ea in Lappo
niam exportant, referuntque ingen
tem piſcium, gelu in modum bacu
induratorum, variarumque pellium
& id genus aliarum rerum copiam.

Lapponia ſeptentrionalium pro
vinciarum extrema, regio eſt latiſſi
ma, ſylvis, montibus, paludibus, lacu
bus, fluminibuſque frequentiſſima.
Agros nullos habet; pabula tame
quibuſdam in locis largiſſima. Incol
venatione, aucupio, piſcationeque v
ctitant. Villas aut pagos certamve
manſionem non habent. Sed, ut fe
commoditas piſcationis & venationi
per aliquod tempus, apud lacum, flu
men, ſylvam, vel montem aliquem
commorantur, exactiſque ibidem al
quot vel ſeptimanis, vel diebus, hab
tationem alio ad lacum commodio
transferunt. Hyeme tamen cum tr
buta ab illis exigenda ſunt, certis qu
buſdam locis, certoque tempore, qua

hordas congregantur: ubi etiam
ercatores illi, quos Byrcarlos nomi-
ri dicebamus, ſuas exponunt mer-
s. Illo etiam tempore ſacerdotes ad-
nt, qui illorum infantes baptizant,
ticuloſque fidei aliaque Chriſtianæ
ligionis exercitia Lapponibus pro-
onunt, examinantque anno ſequen-
quod priori illos docuerant, ratio-
em poſcentes chriſtianiſmi. Templa,
n quibus ſacra peraguntur, Carolus
x iis locis ædificari fecit. Lappones o-
im, quam nunc magicis ſuperſtitioni-
bus magis dediti erant. Poſtquam e-
nim Euangelii lux apud illos illuceſce-
bat, qui illam amplexi ſunt, à ſuper-
ſtitionibus abhorrere cæperunt. Ma-
xîmaque pars Lapponum magicis ſu-
perſtitionibus caret, ſuntque homines
ſimplices, probi, nec à bonis moribus
abhorrentes. Sunt enim apud illos a-
dulteria rara, homicidia rariora, facta
autem rariſſima ac pænè inuſitata. Ita
ut conſuetum ſit, non modo Lappo-
nibus, verum etiam mercatorib9, ſuas
merces illinc tranſportantibus, eas
ſtragulo ſaltem contra nivium inju-
riam obtectas, ſine aliquo cuſtode, ſub
dio relinquere, proq; negotiorum ex-
peditione ad alias hordas longiſſimo
itinere abire, nullamque prorſus cu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ram habere, ne vel loco moveantu
nedum auferantur. Sunt etiam a
les, atque in manualibus artibus p
ſua conſuetudine ſolertes. Veſtime
ta, ut plurimum, è pellibus hirſu
villoſiſque conficiunt, vel ex pan
laneo advectitio. Linum non habe
ſed ejus loco, ab exſiccatis animali
nervis, tuſiſque ac in modum lini p
ratis, fila nent, quibus veſtes conſuu
ac ne deſint ornaméta acu picta, ſta
num in modum auri in tenuiſſi
ducunt fila, iiſque ſupra dictos nerv
inveſtiunt; quibus deinde veſtes ſole
niores ſuo more acu pingunt. Pro d
mibus ex betulæ arboris corticib⁹ c
ſutis utuntur tentoriis. In quibuſda
Lapponiæ montibus etiam gemm
inveniuntur, utpote adamantes, a
methiſti, topaziique.

Lappones noſtro ſeculo tribus pa
runt Regibus, Sueciæ videlicet, Norv
giæ & Ruſſiæ. Lapponiæ maxim
pars, meridionalis videlicet, & med
terranea, ad regum Sueciæ tota perti
net; regio vaſtiſſima à gradu latitud
nis LXIIII ad LXXI extenſa, in longitu
dine ultra centum miliaria Germani
ca complectitur, in latitudine vero no
naginta. Hæc in quinque territori
vel præfecturas, Lapmarkias vocatas
divi

viditur, videlicet Vmalapmarck. Pi-
lapmarck, Lulapmarck, Tornelap-
arck, & Kimilapmarck: quarum in-
olæ nulli, præterquam Regi Sueciæ,
ibuta pendunt. Ad Norvegiam per-
net tractus ſaltem maritimus, ſecus
ceanum, quem Finmarchiam nomi-
ant, cujus incolæ Siofinni, id eſt Fin-
ones maritimi, vocantur, quod ſo-
piſcatione victitant. Ruthenorum
nperio parent reliqui, tractum il-
im à caſtro Vardhus uſque ad oſtia
aris albi incolentes. Quæ regio Sve-
ice Trennes, Lapponice Pyhinienni,
uthenicè vero Tarchana voloch ho-
ie appellatur, quam quidem putant
andem eſſe, quam Veteres Biarmiam
ppellarunt, quod nomen detortum
idetur à Finnonico Varama, quod
nontoſam regionem ſignificat.

Scricfinnia, quam Saxo Sialandicus
liique veteres hic uſpiam poſuerunt,
ulla eſt. Sed Skidhfinnorum appel-
atio omnibus Finnonibus Lapponi-
uſque competit, qui ſoleis illis ligneis,
uas noſtri Sueci Skidh, Finnones ve-
o Sukſi vocant, ſolent uti, celerri-
neque ſuper altiſſimas nives curren-
lo feras inſectari, hoſtemque inſequi,
nſtitutumve iter peragere poſſunt.
Cujus rei peritiam maxima pars Nord-
lan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

landicorum populorum omnes Finnones Lapponeſque habent. Quæ certe res Suecis, in bellis hyemalibus cum regiones totæ nivibus oppletæ ſunt, ſępiſſime facilimam præbuit hoſtium deletionem: Hoſtes enim è viâ ne latum pedem excedere valent, quin continuo & equites & pedites toti nive obruti, cum nivibus certare & quaſi natare cogantur: cum Skidhkarli qui ſoleis illis ligneis vecti, ceu volantes, in eos ex omni parte irruere poſſunt, ac jacentes ut libet vel telis vel armis conficere. Cujus rei non obſcurum exemplũ, etiam noſtra memoria, paulo ante obitum Iohannis tertii Sueciæ regis, accidit; cum Ruthenus centum millibus armatorum ſtipato exercitu, Finlandiam ex improviſo devaſtaturus occupaturuſque irrupit, nullo tum Suetico milite in Finlandia præſente; tum ſexcenti tantum ruſtici, è Ieskis & Europe, ſoleis illis ligneis vecti, totum ejus exercitum diſſiparunt, retruſerunt, atque in Ruſſiam fugarunt.

Sequitur in noſtra methodo Gothia, quam à Suecia Kolmord & Tydhvveth ſylvæ dirimunt. Suecorum nomen (inquit Cranzius) domi atque apud vicinos, Gothorum vero apud

exte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ꝛteros ſemper clarum extitit. Hæc
t patria & genitale ſolum, unde e-
reſſi ſunt domitores gentium Gothi,
iorum præluſtrium facinorum glo-
am ſibi omnes circumjacentes arro-
are nituntur populi. Nuſquam au-
em Regnorum & populorum (ut no-
ræ loquuntur leges) fixum aut ſtabi-
e reperitur Gothorum nomen & ha-
itatio, præterquam in regno Sueo-
um: eo quod ex iiſdem diſperſum eſt
othorum nomen in aliis regnis. Cui
ntentiæ etiam unanimiter ſubſcri-
unt veteres, qui res Gothicas poſte-
itati tradiderunt, ſcriptores, ut paſ-
im videre eſt in Reſendi Hiſpania il-
uſtrata. Sed Germanorum aliorum-
que recentiores ſcriptores, ut Gotho-
um rerum geſtarum gloriam aliqua
atione ſibi arrogare viderent, Scan-
iam, in qua ſita eſt Gothia, Germa-
icis inſulis adnumerarunt. Teſtan-
ur autem non tantum veteres ſcri-
ptores, Gothos è noſtra Scandia exi-
viſſe, verum etiam plurima noſtra-
ium, quæ antiquis temporibus cum
Gothis in Græcia & Thracia habitan-
ibus fuerunt, commercia & quaſi ne-
ceſſitudo quædam. Exiverunt enim
hinc ſæpiſſime plurimi, ut affines con-
ſanguineoſque ſuos ibi habitantes in-
viſe-

viſerent. Idem etiam factum eſſe po
quam Gothi in Italiam venerunt Io
nandes teſtatur, commemorans, R
dolphum quendam Scandiæ Rege
relicto proprio Regno, Theodoricu
Gothorum in Italia Regem viſitaſ
Erat autem idem Rudolphus, ut n
ſtræ teſtantur hiſtoriæ, Suecorum R
in ordine 85. Refert etiam Volffga
gus Lazius, ex his ſeptentrionalib
inſulis multas amplas quotidie m
nus, ad populares ſuos, Viſogoth
Galliam incolentes, & Oſtrogoth
in Illyrico & Italia egreſſas eſſe. Se
non illo tantum tempore quo in pr
fatis habitabant Regionibus; veru
etiam ante excidium Trojæ, cum G
thi adhuc in Thracia habitarent, pl
rimæ ad illos ſubinde tranſmigraru
copiæ; Quas quidem expedition
non inviti ſuſceperunt, ſed ſymp
triotarum in exteris nationibus ſu
ceſſu, rerumque geſtarum gloria alle
cti, certatim quaſi evolarunt. Quo
videntes Sueciæ Gothiæque Reges, n
eorum ditiones habitatoribus evacu
rentur, circa præfata tempora, v
paulo poſt, leges rogarunt, quibus ca
vebant, ne quis patriam relinquen
aliquam in ea caperet hæreditatem
ac cum incertum eſſet de emigranti
apud

d exteros morte, ne de ejus bo-
inter hæredes intricatæ orirentur
tentiones, exiens ab hora exitus
mortuo habebatur, ejuſque hære-
tem capiebat qui ei tunc conſan-
nitate vel affinitate erat proximus.
ant etiam hodie apud nos plurimi
entes cippi, quorum inſcriptiones
antur, eos in memoriam inſig-
m quorundam Heroum, qui in
ecia vel Thracia, aliiſque regioni-
, quas Gothi ſua infeſtarunt inun-
ione, belligerantes, occubuiſſent,
ctos eſſe. Apparet quoque ex hiſto-
, Gothos, etiam poſtquam ſuum in
pania Imperium firmaſſent, fami-
itatem quandam habuiſſe cum Go-
s in Scanzia habitantibus: cujus
n obſcurum teſtimonium eſt, quod
mites Scanziarum, Adulphus, Eran-
s, Fandila, Aphrila & Venedarius
ncilium Toletanum octavum ſub-
pſerint. Non videtur autem veri-
ile, quod ex ſupra dictis Lazius col-
t, nempe extraneis Gothis primæ-
ſedes ſubjectas fuiſſe, etſi ſub alio
dine conſtituti fuerint. Quod vel
erius commemoratæ leges ſolæ re-
lere poſſe videntur. Si enim extra-
is Gothorum Regibus aliqua fuiſſet
internos poteſtas, nequaquam ſuf-
ferre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ferre potuiſſent, eos in patria exhær
dari, qui eorum caſtra in exteris
quebantur nationibus. Verum e
potius cum Alphonſo Carthage
contrarium affirmarem: dicit enir
Licet Gothi ad gentes alias ſæpius
vertiſſent, rectores tamen ſuos in Sc
thia dimittebant, penes quos gen
regimen conſiſtebat. Quænam aute
ſit illa Scythia, ſine ambagibus exp
cat Rodericus Sancius, dicens: Cir
originem itaque Gothorum, Iſidor
ipſe & cæteri ſcribentes, in eo conv
niunt, videlicet Gothos ex inſula Sca
dia, ſcilicet Scythia ſeptentrionali, c
tum habuiſſe. Summam autem e
rum, quæ Gothi extra patriam pe
Alexandri Magni tempora patrarur
A. Krantzius, Sueciæ lib. 1, c. 1, his ve
bis fere complectitur: In longinq
militia Gothorum gloria ſublimib
inclaruit titulis: quod Romanis r
rum dominis, diu ea gens colluctat
aliquoties quidem repreſſa quievit, a
quando magis ſe Romanorum clad
bus vindicavit, nonnunquam p
manu conflictans deceſſit. Demu
Romanorum proculcans imperium
Italiam pervaſit, urbem Romam v
ſtavit, in eadem Italia Regnum mul
annis tenuit: Gallias occupavit,

Hiſp

Hiſpaniis regna fundavit,& ex eo ſanguine nobiliſſimas domos principum erexit. Qua in re Romani ſcriptores (pace illorum dixerim) non tam in barbarorum, ut ipſi vocant, quam in ſuorum laudibus profuſi ſunt. Hæc ille. Sed relictis Gothis extraneis, ad indigenas Gothiamque ipſam revertamur.

Gothia, ut Iohannis Magni verbis utar, inter duas potentes & nunquam ſatis concordes gentes Sueones & Danos ſita, ne hoſtibus obſeſſa, utrumque latus tueri continenter cogeretur, perpetuam ſocietatem cum Sueonibus, ſive quod potentia & opibus præſtarent, ſive quod eorum mores mitiores eſſent, inire curavit. Hæc ille. Vnde ab illo tempore quo Monarchia in Regnum Sueciæ introducta eſt, utraque gens, Sueci videlicet & Gothi, ut plurimum uni paruerunt Regi; & ita quaſi in unam gentem coaluerunt; quamvis aliquoties ob virtutum æmulationem, Reges ſibi ſeparatim præfeciſſent. quæ tamen ſimultas non diu duravit, quin ad priſtinam redeuntes concordiam communibus armis communes arcerent hoſtes. Sed admiratione certe non indignum videtur, Gothos (qui in exteris natio-

nibus ob fortitudinem bellicam ad- fuerunt clari, ut toti fere Europæ for- midabiles extiterint) Suecis in pat- adeo ceſſiſſe, ut antiquiſſimæ Veſtro- gothorum leges affirment, penes Sue- cos jus eſſe Regem in utroque Reg- tum eligendi, tum rejiciendi.

Dividitur Gothia in occidentale- & orientalem. Gothiæ occidentá- provinciæ ſunt, Veſtrogothia, Da- & Vermelandia, cui olim adnume- batur & Hallandia.

Veſtrogothia regio eſt plana & fe- tilis; cedit tamen fertilitate Vplandi- Veſtmanniæ & Sudermanniæ: quem- admodum hæ viciſſim Veſtrogoth- pecorum abundantia. Vt enim il- rum colonis præcipua lucra ſunt agricultura: ita hujus à pecoribu- Fluviorum quidam verſus ſeptentri- nem in lacum Vener illabuntur, Tida, Lida, Nos, qui rurſum per ma- gnum illum Trolhettam fluvium duobus oſtiis, apud *Elffzborg* & *Ko- gelff* in Codanum ſinum exoneratu- quidam vero verſus meridiem in eu- dem ſinum, ut Eda & *Visk*. Civitat- habet Gotheburgum emporium, Sc- ram Epiſcopalem, Mariæſtadium, L- decopiam. Habet & oppida Fal- copiam, Skedvi, Hio, Bogeſund-

Bre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

rettam & Ludoſiam veterem.

Dalia inter lacum Vener & Norveam ſita, pleriſque in locis montoeſt. Habet autem lacus & fluvios ſcoſos; paſcuorum etiam ubertagaudet ſingulari, unde & armentoeſt, boveſque cæteris grandiores rofert.

Vermelandia inter Gothicas regioes poſtremo exculta eſt, colonias ilc primum ducente Olavo Tretelia. egio montoſa & ſylvoſa eſt, ferri mieras habet, cuprique venam ſatis diitem, nuper inventam; lacuſque piſbſos, fluvioſque ſalmonum captura obiles. Civitatem habet Caroloſtaium, à Carolo IX in loco prius Tingalla nominato conditum. Hallania ſecus Codanum ſinum extenſa Verogothiam ab eo ſejungit. Ejus ciitates ſunt Halmſtadium, Laholmia, alkenburgum & Varburgum, præciua iis mercimonia ſuppeditantibus eſtrogothia & Smalandia, à mari ſeunctis; cum ipſa Hallandia alicubi ix ſeſquimiliare habeat in latitudie; tria vero ad ſummum, ubi eſt laiſſima. Noſtra tempeſtate paret Regi aniæ.

Gothiæ orientalis provinciæ ſunt: ſtrogothia, Smalandia & Oelandia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

quibus olim adnumerabantur &Go
landia, Scania & Bleckingia.
Oſtrogothiam à Veſtrogothia Vet
lacus dirimit, ejus vero orientale latu
mare pulſat Svecicum. Regio majo
ex parte plana eſt, fertilitate cætera
provincias antecellens: qua eam etiam
ipſam ſuperare Vplandiam quidam
autumnant ; inde conjecturam ca
pientes, quod ex ea major frumento
rum copia ad exteras tranſportatu
regiones, quam ex Vplandia: non au
tem perpendentes ingentem quam
Vplandia frumétorum copiam mon
tanis, metalla fodientibus, ſuppedita
Sed ſiquis penitius animadverterit u
triuſque provinciæ colonorum ad ſe
mentis proportionem, annuas qua
ſufferre poſſunt, expenſas, certius e
de re judicium dabit. Eſt tamen inte
reliquas Sueciæ provincias amœna
cunctiſq; commoditatibus ad huma
næ vitę ſuſtentationem neceſſariis (vi
no & ſale exceptis) dives. Habet enim
præter frumentum optimum, peco
rum abundantiam, nec deſunt melli
ficia, variarum ferarum venatione
aucupia, piſcaturæque, & alia, quæ ſin
gula enumerare locus vetat. Nec ca
ret mineris, in montanis Godegard
Helleſtaberg & Vongaberg. Ejus ci
vitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

[c]ivitates ſunt, Vadſtenum, arce, cœno-
[bi]oque Divæ Brigittæ celebre. Habet
[pr]æterea Scheningiam, olim claram,
[n]unc in oppidi formam redactam;
[Li]ncopiam Epiſcopalem, Norcopiam-
[qu]e ac Sudercopiam emporia.

Smalandiam ab Oſtrogothia Hola-
[v]edh ſylva diſterminat. Regio ampla
[sa]tis, utpote quæ in circuitu 95 com-
[pl]ectitur milliaria Germanica: Ejus
[ve]ro tractus majori ex parte ſylvoſus
[es]t: Gleba tamen colonorum labores
[sa]tis ubere compenſat fœcunditate,
[æ]quali videlicet fertilitate cum vicinis
[pr]ovinciis Scania & Bleckingia. Pe-
[co]ribus abundat, unde & denomina-
[ti]onem traxiſſe videtur: pecora nam-
[q]ue ſua lingua Smala vocant, unde
[Sm]alaland, terra pecoribus abundans.
[Qu]od nomen uſus contraxit in Sma-
[la]nd. Cumque reliquæ Sueciæ provin-
[ci]e, iis ſolis locis exceptis, ubi fodien-
[di]s metallis invigilant, incolis pecora
[ad] ſufficientiam ſubminiſtrent: Sma-
[la]ndi, ut quadrupedum, ex annua fæ-
[tu]ra, gregum incrementa relevent,
[m]aximam quotannis armentorum
[co]piam in vicinam Daniam vænun-
[da]nt, unde non parum augentur fa-
[m]oſæ illæ boum myriades, quas Da-
[ni]a quotannis Germaniæ Belgioque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſubminiſtrare perhibetur. Lacus piſc
ſos pæne habet innumeros, inter qu
tamen præcipui ſunt Bolm, Vioſte
Möklen & Aſnan. Fluviorum præc
pui ſunt Nyſſea, Laga, Helga, Marbo
& Æm. Regio in plures partes divid
tur, quarum tamen præcipuæ ſu
Tieherad, Verendia, & Tiuſtia, Fi
heidia,& Mauringia Longobardoru
expeditione à Paulo Longob. celebra
ta: quæ plura ſub ſe complectuntu
territoria. Verendiæ autem ab ant
quo tempore ſingularia fuerunt jur
reliquorum legibus diſcrepantia, qu
hic, cum multis aliis, brevitatis cauſ
omitto. In Tiuſtia ſunt cupri mine
ræ nuper inventæ. In Taberg mine
ræ ſunt chalybis, effodiuntque paſſim
locis paludinoſis atque ex lacubus ex
piſcantur ferri quandam inconditam
maſſam, quam parvo labore ſumptu
que in ferrum optimum excoquunt
Civitates pro ſua amplitudine no
adeo multas habet, cum à meridio
nali parte cingatur Hallandia, Scani
& Blekingia: quarum civitatibus ma
ritimis mercimonia ex internis mer
cibus ſuppeditat; rurſumque ab iiſdem
externas merces accipit. Habet tame
Calmarniam, Ienecopiam, Vexio Epiſ
copalem, Ekeſiö & Veſtervik.

Oelan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Oelandia inſula amæna & fertilis,
orumque ac jumentorum dives,
nos etiam ſylveſtres alit. Nec de-
t Venationes & Aucupia. Arcem
rcholm & Eccleſias habet triginta
as. Gotlandia inſula pecorum di-
s eſt, habet & abietum frequentiſſi-
as ſylvas, nec non & lapides ad ſtru-
ram utiles. In ea eſt civitas Visby;
m, cum Regno Sueciæ parebat, em-
rium celeberrimum; nunc autem
oppidi formam redacta. De hujus
ulæ, ſicut etiam de Scaniæ, Hallan-
e & Blekingiæ dominio, inter re-
s, armis, inter ſcriptores vero, cala-
s, diu varieque certatum eſt; aliis
, aliis vero præſcriptionem præten-
ntibus; quorum controverſias bre-
tatis cauſa non attingo. Parent au-
m hodie regi Daniæ. Scania frugi-
s atque pecoribus apta, ſylvis, vena-
onibuſque gaudet. Huic etiam qui-
m auri, argenti, æris & plumbi in-
hauſtas attribuunt venas, nuſquam
i repertas, niſi illam forte comme-
orare velint auri argentique ve-
am, quam vicini ſuppeditat freti
lonium. Sed condonandum eſt
is, quod Scanziæ vel Scandiæ, ejuſ-
ue particulæ Scaniæ diſcrimen non
nimadverterint. Ab hac quaſi bra-
 chium

chium quoddam ſecus mare, ver
ortum extenditur Blekingia.

Abſoluta Gothia, ſequitur in ordi
Finlandia, quam quidam quaſi pu
chram terram ſic dictam autuman
rationẽ adferentes quod ea regio u
dequaque amænior ſit Svecia, meli
reſque fructus proferat, minuſque
montoſa & paludinoſa. Quæ den
minationis ratio, ab aliquo, qui ne
tram aut alterutram provinciam u
quam peragravit, conficta videtu
Finnones autem ipſi patriam ſuam
Somi, à ſquamis, quibus eorum d
mus, ob piſcium frequentem captu
ram, conſperguntur, vel ſooma v
cant, à paludibus denominantes. Sv
ci vero antiqui, quod à Finnonibus
cum proprios habebant Reges, ſæpiu
infeſtabantur, terram ab hoſtilitate
Fiendeland vocarunt, quod uſus poſ
ea contraxit in Finland. Regio frug
bus, pecudibus, jumentis, piſcatione
aliiſque ad humanam ſuſtentationem
neceſſariis dives. Homines ſunt labo
ris patientiſſimi; Eos Iornandes affir
mat olim fuiſſe omnium Scanziano
rum mitiſſimos, cum hodie videantu
aliquanto duriores. Linguam Finno
nes peculiarem habent, à reliquis Scan
zianorum populorum linguis plan
diver

verſam, quæ cum aliquot habeat
oprietates, reliquis Europæis linguis
on communes, eas hic obiter recen-
re libuit. Primo enim in tota ſua lin-
a carent litera F. neque ullam ha-
nt dictionem, quæ incipitur à B. D.
l G. vel à duabus conſonantibus.
uæ res Finnones ad diſcendum alias
nguas inhabiles facit, niſi hoc vitium
ineunte ætate arte corrigatur. Si
im in pueritia non addidicerint
iam linguam, adultiores facti non
oſſunt diſcere pronunciationem ea-
m vocum quæ à prædictis literis, vel
duabus pluribuſve conſonantibus
cipiuntur: ſed priores conſonantes
mper elidunt, ut pro Grex dicant
ex, pro Gratus, Ratus, pro ſpes, pes,
odere, rodere, ſtrepere, repere, &c.
o bonus dicunt ponus, pro domi-
us, tominus, pro guberno, cuperno,
o filius vvilius. Ideoq; nobiles, mer-
tores & ſacerdotes, ruſtici etiam di-
ores, curant, ut eorum filii ab incu-
abulis Svecicam diſcant linguam, ea-
ue ratione eos ad aliarum linguarũ
roprietates pronunciationemque ſe-
accommodare aſſuefaciunt. Secun-
o in tota ſua lingua, nulla omnino
bſervant genera, ſed unicum tantum
abét artículum ſe, qui utrique ſexui,

omnibuſque generibus attribuitur, u
ſe Mes, hic vir, ſe VVarmo vel Nai
hæc mulier, ſe Aelehin, hoc anima
Ideoque niſi Svecicam vel aliam in j
ventute didicerint linguam, difficil
me in aliis linguis diſcunt obſervare
diſcretionem ſexus & generum, ea
que aut prorſus omittunt, aut inco
venientem apponunt. Quæ tamen
ſtius linguę proprietas, maximo eſt a
jumento extraneis Finnonicam li
guam addiſcentibus, quo citius ea
diſcant. Quod enim in aliis linguis d
centibus ſolet eſſe difficillimum, in
prorſus omittitur. Tertia ejus propr
tas eſt, quod voculæ quæ in aliis li
guis à præponendo præpoſitiones v
cantur, in Finnonica lingua ſemp
poſtponuntur. Rythmos præterea
à ſimili vocum finitione, ut reliq
gentes, ſed à ſimili binarũ ternarum
vocum initio obſervant, octonis v
ſum ſyllabis claudẽtes. Sed de his ſat
Habuerunt Finnones olim Reges p
prios, atque plurima cum Svecis b
la geſſerunt, donec tandem à Divo
rico Sveciæ Rege, circa annum Don
ni 1150 ſubacti, Chriſtianamque fide
ſuſcipere coacti ſunt. Non autem t
tam is Finlandiam ſubegit, ſed poſt
Birgerus Ieri Tavaſtiam : Turgill
ve

o Kuntsſon Careliam regno Sueciæ
ecit, caſtrumque Viburg, ut eos in
equio contineret, Ruthenorumq;
uptiones prohiberet, circa annum
mini 1193 condidit.

Dividitur Finlandia in meridiona-
n & ſeptentrionalem, Cajaniam,
volaxiam, Tavaſtiam, Nylandiam
Careliam.

Meridionalem à ſeptentrionali Fin-
onia Aujaroki fluvius, Abo civitaté
iſcopalem præterlabens, diſtermi-
at. Ea ſecus ſinum Finnicum verſus
tum protenditur. In occidentali
rte veterem habet arcem Guſto;
unc dirutam. In orientali arcem di-
onemque Raſeborgh.

Septentrionalis Finlandia ſecus Bo-
nicum ſinum, ad arcton protendi-
r, utramque Satagundiam, Viemo
Maſco complectens: famoſumque
umen, ſalmonum variorumq; alio-
um piſcium captura nobilem habet,
umo-*elff* dictum, circa civitatem
iorneborgh in mare illabentem. In-
r præfectum Biorneburgam & Abo
ppida ſunt Raumo, Nyſtadh & Nad-
endal, ubi olim monaſterium erat
elebre, Vallis gratiæ nominatum.

Cajania, quæ & Bothnia Orienta-
s, fluvios habet multos, inter quos
tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tamen præcipui ſunt Kimi*elff*, region
à Bothnia ſeparans, Ijo*elff* & Vla*el*
Nuper condita habet oppida Vla &
Vaſa: nec non caſtra, Cajaneburgu
& Vlaburgum.

Savolaxia plurimis lacubus fluvii
que ſcatet, qui pœne omnes per Vo
xen flumen in Ladogam lacum exo
nerantur. Hi cum Ladoga lacu, inte
Scanzianos lacus, ſoli vitulos mari
nos vel phocas alunt. Suntque præte
rea variorum piſcium abundantia di
vites, luciorum præſertim, quorum
induratorum copia maxima Viburgi
tranſportatur. Arcem habet munitiſ
ſimam, *Nyſlott* vel caſtrum novum
appellatam; anno 1475 à quodam re
gni aulæ magiſtro Erico Axelſon con
ditam, atque Divi Olai arcem ab e
cognominatam.

Tavaſtia mediterranea regio, ab oc
cidente Finnoniam habet ſeptẽtriona
lem, à ſeptentrione Cajaniam, ab or
tu Savolaxiam & Careliam, à meridi
vero Nylandiam, ditionemque Raſe
borg. In ea eſt inſignis ille lacus Pe
jende. Arcem Tavaſthiæ vel Tavaſthu
condidit Birgerus Ieri, anno Domin
1250, ut Tavaſtios, quos regno Suecia
adjecit, Chriſtianamque religionem
ſuſcipere coëgit, in obſequio retineret.

In

hujus provinciæ ſeptétrionali par-
Rautalambi vel ferri paludes ſunt,
incolæ ferri inconditam quandam
ſſam ex imis lacuum fundis expiſ-
tur, unde minimo labore impen-
ue ferrum variis uſibus aptum
nflant.

Nylandia ſic dicta, non quod olim
los habuiſſet cultores, ſemperque
ulta jacuiſſet, ac nuper inhabitata
ſed quod ejus coloni, qui eam mo-
inhabitant, reſpectu reliquorum,
per ad ea loca pervenerũt. Helſingii
nque aliiq; Sueci, ut ſuperius com-
moravi, illuc ſuas deduxerunt co-
ias. Pagorum enim reliquorum-
locorum nomina pleraque teſtan-
, Finnones Careliofque ibi prius
itaſſe. Glebam ſatis habet uberem,
non & piſcationes, aucupia, ve-
ioneſque opimas. Oppida habet
rgo & Heſingfors.

Carelia Scanzię latus orientale clau-
, duobuſque fluviis, altero nomine
ſyoki, verſus ſeptentrionem, per
oozero, in ſinum album; altero
o Pouevetz in Onega lacum illa-
nte, à Ruſſia dividitur: Eaque ratio-
Scanziam quaſi peninſulam reddit,
nmo ſaltem trium milliarium Ger-
nicorum relicto, Maanſelke nomi-
nato.

nato. Regio vaſtiſſima, olim tot
illum tractum, qui inter Kymene f
vium, vel Pejende lacum ac On
ejuſque fluvium Sueci, qui circa S
max in Ladoga lacum exoneratur,
denique Nievam fluvium, è prædi
lacu in ſinum Finnicum illabente
interceptum, una appellatione co
plectebatur. Regionis denomina
innuere videtur, ejus incolis olim
pecoribus vel armentis victum ſup
ditatum: Caria enim Finnonice pec
des vel armenta ſignificat, unde Ca
lain gentile, in terra pecoribus abu
dante natus, vel pecoribus victita
Cum Finnones proprios habebant
ges, Carelia tota ad Finlandiam per
nebat. Poſtquam autem Sueci Finn
nes aſſiduis bellis defatigare, Finla
diæque provincias (uti commemor
bamus) pedetentim ſibi tributarias
cere conabantur, Rutheni, ne ſibi Su
corum vicinitas formidabilis fore
creſcenti potentiæ occurrere ſtatu
runt, Careliamque occuparunt; I
cujus Dominio poſtea diu varioq
Marte inter Suecos Ruthenoſque ce
tatum eſt, Suecis eam aliquando t
tam occupantibus, Rutheniſque e
rurſum repriměntibus, donec Magnu
cognomento Smek, Sueciæ Rex,
Geo

orgius Novogardiæ Dux, pactis fœ-
ibus, eam inter ſe diviſerunt, con-
utis imperiorũ terminis in Syſter-
k & reliquis verſus ſeptentrionem
is, quæ in tabula punctis quibuſ-
m diſtincta vides. Ante aliquot au-
n annos, cum Ivan VVaſilievitz
ki Muſcovitarum magnus Dux, à
lonis ſuiſque admodum premere-
, inque tantas anguſtias redactus
t, ut niſi fidus quidam Achates ipſi
tulatus fuiſſet, non ſolum de ejus
niumque optimatum vita, verum
ius Imperii patriæque ſalute actum
ſſet, Caroli IX Sueciæ regis auxi-
m imploravit: Qui miſſo aliquot
lium armatorum exercitu, Duce
obo de la Gardie, Comite de Leccõ,
ac regni Sueciæ Archimareſchallo,
ſtium vires fregit, ac Muſchoviam
em Imperii Muſcovitici ſedem,
mque magnum Ducem, optima-
que ab obſidione liberavit: Præfa-
t autem Suski, ſimulans ſe tanti ac-
ti beneficii memorem, ob latas ſup-
ias, datis diplomatibus, Carelogo-
liæ ſive Kexholmiæ ditionem to-
n, una cum civitate & arce, Carolo
, ejuſque ſucceſſoribus ac regno
ciæ in perpetuam poſſeſſionem aſ-
avit: Sed more gentis pactis ſtetit;
Miſſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Miſſis namque clanculum literis, C
ſtellanum ſuum Notteburgenſem, d
ta diplomata, ſtipendiaque quæ mil
Suecicus meruerat, in via intercipe
atque in dicto Notteburg, caſtro i
victiſſimo, reſervare jubet; Kexho
miamque Suecis tradere recuſat. un
orta inter Carolum Ruthenosq; co
tentione; ac Moſcua ſede Imperii, cu
ipſo Magno Duce, in Poloni poteſt
tem cedente, Carolus ſibi promiſſa
vi occupat Kexholmiam, utque dipl
mata reciperet, arces Ruthenicas co
plures occupat, & Novogardiam m
gnam ingreditur. Poſtea fatis conc
dente Carolo, filius ejus Guſtav
Adolphus, patri in Imperio ſucceder
bellum continuavit, Notteburgun
que inedia ad deditionem coëgit,
plomataque recepit, Ruthenoſque
tamdiu cladibus defatigavit, don
tandem modernus Muſcovitarum
Magnus Dux, Michaël Feodorovi
compulſus eſt, anno ſalutis huma
1617, anteceſſoris ſui prædicti Iva
VVaſilievitz Suski, ſuper Carelogor
ejuſque ditione, data diplomata co
firmare: ac inſuper arces Nottebu
gum, Ivanogorod, Iamagorod & C
puriam, earumque ditiones, Ingria
videlicet, eidem Sueciæ regi Guſta
Adolph

lolpho ejuſque ſucceſſoribus, in per-
uam poſſeſſionem aſſignare; pa-
nque æternam diplomate juramen-
que ſtabilire. Atque hac ratione Ca-
ia Ruthenica ſive Kexholmica, in
ni Sueciæ perpetuam poſſeſſionem
nit.

Careliæ Finnonicæ civitas eſt VVi-
rgum, emporium ſatis celebre, val-
foſſiſque ac arce munitiſſima con-
cuum: Quod Rutheni aliquoties
is quam centenis millibus armato-
m fruſtra obſederunt. Kexholmia,
am Sueci corrupte ſic vocant, ad
itationem Finnonici nominis Ke-
ſalmi, quod illi à Keki, quod cucu-
n, & ſalmi, quod fretum ſonat, quaſi
culi fretum appellitant, fundata eſt
duabus parvis inſulis, in oſtio fluvii
Voxen. in citeriore civitas, in ulte-
re arx ſita eſt, quas rapidiſſimum
æterlabens flumen mirum in mo-
m fortificat. Rutheni Carelogorod,
eſt, Careliȩ propugnaculum vocant.
lum regio habet fertile, locis præ-
tim lacum Ladeſco Ozera circum-
centibus: In ſeptentrionali vero pla-
, locis quindenis aut vigenis millia-
bus ab illo lacu diſſitis, adeo paludi-
ſa eſt, ut ſola montana loca frugi-
s ſint apta; quamobrem ibi incolæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

majori ex parte venatione & piſcatu
ra vivunt. Eſt autem prædictus lacu
inter omnes, quos Europa habet, ma
ximus, forma pœne ovali, quippe qu
in longitudine miliaria germanic
continet triginta ſex, ac in latitudin
viginti: Cujus ſaltem pars circite
quinta Ruthenis cedit, reliquum Re
gno Sueciæ. Piſcoſus valde, præluſtri
etiam apud Kexholmiam ſalmonum
captura; eum Rutheni lacum à ſin
gulari ſpecie piſcis, halece paulo majo
ris, ipſorum lingua Ladog dicto, qu
nullibi in Ruſſia niſi ibi capitur, de
nominatum putant. In Kexholmi
ditione apud Kidila effodiuntur gem
mæ, quas rubinos Kexholmicos, Ru
theni Kidelſco camen vocant.

Careliam ſitu & naturæ ordine ſe
quitur Iugria, quam Rutheni Iſeran
vocant: quæ, ut ſuperius commemo
ratum, nuperrime Regno Sueciæ ad
jecta eſt. Ea ſolum habet fertile flu
vioſque piſcoſiſſimos, nec non & om
nis generis venationes & aucupia. In
ter venationes præcipua eſt Alcium
quos Sueci Elgh, Germani *Elent* vo
cant, quæ animalia bis in anno, ma
xima copia per flumen Nieva tranſ
eunt; Primo enim vere è Ruſſia cater
vatim tranſeunt in Careliam, & autu
mno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ro rurſum remeant in Ruſſiam; & oque tranſitu capiuntur maxima ia. Caſtra ea regio habet fortiſſi- , quæ nimirum hactenus claves runt Regni Muſcovitici, quibus ne ilia quidem Moſcus in toto ſuo no habet. Notteburgum enim, d Ruthenice Oreſca, quod nucem at, dicitur, in faucibus rapidiſſimi væ fluminis, in parva inſula ſitum, fluminis amplitudinem, nulla tor- ntorum vi attingi & quaſſari po- ; Ideoque ad noſtra uſque tempo- emper invictum manſit, donec (ut us commemoratum eſt) à Guſtavo olpho Sueciæ rege obſeſſum, non e, ſed inaudita cœlituſque immiſ- nedia, ad deditionem compulſum non enim obſeſſis deerant edulia, bus ſe ſuſtentarent, ſed verrucæ dam in ore & faucibus eorum tæ, ipſis impedimento erant, ne nedere vel deglutire poſſent. Iva- gorod Narviæ oppoſita, arx eſt for- ma, in iſthmo rapidiſſimo flumi- cincto, in rupe ædificata, muro ribuſque fortiſſimis munita, quam occidua parte, qua Narvam ſpe- , tormentis quaſſaveris, aditum en à meridie, occidente & ſepten- ne, prohibet flumen rapidiſſi-

mum, quod inter Narvam dictamq
arcem interfluit; Ab oriente natu
è monte vallem excavavit latiſſimar
valdeque profundam, in cujus func
ſubjecti oppidi cives habitant. Ext
rius ſolum planum tamque altum e
ut ſola cacumina turrium tormen
attingere liceat, inferioribus intact
manentibus; Nec cuniculos age
poſſunt; fundus enim totus eſt la
deus. Habet præterea ea Regio & C
puriam & Iamagorod arces, cum ar
tum natura munitas.

Regni Sueciæ provinciarum ſitu
naturæque ordinem ſequentes ultim
loco pervenimus ad Eſthoniam, qu
Livoniæ pars eſt, à meridionali par
ſinus Finnici ſita, quæ noſtra æta
non admodum diu ſub Suecico fu
imperio, ſed 65 ſaltem annos, cuj
occaſionem ex eorum hiſtorico Bal
Ruſſòne, adferam; Poſtquam enim, u
ille refert, Nobiles, qui olim, ut Chr
ſtianam religionem propagarent,
Livoniam acciti erãt, neglecta & re
gione & vera nobilitate, ſeque libid
nis, gulæque ac ſuperbiæ imperio m
cipare, miſeroſque ſubditos, non h
minum ſed jumentorum loco, habe
cæperunt, ſcelerum vindex Deus I
hannem Baſilium Muſcovitarum Ty
rannun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

[..]nnum, ut eos coërceret, excitavit;
[..]i maximam Livoniæ partem ſub-
[..]it, ferroque ac flamma vaſtavit. Li-
[..]nes ergo videntes ſe hoſti reſiſtere
[..]n poſſe, quandoquidem Livonia
[..]omani Imperii membrum habita
[..] Auguſtæ Vindelicorum in publicis
[..]mitiis anno 1551 Caroli V Impera-
[..]ris, Romanique Imperii ſuppetias
[..]plorarunt. Quanquam autem à
[..]ermania reliquoque Imperii corpore
[..]nge eſſent diſſiti, Cæſarque, bello
[..]urcico implicatus, non potuit eis
[..]ppetias polliceri; tamen poſt matu-
[..]m deliberationem, data anno 1553
[..]urea bulla, Cæſar ipſis conceſſit, ut
[..]pud Regem Sveciæ alioſve vicinos
[..]rincipes tutelam quęrerent. Ideoque
[..]evalienſes & Oſelienſes ad Daniæ Re-
[..]em confugerunt, eo quod Revalia o-
[..]m à Daniæ Rege Valdemaro II ædi-
[..]cata eſſet, ſuaque privilegia pridem
[..]b eo accepiſſet. Sed quandoquidem
[..]lis nullum contra Moſchum, qui
[..]m maximam Livoniæ partem depo-
[..]ulatus erat, arceſque plurimas occu-
[..]arat, auxilium præbuit, ut ne egredi
[..]uidem è civitate poſſent; coacti ſunt
[..]rici XIV Sveciæ Regis opem implora-
[..]e, eiquę ſe anno 1561 ſponte ſubjice-
[..]e. Quorum petitioni, anno ſuperiore

 vivens

vivens pater Rex Guſtavus primus a
nuere nolebat. Exiſtimant ergo qu
dam, præfatum Ericum hac re ſibi ſui
que ſucceſſoribus multas accerſivi
moleſtias; Sed quandoquidem noſtr
ætas in mundi feces, turbulentiſſim
que inciderit ſecula, vicinique nob
ſemper pacem invideant; ratio dict
tat, experientiaque comprobat, con
ſultiſſimum eſſe ei, cui pax denegatu
ut hoſti potius occurrat, quam eum
domi exſpectet. Eidem Erico in Impe
rio ſucceſſit frater Iohannes III, qu
bellica virtute & felicitate Eſthoniam
ejuſque arces & territoria, nec non &
Ivanogorodiam, Iamagorodiam, Ca
puriam & Kexholmiam, tunc Ruthe
nica caſtra, è tyranni manibus extor
ſit. Eſthonum provinciæ ſunt Harria
cujus metropolis eſt Revalia, aquilo
nem verſus, ad ſinum Finnicum ſita
Viria, in qua Veſenbergh, Tolſburgh
& Borcholm; Alentakia, ubi Narvia
emporium & *Nyſlot;* Iervia, ubi VVit
tenſteyn & Lais; nec non & Vikia, ubi
Hapſal, Lehal & Lode. Ad Eſthoniam
pertinent etiam inſulæ, Dagho, Orin-
ſo, Nuko, VVrango, Odensholm, Nar-
go, Vlffſo, & utraque Rogho, quarum
coloni, ſicut & Oſiliæ, nec non & ma-
ritimi plerique in continente, Svecica
utuntur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

antur lingua; quod certe arguit eos
e ex reliquiis coloniarum Svecica-
m, quæ priſcis temporibus, cum an-
Germanorum Danorumque irrup-
nes illæ provinciæ Regibus Sveciæ
butariæ erant, illuc traductæ ſunt:
ſularumq; præfatarum colonos ju-
fuiſſe Svecici, vel Svecico jure uſos
ſſe, etiam illo tempore quo ante
nos 280 Dani Aeſthoniam obti-
erunt, teſtantur Nicolai Abbatis
denſis literæ, quibus fatetur ſe anno
omini 1345, feria quarta poſt Domi-
cam Cantate, rite & rationabiliter
didiſſe Rogho juris Svecici inſulam.
nno enim 1347, divi Iohannis Bap-
ſtæ die, data ſunt diplomata, quibus
aldemarus III Rex Daniæ, ejuſque
ater Otto, fatentur, ſe Harriam &
riam, una cum tribus civitatibus &
cibus, Revalia, Narvia & VVeſen-
erga, omnique ſuo jure in prædictas
rces, earumque territoria, Magiſtro
rdinis Teutonici novendecim mille-
is marcis argenti puri, ponderis Co-
nienſis, vendidiſſe. Submiſit etiam,
iſce annis, Livonia tota collum Sve-
ico imperio. Deberem igitur una cũ
ova delineatione, novam ejus deſcri-
tionem addere; ſed quandoquidem
am loci anguſtia excludit, ad ſpecia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

lium tabularum editionem differen-
dam ſtatui, unicumque ſaltem attin-
gam: Pluralitatem videlicet linguar[um]
innuere, ob iſtius terræ fœcundita-
tem, plura in ea regione bella geſt[a]
eſſe quam hiſtoriæ unquam comme-
morarunt. Habent enim præter Ger-
manicam linguam, qua nobiles mer-
catoreſque utuntur, quatuor, non ſo-
la dialecto differentes, ſed omnimod[e]
diverſas & diſtinctas linguas. In inſu-
lis enim lociſq; maritimis Suecicam,
in ſeptentrionali parte verſus ſinum
Finnicum Eſthonicam vel Finnoni-
cam, in mediterraneis Livonum lin-
guam, quæ jam maxima parte exo-
levit, ac in quibuſdam ſaltem pagi[s]
remanet: In meridionali parte Letti-
cam, qua & Curetes utuntur, quæ e[x]
ſentina linguarum conflata videtur;
reperiuntur enim in illa vocabula ex
omnibus fere linguis.

II. D[I-]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

II.

INGENIO, MORIBVS & conſuetudinibus Suecorum.

SVECIS ingenia ſatis idonea ſunt, non modo ad mechanicas artes quaslibet addiſcēdas, ſed ad omnis generis ſcientias, literaturam, & variorum idiomatum uſum: Nam qui paulo ſunt honeſtioris & lautioris conditio-non modo Latinæ linguæ, ſed & manicæ Gallicæque ſtudioſi ſunt, eque ſumma induſtria uſurpant.

Mores illorum olim ſimplices, nunc pq; commercia & vicinorum con-tudo nonnihil mutarunt: ſed quo gius à fontibus vitiorum, quæ ho-agmen in orbe ducunt, libido & perbia, eo adhuc minus contagione us inquinantur.

Veſtitus plebeiorum vilis; nobilio-m ad peregrinum modum, prout ique aut inter peregrinandum allu-erit, aut æqualium ſuorum æmu-tione.

Aedificia privatorum in agro & ple-ique oppidis fere lignea ſunt, & hu-iliora, ad frigus excludendum, & ntorum vehementiam vitandam;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Stocholmiæ tamen & in aliis aliq[...] oppidis intra mœnia ædes pleræq[...] lateribus aut ſaxis ſubſtructæ.

Tritici & frugum ipſis abunde [...] majorque eſſet copia ſi inutiles ſy[...] exſcinderentur; unde & panis rar[...] lis deficit, niſi forte annis quibuſd[...] quum aut ſata interierunt inuſit[...] tempeſtate, aut bellorum rabie a[...] cultura elanguit. Quum autem [...] nona carior fuerit, egentiores pan[...] corticibus abietum pinuumque c[...] ficere ſolent, quos & ſtomacho p[...] deſſe, neque maligne nutrire c[...] nantur.

Carnibus & piſcibus affluunt; n[...] tros tamen plebeji (præterquam ra[...] uſurpant recentes, ſed fere aut mu[...] conditos, aut ad ſolem fumove inc[...] ratos. Ferinæ denique & volatili[...] omnis generis, maxime earum q[...] in deliciis habentur, maxima hic [...] copia.

Conjugia ipſis pudica, & ſanc[...] Nam virgines ſine conſenſu pare[...] tum aut tutorum ambire nequaqu[...] licet. Neque tutori pupillam ſu[...] cuiquam deſponſare impune licet [...] ſponſalia celebrare niſi quatuor te[...] bus præſentibus, duobus ex parte ſp[...] & ſponſæ totidem; multa XL mar[...]

ru[...]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

n conſtituta qui ſecus fecerit. Vbi
em hoc modo deſponſata fuerit,
pedimentum nuptiis tutori porro
cere non licet, niſi legitimum &
bus definitum: ſi contra faciat,
nſo legitimo ſponſam petere licet,
el effractione portarum, ſi aliter
n poſſit, illam abducere: adeo ut, ſi
rs aut vulnera ſubſequantur, nulla
na ſolvatur pro eo quod reſiſtenti-
infertur: ſed ſi illi interficiantur
vulnerentur qui eam recipere vo-
t, eorum pœna duplicetur, ac cen-
ur tunc jure recepta & non rapta.
ba ſunt legiſlatoris. Qui recedit à
pria uxore & cum alia contrahit
ohabitat, alia vivente quam legi-
e duxerat, & hoc probatur per
es manifeſte; perdant vitam, vir
dem decapitetur, & mulier lapi-
ur.

Quum moritur vir vel mulier ſu-
ſtitibus liberis, filius vel filia ſucce-
filius quidem in duabus bonorum
tibus, & filia in tertia: & recipiat
os ſicut filius, & neptis ſicut filia,
liberi vivant defuncti, ſive non; at
ntus gradus excluditur à ſucceſſio-
Quum moritur ille qui non habet
redem in regno, ſi hæres venerit
a annum & noctem, cum ſuffi-
cientibus

cientibus probationibus quod ſit ... functi hæres, ſuccedat tunc in bo... quod ſi non venerit infra annum ... noctem, cedant bona Regi, ſive ... mobilia ſive immobilia: & hoc ap... latur communiter *Dana-arf*. Si ... immobilia bona ſunt donata, reci... ille qui talia dedit. Si vero eſt indig... mortuus, & ſcitur qui ſunt illius hæ... des, manet tunc hæreditas illa do... adveniat qui eſt hæres: Quod ſi ig... ratur qui ſunt, & non mittitur n... tius ab iis vel alia certitudo ubi ſi... vel ipſe hæres infra annum & d... venerit; ſuccedit tunc fiſcus in ... medietate, alia medietas pro ani... ejus expenditur.

III.

DE REGIMINE POLITIC... & Civili Regni Sueciæ.

REGIMEN politicum & ... vile optime cognoſci po... ex publicis regni legibus. ... que conſultiſſimum ex... mavimus hic exprimere librum un... atque alterum è Codice Legum Sue... rum Gothorumque, per Doctor... Ragualdum Ingemundi, Eccleſiæ ...

ſalen...

nſis Archidiaconum, anno mille-
ſimo quadringenteſimo octuageſimo
... primum latinitate donato, &
...anne Meſſenio à multiplici libra-
...rum errore fideliter vindicato, &
...to Stockholmiæ anno CIↃ IↃC XIV.

LIBER SECVNDVS
De
IVRE SVECORVM GOthorumque Regali.

CAP. I. Primordia & diviſionem Sueciæ Gothiæque comprehendens.

HOc ampliſſimum ſeptentrionis imperium, à remotiſſima & anti... ſſima ſeculorum memoria, in po... tiſſima Suecorum & Gothorum ...na coaluit: Suecia vero, illa ditio ...iverſa, quæ citra boreale, & Gothia, ...æ citra meridionale nemus eſt con... ...uta, olim appellabantur. Atqui Go... ...orum hic duplex natio, Oſtrogothi... nimirum & Veſtrogothica; Neque ...iam Regnorum aut populorum fi... ...m atque ſtabile reperitur Gotho... ...m nomen ac habitatio, præterquam ...Suecia; Quandoquidem teſtimo... ...o vetuſtiſſimorum ſcriptorum, no... ...en & populus Gothorum ex Suecia in-

inprimis in exteras glorioſe perma
vit regiones.

Hoc autem Regnum in ſe conti
VII Epiſcopatus, & IX territoria
diſtrictus vel legiferatus cum ſuis c
finibus. Primus Epiſcopatus eſt V
lenſis, qui in ſe continet unum te
torium ſeu legiferatum, videlicet
plandenſem. Secundus eſt Lincop
ſis, & in ſe continet duo territoria
legiferatus, Oſtrogothiam & Oela
diam. Tertius eſt Scarenſis, qui in
continet duo territoria ſeu duos le
feratus, VVeſtrogothiam & VVerm
landiam. Quartus eſt Stregnenſis, co
tinens in ſe duos diſtrictus, Sudermă
niam nempe & Nericiam. Quint
eſt Epiſcopatus Aroſienſis, habens
ſe unum legiferatum tantum, ſcilic
Veſmanniam & Valles. Sextus eſt VV
xionenſis, qui in ſe continet x ter
toriorum legiferatum. Vltimus Ep
ſcopatus eſt Abogenſis, continens
ſe duos diſtrictus vel legiferatus, vid
licet meridionalem & ſeptentri
nalem.

CA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

AP. II. *In regno Sueciæ non ſit niſi unicus Rex, & unica Regalis Corona.*

universo regno Sueciæ non ſit ec debet eſſe niſi unicus Rex, & Regalis Corona. Regis autem reſt terras regere ac caſtra, peum ſeu prædia Coronæ, id eſt ala Oedom, ac univerſos redi- & introitus, mulctaſque quæ ſiantummodo debentur pro homio à multis commiſſo, ubi princis interfector ignoratur, ſuſcipe- & in bonis, hæredibus non extibus, ſuccedere, prout cavetur de e.

Nullus vero Regum ex his proxime meratis caſibus diminuere poteſt Regale pro Succeſſore, quia ſi feit, Succeſſor jure recuperat, ſi po-: Deinde omnes qui inhabitant reum, tenentur Regi obædire, ſuis ere mandatis, & ei obſequio eſſe; cialiter ad confinia regni, pro ipſius enſione & non alterius, procede-, niſi id facere velint ex ſpontanea luntate.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. III. *Rex aſſumitur per e-*
ctionem, non jure ſucceßionis.

AD Thronum regni hodiernu
Suecia eſt Rex eligendus, &
per ſucceſſionem ex parentela a
mendus; quando autem regnum
ge caruerit, hoc modo ut ſequitu
getur: Quilibet Legiſlatorum ſupe
enumeratorum, cum inhabitant
legiferatum vel territorium con
ſu, eliget XII viros gnaros & pru
tes, ac cum illis ad placitum, Mora
vulgo appellatum, die ad hoc dete
nato accedet pro eligendo Rege:
mam vero obtinet vocem Legifer
landiæ, & qui eum ſequuntur,
gendi & approbandi; Poſt eum q
bet Legifer ordine ſuo, videlicet Su
manniæ, Oſtrogothiæ, Oelandiæ,
heredz, Nericiæ, VVeſtmanniæ, V
ſtrogothiæ & Finlandiæ: Iſti elig
Regem, & electum confirmant
eorum ſententiam, ad tenendum
ras & gubernandum regnum, le
firmandas, pacem procurandam;
ſic jus habebit ad fiſcum ſeu peculi
Coronæ, dictum vulgariter Vb
Oedom. Quicunque autem de in
tis, maxime de filiis Regum, ſi ta
ſunt, per omnes voces horum Legi
roru

um, aliorumque, electus fuerit in
em, illum ipſum Legiferi ſimiliter
probabunt.

AP. IV. *Qualiter Rex tenetur juramentum ſuum præſtare.*

Einde in eodem loco & die, quo
electio eſt facta, Rex tenetur talia
amenta aſſecurationum populo
præſtare.

I. Iurabit quod Deum amare, &
cleſiam ejuſque jurisdictionem fo-
re velit, ſine læſione juris Regalis, ac
norum Coronæ, & totius populi
detrimento.

II. Iurabit quod omnem juſtitiam
veritatem fovebit, diliget & con-
vabit, ac omnes injuſtos & injuſta,
gitiaque opprimet, tam conſilio,
am Regia ſua poteſtate.

III. Iurabit quod erit fidelis omni
pulo, ita ut neminem pauperem
t divitem opprimat, vel vita aut
embris ſpoliet, niſi ſit legitime con-
ctus ſecundum conſtitutiones, neq;
cujus bona uſurpet, niſi ſecundum
ges, ut dictum eſt.

IV. Iurabit quod reget & guberna-
t regnum Sueciæ per indigenas, &
on alienigenas, ut antiqua jura vo-
nt, & in regno obſervatum fuerat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

pro lege ab antiquo: Neque po
alienigena ad Regis conſilium ſu
neque caſtris vel terris præeſſe, ne
bonis regni & coronæ adeo antiq
ut nemo ſciat, aut in memoria ex
titudine habeatur, illa qualiter Co
na olim acquiſivit.

V. Iurabit quod conſervabit caſ
terras & earum fines ſuis reditibus
ſua poteſtate, ita ut nihil diminua
ſucceſſori; Quia ille tenetur ſic di
nuta & ablata cum poteſtate recu
rare; alias fieret regnum Comitat
vel dominium minus.

VI. Iurabit quod ſuſtentabit ſe
aulam ſuam ex bonis coronæ, ejus
co, prædiis & proventibus regalib
& non onerabit ſuos ſubditos per n
vas exactiones, niſi propter cauſſas
quentes: Si exercitus exterorum r
gnum invaſerit, ſive ſit ille Chriſtian
rum, ſive infidelium; Vel ſi indige
opponit ſe Regi, & rex non poteſ
aliter defendere; Vel ſi debet coron
ri; Aut circuire regnum pro felici
introitu; Vel tradit filium, vel filia
nuptui; Vel indiget ad reſtauranda c
ſtra, vel bona fiſci: Atque in iis caſib
debet quilibet Epiſcopus cum VI n
bilibus in quolibet diſtrictu ſive Le
ſeratu, & VI de populo, ponderare

qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ntum populus poteſt ſuo regi pro
pore & facultate ſubvenire.
II. Iurabit quod poſſeſſiones &
dia Eccleſiarum, Clericorum, Mi-
m & militarium, eorumque fami-
velit omnia antiquæ libertati &
ilegiis immunitatibuſque ſine prę-
cio coronæ relinquere, & omnes
es antiquas quas populus ſponta-
voluntate acceptaverat & appro-
e fuerant à prioribus Regibus, re-
authoritate defendere, fovere &
are, ita ut iniquæ leges non præ-
ant contra juſtas: Et potiſſimum
mittet, quod nulla lex inducetur
egnum, populo pro lege ſervanda,
ue aliquæ leges condentur de no-
niſi populi voluntate & aſſenſu
entæ: Deinde tenetur rex populum
m in pace tenere, poſſidereque, &
em ac libertatem ei ſervare; Singu-
er pacificos qui ſecundum Legem
emque volunt vivere, defendet à
tentioſis & injuſtis tam domeſti-
quam exteris; Et maxime ſervare
overe obligatur immunitatem &
em Eccleſiæ, placitis, mulieribus,
uique in domo propria indultam,
oc pacto omnis tranquillitatis &
is uſus augeatur, & earum ſuppri-
ur turbatio, juxta bonitatem &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

induſtriam Regis. Poſtmodum t
tur Rex præſtare juramentum ſ
ſub hac forma, impoſita manu
quiis Sanctorum & Evangelio
libro:

Sic mihi Deus ſit propitius in
pore & anima, ac Virgo Maria,
Ericus, omneſque Sancti, ac reli
Sanctorum quas manibus tar
quod omnes & ſingulos enumer
articulos tenebo, ſervabo & fove
ſecundum noticiam & conſcient
meam. Oportet autem Regem el
ta manu promittere Deo & pop
ſuo,ſub ſancta fide ſe juramentum
vaturum, nimirum omnibus, tam
venibus quam ſenibus, natis qu
non natis, tam dilecto quam non
lecto, tam abſentibus quam præſe
bus qui juramentum Regis aud
runt, in ńullo id comminuendo,
potius augendo omni bono, &
mando pro ſua dilectionè Regali. C
ritas Dei ſit cum Rege noſtro,& o
ejus populo.

Quando Rex eſt ſic à Legiferi
eorum adjunctis electus, & pro R
approbatus, & ſua præſtitit juram
ta,tunc eſt verus Rex totius regni S
ciæ; Poſteà poteſt feuda concedere
regnum in omnibus iis, quæ ſupe

ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ut dicta, regere; ac exinde ſecun-
m Deum in regno ſuo ſupremum
licium habere, nempe ſententiam
er omnes judices; & querelas po-
i audire, cauſſaſque ſecundum Le-
, vel ſecundum inquiſitam aut
mpertam veritatem judicare, etiam-
d ſibi minus videatur placere.

AP. V. Qualiter Legiferi, & qui de eorum territoriis ſunt, Regi novo juramenta præſtabunt.

OPortet præterea Legiferum Vplandenſem, cum reliquis Legiferis & rum adjunctis, in coronatione præſentem eſſe, quando Rex vult, ad ra ſcripta juraměta ab ipſis ſibi pręnda. qui tempore inaugurationis iæ præſentes fuerunt. Primus aun articulus quem jurabunt eſt, quod nnis populus Regni Sueciæ, eum pro e reputabit, ſuamque electionem am cenſebit, & ipſius authoritati teſtatique obtemperabit. Secundo abunt quod ſub ejus ſtabunt obæntia, & ſuum mandatum exequenr in iis quæ licita cenſentur coram o & hominibus, ipſi quidem ut præiat, illis ut obtemperent, ſalvo Re jure omni, & ſubditorum. Tertio od erunt illi fideles, & fidem præ-

ſtent, maxime in expeditionibus a
defenſione ad confinia regni, cun
regnum defendendo. Quarto q
omnes tributarii qui fuerunt, & n
ſunt obligati ad tributum, debean
teneantur omnia tributa & cenſus
bitos Regi reddere ſpontanea vol
tate abſque contumacia, & illa v
re, ac transferre juxta Regis volu
tem. Denique jurabunt Legiferi
omnis popul s cum eis, ſuper libr
& reliquias Sanctorum erectis ma
bus, optando ſic Deum ſibi eſſe p
pitium quoad corpus & animam,
Virginem Mariam, & S. Ericum,
mneſque Sanctos, & reliquias San
rum omnes, quas manibus tene
quod omnes enumeratos articu
Regi ſuo ſervabunt & fovebunt, ju
ſcientiam & conſcientiam ſuam,
erectis manibus ſe Deo & Regi
fideles & ſynceros promittent
turos.

Per hæc autem juramenta & fi
promiſſiones, per Legiferos & po
lum eis adjunctum facta & factas, t
juvenes quam ſenes, tam non n
quam nati, tam chari quam non c
ri, tam præſentes quam abſentes qua
do juramenta præſtabantur, & fi
ſinceritas promittebatur, obligant

CA

p. VI. *Qualiter Rex circuibit re-
m, jucundum adventum oſtenden-
o, & quomodo homines cujuſlibet
territorii ad quod declinave-
rit, eum aſſecurabunt
& deducent.*

Ranſitus Regis in ſuo jucundo in-
troitu & adventu per regnum ta-
r fiat: Homines illius territorii per
od tranſiturus eſt, tenentur eum
ui & ſecurum reddere per illos, qui
aſſociabuntur, jurabuntque jura-
nta prius expreſſa; Et debet Rex
quolibet Legiferatu ſive territorio
mittere atque polliceri, quod ſer-
it illis omnia juramenta quæ præ-
t Vbſaliæ, cum primum eligeretur
egem, & tenetur populus ipſi et-
n id promittere ſervandum quod
ſaliæ Regi juravit. Deductio autem
gis per regnum debet fieri hoc or-
e: Inhabitantes diſtrictum Vbſa-
iſem, ſequentur eum ad diœceſin
egnenſem, ubi inhabitatores Su-
mанniæ obviam venient, eum aſ-
urando & ſequendo ad Suintu-
am; illic Oſtrogothi illi obviam ve-
ent, & per eorum territorium ſe-
entur uſque ad medium ſylvæ, quæ
lgo Holevegen appellatur; ubi ho-

mines de Smolandia Regi occurre
& ſequentur eum ut prius alteri fe
runt, per eorum territorium ad
cum Iuna*bäck* dictum; Hic VVeſt
gothi obviabunt illi velut alii, cum
ſecuratione, & ſuis obſidibus, appa
tuque; & ſequentur eum ad locum
dicitur *Romundabodha*; ubi homi
de territorio Nericiæ Regi obviam
nient, & eum ſequentur ad pont
oppiigabro dictum; ibi homines de t
ritorio VVeſmanniæ Regi obviam
fient, ſequendo ipſum & ſalvum d
cendo ad pontem *Oſtenbro*; ju
quem homines de territorio Vbſale
ſi occurrent, ſalvum eum ducen
Vbſaliam. Et tunc eſt ille Rex juſte
legaliter ad coronam & regnum rec
ptus, tali tranſitu per ſingula territ
ria facto, riteque electus ſecundu
Conſtitutiones regni; & ſatisfactu
eſt ipſi à ſuis, & ſuis ab ipſo per ju
menta hinc inde delata.

CAP. VII. *Vbſaliæ debet Rex coro nari & benedici.*

POſtea vero quando placet Regi c
ronari & benedici, hoc Vbſaliæ f
ab Archiepiſcopo, vel alibi ſi aliq
neceſſitas cogat; Convenientius t

m

n eſt ut Vbſaliæ fiat propter utriuſ-
e dignitatem.

AP. VIII. *Qualiter Rex eliget Conſiliarios, & quomodo jurabunt.*

Oſtquam Rex eſt electus, poteſt ſibi eligere Conſiliarios, inprimis qui-m Archiepiſcopum, deinde ex ſuf-ganeis quotquot illi videntur utiles e: XII autem debent eſſe in con-io ex militibus & militaribus, & on plures; qui XII tenentur præſtare ec ſua juramenta ſuper librum & liquias ſanctorum in ſuis manibus ontentas.

I. Quod illud Regi perſuadebunt, uod cognoverint in veritate ſibi & gno utile eſſe, neque hoc omittere opter favores, aut conſanguinita-m vel affinitatem, aut etiam amici-am quamcunque.

II. Iurabunt quod illum fovebunt justicia ſecundum Conſtitutiones gni, cum omni eorum potentia, ut rvare poſſit juramenta per eum po-ulo regni præſtita, & populus illi; demque promittent ſeipſos fideliter rvaturos.

III. Quod ſecreto ſervabunt quæ ex vult ſecreta ſervari, & nullibi ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

niſeſtare, unde Regi poſſit aut regn
damnum vel periculum provenire.

Si quis loquutus fuerit quidpiam c
Rege, vel Conſiliariorum uno vel pl
ribus, quod in honoris vel famæ r
giæ aut Conſiliariorum cedat ded
cus, neque id legitime probare pot
rit, teſtantibus VI integræ fidei vi
ipſum talia loquutum, capite plect
rur: Verum ſi aliam protulerit adve
ſum ipſos contumeliam, quæ hon
rem & famam ipſorum non conce
nit, mulctabitur XL marcis, aut ca
ceri mancipabitur per menſem, ill
ſolo pane & aqua ſuſtentandus.

CAP. IX. *Cum Rex matrimoniu contracturus, qualiter donationes liceat ipſi nuptiales facere, & quomodo Regina eaſdem perdat.*

CVm Rex fuerit matrimonium
contracturus, & Reginæ dona
tiones daturus, tales donationes fie
debent de conſenſu Conſiliarioru
Regni, tam Epiſcoporum, quam Mi
litum, & Militarium indigenarum &
non alienigenarum, quanta talis de
bet eſſe donatio. Caſtra vel fortaliti
non donabit, ſed poſſeſſiones alias
ſive curias vel prædia, juxta conſen
ſum Conſiliariorum. Donationes au

ten

em tales durabunt ad vitam Reginæ, & poſt ejus obitum ad Coronam redibunt. Quod ſi Regina tranſit ad ſecundas nuptias, vel exit è regno, & non intendit reſidere in regno, tenetur Rex qui regnum obtinet illi pro donationibus ſatisfacere, juxta arbitrium Conſiliariorum regni: Nec cuiquam ſit permiſſum ipſi donationes auferre, quamdiu innupta permanſerit, & in regno reſederit, niſi manifeſte compertum fuerit quod ſe regno opponit in iis quæ regno damnoſa ſunt; & ex tunc privata eſt donationibus, alias non.

CAP. X. *Qualiter nobiles tenentur Regi ſervire equis & armis, & in quibus locis armorum luſtratio ſeu ſcrutinium fieri debet, atq; ſi tributarius vult fieri liber.*

MOdo quo ſequitur tenentur nobiles & liberi ſuo ſervire Regi. Inprimis quicunq; vult habere ſuas poſſeſſiones & prædia libera à ſolutione tributi, ſive Miles ſit ſive militaris, excepto nullo, tenetur habere equum valoris XL marcarum, & potius meliorem quam deteriorem, ephippium uſo armorum uſu aptum, cuſpidem ac arma pro reliquis corporis partibus apta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

apta, nullo deficiente quo ſe quis de-
fendere poteſt.

Quolibet VIII die poſt feſtum Petri
& Pauli Apoſtolorum, fiet ſcrutinium
armorum & armatorum Vpſaliæ de
tota diœceſi Vbſalenſi, Aroſiæ autem
ex diœceſi Aroſienſi, Stregneſiæ ex
Sudermannia, Oerebrogiæ ex Nericia,
Lincopiæ ex Oſtrogothia, & de Tiuſt,
Kind, Vidbo, Ydre, Tueta, VViſi,
Grenna & Viſingſoe, Calmarniæ ex
præfectura Calmarnenſi, & Oelandia,
in Rydaholm & Tiherad, in Falchen-
berg, ex utraque Hallandia, auſtrali &
boreali, Scarræ ex Veſtrogothia ac Da-
lia, in Tingualla ex Vermelandia, &
Abogiæ ex Finlandia.

Si deſiderat tributarius fieri liber,
tum compareat die præſcripto, equo
& armis inſtructus, ut qui ſcrutinium
facturi ſunt ex parte Regis, ſcrutinium
faciant tam de perſona & ejus fama,
quam equo & armis, ac prædiis pro
ſuſtentatione ſtatus: Omnes autem a
tributo liberi, ſe præſentare tenentur
quando fit ſcrutinium armorum, ſive
ſit Miles, ſive Militaris, & perſonaliter
arma induere, & equo proprio inſide-
re, ac de equo & armis ſit proviſus, ut
ſuperius eſt expreſſum.

Atqui luſtrationem hanc armorum
nomi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

omine Regis, die & loco præfatis eragent viri certi, à Rege cum Senarum conſenſu ad hoc deputati, quoum ſi aliquis moriatur, mox alius in ocum ſubrogandus. Hi vero diribires in luſtrando efficient, ut ſingula bſerventur memorata & prẹſtentur, tud munus ea fidelitate obeuntes, rout gratiam Regiam promereri, & onori proprio ſtudere velint propaando: Ideóque nulli ſuperioris aut ferioris conditionis homini permitnt, ut deteriori compareat apparatu diribitorio, ſed potius meliori.

CAP. XI. *Si homo liber ſenuerit, qualiter filius pro eo militabit.*

CVm nobilis ſenuerit, & ſit inhabilis ad arma portanda, tenetur veire ad locum ſcrutinii ad ſcrutatoem Regium cum equo & armis, & legare ſua impedimenta, afferreque iciſſim unum aſtantem, qui pro ſe rviturus eſt: Debent tunc ſcrutatoes ejus impedimenta cognoſcere, & onſiderare ſi ille qui alterius loco ſeriturus eſt, ſit utilis pro ſervitio Reni vel non; Ac ſi ipſe poſtea ab eo reeſſerit, alium recipiet loco ejus, conitionibus prioribus habitis. Si autem ontingat quod quis homo liber, ex ſenio

ſenio vel infirmitate ad ſcrutinium
venire non poſſit, & habeat unu
filium vel plures aliis ſervientes, n
verſentur continuo in domo patern
relevatur tunc ipſe per eos ſi non
facta bonorum diviſio inter eos,
non aliter, teneturque tunc unus e
rum venire ad ſcrutinium ſemel ann
ſingulis ex parte patris, ut eſt ſuperi
expreſſum.

CAP. XII. *Si homo liber à tributo*
velit renunciare libertati.

SI homo liberæ conditionis ve
mutare ſtatum, redeundo ad co
ditionem tributariorum, quod face
non poteſt niſi quando fit ſcrutiniu
armorum, & illi qui ſcrutinio nomi
Regis præſunt, cauſas cognoſcēt qua
vult deſerere libertatem, qui abſq
facultate diribitorum non diſceſſuri
eſt ex diribitorio.

CAP. XIII. *Si plures liberi vivu*
menſa communi ſimul, ut ſunt pate
& filius, aut eorum gener, quo-
modo Regi famulabuntur.

SI plures homines liberi à tribu
ſimul vivunt, communem habe
tes menſam, & bona indiviſa, ut pat
& ejuſdem filii cum eorum gener

pote

teſt tunc unus ex illis ad hoc magis
tus, pro aliis ſervire equo & armis,
amdiu ſimul ſunt menſam haben-
communem. Quamprimum au-
n ab invicem ſeparantur, non poſ-
at denuo ad cohabitationem veni-
ſed quilibet pro ſe ſerviat qui ab in-
iſo receſſit.

AP. XIV. *Si quis latitat dum ſit armorum ſcrutinium, vel non ſit ullo legitimo impedimento detentus.*

quis ex liberis præſumit latitare,
quando liberi ad ſerviendum evo-
tur pro defenſione regni, vel cum
eat de equis & armis ſcrutinium
i, ſine veris impedimentis, ut ſunt:
ia forte eſt extra regnum, vel in
o infirmus decumbit, & hoc veri-
orum æſtimatione probandum:
qui aliter latitat, nec poteſt pur-
tionem ſuam oſtendere, prout di-
m eſt, meretur libertate privari qua
us fuerat uſus, illam nunquam re-
eraturus niſi ex ſpeciali gratia re-
, & puniatur inſuper mulcta XL
rcarum.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. XV. *Si quis fugerit, & deſert*
rit vexilla in bello regia.

SI, quod abſit, contingat ut aliq
exercitum deſerat, faciendo fuga
à vexillo Regis eo tempore quo eſt h
ſtibus congrediendum, aut ab offici
Regis qui primicerius appellatur, a
fugit in expeditionibus quas Rex a
ejus officialis emittit, ille in his culp
bilis repertus, vitam cum bonis am
tet, niſi de gratia Regis vitam redim
re poſſit. Si autem fugit ita ut capi
poſſit, ipſe profugus manebit, nu
quam ſtatum recuperaturus priſtinu
honoris, niſi hoc de gratia fiat. Si v
ro Capitaneus Regis imputat ali
tale crimen, & ille negat ſe taliter
giſſe, referatur ad XII viros qui in
peditione fuerunt, & nominentur
utrinque.

CAP. XVI. *Si quis captivetur in*
peditionibus bellicis cum jactura
equi & bonorum.

SI quis captus fuerit in obſequio R
gis conſtitutus, tenetur Rex eum
dimere, equum & arma reſtituere,
abſolutum ab impedimento redde
Et ſi alicujus liberi militis equus
ſtruitur, interea dum ingreditur ex
citu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

um & revertitur domum, tenetur
tc Rex ei alium reſtituere: Debet
ciIominus equus aſſignari Mar-
ſcalco Regis, ſi vivit, vel doceat ſuf-
ienter quod ipſum equum habue-
it. At ſi equus aliter moritur quam
do prædicto, emat ſibi miles alium
locum mortui, ad militandum pro
defenſione Regni.

Cap. XVII. *Si famulus in ſervitio domini proprium deperdat equum.*

Si famulus in obſequio domini ſui
proprium deperdat equum, illum
dominus equum in ſuo ſervitio belli-
co aut alio negotio ſibi exhibito de-
perditum, famulo compenſabit, alias
non: Verum equus cujus ſolutionem
famulus à domino efflagitat, ſi vivus
eſt domino tum monſtrandus, & fa-
mulus XII virorum juramentum de-
bet, quod ſua non ſit equus culpa
perditus.

Cap. XVIII. *Si equus militis liberi moritur antequam luſtratio fiat armorum.*

Si equus hominis liberi moritur an-
tequam ſcrutinium armorum pera-
gatur, & de illo conſtat per idoneos,
qui præſentes fuerunt quando morie-

 batur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

batur equus: Tum ſcrutatores illi d
bunt terminum VIII ſeptimanarum
ad providendum ſibi de equo valor
prius expreſſi, & termino præfixo a
ſcrutatores revertatur, & ſit culpæ e
pers ſi ſic fecerit; Tamen tenetur a
ma oſtendere quando ſcrutinium fi
ſi libertatem vult conſervare &
frui.

CAP. XIX. *Si miles aut militari liberos reliquerit.*

CVm habuerit miles vel militar
filium unicum, vel plures poſt
relictos, ille vel illi tenebunt bona ſi
donec fuerint XV annorum. poſtea d
bent ipſi, vel alter eorum nomine, i
ſervitio Regni militare pro ſuis boni
vel faciant & ſolvant tributum ſicu
tributarii, ſi non ad prædicta mune
regni fuerint ſufficientes. Si autem
miles aut militaris filiam poſt ſe hab
relictam, ipſa gaudebit eadem liber
tate.

CAP. XX. *Si moritur homo libe qualiter relicta uxor gaudet liber- tate, quouſque tranſierit ad ſecunda vota.*

ILlis viduis quarum mariti meru
runt libertate gaudere, relinquentu
libe

rtates, & eorum filiis qui nondum
t legitimæ ætatis, ſine præjudicio
ertatis populi: Itaque quamdiu vi-
a permanſerit, tamdiu libertate
udebit, in eum diem quo ad ſecun-
vota tranſierit. Si tamen contra-
cum libero, tum liberat bona ejus,
ſi contrahit cum tributario, reddet
butum ſicut tributaria: Si miles vel
litaris reliquerit poſt ſe filiam, illa
udebat libertate patris. Si autem vi-
a vel filia relicta, in fornicatione in-
nitur, perdet libertatem illam de
a nunc mentio facta eſt.

AP. XXI. *Qualiter Archiepiſco-
pus, Epiſcopi, milites, militares &
præfecti Regem accedent, &
qui aliter fecerint, quæ
ſit illorum pœna.*

ARchiepiſcopus Regem acceſſurus,
XL ſolum ſtipabitur equitibus,
ffraganeus XXX, officialis Regius
tidem, & non pluribus, Miles vel
ilitaris de Conſiliariis Regiis XII;
iles vero qui non eſt in numero Se-
atorum Regni VIII, & non pluribus;
ilitares militibus ſimiles VI, & non
uribus; Minor his & tamen liber,
, & non pluribus, niſi ſit in expedi-
onibus. Hoc itaque modo præfati

tenentur Regem accedere, ac ab eo r[illegible]
cedere, ubicunque volunt in Regn[illegible]
Qui contra fecerit, ſolvat XL marca[illegible]
pœna Regi tantummodo debita.

CAP. XXIII. *De hoſpitiis ac viis pu-blicis, ac qualiter hoſpites recipiendi hoſpitio, & qualiter neceſſaria alimenta itinerantibus vendenda.*

IN publicis viis oportet hoſpitia eſſe[illegible] nec amplius duobus milliaribus ve[illegible] ſemi tribus unum ab altero diſtabi[illegible] hoſpitium; Sed præfecti regii deben[illegible] eſſe in villis ubi non poſſunt hoſpiti[illegible] publica conſtitui ad vendendum ali-menta & pabulum: Legifer vero & XII territorii Aſſeſſores, in quovi[illegible] territorio tabernatores, & præfecto[illegible] hujuſmodi conſtituent; Sin ſecus fa-ciunt, & viator conqueſtus de hoc fuerit, mulctabitur Legifer VI marci[illegible] pro quolibet diverſorio non conſtitu-to. Tabernator debet domum accom-modare illis, qui cum benevolentia petunt, & ſtabulum, abſque tamen ejectione gregis ipſius hoſpitis: Duo tabernarii debent eſſe in qualibet civi-tate, qui viatoribus vendent victualia, & pabulum pro equis, & omnia ne-ceſſaria; In quacunque civitate hoc

non[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

on ſervatur, ſolvet pro pœna quili- et Conſul CL marcas, & quilibet Se- ator XX marcas, quæ pœna tantum egi cedit. Bovem autem æſtimatio- is ſufficientis, tenetur ruſticus aut ercator vendere pro XII oris, ovem ntiquam pro II ſolidis, libram lardi el butyri pro II denariis, brachium œni pro IV denariis, panem aut cere- iſiam prout venditur die fori in pro- ima civitate;Pabulum pro equo, hor- ei nempe modius, emendus eſt ab oſpite pro II aut IV denariis magis, uam venditur in proxima civitate, & quartale uno denario pluris ematur.

CAP. XXIII. *Si ruſtici recuſave- rint hoſpitem ſuſcipere, vel plures di- verterint ad tabernatorem quam fovere poſſit.*

SI tot diverterint hoſpites ad diverſo- rium, quot taberna diverſoria cape- e non poteſt, ablegabit ſuperfluam hoſpitum partem tabernator ad vici- nos villicos, tot quidem dirigens ad quemlibet, quot novit illum fovere poſſe, quibus neceſſaria alimenta pro pecuniis ſubminiſtrabuntur.

Si autem ruſtici vel tabernator non vendiderint, nec hoſpites receperint, ut eſt dictum, ſolvant III marcas par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tibus tribus, Regi, actori & præſi
contractæ. Non tenetur quiſquam
hoſpitem pluſquam per unam nocte
recipere in eodẽ tranſitu, & ad una
cœnam, pabulumq; unius noctis ve
dere; Neque tenetur ad providendu
de viatico & vecturis, niſi hoc ipſi pl
cuerit.

Qui violenter aliquid accipit à pre
bytero, aut ruſtico, vel hoſpitatur ip
invitis contra has conſtitutiones,
fuerit probatum ſufficienter, oport
tunc Regem punire ipſum, auferend
ei vitam gladio, tam majoris qua
minoris cõditionis transgreſſori, pr
pter tantam violentiam. Poſſunt qu
que tales capi à Legiferis & à minor
bus judicibus, non tamen vitam pe
dere, niſi prius per Regem examinen
tur, vel per eum qui fungitur Regi
autoritate.

CAP. XXIV. *Si violenter ſe in hoſpi tio gerentes, vulnus aut mortem referant.*

QVod ſi quis occiditur à defenſori
bus aut poſſeſſoribus cum tale
exceſſus fiunt, occiditur impune, ac
gladio occideretur Regali. Quod
non ſolutum fuerit priuſquam hoſpe
de domo recedit, hoc eſt raptum &
nor

non emptum; ac, ſi injuriam paſſus injuriantem accuſaverit, puniatur ut eſt dictum: Iam vero ſi hoſpitantem, ſe contra injurias defendere volentem, hoſpites violenti occidant acie vel cuſpide, aut ad effuſionem ſanguinis vulnerent, vel aliam violentiam inferant, livorem vel vulnus infligendo, & capiuntur in flagranti crimine, vitam pro vita perdent omnes ea vice qui violentiam illam, verberando & pungendo fecerunt. Si vero non fuerint capti quando violentia committitur, ſecuri Regem accedant, vel Regis autoritatem habentem, habeantque poſtea menſem pro termino, ſolvant deinde pœnam pro effuſione ſanguinis aut livore qui hoc fecerunt; Aſt quicquid in fundo paſſi ſunt à domeſtico, vel ejus uxore, vel filiis vel familia, non æſtimetur, & in duplo ſit eorum pœna quæ domeſticis inferuntur in eorum fundo.

Si recedit hoſpes ab hoſpitio iratus, quia non potuit ea facere quæ volebat, & alia vice infert vulnera vel livorem eadem de cauſſa, vel quempiam occidit, & fuerit convictus, ſubjaceat Legibus ſuperius expreſſis. Alias in omnibus caſibus tabernarius, ejus uxor, & filii cum familia gaudebunt

immunitate, quando nemo apud eo
hoſpitatur.

Cap. XXV. *Si quis violenter ſpolia poſſeſſorem deſpiciendo juſtas ſententias.*

SI quis ſpoliat aliquem poſſeſſion domorum, ſylvarum, aquarum piſcaturarum, vel reddit inutilia, ſib talia appropriando, vel etiam mobilia quæcunque, pecunias & ſimilia, compenſabit damnum, & punietur mulcta XL marcarum per tres partes diſtribuendarum.

Cap. XXVI. *De pœna transferentis actionem in alium.*

QVicunque concedit actionem ſuam alteri perſonæ, perdat jus quod habuit in illa cauſſa, & illi cui fit conceſſio non reſpondeatur, neque de jure, neque de precio: Nemo recipiat in ſe aliorum cauſſam, niſi ſecundum quod Leges permittunt, qui ſecus fecerit ipſe mulctabitur III marcis, in tres diſtribuendis portiones, & legitimo cauſſæ poſſeſſori ſupplebit quælibet damna inde accepta; Sed ſi quis alterius cauſſam in ſe ſuſceperit defendendam, ille tenetur ad reſpondendũ in illa cauſſa, & juſtitiam præſtandam.

Cap.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

P. XXVII. Si vir liber, vel mu-
er permutat, vel ſibi acquirit ter-
ram tributariam fraudulenter,
qualiter punietur.

vir liber, aut mulier libera permu-
it, vel emit à tributario terram tri-
ariam publice, ut Leges permit-
t, & tamen clam inter ſe contra-
t quod quilibet ſua poſſideat, at-
endo ſibi doloſe reditus Regales,
hoc facit furtum committit, ſe-
dum quod res diſtracta poterit
mari: Et qui de ſimili furto con-
us fuerit, punietur ut fur: Tribu-
us autem reſtituat tributum, quo
audata fuit Corona ſingulis annis,
ctandus inſuper XL marcis, Regi
um numerandis. Sicut vero ter-
ributo libera, poteſt tributaria eva-
, ſi requiſita ſecundum Leges non
t inde ſervitia: Ita etiam terra tri-
aria, poteſt per hæreditatem fieri
ra, quando vir liber, vel mulier li-
eſt hæres tributarii; Atqui tribu-
us poteſt libertatem pacto memo-
ſibi comparare. Nemini denique
utariorum licet plus terræ tribu-
æ ſibi emere quam ipſemet colit;
ſecus fecerit cum detrimento Re-
um redituum, atteſtantibus iſtud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

duodecim territorii judicibus, d...
num Regi compenſare obligatur, ju...
ter XL marcas Regi loco mulctæ ...
merandas.

CAP. XXVIII. *De illo qui vi... pacem per Regem alicui indultam...*

QVi invadit illum quem Rex ... ſuam recepit tutelam per ſuas ... tentes litteras, & fuerit captus, id ... contra eum ſufficienter probatum ... convictus amittet vitam cum mo... bus bonis: Hæredes autem cap... bona immobilia, ſed de mobilibus ... nis actor tollat tertiam partem, ... Rex reliquas duas.

CAP. XXIX. *Qualiter ille pu... tur, qui violat ſententiam Regi... aut ſui locum tenentis.*

QVi violat ſententiam quam ... tulit, vel ſui locum tenens, ... habeat litteras deſuper ſententia... continentes, ſolvat Regi XL mar... quæ S. M. tantummodò cedent; ... XL marcæ per XII viros extrahen... ab eo qui deliquit, primo de bonis m... bilibus, quæ ſi non ſufficiant, æſtim... tur domus ejus, ſi neque domus ſi... ciant, æſtimetur terra, ita tamen q... ſui conſanguinei poſſint redimere ...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

a infra annum & diem, pro quo
nta eſt. Quod ſi non ſufficiat pro
rque, videlicet actore, Rege atque
racta, deficiat tunc æqualiter pro
ibus, niſi in debitis; Dabitur enim
itori integrum ratione debitorũ,
egi integra portio pro pœna. Ter-
a vero partem capiunt XII Aſſeſ-
s judicii, vulgo Nempdarii Regii
cupati, mulctarũ provenientium
olatoribus ſententiæ Regiæ, pro
ore & impenſis ſuis.

Cap. XXX. *Si creditores proponunt querelas coram Rege.*

Vm aliquis conqueritur Regi ſu-
per debitis, & deſuper litteras ha-
ac debitor non eſt præſens, debet
committere uni vel pluribus, ha-
antibus in illo diſtrictu ubi debitor
ram trahit, qui actori juſticiam
niſtrabunt eo die quem Rex duxe-
præfigendum cum ſuis litteris; De-
or adducat ſuam quitanciam, pro-
ndo ſe ſolviſſe: Quod commiſſarii
nificabunt Regi per ſuas litteras,
præſentes fuerunt quando taliter
it actum.

CAP. XXXI. *De venantib*
& venatoribus Regiis.

QVi venantur in locis Regi r
vatis, quicunque ſit ille, perd
quum cum baliſta, & punitur in
marcis; & hoc examinent Nemp
ſeu Aſſeſſores, ſi captus non fueri
recenti crimine; quæ mulcta app
tur tantum Regi: Campi autem R
venatici, ſunt fundi proprie Regi
coronæ, velut eſt peculium Vbſal
& ſimilia.

CAP. XXXII. *De* XII *deputa*
in quolibet territorio, qui jurabu
recte examinaturos quis delinqu
contra illa, quæ habentur in libr
ubi agitur de jure Regali.

QVia nonnunquam contingit
quem delinquere contra ea,
habentur in libro iſto ubi jura reg
conſcribuntur; Ideo hunc propter
ſum oportet eſſe XII viros in quoli
territorio nominatos per Regem
populum illius territorii, qui habeb
authoritatem in quolibet territo
examinare & manifeſtare ſecund
quod fuerit eis demonſtratum, pro
dere etiam ne populus illius diſtr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ra conſtitutiones Regales læda-
qui tale præſtabunt juramen-
u:

os precamur ita Deum nobis pro-
m eſſe, ac Sanctorum reliquias
in manibus tenemus, quod non
mus ullum culpabilem qui culpa
, nullum etiam excuſabimus qui
bilis eſt, ſecundum conſcientiam
tionem quam Deus nobis dede-
æc non omittendo propter ami-
, conſanguinitates aut affinita-
ut timorem aut odium vel favo-
Et obligamus nos ipſos ad om-
prædictos articulos & ſequentes
rvandum inviolabiliter ſub iiſdē
is, ſic Deus ſit nobis propitius, &
reliquiæ Sanctorum, quas mani-
contrectamus.

uem itaque iſti XII vel VI ex eis
ant, ſit purgatus pro Rege & con-
ta, actoreque; Quem vero reum
ant, reus eſto, pœna Regia punien-
& privandus manu, collo, bonis
ecuniis, Regi & contractæ juxta
ctorum qualitatem numerandis;
ontra hos nemini licet appellare.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. XXXIII. *Qualiter viole[...] deferri debet ad Regem, & in Pla[...] to proponi, qualiterque reus po[...] teſt rejicere* II, *vel* III, *ex* XII *judicii Aſſeſſoribus.*

OMnem violentiam debet quis p[...] ut facta eſt ſibi, primo die feſto [...] ram parochianis, & coram vicinis [...] in primo placito territoriali, vel [...] cito quod fit in contracta in qua [...] bitat, aut infra VI ſeptimanas co[...] Rege, vel eo qui ejus tribunal te[...] ſecundum quod res geſta fuit, pr[...] nere; Si non conqueritur ut jam [...] ctum eſt, poſtea non eſt audien[...] quia ejus actio exſpiravit, & eſt inu[...] facta, & accuſatus veniet ſecure [...] reſpondendum coram illis, & ſecu[...] recedet, & habeat inducias XIV [...] rum; Quod ſi tunc non venerit, c[...] demnabitur juxta delictum ſuum.

Si formidat accuſatus ne aliqui[...] XII ducatur inordinato favore con[...] ſe, idque vel propter conſanguini[...] tem, affinitatem, amicitiam, [...] perſecutionem, odium aut iram, [...] hoc probare poterit contra II vel [...] (ſiquidem contra plures non admi[...] tur probatio,) oportet tunc tales [...] Nemda ſeu Aſſeſſorum numero exc[...]

de[...]

& loco excluſorum alios in lo- reponere pro illa vice, & non aus.

LIBER OCTAVVS

De

E SVECORVM GOTHO- rumque placitandi.

AP. I. *De electione Legiferi & juramento ejus.*

m eligendus eſt Legifer, fiat per piſcopum intimatio in Placito, & num præfigat VIII hebdoma- n, ut omnes ex territorio conve- poſſint ad illud Placitum terri- le. Epiſcopus autem veniat cum us clericis, & populus eligat VI migeris, & VI tributarios, illique um clericis debent III eligere qui cilium habent in illo territorio, oculis habendo Deum, quod ta- ciant territorio utiliores ſecun- eorum conſcientiam. De illis tri- poſtea unum Rex confirmabit, t ſibi fuerit divinitus inſpiratum, em videt utilem eſſe populo. Qui per Regem electus fuerit & con- atus, hoc juramentum præſtabit: c ſit mihi Deus propitius, & reli- quiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

quiæ Sanctorum quas manibus r
tango, quod tam ſuper pauper
quam ſuper divites per totum me
Territorium, in omnibus Senten
ſequar juſticiam, & nunquam per
tam contra conſcientiam, nec juſt
pervertendo injuſtum vel injuſtic
fovebo, neque propter timorem
que favorem, vel avariciam, ne
propter odium vel rancorem, ne
propter conſanguinitatem vel am
tiam; & ita Deus ſit mihi miſeric
ſicut verum dico, & mihi, ſi ment
iraſcatur.

CAP. II. *De electione Præſidis & ejus juramento.*

CVm autem eligendus eſt Præſi
tunc oportet Legiferum & pop
lum de Contracta ad Placitum co
vocare ad unum menſem prius, & f
loco Placiti in illa Contracta; Debe
tunc illi de Contracta nominare x
& tertium decimum nominabit Le
fer; illi quos volunt nominabunt t
Regi præſentandos, de illis qui
Contracta domicilia habent; Ex il
vero confirmabit unum Rex que
vult & noverit ad hoc idoneum e
Quod ſi Rex non eſt in regno, faci
tunc hoc locum tenens Regis, & Pr

jurabit eodem modo ſicut Legifer
averat.

AP. III. *De Legifero aut Præſide muneribus corrupto.*

Legifer judicaverit ſumendo mu-
nera pro Sententia ſua, det Regi
od accepit, & ſolvat XL marcas, &
rdat officium Legiferatus, & nun-
am recipiat illud: Quod ſi Præſes
r munera idem fecerit, ſit idem jus;
uod ſi idem fecerit Exactor, ſit idem
; Quod ſi quis ex Aſſeſſoribus Iu-
ii ſeu Nempdariis idem fecerit, ſit
r jus; & nunquam amplius habeat
cum in Nempda: Quicunque vero
teſt aliquem convincere, quod oc-
ſione prædicta munera accepit, ha-
bit tertiam partem, hoc eſt VIII ſo-
os, & VIII marcas, quas delinquens
o pœna ſolvere tenetur.

AP. IV. *Nemo ex Præſidibus poteſt duabus Contractis præſidere.*

NEmo ex Præſidibus poteſt in plu-
ribus Contractis exiſtere Præſes,
ſi in una tantum, ſibique debetur
rtia pars ex omnibus mulctis quæ
dunt Contractæ, & Contracta diſ-
nat de aliis duabus partibus reſtan-
us; Omnis deinde introitus Con-

tractæ de rebus communibus, div
debent inter populum Contractæ,
cundum quod quis habet in poſſeſſi
ne terrarum, de quibus tertia pars
dit Regi.

Cap. V. *De modo intimandi Placitum.*

SI occurrit dies placitandi in feſt
vel die jejunandi, intimet Præſes
Placito priori, quo die vult præſid
in Placito; Quod ſi non intimaver
tunc non accedant Contractiſtæ i
pune, uſque in alium diem quo Pla
tum tenere poteſt; At Præſes ſolv
III marcas.

Cap. VI. *De temporibus placitandi in Contractis.*

TRia ſunt tempora placitandi
anno in quolibet territorio; Pr
mum eſt à vigeſima die nativitatis u
que ad ſeptuageſimam Dominican
Secundum à feſto S. Botulphi uſq
ad feſtum S. Olavi. Tertium à feſt
Michaëlis uſque ad Adventum. H
vero temporibus debent Præſides Pl
cita tenere, uno die in qualibet ſept
mana, & in loco conſueto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. VII. *De temporibus placitandi in territoriis.*

Lacita territorialia teneri debent
modo infraſcripto: Primum feria
proxima poſt vigeſimam diem na-
itatis; Secundum, feria II proxi-
poſt Dominicam quæ eſt in me-
quadrageſimæ. Tertium feria II
t feſtum S. Petri. Quartum feria
proxima poſt feſtum Michaëlis.
ilibet autem Legiſlator tenetur Pla-
um tenere ſemel in anno, in quali-
Contracta in ſuo territorio; Quod
luries vult, hoc ejus arbitrio relin-
atur: Et hoc intimari faciat per
atuordecim dies priuſquam velit
citum habere.

CAP. VIII. *De citationibus, & contumacibus.*

Vando quis de altero conqueri-
tur, tunc oportet quod conque-
s, ad domum illius de quo con-
eritur accedat, cum duobus domi-
a habentibus, & citare eum ad Pla-
um, dicereque ſibi quid habeat ad-
ſus eum; Quod ſi comparuerit in
mo Placito, ſecundo, vel tertio ad
ondendum pro ſe, experiundo
jure, vel ſolvendo pœnam, bene

eſt; Quod ſi non venerit, neque te
ejus impedimentum probantes, t
mulctandus eſt III marcis prop
contumaciam, & Præſes ex tunc
tim XII nominet qui reum acceda
& bona tollant pro pœna ad valor
III marcarum; Atqui Actor pro
dat contra eum in primo, ſecun
vel tertio Placito de novo; Quo
nec tunc comparuerit non impedi
tunc condemnetur in principali,
Præſes nominet XII cum ſeipſo &
actore, ad compellendum ut Reus
reat judicato, & ad extrahendum
marcas pro contumacia.

CAP. IX. *De Reo comparente.*

QVando comparet ille cui aliq
objicitur, infra terminum à j
ſtatutum, ſuper illis cauſſis in quib
eſt conveniendus, reſponſurus, &
ctor non vult, nec forte poteſt cu
teſtibus convincere juxta decretu
Præſidis, abſolvatur tunc ille qui f
citatus, & Actor in III marcis cond
mnetur; Atqui teſtes ad probandu
ſemel tantummodo admittantur
eadem cauſſa.

CA

AP. X. *De modo inſtituendi Placi-um apud aliquem, & non facienda executione, niſi cauſſa diſcuſſa.*

NOn poteſt Præſes Placitum ad alicujus domum vocare, ad aliquid auferendum, niſi prius xii deſuper it teſtificati, utrum ſit legitime cita-s, & contra eum ſit legitime proceſ-m, vel non; Et omnes teſtes produ-, jurent in eodem Placito quo de-nt teſtificari.

CAP. XI. *De præſidentia Præſidis omni die juridico facienda.*

PRæſes in qualibet ſeptimana præſidebit in Placito; Dies Placiti erit in ualibet Contracta die Dominico in co Placiti, quia frequenter veniunt uncii Regis, aut ejus litteræ; Sed non t acceſſus ad Placitum in cauſſis, niſi mel in hebdomada.

AP. XII. *De Reo convincendo per teſtes, & conteſtatione litis.*

QVando Actor poteſt teſtibus convincere illum quem citavit, in illo ie quo ſibi reſpondere tenetur, ſi unc Reus negat, debet Actor nomi-are teſtes ſuos, & proximo Placito cere illos jurare, & teſtificari facere,

ſeu examinari. Quod ſi non obtine[illegible] responſum antequam Placitum ja[illegible] ſit finitum, debet tunc in eodem Pl[illegible]cito teſtes nominare, & facere nom[illegible]nari: Quod ſi ſit cauſſa talis propt[illegible] famam exorta, & non poteſt teſtib[illegible] probari, & ille cui impingitur de[illegible]ctum ſemper negat, debet tunc i[illegible] contra quem fama eſt, ſe obligare [illegible] purgandum ſe, & in proximo Placi[illegible] ſe purgare; Et niſi reſponderit in ul[illegible]mo Placito, tunc utrumque faciat i[illegible] eodem Placito, obliget ſe ad purga[illegible]dum & purget ſe, vel habeatur pr[illegible] convicto: Omnia juramenta & t[illegible]ſtium depoſitiones, fieri debent in d[illegible] quo tenetur Placitum, & in loc[illegible] Placiti.

CAP. XIII. *De Reo comparente, [illegible] Actore contumace exiſtente.*

QVod ſi ille comparuerit in Plac[illegible]to, qui ſe vult juramento purgare, & Actor non comparet, vel eſt præ[illegible]ſens & non vult dare formam juran[illegible]di, juret tunc Reus, & tale juramen[illegible]tum cenſetur eſſe legitime præſtitum. Quod ſi quis vult tale juramentum annullare, jurabunt tunc III quod ju[illegible]ramentum fuit legitime præſtitum, & poſtea annullare volens non auditur

nis[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſi Rex velit inquirere veritatem. Si
is autem movet cauſſam aliquam
uno Placito,& in alio aliam,dicitur
riare, & ſi cuiquam hoc imprope-
tur, & VI compurgatores eum pur-
verint, ſit immunis à pœna; Quod
non poterit ſe purgare, ſolvat Acto-
VI Oras; Poſtea vero proſequatur
uſſam, ſicut in primo Placito pro-
nebat: In hoc caſu ſi ſe purgarit,
l non, ſive ſit Actor, ſive Reus, ſit
em jus.

CAP. XIV. *De eo qui à pluribus eſt citatus.*

QVando unum plures ad Placitum
faciunt citari, ad unum diem in
o Placitum tenetur, reſpondeatur
nc illi qui primum citavit, & poſtea
içuique prout citatus fuerat; Quia
n poteſt unus niſi ad unam obje-
ionem in uno Placito reſpondere,
q; juramentum præſtare niſi unum:
uod ſi quis dicat ſe prius citaſſe
am alius, debet tunc Præſes illi pri-
um juſtitiam miniſtrare qui prius
lt alium convenire, & poſtea aliis,
out cauſſæ ſe habent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. XV. *De præſidentia quan facere tenetur Præſes.*

OMni die juridico debet Præſes, v ejus locum tenens, ad Placitu venire in loco Placiti, vel ſolvere ı marcas illi qui de eo conqueritur, tunc Actor & Reus ſint eiuſmodi j ris, ſicut fuiſſent ſi Præſes in prio Placito affuiſſet; Quia omnes legitim probationes, & juramentorum del tiones, debent ſecundum Sententi procedete.

CAP. XVI. *De cauſſis in quibus Præ ſes allegat ſe jus ignorare.*

QVando aliquis venerit ad Plac tum, & petit juſticiam ſibi min ſtrari à Præſide, & ſi oſtendit ſe neſci re jus in illo caſu, tunc poteſt cauſſan ſuſpendere, & deliberare uſque ad pro ximum diem juridicum, quo tunc te netur Præſes illi juſticiam miniſtrare vel ſolvere ııı marcas, niſi juraverit ſ ignorare jus in illo caſu, referaturque tunc cauſſa ad Legiferum.

CAP. XVII. *De jurejurando, & quando unus dicit eſſe juratum, & alius negat.*

QVando aliquis venerit ad Placi-tum juramentum delaturus, vel

teſti-

ſtimonium facturus, quod ſi Actor, ractor & Præſes juramentum remi-rint, valeat tantum ac ſi juraſſet; uod ſi alter dicit juramentum eſſe miſſum, alius non, probetur per VI ui in Placito fuerunt quid verum ſit: uicunque autem aliquid objicitur, quo aut debet abſolvi aut conde-nari, hoc fiat in loco ubi delictum t commiſſum, & loco domicilii ſol-at pœnam.

AP. XVIII. *De termino compa-ritionis poſt citationem.*

QVicunque citandus eſt, ſi talis eſt extra Contractum, & tamen in giferatu ſeu Territorio, debet tunc tari coram parochianis in die feſto, l Placito; Et habeat terminum III ptimanarum ad comparendũ poſt-am fuerit legitime citatus; Quod ſi tra territorium, & tamen in regno t, habeat pro termino comparitio-s VI ſeptimanas, poſtquam fuit le-time citatus, & citetur ut ſuperius t dictum.

AP. XIX. *De executionibus Sen-tentiarum, ſeu exactione pœnarum.*

QVando quis condemnatur pro ſuo delicto, Actor vadat ad Placi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tum, & hoc nunciet Præſidi, & Præ
nominabit illi XII qui accedant co
demnatum, & bona immobilia ac g
gem primo æſtimabunt; Quod ſi h
non ſufficiunt, æſtimetur tunc fr
mentum & fænum, & ſi talia ſint
domibus obſeratis, & Reus non vi
aperire, poteſt tunc impune jan
rumpi; Quod ſi neque iſta ſufficiar
æſtimetur tunc domus; Quod ſi n
domus ſufficiant, æſtimabitur tu
ejus terra; Quod ſi nec illa ſuffici
tunc illa æſtimetur à XII prout in v
la eadem carius vendi ſolet: Et qu
cunque æſtimanda eſt terra pro ex
cutione Sententiæ, poteſt tunc ta
contra quem fit executio, redime
terram infra III annos, ſecundum
quod æſtimata fuit: Quod ſi non p
teſt, poſſunt tunc conſanguinei in
idem tempus, & ille capiat agrariu
qui eam tenet, & nihil defalcet
ſumma ſibi debita: Quod ſi non re
matur infra III annos, retineat tu
ille terram cui adjudicata fuit, & n
mo habeat ex conſanguineis jus r
clamandi, vel redimendi: Quoti
cunque vero maritus ſit pænalis, ſe
per pars uxoris prius extrahatur ta
in bonis immobilibus quam mobi
bus; Sed ſi mulier deliquerit, & ma

t

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

fuerit condemnatus,ſolvatur tunc
na de bonis mulieris.

AP. XX. *De fugitivis & ſolutis, & quando poſſunt captivari.*

QVando ille committit maleficium
qui eſt vagabundus, & non habet
od perdere timet, & facit homici-
m, vel vulnus infligit, vel rapinam
rcet, accuſet tunc eum injuriam
ſus in uno, & poſtea in alio, & de-
ie in tertio Placito; Si venerit talis
offert ſe ad ſtandum juri, præſumi-
pro eo; At ſi non comparuerit in
rto, tunc eo ipſo habetur pro con-
o & condemnato, qui ſe ipſum
ndemnat, & ad pœnam ſolvendam
etur, juxta delicti vel maleficii qua-
item: Quod ſi non habet domici-
n, tunc conveniatur ibi ubi male-
ium vel delictum eſt commiſſum.
ſtquam vero eſt ita condemnatus,
maneat tunc apud Actorem per u-
n annum pro quibus libet III mar-
quas ſolvere tenebatur; Et eodem
do ſatisfaciat pro pæna debita Re-
& poſtea ſit liber à pœna Contra-
debita; Quod ſi fugerit, ſolvat III
rcas quotiens hoc fecerit, & ſerviat
unum annum ultra, quam prius
ire tenebatur.

Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Quod ſi ille fugerit qui delictum a-
liquod commiſit, & injuriam paſſ
eum apprehendere tentat, & ſi co
tingat illum fugitivum cædi, hoc p
teſt impune fieri, niſi mors ſequat
tunc eſt pœna homicidii xx mar
rum, ad tertiam diviſionem applic
darum, & ſic capiatur ſine metu p
næ; Quod ſi injuriam paſſus non v
illum captivare, faciat tunc hoc E
ctor & Præfectus regius, aut ille
pœnæ Regales ex aliqua conceſſio
debentur: Actorem vero talem in n
lo moleſtat, ſi ille qui delictum co
miſerat, fugit quando adhuc eſt in
lius ſervitio cui fuerat condemnat
Quicquid autem talis agit vel patit
eſt judicandum ſicut de libero ho
ne judicatur in pœna ſolvenda.

CAP. XXI. *De habente domicili quando propter delictum fugit.*

QVando domicilium habens co
mittit in Legem, & parat fuga
ſit cauſſa qualiſcunque, ſi per ſe v
ſtare juri, in nullo puniatur; Quo
non vult, procedat tunc contra e
Actor in illa cauſſa, & executio
per Præſidem & alios in Contracta
ſolutionem pœnæ, & quilibet part
ſuam accipiat, qui in cauſſa partic

..: Quidquid vero ſic tollitur ab ali-
..o per ſententias & rationes, ſi judi-
..itur poſtea reſtituendum, reſtituat
..c unuſquiſque prout cæperit cum
..amento;Nec tales punientur pœna
..torum, quia recipiebatur per ſen-
..tiam & rationem.

CAP. XXII. *De gravato in executione.*

QVod ſi quis dicat ſe gravatum fuiſ-
ſe in executione,quia æſtimatores
..s ceperunt quam pœna fuit, ſtan-
..n eſt tunc juramento æſtimato-
..n, qui æſtimatores jurabunt ſe non
..s extraxiſſe quam pœna poſcebat.

..P. XXIII. *De executione ubi æs alienum eſt in bonis Rei.*

QVando ille contra quem debet fie-
..ri executio, habet intus ſecum a-
..rium vel decimas, hujuſmodi non
..metur pro pœna; Quod ſi plures
..n eo in bonis communicant, vel
..ent in depoſitum, vel ſocietatem
..grege cum aliquo contractam in
..ſentia teſtium, hoc non cadit ſub
..mationem pro pœna,ſed eſt ſegre-
..dum, & deinde mulcta extra-
..da.

CAP.

CAP. XXIV. *De modo exequen[di] quando executores debent fieri.*

QVandocunque eſt facienda exe[cu]tio contra aliquem, tunc deb[ent] æſtimatores intrare domum Rei, [&] æſtimare de bonis pro unoquoque [par]tis conſorte quod illi debetur, & rel[in]quere partem principalis Actoris, [qui] nec partem ſuam requirat.

CAP. XXV. *De pœna* XII *Aſſeſ[ſo]rum nolentium abſolvere vel condemnare.*

VBi duodecim Aſſeſſores judicii [te]nentur unum collitigatorum a[b]ſolvere, & alium condemnare, & [id] non faciunt in eodem Placito, ſolv[at] quilibet ipſorum III marcas, niſi [i]XII qui Regis judicium præferre [de]bent, jurant cauſſam non ſatis ma[ni]feſtam, ideoque ſequenti Placito dij[u]dicandam: In omnibus vero probati[o]nibus, juramentis & teſtimoniis d[e]bent eſſe viri domicilia habentes.

CAP. XXVI. *De præconizatione q[uæ] fit per bacillum, vulgo* Budkaffla.

QVando nuntius Regis venerit, a[ut] litteræ Regis, Præſes intimati[o]nem faciat in Contracta, emittend[o]

Bu

dkaffla, vel quando furtum eſt in
ntracta commiſſum, vel homici-
m ſit factum, aut quis deprehen-
ur cum alterius uxore, vel mulier
latur, vel aliquis ab eccleſia extra-
ur violenter, vel à cœmeterio, qui
potuit immunitate gaudere.

Signum id ſcilicet *Budkaffle*, quod
t Præſes in qualibet trium partium
ntracta, debet procedere & non re-
cedere; Vidua autem non obligatur
transferendum tale ſignum, niſi
eat filium qui XV compleverat an-
n: Quod ſi ſignum illud allatum
it ab oriente in villam, exeat ab
dente, & ſi à meridie, ad ſepten-
nem vadat.

Omnes vero obligati ſunt ad trans-
ndum illud ſignum, tam tributa-
iuam coloni, & ſemicoloni, ſive
liberi à tributo, ſive non, & ſive
ini ſunt eorum qui liberi cenſen-
ſive eorum qui libertate fruuntur:
od ſi qui contendant, & alius dicit
um illud allatum, alius negat, præ-
itur pro illo qui dicit ſignum alla-
 cum duobus teſtibus, & idem fit
o juramento ſicut de aliis. Qui
que procurat quod ſignum tale
 via non vadat, aut ſupprimatur
 Legifero vel Præſide, ſolvat III
oras;

oras; Sed qui hoc facit impediendo Placitum fiat, cum venerit nunc Regis, ſolvat ſimiliter III oras.

CAP. XXVII. *De objectione qu facit Exactor contra aliquem.*

QVando Exactor objicit alicui qu vulnus inflixit, vel ſanguinem dit, aut alias verberavit, aut qualec que crimen objiciat, & Reus dici occulte contentaſſe illum cui da num intulit, at ipſe negat, ſi Exac habet II teſtes idoneos qui hoc vol jurare, quod id viſum & declarat in eodem die, habeat Exactor idem convincendi Reum ſicut Principa At ille Principalis jus perdat quod buit, & qui deliquit ſolvat pœn tam Regi quam Contractæ: Quo Exactor non poteſt probare, ut eſt ctum, Principalis in nullo conde netur.

CAP. XXVIII. *De deſiſtente ab agendo.*

QVando Actor venit ad Placitu & alteri aliquid objicit, ac poſ deſiſtit à perſecutione cauſſæ, pro quatur tunc Exactor, & ibi Actor cendo ſuum jus perdit.

CA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

P. XXIX. *De Aſſeſſoribus judicii ſeu Nemdariis Regiis.*

Vm Rex vult videre Nempdarios ſuos, debet tunc Præſes nominare ex Contracta, pro medietate nobi- liberos, & pro reliqua medietate utarios, in quos conſentiunt liti- ores & homines de Contracta; æſes autem debet veridicos nomi- e, & non mendaces, aut lites ha- ntes, vel voluntarie favorizantes, & æſes pro ſe debet eſſe unus de Nemp- iis, & nemo alius in ejus loco, niſi pedimentum habeat, ut prius eſt tum. Quando nominatur aliquis Nempdarium in Placito præſens, & n vult intrare, ſolvat III marcas tri- tarius, & liber VI marcas.

P. XXX. *De exceptionibus contra Nempdarios faciundis.*

Vando Actor aut Reus ſuſpectum habet aliquem de Nempdariis, de- ſuſpectus ſurgere, & alius ejus lo- deputari donec cauſſa terminetur; tem deinde illi XII condemnave- t vel abſolverint, pro tali invio- iliter habeatur, & contra illam mpdam nemo poteſt appellare, niſi pellare velit priuſquam juraverit, &

non admittitur per juramenta, nec n
aliam Nempdam contra hanc inci
cere poteſt.

CAP. XXXI. *Qualiter & quan eſt à Nempda appellandum.*

QVando quis vult à Nempda app
lare priuſquam juraverit, pon
tunc in vadium Actor VI marcas,
quilibet de Nempda marcam una
de quibus VI accipiat Rex, & VI app
nentes; Quod ſi appellans ſuccubuer
ſolvat VI marcas, III Regi, & I
Nempdariis; Omnes vero teſtes c
ram Rege, vel Legifero, aut Præſi
ſeu Nempdariis producti, debent jur
re ſuper omnibus in quibus teſtifica
tur, & rogare Deum ſic ſibi eſſe pr
pitium, ſicut ipſi velint verum teſ
moniũ perhibere in illa cauſſà: Qu
ſi tales teſtes reprobantur in judic
Regis, ſolvant tunc III marcas div
dendas in III partes, & nunqua
poſtea erunt capaces facultate plac
tandi, jurandi aut teſtificandi; Sed v
tentur tanquam infames, & ſubea
pœnitentiam, excludanturque ut pe
juri ab Eccleſia, & ſolvant Epiſcop
III marcas.

[C]AP. XXXII. *Quando Nempdarii non ſunt concordes, quod ſtandum ſit ſententiæ majoris partis.*

QVando Nempdarii non concordant, quem VII ex illis abſolvunt, [...] abſolutus, & quem condemnant, [...] condemnatus; Quod ſi illi XII ne[...]e volunt abſolvere, neque condemnare antequam Placitum diſſolva[...], ſolvat tunc quilibet de Nempda [...] marcas, in tres partes dividendas, [Re]gi, Contractæ & Actori.

CAP. XXXIII. *De expenſis pro Nempdariis faciundis.*

QVando Nempda talis eſt habenda, debet tunc Præfectus regius [...]is providere de expenſis; illi qui[...]m qui iudicium Regis habet cum [...] II equis, Cancellario cum III equis, Præfecto cum V equis: Præſes [au]tem provideat de expenſis Legifero [cu]m VIII equis, & cuilibet Armigero [...] Nempda cum II equis, cuilibet tri[...]tario de uno equo; At pro eo quod [Pr]æſes debet huiuſmodi expenſas face[re], levabit omnes mulctas, quilibet in [su]a Contracta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

CAP. XXXIV. *Quando appella-dum eſt à Sententia Legiſlatoris vel Præſidis?*

CVm Legifer aut Exactor Senten-tiam protulerit, & condemnat[us] vult appellare, debet tunc appellare [in] eodem Placito ubi Sententia fuit la[ta], & poſtea ſublata eſt illi poteſtas ab il[lo] appellandi.

CAP. XXXV. *Qualiter appella[tur] à Præſide?*

QVando quis appellat à Præſid[e], ponat in vadium XII oras, & P[ræ]ſes III marcas ad Legiferum; Si ſu[c]cumbit appellans, capiat Præſes m[e]diam marcam, mediam Actor, Legi[fer] & Contracta mediam: Quod ſi Præ[ſes] ſuccubuerit, tollat unam marcam a[p]pellans, aliam Legifer, tertiam Co[n]tracta.

CAP. XXXVI. *De appellatio[ne] Præſidis vel alterius à Legifero.*

QVando Præſes vel alius appella[re] vult à Sententia Legiſlatoris, p[o]nat Præſes, vel alius, in vadium I[II] marcas, Legifer autem VI marca[s]: Quod ſi ſuccumbit Præſes aut ali[us] appellans, tollat Legifer marcam[:]

..am, aliam Rex, tertiam Contracta; ..od ſi Legifer ſuccubuerit, tollat ..c appellans II marcas, II Rex, & ..Contracta.

..P. XXXVII. *De pœna violantis ſententiam Præſidis.*

QVi violat Sententiam Preſidis, ſolvat III marcas, pro Sententia Le..eri VI marcas. Iſtæ autem cauſæ de..t terminari per Nempdam de Con..cta, videlicet quando agitur de ju..mento regio violato, vulgo *Edzöre*, ..cauſæ capitales quando quis venit ..a plectendus, vel agitur ſimul ad ..ditionem vitæ & bonorum, aut de ..micidio clandeſtino, vel ejus pœna, ..t rapina, & ſi ſint majores vel mi..res cauſſæ; Omnes etiam cauſſæ ſu..r violationibus Sententiarum tam ..giferi quam Præſidis, niſi ſubjaceant ..mpdæ regali.

..P. XXXVIII. *De examine & veritatis inquiſitione per Regem reiteranda.*

..Ex poteſt de veritate inquirere, & ..c ipſe poteſt retractare male exami..ta, & quæcunque gravamina co..oſcere: At Legifer debet cauſſas per ..ges decidere, nullusque innocens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

damnetur ad pœnam, & nemo bis p
eodem facto puniatur.

CAP. XXXIX. *De judicio Reg* *quod* Räfſt *vulgo appellatur.*

QVando Rex vult generalem inqu
ſitionem de adminiſtrata juſti
facere per totum regnum, vel qui ej
autoritate fungitur, debet tunc h
Rex protinus intimare in quolibet t
ritorio, per VI ſeptimanas priuſqua
id facere velit; Omnes tunc venia
ad proponendum querelas contra
los, qui ipſos injuſte læſerunt; Po
quam autem ſunt lectæ litteræ Re
in primo Placito, vel apud Eccleſia
ubi non eſt Placitum, debet quilib
ſuum adverſarium citare intra x
dies, Rex vel illius vicem gerens
hilominus ad judicandum proced
licet non ille contra quem proponit
querela fuerit præſens: Hoc tenet
autem Rex intimare omnibus per ſ
litteras, quando vult talem reform
tionem ſeu tale Placitum facere, ut
ctum eſt, & tunc non eo minus, qu
quis venire recuſat, debet Rex vel e
vicem gerens juſticiam miniſtrare
omnibus cauſſis, ut jam eſt dictum,
ſi talis compareret, niſi legitimum
ſubſit impedimentum.

Hac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

HActenus regimen politicum & ci-
vile Sueciæ è legibus ipſis fideliter
preſſimus, nunc quę ſuperioribꝰ an-
conſulto mutata fuerunt, neceſſa-
explicanda. Ac quidem primo
od dicitur capite tertio Regem aſ-
ni per electionem & non jure ſuc-
ſionis, id anno 1544 Aroſiæ unani-
& libero Ordinum regni & prima-
nobilitatis Sueciæ decreto muta-
m fuit; cuius decreti exemplar hic ex
egeſi hiſtorica Stocholmiæ anno
ↄIↄCX edita adjungere operæ pre-
m viſum.

Vnio hæreditaria Aroſienſis.

NOs ſubſequentes, potentiſſimi
Principis Domini GVSTAVI Sue-
rum, Gothorum & VVandalorum
gis, omnium noſtrum dilectiſſimi
clementiſſimi Domini, regni & re-
minis conſiliarii, Equites & Nobi-
, Laurentius Siggonis de Sundby, re-
i Sueciæ Marſchalcus, Steno Erici
Loholm, Ericus Flemmingius de
idie, Ivarus Flemmingius de Sund-
lm, Ioannes Turonis de Lind-
lm, Canutus Andreæ de Ockne, Tu-
Trolle de Berquara, Guſtavus Olai
Torpa, Magnus Ioannis de Bro,
rgerus Nicolai de Vines, omnes eque-
is ordinis: Ionas Olai de Hakeſta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Suanto Sture de Ekeſio., Abraham
Erici deEkeberga, Petrus Brahe deRy
boholm, Axelius Andreæ de Lenn
Nicolaus Krumme de Orboholm.
Georgius Normani, Bero Claudii
Leppos, Laurentius Turonis de Pe
ningeby, Gabriel Chriſtiani de Mo
by, armigeri & Senatores regni; A
lius Erici de Heredſeter, & reliqui
nominatim recenſentur numero cx
vi Illuſtris regni Sueciæ Gothiæq; n
bilitas, nomine noſtro & noſtrorum
ſucceſſorum, hæredumque, vigore h
rum litterarum fatemur, & teſtamu
nos omnes unanimiter & peculiarit
(in noſtro arbitrio relicti, non coact
aut compulſi) cum generali congr
gatione, & adunata Senatorum Reg
Sueciæ Corona, Equitum, Nobilium,
piſcoporum, Prælatorum, Indigen
rum, Ordinum, & promiſcuorum
ſubditorum frequentia, adhibita
conſilium ratione, diligenter perpe
diſſe, quod nobis, qui univerſæ patr
noſtræ & Coronæ Sueticę velut men
bra & fulcimenta ſumus præcipua
non ſolum præſentia commoda, ſ
etiam futura, (adjuti gratia & auxil
divino) ſummo ingenio, ſapienti
& prudenti conſilio, ad opus glori
ſum perducere, atque illa negotia, qu
Coron

ronæ & omnibus regni indigenis
at emolumento, incremento, utili-
i, paci, & tranquillitati, conſidera-
& ſtudioſe perpendere incumbat;
ſuper quibus adminiculis regni &
nium noſtrûm detrimenta ac ſup-
ſſiones præveniri, atque protelari,
penſa voluntas, amicitia, amorq;
plantari, mutua concordia, certa fi-
cia, & jugis conſpiratio, undique
venire valeant; Et alias, omnium
litionum, malarum ſuſpicionum,
niliumque paſſionum radix, ex qua
riculoſæ ſimultates pullulare ſolent,
nditus evelli queat, illa ſerio procu-
re; ſicut etiam nunc, pro ingenii no-
i facultate, ſtudioſiſſime factitatum.
imvero ex vetuſtis recentibusque
memoria hominum adhuc vigenti-
is hiſtoriis exempliſque liquido per-
icuum evadit, omnibus retro ſæculis
tiſſimum per capitis, id eſt, regimi-
s, & membrorum, videlicet ſubdito-
m, diſſenſionem, plurimas in Rebus-
ib. illaſque periculoſiſſimas meta-
orphoſes derepente contigiſſe; Si-
t etiam ſæpenumero ex talibus ſcin-
llis pernicioſa erupiſſe incendia, un-
rapinæ, cædes, tumultus, ſangui-
is copioſa profuſio, aliaq; detrimen-
innumera, progreſſu temporis ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

titerant. Quocirca ubi regionum his contraria remedia, per Dei gratiam & naturam Incolarum, providentiam, conſilium, & eutaxia investigantur, ut inter Dominos & ſubditos firmus amicitiæ nodus ſtringatur, fides, ſincera confidentia, obedientia, animis inſeratur, & mutua vigeat providentia, atque circumſpectio, hactenus, & ab ipſis propemodum ſurgentis mundi incunabulis, teſtantur monumenta hiſtoriarum, ejuſmodi regnorum incrementa ſingularia, celſitudinem, constantiam, pacem, tranquillitatem, atque fælicitatem inuſitatam. Quamvis vero hujuſmodi regionibus nonnunquam grandes tumultus, hoſtium impreſſiones, & alia infortunia acciderint; Nihilominus tamen plerumque ſub indigenæ alicujus regimine, optime ſunt gubernatæ, protectæ & propriis privilegiis conſervatæ. Verum quandoquidem majorum exemplìs, & facinoribus, undequaque ſatis perſpectum, atque cognitum, ex quo fonte, tot calamitoſiſſima juxta ac periculoſiſſima diſſidia, regnorum ruinæ & interitus profluxerint, nimirum ex diſſenſione, & litigio, in Regum inauguratione oborto, in Rege deſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ignando, certantibus ſuffragio Re-
ordinibus; E contra unde, & qui-
s adminiculis, pax interna, concor-
,& fœlicitas rerum omnium intro-
cta, & conſtabilita ſemper fuerint:
m ſi rem ſuo momento examina-
imus, inveniemus profecto, enu-
erata ubertim inde pullulare com-
oda, quando in ejuſmodi Regum
ſignationibus, æquas ſanctiones,
que patriæ leges, nec non genuinam
nguinis lineam comitamur, unde
libus in regno diſſidiis obſtacula pe-
ntur, & optimus animorum con-
nſus conſpiratioque firmius & pro-
ndius implantantur: Ideo ingenue
temur, nos teneri, obligatoſque eſſe,
eluti ſynceros & primarios hujus re-
ni indigenas, dum vitę nobis mune-
licuerit frui, una cũ reliquis incolis
gni, pro tempore, Suecanæ reipub.
liberorum noſtrorum, hæredum, &
oſterorum ſempiternum ſubſidium,
elicitatem, pacem, atque unionem
rctiſſimam, ad effectum glorioſum
erducere, imo omne periculum, &
nde aliqua diſſenſio, aut perditio, fu-
aris temporibus ſenſim ſuboriri poſ-
et, de medio prorſus tollere, & remo-
ere, ne ad illa offendat, velut obſta-
ula, poſteritas. Itaque unanimi Sena-
torum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

torum conſilio, Equitum, Nobili[illegible]
Epiſcoporum, Prælatorum, Civita[illegible]
Incolarumque omnium, & ſubdi[illegible]
rum conſenſu, voluntateque, prin[illegible]
pio apud animum noſtrum, ſicut fi[illegible]
les & recte conſulentes ſubditi, ſec[illegible]
dum præceptum divinum, Regni [illegible]
jus pervetuſtas laudabileſque con[illegible]
tudines ſtatutaque ſedulo ponder[illegible]
mus, & juſta trutina examinavim[illegible]
quod S. R. Guſtavus noſter, à præ[illegible]
tente Deo deſtinatus Dominus, &
nobis univerſisque Regni Sueciæ [illegible]
habitatoribus unanimiter electus, [illegible]
coronatus, & ad hoc regni faſtigiu[illegible]
dignitaté, & laborioſum regimen, n[illegible]
velut externus quiſpiam, aut per v[illegible]
& arma, evectus ſit; ſed ſecundum [illegible]
galis lineæ propaginem, & ſangui[illegible]
ſcaturiginem illuſtrem, aſcenderit; [illegible]
velut is, qui ad ejuſmodi honorem [illegible]
regium ſolium proximus hæres exti[illegible]
rit; Nec minus ob deperditi pro[illegible]
regni hujus & incolarum vindic[illegible]
tionem, liberationem, conſolatione[illegible]
& proſperitatem, graviſſimo regni [illegible]
regiminis oneri humeros prompte [illegible]
ſubmiſerit; Et quidem ea tempeſtat[illegible]
cum patria chariſſima (nullo jure [illegible]
cauſa, titulo, aut legitima expoſtul[illegible]
tione præmiſſis) in maximi & pern[illegible]
cioſiſſim[illegible]

ſiſſimi hoſtis, Chriſtierni ſecundi
gis Daniæ, violentas manus, ty-
nidem, & extremam neceſſitatem
didiſſet, atque hinc rapinis, cædibus,
endiis, ſanguinis profuſionibus, &
permultis tribulationibus iniquiſ-
e pergravata afflictaque diu fuiſ-
Regni quoque Indigenæ, ſine liber-
is aſſertore, vindice & protectore,
rſus ad extremam perniciem ſup-
ſſionemque omnes derelicti eſſent:
inde non ſecus ac Princeps vere
riſtianus, fidelis Patriæ defenſor, pro
bis & liberis noſtris, inclyto Sueciæ
gno, præſentibus & ſubſequu-
is Regni inquilinis, & in noſtram
nſolationem, atq; rerum augmen-
n, & quidem pro ingenito amore
a tellurem Suecanam, ſuoſque ſym-
triotas, & ſubditos, opibus ſan-
nique nequaquam pepercerit, ut
s & noſtros poſteros priſtinæ liber-
i reſtitueret, multis tribulationibus
ærumnis maximis benigne ereptos:
oinde ut præpotens Deus pro tam
effabili ſua gratia laudem atque
riam conſequatur, clementiſſimus
ominus noſter atque Rex Guſtavus,
c non S.M. illuſtris filiorũ poſteritas
ta, & naſcitura, animi quampiam
atitudinem, & officiorum prom-
ptitu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ptitudinem in nobis ſubditis & v
membris Regni primariis depreh
dat, Regnum quoque univerſum,
nos illius Incolæ, in pace & tranq
litate (divino opitulante auxilio) c
firmemur, & conſervemur; Præt
ne periculoſæ diſſenſiones in hoc
gno (unde armorum tumultus
alia Regni detrimenta gliſcere con
verunt) denuo emergant; Sed po
Regni Moderatores, & ſubditor
frequentiſſimus cætus, eo firmius
bili & inexpugnabili concordia
ligentur & velut incorporentur;
circo nos unanimiter, & ſpecialit
cum ſingulis & univerſis Nunciis
reſtribus, in hiſce & aliis Regni ne
tiis plenipotentibus, potiſſimum
ro & ante omnia in hoc magni m
menti & ſummo pæne articulo,
communitatis & noſtrum omni
inſtantiſſimam petitionem propo
to, ut videlicet tempeſtive, omniun
conſenſu illud ſtudioſe perpenda
& tractetur, cujus beneficio hæc
gna, ſi fortaſſis quæpiam deceſſio
animorum pernicioſa fieret pertur
tio, (quam Deus Opt. Max. qu
diutiſſime clementer avertat) de le
timo Rege atque Domino ſecura
certificata exiſterent: Inſuper ne

t caſu forte fortuna in ſuffragio ele-
onis ferendo; aut alias quæpiam
enſio, vel tumultus, non ſine ſum-
a Regni diſcrimine, ſuſcitentur, &
endantur; Nos, inquam, una cum
, illique nobiſcum, in nomine ſan-
ctimæ & individuæ Trinitatis, Com-
nitatis totius nomine votoque
ndum Incolarum omnium trans-
ſam & nobis exhibitam plenipo-
tiam, deſiderium, & petitionem
rantiſſimam, tempeſtivo conſilio
uimus, unanimi conſenſu con-
imus, & conſenſimus, elegimus,
miſimus, & juravimus, Quod
a Sereniſſima pro tempore apud
rerum potiens Regia Majeſtas
mentiſſimus Dominus noſter, Rex
ſtavus, velut naturalis ſecundum
iam & hæreditarius Sueticæ Co-
æ Moderator, & alias in Regno
viſus, electus, & inauguratus, con-
matuſque Rex exiſtat; Et apud Sue-
cam Rempublicam omneſque Re-
Indigenas, ſumma & innume-
propemodum fidelitatis officia
alia hiſce Regnis vix antea, vel
ipſorum primis exordiis, ab ul-
orum Rege & Domino collata)
igne depoſuerit; Nimirum ad pa-
& rerum fælicitatem nos col-
lapſos

lapſos erexerit, atque ab extrema ne-
ceſſitate vindicaverit, & nunc R. M.
prole hæreditaria (quæ nobis & uni-
verſo Regno futura conſolationi, in
gaudio) decorata ſit, Nos eandem R.
M. teneram progeniem hæreditariam
natam, & inpoſterum naſcituram,
velut etiam nos ſecundum naturam
& leges Chriſtianas decet, ac ratio
familiaris lineæ convenit, oportet,
pro noſtris legitimis Moderatoribus
& proximis Sueticæ Coronæ hære-
bus, prorſus, velut poſthac efficacius
exprimetur, electuros; velut hiſce
etiam promittimus, eligimus & ac-
ptamus; Atque ut in transactione
Orebrogiana, à Senatorio ordine
ſignata, juramentoque confirma-
in omnibus ſuis articulis, uti par
quam diligentiſſime & ſolidiſſime
hac re aſſeritur; ita hiſce denuo co-
firmetur, & ſtabiliatur, cujus vigo-
atque hujus præſentis obligationis
literarum robore, ejuſmodi unione
promiſſionem & obligationem,
cundum jusjurandum à nobis om-
bus depoſitum, ſtabilimus, & ren-
vamus.

Nec minus unanimiter & ſpec-
liter hiſce pro nobis & noſtris ſucc-
ſoribus, coram Deo, ejuſque ſacrat-

ſan-

vno verbo pollicemur, (quod ſi quidam hæc electio, & inauguratio, ſecundum divinam ordinationem, & providentiam, pervetuſta inprimis & laudabilia jura regni Sueciæ, Senatorii ordinis, Nobilium, Civium, & promiſcuæ Communitatis conſilium, aſſenſum, deciſionem, legitime, digne, legaliter, & nobis omnibus Regnoque univerſo in ſempiternam fælicitatem & auxilium facta ſit circa potentiſſimum Principem & Dominum Guſtavum, Suecorum, Gothorum, & Vandalorum Regem electum, coronatum, & à Deo nobis præordinatum; atque circa S.M. hæredes, natos, & naſcituros, non ſecus ac ſuperior illa deſignatio, juramentum, & promiſſio ſuadent, quibus S. M. & Diademati Suetico obſtricti ſumus,) nos fideles & obedientes R. M. futuros, eamq; promptitudinem, ſecuritatem & magnanimitatem, quæ fidos ſubditos, Dei, omnium mundanarum & Regni hujus priſcarum laudabiliumque conſuetudinum ergo condecet, atque convenit, firmiter, inviolabiliter, & irrefragabiliter, nunc, & perpetuis temporibus, ſine intermiſſione præſtituros, atque omnia diligentiſſime facturos, ad quæ, ut fideles erga Regem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

& Dominum noſtrum ſubditi ſun
obligati; vitæ opibus, conjugib
liberis, & omnibus quæ poſſiden
minime parcendo, pro ſuæ maje
tis & patriæ utilitate, in neceſſi
conſtituta, ita ut cum regia m
ſtas hæc exegerit promiſſa, fidel
ſimus exequuturi, cumque regia m
jeſtate vitæ ac mortis ſtadium æqu
ingreſſuri. Deinde, (cum æque
gnatum, ac omnium hominum v
mortis ſit periculo expoſita) ubi
reniſſimus Rex Guſtavus, Domi
noſter clementiſſimus, ex hac v
ſtatione ad æternam accitus fu
beatitudinem, pollicemur, nos o
gamus, juramento confirmamus,
hiſce eligimus quam firmiſſime
perfectiſſime, & irrevocabiliter,
nanimiter, & ſpecialiter, quem
modum ſæpenumero commemo
tum, ſuæ majeſtatis majorem n
filium, Illuſtriſſimum Principem
minum Ericum, pro noſtro pr
mo, à Deo deputato & nunc inau
rato Rege, qui immediate poſt Se
niſſimi Parentis ſui ex hac mortalit
ad Superos felicem migrationem,
regimen & regale faſtigium ingre
rus, ac Rex noſter indubitate futur
veluti nos pro nobis & noſtris ſuc
ſori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ribus conſentimus, confirmamus,
illum pro noſtro Domino & Rege
nc acceptamus; Ideoque illi fideli-
em exhibituri, & ſalubria præbituri
nſilia; Nec minus etiam, ut præfa-
m eſt, moderno Regi Domino Gu-
vo ſuperſtiti, tum temporis, perin-
ac modo, fidelitatem, firmiter, con-
nter, & inviolabiliter exhibituri, &
nſervaturi, vitamque ipſam cum
 majeſtate in diſcrimen (neceſſita-
 urgente) poſituri: Quid multis?
 omnibus conſolationi & ſubſidio
uturi, idque facturi, & intermiſſu-
 ut fidis & recte conſulentibus ſub-
is, pro tenore jurisjurandi, con-
nienter incumbit, quod è com-
odo ſuæ majeſtatis eſſe judicaveri-
us.
Sin vero talis forte obtigerit caſus,
od Illuſtriſſimus noſter proximus
x futurus Princeps Ericus, Deo ita
ponente, Regiæ familiæ & Ducalis
redes maſculos nanciſceretur, qui
rti illius ſupereſſent, primogenitus
us, Regni gubernaculo admoven-
s; & ita per ſequelam, de linea ad
eam, ut decedunt, & accedunt, unus
ſt alterum, ad regiminis apicem pe-
traturus, regnumque gubernaturus.
c pacto S. M. inclyti filii, nati, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

naſcituri, à nobis, & noſtris ſucceſſ
ribus, pro legitimis Regibus, hære
tariiſque Dominis, ad ſceptrum Sue
num inaugurati, deſignati, & jure
rando confirmati. Quod ſi vero Pri
ceps Ericus, qui noſter proxime fu
rus & jam deſignatus Rex eſt, ex v
luntate divina, ſine Regalibus & D
calibus maſculis hæredibus naturæ
bitum compleret, proxime genitus
nigniſſimi Domini noſtri Regis fili
Illuſtriſſimus Princeps Dominus I
hannes, qui ſecundum juſtam gen
logiæ ſeriem ſecundo genitus eſt,
mnino eadem ratione & modo, qui
Duce Erico inaugurando abſolute
preſſus eſt, Regales faſces, veluti d
gnatus juramentoque confirma
Rex, capeſſet; Quem volumus, &
nemur prædicto modo, & ratio
pro noſtro Rege & Domino pro
irrefragabiliter & irrevocabiliter a
mere, deſignare, illi promittere &
rare fidelitatem, & ſecuritatem, q
ſancte in perpetuum, ſine omnibus
fugiis doloſis aut contradictionib
ſervaturi: Pari modo fidi, prope
morigeri, ſubſidio, conſolationi,
auxilio eſſe, & perſeveraturi, prom
vitam & ſalutem noſtram cuivis c
illo diſcrimini expoſituri; Imo c

o (velut fideles & recte conſulentes
cet eſſe ſubditos erga legitimum
ominum, & Regem,) nullam de-
ectaturi fortunam: Eadem ratione,
Ducis Iohannis Regales & Ducales
eredes aliqui fatis ſupereſſent extre-
is, major natu filiorum, clavo Re-
ni potietur; & deinde, qua præfatum
tione, & modo, de linea ad lineam,
no ſuccedente alteri, quemadmo-
um in articulis electionis proxime
turi Regis Dn. Erici verbotenus eſt
preſſum, ſervandum, & perficien-
um eſt, regiumque Diadema apud il-
um, aut illius natum, vel naſciturum
lium, à nobis, & noſtris poſteris, pro
æreditario Sueciæ Rege deſignatum,
lectum, & jurejurandum confirma-
um, permanſurum.

Etſi autem contingeret Dominum
ohannem, hac deſignatione & ele-
tione ſecundo electum & deſigna-
um Regem, ſine maſculis hæredibus
nortem oppetere, tum deinceps Re-
alis dignitas & ſceptrum ad Sereniſſ.
R. Guſtavi clementiſſimi Domini no-
tri juniorem filium, Illuſtriſſimum
Principem Dn. Magnum jure devolve-
ur, ac iiſdem conditionibus, & ratio-
ibus, ſicut de verbo ad verbum de
duobus præmemoratis S. M. filiis, Dn.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Erico & Dn. Iohanne fratribus expr
ſum & enucleatum eſt, Sueonum I
perium, velut deſignatus, juramen
confirmatus, & ſtabilitus Sueciæ R
acceptabit, illumque pari modo, pr
xime ſecundum alios, pro Rege
Domino noſtro firmiter & irrev
cabiliter ſuſcipiemus, deſignabim
ſpondebimus, & jurabimus promp
tudinem, fidelitatem, & ſubſidium
rile jugiter, firmiter, conſtanter, &
revocabiliter, ſine omni tergiverſat
ne, atque ſubterfugio, illi fideles,
dicti, recte conſulentes, auxilio, & co
ſolationi ſemper futuri, vitam, &
lutem noſtram cuivis periculo ill
cauſa exponere nihil dubitantes, ve
fidelibus & recte conſulentibus ſub
tis erga ſuum legitimum Dominu
Regemque ſeſe gerere convenit: V
etiam eiuſmodi caſus Duci Magno h
manitus acciderit, ut univerſæ carn
viam ingrediatur, major natu filioru
eius, in regimine & dignitatis Thr
no ſuccedet, eoque modo, quo de vi
decedunt, de linea ad lineam prop
gationis (quemadmodum in Erici
Iohannis deſignationis articulis,
verbo ad verbum commemoratum
eſt) obſervandum; Atque ita eum,
tum temporis proximus ſecundu
linea

neam dignoſcitur, acceptabimus, & onfitebimur pro noſtro & Regni deſignato ac electo Rege, illique jusjurandum, fidelitatem, opemque præſtabimus, & cùm illo vitam ſalutemque nulli ſubducemus diſcrimini; Et ut multa paucis complectar, ea moliemur, quæ fidis & bene conſulentibus ſubditis jure conveniunt.

Quod ſi denique ſecundum Ducis Magni de vita migrationem nulli Regales & Ducales forent filii hæredes, is deſignatus & juramento confirmatus Rex Sueonum cenſebitur, qui deinceps per Dei proviſionem, ex Regio ſanguine, & filiis hæredibus, major natu in eiuſmodi Regia progenie ſuperſtes fuerit, & illo pacto, de linea ad lineam, ut decedunt, unus ſecundum alterum in Regia proſapia, non ſecus ac de tribus præfatis R. M. Domini noſtri clementiſſimi hæredibus filiis maſculis, illuſtriſſimis Principibus, & fratribus, Domino Erico, Domino Iohanne, & Domino Magno dictum, ac in eorum expreſſum eſt deſignationis articulis; Atque illo modo ſine ſubterfugio, aut dolo, illuſtriſſima hac familia ſuperſtite, jugiter procedendum; Quocirca nos obligamus, promittimus, & juramus, quod deſignationi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

huic ſtirpis Guſtavianæ, velut illa c
verbo ad verbum hic expreſſa & con
firmata eſt, quamdiu S. M. Domi
noſtri benigniſſimi Regalis maſcu
progenies & filii hæredes in vivis ex
titerint, conſtanter, firmiter, & irre
vocabiliter adhærere velimus; ac quo
ad præfata Regis Guſtavi familia per
ſeveraverit, illam pro legitimis & na
turalibus Regni noſtri Principibus at
que Dominis, de linea aut progenie
ad lineam ſeu progeniem, velut in hac
Regia deſignatione commemoratum
eſt, obſervaturi ſimus; Præterea vi
tam, bona, famam, ſalutem, uxores
& liberos, omnemque poſſeſſionem
noſtram, una cum illa objicere, vive
re, & mori, ac quemvis fortunæ ictum
ſimul præſtolari velimus eſſe parati:
Nec minus adverſus externos & in
ternos Regni Regiſque hoſtes, qui pro
tempore ſunt, aut inpoſterum futuri,
(neminem prorſus, aut ullam Natio-
nem, Regionem, eminentioris aut hu-
milioris conditionis Magnatem, exci-
pientes) conabimur inſurgere, cuique
nos alacriter objicere, ipſiſque factis
declarare & perficere illud omne,
quod nos erga legitimos indigenaſ-
que Reges & Dominos noſtros ob pa-
triæ noſtræ libertatem, ſicut fideles na-
tionis

nis Sueticæ viros & recte conſu-
tes ſubditos oportet, atque expe-
, divino præcepto & juramenti
igationiſque nomine obſtricti ſu-
s; Neque poſthac quemquam
m, externum, aut internum, (qua-
que tandem ratione id unquam
i poterit, nihil excipientes) pro Do-
no aut Rege noſtro ſumus agnitu-
ſed potius eum perſequuturi, virili-
que ſuppreſſuri. Nam quouſque Se-
liſſimus Rex Guſtavus & eius pro-
ia viget, illam pro noſtris & uni-
ſi Regni naturalibus & electis Re-
us agnoſcimus, & deligimus; in
trarium neque inimicitia, amici-
favores, munera, conſanguinitas,
a, ſimultas, aut cuiuſcunque gene-
cauſæ, vel hominum fraudes, inſu-
rationes, vel minæ nos unquam
movebunt.
Sed ſi forte acciderit aliquem indi-
arum, aut aliquam Provinciarum,
am vel plures, nunc vel futuris tem-
ribus (quod tamen Deo auxiliante
n fiet) ſeceſſionem à nobis facere,
alias tumultum vel rebellionem
itare velle, tum nos obſtringimus,
tiſſime colligamus, ſancte promit-
us, & adſtipulamur, quod vigore
lus juramenti, & obligationis, eiuſ-
 modi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

modi tumultum pro voto R. M. a
que poſtulatione ſyncere ſupprimere
& vindictam à ſontibus repetere ſ
mus adjuturi; Nec iis palam aut clan
conſilio vel auxilio, hoſpitio, aut al
mentis, armis, aliisve rebus neceſſari
ſuccurſuri; Sed potius eoſdem, etia
vita noſtra in periculum adducta, pe
ſequuturi, ac ad internecionem del
turi, tanta quidem potentia, & mul
tudine, quantam S. M. exigere volu
rit, ſine ſubterfugiis auxiliando: No
abſimili promptitudine nos adverſ
alias ab externis imminentes impre
ſiones, & arma, neceſſitate ita urgen
te, opponemus, pro S. M. & liber
rum incolumitate vitam fideliter
viriliter cuiq; telo exponentes: Quo
ſi contingeret etiam (quod Deus cl
menter diu avertat) R. M. Dominu
noſtrum clementiſſimum Regem Gu
ſtavum lucis huius uſura privari, ant
quam proxime ſucceſſurus Rex
annos legitimos pervenerit, protin
poſt obitum R. M. quatuor aut plu
bus ex Equeſtri ordine, & ad hoc m
nus alias præordinatis, qui una cu
ſereniſſima Domina Margareta, Su
corum, Gothorum, & Vandaloru
Regina, Regnum quam optime
tranquillitate interea temporis m
derentu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

entur, regimen committemus;
ibus atque Sereniſſimæ Dominæ
træ Reginæ obedientes, ſubjecti,
ſolationi, auxilio, ſubſidioque fu-
ſumus, quouſque proxime guber-
rus Rex, Dominus Ericus, ipſemet
mini dextram admovere poterit,
nde atque ille in gubernatione fo-
conſtitutus, noſque omni pacto fi-
s & recte conſulentes ſubditos de-
mendet.
in etiam R. M. Dominus noſter
igniſſimus Rex Guſtavus, aliis S.
filiis, natis & naſcituris, qui ad
ale culmen tranſcendere non poſ-
t, ſecundum conditi teſtamenti &
calis ſuſtentationis tenorem ac vi-
em (quemadmodum literæ & ſi-
a ultimę voluntatis, ſuper hoc con-
enda & confirmanda, expreſſerint)
ſdam Ditiones in hoc Regno, unde
dignitate familię vivent, cum con-
ſu Ordinum Regni aſſignaverit, prę-
is Principibus, Moderatoribus, &
minis noſtris, ſine omni tergiver-
ione, velut naturalibus aſſignatæ
vincię Ducibus & electis Dominis,
eles, addicti, & æqui conſultores in-
niemur; Atque cum illis aliud nihil
itabimus, quam quod fideles &
bos perdecet ſubditos: Similiter
Sueticæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Sueticæ coronæ, eiuſque Regi debit[illegible]
obedientiam & obſequium præſta[illegible]
mus, perinde ac fidelibus incolis a[illegible]
ſubditis convenit, & ut in teſtame[illegible]
regio comprehenſum fuerit. In ſu[illegible]
ma, adverſus hæc præmemorata [illegible]
prȩſentem inaugurationem, ſempi[illegible]
namque unionem, nihil unquam m[illegible]
liemur; Sicut neq; ab internis, aut [illegible]
ternis, ut quidquam in illius præju[illegible]
cium fiat, permittemus; Verum u[illegible]
nimiter præſentibus & futuris te[illegible]
poribus, eiuſmodi inaugurationil[illegible]
promiſſa, omnium noſtrum benep[illegible]
cito, velut expanſis accepta ulnis, [illegible]
vabimus, illa magnanimiter pro[illegible]
gentes; inſuper R.M. & univerſi Reg[illegible]
ſalutem, pacem, atque tranquillitat[illegible]
promovebimus. Si autem caſus ita f[illegible]
ret, fortunæque inclementia, (qu[illegible]
Deus clementer prohibeat) R. M. [illegible]
liuſque maſculos hæredes ſine Rega[illegible]
bus & Ducalibus maſculis hæredib[illegible]
fatis concedere, filiabus, una aut pl[illegible]
ribus de hac familia ſuperſtitibus, tu[illegible]
temporis electio ad univerſos Reg[illegible]
Senatores reliquoſque fidos Sueciæ i[illegible]
colas devolvetur, in quibus conqu[illegible]
ſcet, neq; ad quemquam externoru[illegible]
& peregrinorum derivabitur, jure r[illegible]
luctante patrio.

Sin

Similiter etiam ex univerſo Regno
lut eiuſmodi Magnatum derelictis
abus facere par eſt, & ſecundum
alis codicilli tenorem R. M. & hæ-
lum regalium ſoboli fœmineæ præ-
re tenemur) de honeſta & digna
e providebimus, matrimonioque
ſtri elocabimus, atque alios teſta-
nti regalis articulos irrevocabiliter
eliterque adimplebimus, & irrefra-
biliter exequemur: Deinde quidquid
c inaugurationis obligatione, aut
pera, ut etiam in Tranſactione Ore-
ogiana, & in omnibus aliis deciſis
iptoque comprehenſis Tranſactio-
ous, R. M. eiuſque hæredibus, per
s, & alios Regni Senatores, Equites,
plebeios, viventes aut mortuos, pro-
iſſum & ſubſcriptum eſt, ac quic-
id in Regio teſtamento de verbo ad
rbum articulatim & perſpicue com-
ehenſum eſt, illis omnibus quam fi-
liſſime ſine dolo malo, mora, novis
ventionibus, quacunque humana
tutia ſatisfacere, & ea inviolabiter
revocabiliterque exequi conabimur;
mili modo unanimiter, & pecu-
riter, vigore noſtri juramenti, ra-
one famæ, conſcientiæ, vitæ, fortu-
arumque, in verax & ſempiternum
ſtimonium illa ſtabilimus, & con-
firma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

firmamus; A quibus proinde ne
gratia, munera, ſimultates, con
guinitates, amicitiæ, aut inimici
vel aliæ hominum paſſiones, inſ
tiæ, vel adinventiones, nos unqu
remorabuntur, aut dimovebunt,
nos Deus adjuvet, & ſuum ſanctu
Euangelium. In cuius rei uberio
certitudinem, majorem ſecuritat
& confirmationem, quod hæc Tr
actio, perpetuus conſenſus, & un
mis deciſio, ac quidquid præterea
ris his commiſſum, ſecundum no
omnium, nempe univerſi Senatus
quitum, Epiſcoporum, Prælator
Ordinum, Civitatum, Communit
in toto Regno, unanimes, & dilig
tes obſecrationes, petitiones, con
ſus, in libera noſtra relicti conditio
non coacti, neque compulſi, pro ſ
te totius Regni Sueciæ, & inhabita
rum proſperitate, tranquillitate, co
modo, & emolumento peractum
inviolabiliter ſit ſervandum; idqu
ipſum eſſe promiſſum, juramento
firmatum & ſtabilitum, conſtet; N
R. M. & Regni Conſultores, Nobil
& plebeii, unanimiter, & peculiarit
nomine omnium confratrum noſt
rum, & Ordinum Regni, cunctaru
Civitatum, & Communitatis, præſ
tiu

m, & abſentium, quiſque pro ſe, & s ſucceſſoribus hęredibuſque, in perpuum teſtimonium, quod ſcilicet ememorata univerſa firmiter & inlabiliter obſervaturi ſimus, noſtra ppria & agnata ſigilla, ſcienter hic ra appendere curamus. Datum & ratum Aroſiæ, in octava Epiphae Domini, quæ incidit in XIII Iaarii, anno cIↃ IↃ XLIV.

Secundo obſervandum, quum reum jam à tempore Guſtavi R. Rona ſacra abdicaverit, etiam omnia e caliginem Romanam arguunt in eſſe deſiiſſe: itaque in ſolemni Reinauguratione, reliquiarum tactionn jam dudum omitti, de qua leges uuntur libro ſecundo cap. IV; at adeo ſolemni illi juramento, *ſic bi Deus ſit propitius in corpore & ani, ac Virgo Maria & S. Ericus, omque Sancti, ac reliquiæ Sanctorum, u manibus tango;* ſucceſſiſſe hoc; c juramentum ſancte promitto at ſpondeo omnibus meis ſubditis, ioribus & ſenioribus, natis & naturis, non charis ſicut charis, prætibus ut abſentibus, fideliter me vaturum, illud nullo pacto pręvarindo, ſed potius cõſummando, omni rſus regio amoris affectu; *ita Deus*

corpori

corpori & animæ meæ ſit propitius
ego hæc fideliter ſervavero: ut pate
exegeſi in juramento à Sigiſmu
Rege præſtito: atque ad eundem
dum in omnibus juramentorum
mulis, quæ ab inferioribus magi
tibus & aliis regni miniſtris præſt
tur: ideoque neque legiferos, uti c
tur lib. VIII legum, cap. I, ſuper
quias jurare. Quare & hoc, quod
pitulo de ingenio, moribus & con
tudine Suecorum ſub finem ex iiſd
legibus additum; *alia medietas pro*
ma ejus expenditur; ſane hodie int
gendum, nimirum medietatem ill
non in miſſas pro defunctis, ſed
alios pios uſus erogari. Hoc quoq
quod lib. II, cap. XXI, dicitur de e
tibus Archiepiſcoporum; hodie in
eſſe deſiiſſe accepimus. Denique q
cunque ullo modo Romanam ca
nem ſapiunt, jam mutata eſſe mo
mus, poſtquam reformata religio
cundum Auguſtanæ confeſſionis
norem in Regno fuit ſtabilita. Q
uti perpetuo & inviolabiliter cuſto
retur, hæc aſſecuratio à Rege Si
mundo, quia ipſe Romanæ addic
erat, poſt inaugurationem fuit ac
pta: Nos Sigiſmundus, Dei gratia, S
ciæ ac Poloniæ Rex, notum facim

qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

[illegible]od cum Dei præpotentis clementi
[illegible]ovidentia, & illo jure hæreditario,
[illegible]od ſecundum Ordinum Regni Sue-
[illegible] electionem & litterariam obliga-
[illegible]nem ad nos devolutum eſt, regni
[illegible]eciæ gubernaculo, omnium con-
[illegible]ſu legitime potiti ſimus; ideo hiſce
[illegible]tiſſim, amoris & gratitudinis ergo,
[illegible]nnibus noſtris ſubditis promittimus
[illegible]ſpondemus, primo & præcipue, nos
[illegible]nnes & ſingulos, ſummos & infi-
[illegible]os, Eccleſiaſticos & Politicos, Nobi-
[illegible] & plebeios, in priſtina religionis
[illegible]ertate conſervaturos, ut illa om-
[illegible]no libere ſine omni impedimento
[illegible]antur, ſecundum Auguſtanæ Con-
[illegible]ſionis (quæ Carolo Quinto in Co-
[illegible]itiis Vindelicis anno 1530 porrecta)
[illegible]orem, & velut avi noſtri extremo,
[illegible]rentis autem (piæ memoriæ) pri-
[illegible]o gubernationis tempore, & nunc
[illegible]extremum anno 1593, menſe mar-
[illegible], ex omnibus huius regni Ordini-
[illegible]s Vbſaliæ approbata & acceptata,
[illegible]nnes in ea protegentes religione; ne-
[illegible]e ullis ſcholis aut templis uſpiam in
[illegible]gno erectis, bonis aut malis mediis
[illegible]olentiam illaturos; ut neque in Ec-
[illegible]eſiaſticis aut Politicis regni muneri-
[illegible]s, ullius hominis utemur opera qui
[illegible]n huius præfatæ & generalis per

Sueciam fuerit ſectator religionis; Ali
quiete & pacate ſeſe gerentibus, le
bus Sueciæ, privilegiis & prærogati
æqualiter cum aliis Sueciæ ſubditi
pro ſua quilibet conditione & ſtat
integrum ſit frui. Deinde, chariſſima
patriam noſtram Sueciam, quo dec
amore, proſequemur; indigenarum
delium ſalutem & commoda fidelit
ſemper circumſpiciendo, una cum j
ſtitiæ ſingulari patrocinio, &c. D
tum in arce Vbſalienſi, XIX febr. ann
CIↃIↃXCIV.

Cæterum ut de politico & civili re
gimine porro dicamus; Quinque ſut
in regno Sueciæ collegia primaria, pe
nes quæ Regni eſt adminiſtratio.

Horum primum eſt, IVSTICIAE
Cuius tres ſunt Ordines: Supremu
medius, & infimus. Ex quibus hun
obtinẽt legiferi civitatum plebeii qui
dem, ſed honeſtiſſimæ conditionis &
juris Suecici periti: Iſtum provincia
rum nomophylaces, communiter *lag
män* dicti, viri præcipuæ nobilitatis &
dignitatis: Supremũ vero illuſtriſſim
regni Sueciæ Senatores. Ad hoc judi
cium devolvuntur omnes cauſę, quot
quot in forum veniunt per univerſum
regnum, criminales & civiles, ut judi
cet an recte ab inferioribus judicibu

defi-

initum ſit vel ſecus: nec datur ab
c judicio provocatio, niſi ad ipſum
gem, penes quem eſt, aut pænam
tigare aut crimen abolere. Huic ſu-
moTribunali duo alia ſubalternan-
; criminalium ſcilicet, & curiæ ſeu
meræ.

Alterum collegium eſt MARTIALE;
res bellicæ deliberandæ, omniaque
litiæ negotia ordinanda commiſ-
Oportet enim regiam majeſtatem
n ſolum legibus eſſe armatam; ſed
mis quoque inſtructam, ut pace &
llo recte poſſit gubernare. Huic
llegio præeſt præfectus generalis ex-
itus.

Tertium collegium eſt CANCEL-
RIAE; in quo tractantur omnes
uſæ, tam ad forum politicum, quam
leſiaſticum pertinentes. In hoc præ-
et regni Cancellarius; qui diploma-
us, edictis, mandatis, epiſtolis, &
is ſcripturis regiis conſcribendis, at-
e ſignandis, quæq; ad eum mittun-
r accipiendis & legendis præeſt. Dat
am reſponſa regis nomine, & in ſe-
tu proponit de quibus rebus delibe-
ndum eſt: denique ſenatus conſulta
giaque comitialia placita ac decreta
teris mandat, & in publicum edit:
etiam cognitor privatarum queri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

moniarum & provocationum, qu
ab urbanis & oppidanis atque ad
præfectorum judiciis ad regium tri
bunal devolvuntur: in ſumma ſecre
tariis, ſcribis, ſacerdotibus, cærem
niiſque Eccleſiaſticis moderatur.

Quartum collegium eſt AMMIRA
LITATIS; cui curæ ſunt omnia nava
lia, claſſes, machinæ bellicæ, com
meatus, miles nauticus, omniſque
bellicus in re navali apparatus, den
que omnia, quæ ad tutandum impe
rium, & mare ab hoſtibus & pirat
tutum præſtandum pertinent. Hu
collegio præeſt Ammiralius regni, q
& ſub ſe alium habet Ammiralium
& in ſingulis navibus ſingulos præ
fectos.

Quintum collegium eſt REGIÆ
CAMERAE ſeu FISCI; in quo o
mnium totius regni redituum, ſeu tri
butorum, tam caſtrorum, quam præ
diorum, nec non teloniorum, tam i
mari quam in terra, rationes reddun
tur, examinantur, expunguntur atqu
laudantur. Huic collegio præeſt Præfe
ctus generalis ęrarii; qui ſecum duos e
nobilitate habet, & ſcribas multos e
plebeiorum ordine; qui pro labore an
nuatim habent ſtipendium. Hic quo
que præfectus eſt promus & condu

the

ſauri regii, ſymbolorum ſeu inſi-
rum regni; qualia ſunt corona, po-
m, ſceptrum & gladius: moneta-
que officinæ magiſter. Denique ſti-
dia, tam militaria, quam aulica,
olvit: reddendæ rationi ſoli regi
noxius.

Inter hos præfatos primarios regni
miniſtros, recenſendus MARSCHAL-
VS, aulæ regiæ magiſter, & admi-
rator concilii publici; penes quem
jus convocandi ſenatum ex man-
o regis, imperandi ſilentium, & at-
tionem indicendi; faciendi pote-
tem in comitiis dicendæ ſententiæ;
atos externos excipiendi, illiſque de
bus neceſſariis providendi; ejiciendi
oncilio eos qui ad id non pertinent;
reta regia in cauſis infamiæ & ul-
i ſupplicii exequendi; pompas pu-
cas ordinandi; compeſcendiq; mo-
inquietorum & turbulentorum.
arſchalco quoque competit in auli-
m comitatum, adminiſtros menſæ
giæ, & ſimiles, juriſdictio & animad-
ſio. Denique in publicis conventi-
s & regi in publicum prodeunti
efert baculum erectum ligneum.

Proximæ poſt hunc dignationis
n regni quam regis adminiſtri, ſunt
onneſtabilis, Marſchalchus exercitus,

 Pin-

Pincerna, Camerarius, Secretariu
Referendarius, Quæſtor publicus, A
ſeſſores judiciorum criminalium,
Aſſeſſores curiæ ſeu cameræ.

Porro, hoc regnum, non ſolum
Provincias, Ducatus & Comitatu
ſed quęlibet etiam Provincia dividitu
in territoria ſive præfecturas, vulg
Häradh dictas; quę parochias aliæ pl
res, aliæ pauciores comprehendunt.

Quælibet provincia habet ſuum
Marchionem ſeu gubernatorem, que
Suecica lingua *Landzherre* ſeu *Sta*
haller vocant. Ejus munus proxim
ad regiam majeſtatem accedit. Qua
libet præterea præfectura ſuum *Leen*
mannum habet; & quælibet paroch
ſuum *nembdarium* ſeu *nemdemannum*
Quæ officia omnia diſtincta ſunt &
ſubordinata; ab hoc fit acceſſus a
iſtum; ab iſto ad prætorem, & legiſla
torem; ab his fit appellatio ad præfe
ctos & legiferos, ab his ad judices cu
riæ, ſi quæſtio eſt de re tributaria; v
ad judices criminalium, ſi quæſtio e
capitalis; ab his ad concilium ſupre
mum Iuſticię: ab hoc ad ipſum regem
Scitum porro in Comitiis Stockho
mienſibus ann. 1602 in hunc modum
Quanquam diverſis temporibus, pa
tentia prodierint in vulg⁹ diplomata

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ut Iura & regni Statuta mandant,
nullæ querelæ, quæ in judicio terri-
toriali ſunt examinandæ, in aula exci-
tantur, priuſquam illic examinatæ &
judicatę fuerint;& deinceps niſi ruri
decidantur, legitima quadam appella-
tione, eminentiori ſubjiciendas judi-
cio. Attamen paucos admodum huius
legis obſervatores invenire licet, ſed
quotidie S. C. infinitis obruitur que-
relis, ut impoſſibile ſit S. C. univerſas
ſemper decidere. Quamobrem nunc
ſtatuimus, ut præfata exequutioni tra-
dantur mandata, omnibus querelis in
judiciis territorialibus diſcuſſis primo,
& legitime dijudicatis: poſtmodum
ipſo qui hac ſententia non fuerit con-
tentus, ad aulæ forum appellet, ubi
juſticia illi adminiſtrabitur, à quo ne-
mini licebit appellare. Si quis igitur ad
aulam aliquas detulerit querelas, non
ea ratione prius diſcuſſas, remitten-
dus eſt.

Quot ſunt provinciæ, tot ſunt iti-
dem legiferi; nempe undecim. quibus
plus quam trecenti Vicecomitatus ſeu
territoria ſubjiciuntur. Legiferi par-
tem ſuæ provincię quotannis circum-
eunt & perluſtrant, donec omnes &
ſingulæ provinciæ viſitentur. circulo
quodam abſoluto, ad priorem partem

denuo viſitandam revertuntur. Q
res quemadmodum ad ſtatum reipu
ſigillatim dignoſcendum & ad rem
dia opportuna, morbis publicis adh
benda, mirifice prodeſt, ita popul
ſublevat recreatque: quandoquide
ex territoriis, & parochiis, quas vi
taverunt, tributum alternatim ex
gunt, ne univerſæ ſimul aggraventu

Denique hæc quoque è Comiti
Lincopienſibus anno 1599 adjicere v
ſum. Sexto, etiam perpendimus,
æqua lance examinavimus, ut qua
doquidem jura mandent Suetica, qu
judicia prætorialia pro dignitate pera
gantur, in iis Regni ditionibus, in qu
bus neceſſitas illa poſtulaverit, ut un
cuique, diviti æque ac pauperi, ſumm
ut infimo, qui alterum alicuius nomi
ne jure poſſet compellare, juſtitia ad
miniſtretur; Cumque eiuſmodi judici
hac hominum memoria vix in ho
regno celebrata deprehendantur, &
ideo plurimæ controverſiæ inter fa-
milias, & varias partes adverſarias
non deciſæ adhuc perſiſtant; examina-
ri & determinari non valentes, priuſ-
quam in memoratis judiciis ſub legiti-
mo fuerint examine: Quamobrem
cum Illuſtriſſimus Princeps Dux Caro-
lus id conſultum duxerit, ut ſemel
aut

bis in anno hæc judicia præto-
ia inſtituantur; nimirum hyemali
mpore Vbſaliæ in nundinis Diſtin-
ais; æſtate autem circa feſtum S.
ri hic Lincopiæ : Ideo nobis et-
n neceſſarium videtur, ut hac ra-
ne utroq; anni tempore, aut certe
o eorum, prout commoditas, tem-
s, & negotia poſtulant, hæc judicia
ragantur.

Quando autem eiuſmodi tribuna-
celebrantur, ſecundum jura citra
x hebdomadas publicata judices ter-
ſtres ad præfata judicia accedent, &
on alii eorum loco, ſine legitimo im-
dimento : His igitur judiciis om-
es controverſiæ, quæ alias coram ju-
icibus provincialibus decidi nequive-
ınt, examinabuntur & decidentur,
ım aliis pluribus quæ illa conſultatio
ıper hac re conſcripta comprehen-
it, & admonet, prout S.C. ante bien-
ium etiam regni Ordinibus Vbſaliæ
eliberandum propoſuit, atque prope-
iem ex typo divulgandum : Proinde
uicquid in hoc foro prætoriali, in-
er partes adverſarias judicatum &
onclufum fuerit, firmum fixumque
ine revocatione permanſurum, con-
ra quod nemo poteſtatem habiturus
ſt appellandi, velut jura noſtra illud

etiam expreſſe vetant: Quod cum i
ſit, provinciales judices, & qui eoru
loco munus obeunt, in Regni Ca
cellaria ſua deponent juramenta
Quod etiam ſecundum Leges Sue
cas in judiciis provincialibus, priu
quam poteſtate & munere judic
fungantur, facturi ſunt.

Similiter à nobis unanimiter
concorditer approbatum & conclu
ſum eſt, ut quandoquidem multis an
nis ſuperioribus luſtratio bonoru
regalium in hoc regno ſit intermiſſ
& conditio reipublicæ hoc tempor
ſummopere poſtulet ut ea inſtituatu
quo partim regni corona cognoſca
quæ ad illam jure ſpectent bona, ſin
impedimento retinenda, partim etian
alii quod ad illos legitima poſſeſſion
pertinet, illo libere fruantur, & utan
tur; Ideo ſummopere neceſſarium eſt
ut eiuſmodi bonorum regalium lu
ſtratio primo quoque tempore in re
gni ditionibus inſtituatur & peraga
tur: Cumque ad hoc prudentes &
juſti requirantur viri, qui ſine reſpe-
ctu & ullius authoritate illud legiti-
me examinent, quod paſſim in illo
munere & tempore occurret; Proin-
de S. C. ſtatuendum relinquimus,
quorum opera ad hoc S. C. velit uti;
nobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

nis certo certius perſuadentes, ne-
mem eorum quos huic expeditio-
idoneos S. C. judicaverit, & juſti-
amantes fuerint, hunc pro reipu-
æ emolumento laborem detrecta-
um.
ſeptimo, inter alia etiam illud de-
randum ſuſcepimus, quod ut re-
huius gubernator prope cognoſ-
, quantæ copiæ ex provincia qua-
, & pedeſtres & equeſtres, ſint ex-
ctandæ, ac quanta fiducia, belli ne-
ſitate ingruente, in illis ſit collo-
da; Sicut etiam ne indigenarum
ltitudo toties militum conſcri-
onibus, velut hactenus factum eſt,
leſtetur. Quare à nobis unanimi
nſenſu ſtatutum eſt, ut certus qui-
m numerus equitum & peditum in
avis provincia, regni impenſis an-
atim & continuo alatur, in tanta
ltitudine, quantam S. C. ordina-
rit, quorum ſalaria & ſuſtentatio-
s, quando domi remanent, neque in
qua expeditione militari conſtituti
nt, ex coronæ proventibus tantæ
merabuntur, quantas ſuper hac re
dinatio certa conſtituenda permiſe-
: Verum quando in expeditione ali-
a militari, contra regni hoſtes, to-
s exercitus ex quavis ditione, aut
ali-

aliquot illius cohortes terra vel m
expediuntur, tum cupimus ut ex p
vincia de qua miles deſumitur, t
tum victualium contribuatur, qua
tum continuandæ tempus militiæ p
ſtulat, quo non ſit neceſſarium,
una provincia contribuat pro alte
aliumque militem ſuſtentet, qua
eum qui ex eadem ditione egreſſus e
unaquæque ſuis copiis proſpicien
Atque cum in quavis provincia n
ſit æque numeroſus miles, ſicut n
que indigenarum frequentia æqua
ubique, quæ ſubſidia latura eſt; Id
etiam ſuper hac re certa ordinat
conſtituta eſt, ut auxilia quæ hac r
tione exercitus ſuſtentationi impe
dentur, ſint ubique æqualia, tam
una quam alia regni ditione, ut n
major unius provinciæ inhabitato
quam alterius incumbat ſubſidioru
militarium contributio: Deinde ſi m
litum in una provincia major eſſ
numerus, quam contributione ex pr
vincia facta ſuſtentari in expeditio
militari poſſit, ille defectus ſuſtenta
tionis ex annuis coronæ in eaden
provincia reditibus ſupplendus, ut m
liti neceſſaria ex quavis ditione, pr
tot menſibus, quot in expedition
eſt commoraturus, ſubminiſtrentur

Qua

ie ordinatio ſemper obſervanda,
ſi copiæ militares domi morentur,
ſub ſignis contra hoſtem mili-
re.

Octavo, quandoquidem jura Sue-
i titulo de Eccleſiaſticis commen-
t, ut decimæ in agro ex decimo
vis manipulo ſeu faſciculo ſepo-
ntur, ex quibus triens ſacerdoti pen-
dus: Itaque ut ejuſmodi decimæ,
ille triens, qua reliquum quod in
narium Eccleſiæ inferendum, le-
me ſecundum jura contribuatur,
quilibet ſuam portionem ſine di-
nutione obtineat, propterea cum
fatis decimis inpoſterum ſequenti
do procedendum. Etenim omnes
prædia tributaria inhabitant, at-
colunt, frugemque aliquam refe-
t, ſive ex agris, ſive ſylvis uſtula-
nullo excepto, decimum quemque
iculum elargientur, ab una inci-
pites agri ſemita, & deſinentes cir-
lteram, ab illo manipulo facto ex-
io, quem primo ex agris deportant
icolæ, quouſque decem faſciculo-
n fuerit completus numerus; De-
eps ſacerdos trientem inde accep-
us eſt, ipſum ſuo proprio grana-
r inferens, & quando placuerit tri-
is extundere curans; Verum reſi-
duum

duum à colono tribulis extuſum, g.
nario Eccleſiæ inferetur, velut ha
nus factum. Denique ut dignoſca
quam juſte & legitime perſolvan
decimæ, quidquid Sacerdos obtinu
decimarum, depoſito juramento
tinebit: Atque ſi præfectus decin
rum in rei veritate cognoverit,
Sacerdotem perverſe faſſum, aut
ſticum injuſte Sacerdoti vel grana
Eccleſiæ decimas perſolviſſe, part
citabit ream ad judicium, ſecundu
jura Suetica mulctandam: Inſuper
mnes præfatas decimas perſolvere
nebuntur, ſive ſint generi, ſive
muli, aut quicunque tandem agroru
culturam exercentes, nemoque pro
ſus ab illis pendendis ſit liber, præt
nobiles, quoad illa ſolum prædia,
quibus ipſimet commorantur', qua
tum ad illam portionem, quæ gran
rio Eccleſiæ inferenda; Verum trie
tem ſacerdoti pendendum unuſqui
que perſolvet', cum ſuo ſacerdote ſi
per hoc concordans.

IV. D

IV.

E VECTIGALIBVS REGIIS.

TRIA ſunt genera vectiga-
lium, ex quibus præcipui re-
ditus regi Sueciæ annuatim
proveniunt.

Primum *Fodinæ;* è quibus non
do cuprum, ferrum, plumbum, co-
e eruitur, ſed etiam argentum, ex
thaleri Suecici cuduntur, qui pro-
argenti abſolutam perfectionem
r meliores cenſentur. Minerarum
aliquæ impenſis regis effodiun-
aliquæ privatarum perſonarum.
um quidquid effoditur, rex habet:
um, non minus quam ſiliginis,
menti, hordei, piſcium, boum, pel-
n, rerumque ſimilium, conſequi-
decimam. Ex cupro, & ære, quod
uabus tantum fodinis extrahitur,
per hæc tempora 1050 *ſchipundt,*
liquando amplius colligit. Atque
abundantia dictarum fodinarum
ut non modo ad muniendas ar-
ſed etiam ad armanda navigia ma-
s reperiatur numerus tormentorũ
corum, quorum ſumma ultra octo
millia

millia aſcendere dicitur, quæ ex
conflata ſunt: & in ſola arce Stoc
menſi quadringenta tormenta m
ra numerantur; & plura confici
ſent ſi opus eſſet. Quod ſi etiam r
ci diverſarum fodinarum venas,
ſępius reperiuntur, non abſconder
haud fruſtra creditur futurum f
ut ad longe majorem ſummam aſ
deret utilitas, quæ ex illis fodinis
traheretur.

II. Alterum eſt *fructus frugum, &*
lonia, tam terreſtria, quam mariti
nam rex per omnia regna tributu
exigit & decimas, frugum, ſiligi
hordei, butyri, boum, piſcium,
lium, rerumque ſimilium; quarum
rum ſumma & numerus annuus c
to intelligi non poteſt, quamvis in
co regio certa eorum ratio habeat
interim ad novem vel decem mil
nes aſcendere credibile eſt.

De teloniis hoc in comitiis Stoch
mienſibus anno 1602 ſcitum inven
De cenſu telonario, quem regni hu
incolæ perſolvunt, more ſolito obſ
vandum, nimirum ut merces ex
regnum mittendo mediatum cenſu
perſolvant indigenæ; ex tranſmari
autem oris merces excipiendo ſint
beri: tamen qui mercimonia emittu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

t recipiunt, rationibus & juramen-
in veritate demonſtrabunt, quod
llas ad peregrinos ſpectantes ſuis
ercibus ſuppoſuerint: &, ſi quis de-
enſus fuerit, quod hoc pacto alieni-
narum merces occultet & emittat,
m illis quam etiam propriis ſpo-
ndus.

In comitiis item Norcopię celebra-
anno 1604: Siquidem ex antiquo
mpore conſuetudo viguerit laudabi-
in hoc regno, prout Hiſtoriæ, &
nnullæ Conſtitutiones à Regibus,
ubernatoribus, Senatoribus, & regnī
rdinibus factę teſtantur, ut pro mer-
bus quæ ex hoc regno exportantur,
rta quædam ſumma ſolidorum tha-
rorum, aut etiam argenti non ſigna-
in uſum cudendæ monetæ penda-
r à mercatoribus: Itaque ut optima
oneta in regno ſignetur, eandem
nſtitutionem renovandam duxi-
us, ita ut omnes mercatores nego-
antes, tam interni, quam externi, pro
ntum thalerorum mercibus quas
inc in exteras nationes tranſmittũt,
telonio decem ſolidos thaleros de-
onant, aut certe dextantem argenti,
que pro his protinus recipiant ex
oneta Suetica, nunc per regnum uſi-
ta, integram ſuam perſolutionem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

pro quovis ſcilicet thalero imper
triginta ſex groſſos Sueticos, &
quovis argenti dextante ſedecim gr
ſos Sueticæ monetæ: Proinde quicu
que pro omnibus & ſingulis centu
thalerorum mercibus, tot ſolidos t
leros aut argentum non depoſue
quot dictum eſt, illi prohihenda m
cium exportatio: Sueticis tamen m
catoribus eo uſque liberum erit p
fati argenti in telonio depoſition
ſuſpendere, quouſque redierint, neg
tiatione & profectione in exteris
pedita: Tum vero pro quibuſvis ce
tum thalerorum mercibus quas ſecu
dum telonii ordinationem ex regn
exportarunt, inferent in regnum
nonaginta thalerorum varias merce
atque pro iis nonaginta thaleris, a
decem ſolidos thaleros, aut dexta
tem argenti per commutationem l
gitimam Telonario numerabunt ſ
cundum telonii ordinationem, nim
rum pro quovis thalero triginta ſ
groſſos Sueticos, & pro quovis de
tante argenti Sueticæ monetæ ſed
cim groſſos: Quicunque hæc non f
cerit, prima vice quadraginta marca
rum Sueticarum, ſecunda vice me
cium quas importat, ſuſtinebit jactu
ram & mulctam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Pellium reditus & vectigal modo
ajus eſt, modo minus, prout frigora
agis minuſve intenſa, & nives ab-
ndant; nam quo eæ magis excreſ-
at, eo plura capientur animalia.
Ex regione Lapponum, qui in ulti-
a ſeptentrionis plaga degunt, rex
ajorem pellium copiam extrahit;
que earum certiorem habeat ratio-
m, quotannis illuc miniſtrum mit-
, quem ſcribam appellant: Is adeo
igenter in captivorum animalium
ultitudinem inquirit, ut regium æ-
rium difficulter defraudari queat.
æ pelles ad regem allatæ inter con-
nguineos regis diſtribuuntur, inter-
ue amicos; & iiſdem plerique donan-
r; iiſdem & mercatores compenſan-
r, qui ad uſum aulæ ſuas merces de-
runt, vel ſunt daturi.
Tertium redituum genus conſiſtit
vectigalibus arbitrariis. Nam quo-
eſcunque regi militares copiæ con-
ribendæ ſunt, vel ad bellum à fini-
us regni propulſandum, vel hoſtibus
ferendum; comitia regni ſolet in-
cere. in quibus exponitur, quanto
ommeatu, atque aliis, ad bellum ge-
endum opus ſit; & ordines regni con-
ntiunt in certam contributionem;
uæ & crebra & interdum valde one-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

roſa accidit ſubditis pro belli gra-
te aut diuturnitate. Quare ut ſu-
tis aliquantulum ſuccurreretur, in
mitiis Stockholmienſibus, in qu
Sigiſmund. R. abdicatus fuit, ſtatum
invenio in hunc modum. Ad e
mum, concordibus ſuffragiis à n
ſtatutum eſt, quod, licet in privil
Nobilium permiſſum ſit, ut qu
territorialis judicii authoritas red
que feudo ceſſerunt, eam partem r
tæ pecuniariæ retineant, quæ ter
rio adjudicata eſt; Tamen, quum i
repugnet è diametro Iuri Suecico,
ſtumque ſit ut quilibet ſine imp
mento ſua prærogativa fruatur, i
quodlibet territorium dimidium i
trientis, quem jura territorio ad
bunt, & judices territoriales hacte
obtinuerunt, conſequetur, ut in q
libet ditione, neceſſitate exigente
in promtu aliquid, quo opus non
toties regnum contributionibus
novis exactionibus onerare: unde
iam indigenę territoriorũ iis provi
re poterunt de viatico, quos ad co
tia aut alia negotia publica expedi
da ſubinde ablegant: Quamobr
eiuſmodi proventus in ſcrinio terri
riorum, ſub quorumdam fidelium
rorum, ſigilloque territorii, adſer
bunt

tur, altera autem pars trientis ju-
territoriali cedet, velut antea.
in comitiis Stocholmiæ ſecundo
tis anno 1602. Quanquam Suder-
e concluſum, ut certus judiciorum
ex, de omnibus negotiis toto an-
ranſactis, ex quovis territorio in
cellaria deponeretur, alter autem
crinio territoriali; ſimiliter hic
kholmiæ anno 1599 deciſum fue-
ut quodlibet territorium dimi-
n ex illo triente, quem jura terri-
o attribuunt, & judex provincia-
actenus percepit, retineret, in ſcri-
territoriali illa pecunia aſſervata,
itorii & fidelium quorundam vi-
um ſigillis obmunita, quo in ur-
tibus reipublicæ neceſſitatibus ali-
ſint in promtu ſubſidia, neq; opus
es contributiones & exactiones
onibus imponere: Attamen poſt
d tempus, quo hæc conſtitutio fa-
pauci admodum codices judicio-
n ad regni archivum ſunt deſtinati;
t neque in ſcriniis territoriorum
ltum in promtu deprehenſum.
inde judicibus provinciarum poſt-
incumbet, ut ſuos judiciorum co-
es præſentent ſine diuturniore
ra; qui à nonnullis prudentibus vi-
ſunt revidendi, ratioque ab illis

reddenda quantæ annuatim mu
judiciariæ obtigerint, & quid ex
in ſcrinium territoriale devenerit.
cunque ſecus fecerit, juriſdictione
dicis provincialis privandus eſt.

Eſt nihilominus in hac contri
tione hæc differentia, quod nob
pariterque eorum ſubditi nihil ut p
rimum contribuunt, niſi ſumma
ceſſitas ita flagitet.

Verum quoties decernuntur b
conſenſu nobilium, & defectus
commeatu reperitur, tunc ipſoru
ſubditi medietatem taxationis p
dunt pariter cum iis qui regiæ ma
ſtati immediate ſubjecti ſunt.

Tenentur præterea ſubditi vectu
præſtare non modo regi ſed & nob
bus: de quibus hæc invenio conſti
ta fuiſſe anno 1597 in comitiis Arb
gienſibus, ex reſponſo Caroli, tu
Ducis Sudermaniæ, & Regni Gub
natoris; quod ita ſe habet; Poſtrem
quamquam clementiſſimus Prince
& Dominus, Dominus Carolus, m
dia excogitarit, quibus promiſc
multitudo mitigationem & libert
tem ſentiret plurimarum vecturaru
quibus hactenus fuerat onerata, m
xime ab illis, qui teſtimonia & jus
beras vectiones exigendi prorſus nu

lu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

n habuerunt; nimirum ut in hunc
em ii, qui in regni aliiſque neceſſa-
negotiis emitterentur, certa com-
atus inſignia adferrent, de tot e-
is adipiſcendis, quot indigerent: Ve-
ntamen, quum hęc inſignia in mul-
licem uſum devenerint, hoc nem-
modo, quod plurimi inſignia, quot
qualia voluerunt, confici procura-
rint; itaque jam edictum & conclu-
n eſt, ut una cum eiuſmodi vectio-
m inſigniis, viatoriæ Illuſtriſſimi
incipis litteræ adjungantur, quibus
nificabitur, quot equos ſinguli per
c inſignia exigere debeant, quoad
neraliter ab Illuſtriſſimo Principe &
gni Ordinibus deliberatum fuerit,
omodo ordinatiſſime atque tolera-
liſſime in celeberrimo hoc regno, æ-
e ac in reliquis bene ordinatis re-
is, hæ vecturæ procedant; ita ut
bditi & eorum & publicam utilita-
m fuiſſe quæſitam inveniant. Qui-
nque vero plures equos, quam eius
ſtimonia perhibent, exigere auſus
erit, juſte puniatur; atque hoc ipſo
omine Sculteris & reliquis, tam ge-
eralibus, quam ſpecialioribus, ha-
m vectionum officiariis, defenſoriæ
teræ communicabuntur, ne quiſ-
uam præſumat quemquam cogere
 vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

vel compellere. Et, ſi exigere non
veriti fuerint, nemo tamen ad eo
ſtimoniis deſtitutos quoquam veh
dos ſit obligatus.

Denique in Comitiis Norcopie
bus anno 1604 de his conſtitutum
hunc modum: Licet nonnihil p
teritis Comitiis conſultatum ſit
ratione innumeræ illæ vecturæ,
bus regni inhabitatores gravant
quam commodiſſime tollerentur:
tamen ad hoc uſque tempus ad op
tum effectum non pervenit, neq; ſ
ditorum gravamina hoc pacto qu
quam diminuta, licet S. C. de hac
plurimum fuerit ſollicita, & part
optimis quibuſque ordinationib
partim etiam publicis mandatis,
ſubditos moleſtia liberare ſtuduer
Itaque cum eiuſmodi vecturæ & h
ſpitalitates per anni curriculum in
qualiter tranſeant, ſubditique præ
modum illis graventur, & exhauria
tur, ut annua tributa perſolvere n
queant, ideo commodiori adminic
lo viſum eſt nobis non poſſe hæc g
vamina removeri, quam ut ſubd
certam pecuniæ ſummam cõtribua
(ad quam ſeſe promtos obtulerun
ac deinceps tabernatores ſecus quo
libet iter conſtituantur, & ubi ne

du

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

lum ſufficientes ſunt, duo aut tres, vel etiam plures, prout neceſſitas poſtulaverit, ordinentur, qui omnes hoſpitalitates excipient, ad quos unuſquiſque, tam regni Senatores, quam alii per regnum proficiſcentes, divertent, pro cibo & vectura legitime perſolventes, ſecundum tenorem illius Mandati, quod clementiſſimus Princeps & Dominus noſter in ſuo Ducatu ſuper hac re publicaverat, illudque quantum ad proprios regni ſervitores aut nobilium famulos ſpectat: Verum alii qui per regnum proficiſcuntur, velut mercatores, aut quicunque tandem, cum tabernatore quam poſſunt optime de ſolutione convenient: Atque ſi plures ad tabernatorem diverterint hoſpites, quam poſſit domo ſuſcipere, & neceſſaria ſuppeditare, ad vicinum ſuum eorum quoſdam expediet, ſicut jura loquuntur, qui eadem juriſdictione, qua tabernator ipſemet, fruetur: Quare cum exercitus equeſtris aut pedeſtris ad luſtrationem vel militarem expeditionem evocatur, menſtruum, aut hebdomadarium, pro temporis cōditione, illi numerabitur ſalarium, ideoque ubi per regnum tranſierit, in diverſorio ſolvere tenebitur, apud nul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

lum Sacerdotem aut ruſticum div
ſans, ſine perſolutione; In quib
Commiſſarii, una cum aliis Ducto
bus militaribus, diligentem inſpect
nem circa equites & pedites habebu
niſi pro meritis, ſi ſecus factum fu
rit, pœnam ſuſtinere velint.

Similiter viri nobiles, intra Sena
rium ordinem aut extra conſtitu
cum illi aut eorum famuli per
gnum iter inſtituunt, pro ſe, ubi
coronæ ſubditos pro aliqua prom
tione obtinenda diverterint, velut r
gii ſervitores ſolvent. Atque idcir
cum ſuis propriis ruſticis de aliqu
ſubſidio hac in re impetrando, pro
cum illis conſpirare poterunt, tract
bunt. Neque regni etiam Domini, a
illorum famuli, nobilium ſubditos v
ctionibus aut hoſpitalitatibus mol
ſtabunt, niſi pro ſolutione legitima
Verum ſi contigerit, regni Senator
in reipublicæ negotiis longinquum
aliquod iter inſtituere, regni Gube
nator illis de viatico providebit. Ha
unanimiter de vecturis & hoſpitalita
tibus ſtatuere omnino decrevimus: &
ſi quiſpiam his in contrarium feceri
ſine perſolutione apud Sacerdoten
vel ruſticum diverſans, officiarii pe
regnum, & præfecti, una cum milit

bu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

us & plebecula viciniori, illum comrehendent, ſive unus aut plures ſint, c deinceps ſententiam in eos ferent, œna legitima ſubſequente, ſine omi gratia reis facta, & appellatione ad uperiorem Iudicem, quemcunque andem: Ideo in his Caſtellani, Præfeti, & Officiarii diligentem inſpectioem habebunt, ut cum eiuſmodi neotiis legitime & rationabiliter proedatur; alias pro infidelibus reipubl. iris æſtimandi & officio exuendi, ſi micitiæ aut alterius cuiuscunque hauerint reſpectum.

Similiter tenentur ſubditi contriuere ad dotem matrimonialem filiaum regis, cum earum aliqua nubit: umma autem contributionis huius, ucuſque fuit centum millium thaleorum, præter argentea vaſcula, & eliquam ſupellectilem domeſticam; ihilominus rex illud ſuperaddere poeſt, quod honeſtati conſentaneum ſt.

De hiſce Comitia Norcopienſia ano milleſimo ſexcenteſimo quarto loquuntur in hunc modum: Quum ura Suetica mandent, ut quando rex rolem ſuam matrimonio jungere vouerit, teneatur omnis indigenarum multitudo dotem contribuere, atque in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

in Guſtavi regis (laudatiſſimæ mem
riæ) Teſtamento præcipiatur, ut qu
vis filia regis connubium initura, p
dote centum millia thalerorum co
ſequatur, in legibus Sueticis vel Teſ
mento præfato, ne verbo quidem
cta mentione, quantum pro ſuo ſta
quilibet teneatur ferre ſuppetiarum
Proinde in his Comitiis aſſenſimus
S. C. una cum Regni Senatoribus h
ſuper re ordinationem conſtituat,
cundum quam nos poſtmodum, u
hoc fortefortuna regis cujuſpiam n
ſtri evenerit filiæ, non tamen priu
lubenter auxilium laturi ſumus, i
ut prefata ſumma quæ in Teſtamen
exprimitur, nimirum centum mill
thalerorum, compleatur.

Quoties vero rex procerum a
quem beneficio afficit, debet ei ce
tum aliquem ruſticorum numeru
largiri, qui tanquam ſubditi & trib
tarii ſub domino vivant.

V. D

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

V.

DE POTENTIA REGIS Sueciæ, tam mari, quam terra.

REx Sueciæ, præter triremes, quarum in illo mari non exiguus uſus, ut plurimum ſupra quinquaginta naves llo paratas jam olim habuit; qua-m quædam ad ſexaginta, ſeptuagin-, & octoginta æneis tormentis in-uctæ ſunt. hodie haud dubio longe ures habet. Nec difficile ipſi eſt ſex utarum millia invenire, non ſolum miges & navales ſocios, ſed etiam agiſtros & miniſtros navium; quia iverſus tractus Findlandici maris, i quadraginta millia paſſuum in ngitudinem occupat, item maris oderici, qui duplo major eſt, & in-læ non paucæ, continuam ſuppedi-nt incolis occaſionem in mari ver-ndi. unde experti audaceſque nau- evadere queunt. Illorum nauta-m acquirendorum, nec non deti-ndorum ratio, Regi non admo-m diſpendioſa eſt; quandoquidem tributo, quod provinciæ pendunt, diſtri-

diſtribuit inter ipſos carnes, piſces, b
tyrum, ſiliginem, hordeum, pro m
jori ſtipendiorum parte.

Hæ naves pacis tempore in v
rias regnorum partes diſtribui ſole
Majora navigia in portu Stockh
menſi ſtationem habent; qui adv
ſus incerta ventorum ita munitus e
ut naves hic abſque anchoris tuto p
ſint conſiſtere; & ab hoſtili inſul
admodum ſecurus, quum in intin
receſſu jaceat, ad quem nonniſi p
infinitos ſcopulos vigintiquatuor m
liar. navigatione patet acceſſus.

Reliquæ regiæ naves in reliq
portubus locantur; maxime Findla
diæ, ut adverſus Moſcum præſto ſi
ſi forte quid hoſtile moveat. Aliæ i
pedient, ne ex Germania, aliiſq
portubus, illuc afferantur ea, quæ
regni Suecici perniciem converti p
ſint, ideoque regia majeſtas non a
mittit, ut illuc naves ullæ acceda
trajiciantque, niſi ante licentiam
ipſo impetraverint, & ſcripta, ſua m
nu vallata, exhibeant, quæ *paſs* voca
tur, & à Lubecenſibus aliiſque mag
pretio comparantur.

Quid multa? Rex Sueciæ mari lo
ge potentiſſimus eſt. Nec minus qu
que terra valet; nam magnum n
meru

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

rum peditum è ſubditorum dele-
ctus poteſt educere; qui jam tot an-
, quibus nunc cum Moſco, nunc
a Dano, & maxime cum Polo-
, belligeratum eſt, ſummam in
is tractandis induſtriam ſibi com-
arunt, fortitudinemque à majori-
acceptam in immenſum auxe-
t; ita ut rex inprimis hiſce co-
fidat. Quatuordecim dierum
io, cum ſubita neceſſitas ingruit,
o regno rex duodecim peditum
iones, tribus millibus in ſingulas
mputatis, cogere per delectus nul-
negotio poteſt. quas ei extra re-
m ipſum, & ad Indos, ſi volet,
cere jus faſque eſt.

Nec caret ad quæcunque belli mu-
obeunda idoneo & commodo e-
tatu Suecia, atque Finlandia; quip-
quæ utraque magna equorum vi
ndat; qui quantum reliquis Ger-
nię & aliarum nationum equis ce-
t magnitudine, tantum forte
ſtant bonitate. Certe ſtrenui ſunt,
es, & in illa humilitate robuſtiſſi-
, laboris ſupra cæteros aſſueti &
luporem tolerantes, facillimi de-
ue paſtus. Sola illorum humili-
in cauſa eſt, cur ad ſuſtinendos
gnorum præliorum impetus eques
fere

fere ex Germania hactenus lautic
bus ſtipendiis fuerit allectus.

Quantum denique exercitum t
peditum quam equitum poſſit edu
re, vel præſens expeditio quam
ſuſcepit ut cognatos & confœdera
ſuos à tyrannide Cæſarianorum l
raret, facile fidem fecerit: in qu
tantas copias eduxit (quibus & m
gna celeritate & non minori fort
dine atque prudentia tantas res h
anno geſſit) ut difficile ſit numer
earum inire; hiſtoriæ noſtri ævi m
moriæ æviternæ conſecrabunt, &
mnis poſteritas admirabunda ob
peſcet.

Multa quidem ab Oratore Pont
cio (uti videtur) in relatione illa
Pontificem Romanum de Regno S
cico, quæ extat apud Honorium, co
memorantur, de militarium copi
huius regni per provincias diſtri
tione, de numero illarum, diſcipli
que, & ſtipendiis: quæ quia hodie
nitus in melius mutata ſunt, &
meliores hodiernæ militiæ leges co
poſita; ſupervacaneum exiſtimavi
hic adjicere.

VI.

SERIES REGVM SVECIAE.

PRimvm Magogvm, Noachi
ex filio Iapheto nepotem,
Scythicæ gentis conditorem,
ex Scythia Europæa Venedi-
ſinu tranſmiſſo in Gothiam, quæ
ſtea Latinis quoque Scythiæ no-
ine venerit, trajeciſſe, ibique popu-
, quos patrio ſermone Getas appel-
os volunt, imperaſſe tradunt. In-
rta, ut videtur, origine, & confuſis
pulorum appellationibus; quippe
m eruditiores gentis Gothicæ pri-
ordia ad Gomerem potius, Iapheti
imogenitum, referant, genteſque
othicam & Geticam diſtinctas oſten-
nt. Magogo ſucceſſiſſe annales tra-
nt filios:

2. Svennvm, unde nomen genti.

3. Gethar.

4. Vbbonem, Vpſaliæ ante tempo-
Abrahæ conditorem. Inde *ad tem-
ra uſq; Salvatoris* generis humani,
ges, qui *in patria* rebus præfuerunt,
iginta quinq;, ſuis quenque nomini-
us, numerant nominantque, & inter
os multos à peritia ſacrorum, ſancti-
te, virtute, & vitæ integritate, patriis

etiam carminibus celebratos. Præ
hos alios *extra patriam* genti, quæ
ge BERICONE civilium bellorum me
ſedes mutaverit, imperaſſe, & in
eos fuiſſe vigeſimum ſecundum
22. COTISONEM, Getarum rege
cui Iuliam ſuam Auguſtus deſpond
quo tempore ſibi invicem filiam ei
in matrimonium petierat M. Ant
nius; ut intelligendus eſt in Augu
Tranquillus. Cęterum *in tempora S*
vatoris imperium incidit ERICI tert
cognomento *Diſerti*, illud faſtigiu
per merita adepti; cuius grave in Fr
thonem Danum, & una cum illo
ſaniorem mentem & arctiorem am
citiam reverſo in Slavos & Hunn
memorantur bella. Succeſſere Erico
41. GODRICHVS filius: dein
42. HALDANVS. Huius tempor
bus floruit monſtrum illud fortitud
nis (à qua ei & nomen) STARCHERV
cuius non minus quam Tyrſæi cuiu
dam incentiva ad virtutē extant car
mina, Latine ex Suevico eleganter ve
ſa ante quadringentos annos à Saxo
ne Grammatico. Poſt illos longa con
tinuatur regum ſeries; ſed quorum
maxime memoranda longa videntu
damnata nocte, veluti in gente, actio
nibus potius, quam ſcriptis, æſtimant
immor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

mmortalitatem. Ac longe quidem fe-
iciori fato reliquum orbem migra-
ionibus & imperiis inundarunt O-
trogothorum, VVeſtrogothorum, &c,
ui illis imperarunt, Theodericorum,
ttalarici, Attarici, Totilæ, Teiæ, Ra-
agiri, Alarici, Ataulphi, Sigerici, Val-
æ, Roderici, reliquorumque nomi-
a, quibus ipſi Romani, dum virtu-
em nec in hoſte ſilent, ut ſuam extol-
ant, digni obtigerunt vates.

100. Sub BIORNO, regum dome-
icorum centeſimo, cum occidentem
egeret Ludovicus Caroli M. filius, an.
16, Chriſto primum nomen dediſſe
ueciam, laborante S. Anſgario, mo-
acho Corbeienſi, author eſt Ludol-
hus deBebenburg, libro de zelo Chri-
ianæ religionis veterum Germaniæ
rincipum.

124. ERICVS SANCTVS; poſt quem
uercheri & Erici poſteritas alternis
icibus, & expletis utrinque odiis, re-
nat. Hic Ericus, Ingonis regis gener,
oſt Suercherum, Gothorum Sueco-
umque regem, à proprio ſervo occi-
um, virtute regnum adeptus, nec ſan-
itate vitæ & imperii, nec legum, quas
is tulit, æquitate, nec expeditione
onvertendis ad Chriſtum Finlandis,
liciter confecta, obtinuit, quo minus

ſcelere quorundam ex nobilitate, &
Henrici Dani Magnique huius filii, qu
præcipuæ faces extiterant, occidere
tur, anno 1160.

125. CAROLVS, Suercheri filius, cum
biennium jam Erico regnante Oſtro
gothis, qui à Suecis in eligendo reg
Erico diſſenſerant, imperaſſet, oct
deinde annos utrique regno religio
præfuiſſet, odio propter amicitiam
Danicam flagrans, à Canuto, Erici
filio, perſuaſo Carolum cum Dan
cædem paternam fuiſſe machinatum
in inſula *Viſings* occiditur anno 1168.

126. CANVTVS, Erici S. filius, po
nitentia ob cædem Caroli acta, & a
impugnatione Danorum prudent
Lundenſis archiepiſcopi averſus, mo
ritur anno 1192.

127. SVERCHERVS, Caroli filius, v
militaris, prudens ac facundus, vind
candi in Canuti poſteritatem prurit
à ſeipſo mutatus, auxiliis ſuis, quo
contra regnum ex Dania exciverat, ex
terminio ad Lenam VVeſtrogotho
rum devictis, cruento altero bello
ſuis occiſus occubuit anno 1210.

128. ERICVS, Canuti filius, Sue
cheri manibus elapſus, feliciſſime an
nis ſeptem, quos ut annos abundan
tiæ & fertilitatis ſummæ annales no
tan

rant, regnat; ſed hanc felicitatem Sueciæ oſtenſam fata octavo regni anno ultra eſſe non ſinunt, extinguuntque una cum fertilitate, anno 1216.

129. IOHANNES, juvenis, pius, Suercheri filius, ſpe de ſe maxima concitata, anno regni tertio, præmaturo fato rapitur, anno 1222.

130. ERICUS Balbus, Erici S. pronepos, anno 1229. Contra eum affinis Canutus Folchungus conſpirat, regno affinem ejicit; ſed victoria mox verſa occiſus pacatum Erico regnum relinquit. Itaque arma in Taveſtios infideles Ericus convertit, miſſo contra eos tertiæ ſororis marito Birgero, Oſtrogothorum Principe, viro magnarum virtutum, ac mox victis converſiſque Taveſtiis moritur, anno 125c.

131. VALDEMARUS, Birgeri filius, opera militis ſtrenui, Ivani Blaa, abſente patre eligitur. Pater, à Taveſtiis reverſus, dum ſibi potius regnum deberi arbitratur, magnanimo Ivari reſponſo (qui ex tunica ſua, ſi, quod Birgerus objecerat, reges Sueciæ regno deficerent, ſe excuſſurum reges dixerat) territus, filio tutor fit, regnumque optime adminiſtrat. Birgeri morte ſibi relictus Valdemarus, inſtinctu Danicæ

uxoris fratres indigne tractat, donec à Magno, Suecorum ſtudiis ſublevato, capitur, & mox Gothico etiam regno, quod ei humanitas fratris permiſerat, à proceribus privatur.

132. MAGNUS LADOLOS, fratri anno 1276 ſubſtitutus. cui cum Valdemarus, Danorum opera, continuo rem faceſſèret, poſt male fidam aliquoties initam reconciliationem captivitate tandem Valdemari lis ſopitur. Fraudi ei potiſſimum fuit, peregrinos ac Danos rerum ſummæ præfeciſſe: quippe à Dano proditore inter ſacra hoſpitalis menſæ ipſe captus eſt; ac de cætero acre Suecorum, & Folchungorum præſertim, odium contraxit; ipſis viciſſim tam infenſus, ut eos fraude circumventos & ad convivium ſimulata amicitia vocatos cum præcipuis familiæ capitibus trucidaverit, extincta tantum non tota Folchungorum gente. Mutata ſub finem vitæ hominis crudelitas eſt ſanctitate, & in divini cultus exornationem propenſo affectu; mortuuſque eſt in inſula Viſingiana, poſtquam filium regno, filio tutorem Turgillum Canuti, dediſſet.

133. BIRGERVS, Magni filius, anno 1281; dehoneſtamentum ſui & Suecici nomi-

minis, author fraternæ, qua nihil
leſtius annales habent, tragœdiæ.
emoto quippe Furgillo poſtquam
icia regni primordia ſævior Princi-
s natura inclinaſſet, fratres prodi-
nis inſimulavit, & in aperta cum iis
lla deſcendit. à quibus primum cap-
s, mox varia compoſitionis recon-
iationiſque ſimulatione deluſos fra-
es, tandem ad convivium allectos
pit, & in carcerem detruſos ſqualori
fami exanimandos relinquit, abje-
a, ne ulla ratio ſubveniendi miſeris
pereſſet, in profundum præterfluen-
fluminis clave. Quam crudelita-
m pertæſi Sueci Gothiq;, arreptis ar-
is regem regno ejiciunt, qui miſere
Dania, una cum uxore, moritur.

134. MAGNVS SMEECH, filius Erici,
Birgero fratre occiſi, anno 1319. Ne-
icquam patrui veſtigiis territus, cõ-
mtu ſacrorum, portentis libidinum,
efferata crudelitate, publici prædo-
is meruit elogium. Indigne filiorum
regno conſortium, quod velle ſimu-
verat, ferens, in Ericum armat per-
iſſorem. quo ante ſcelus oppreſſo,
ſium mater Blanca Gallica veneno
toxicat. Ab Haquino altero, Nor-
egiæ rege, bello captus, ſed mox libe-
atus, in Daniam fugit; ſponſam filii

Holſatiæ Ducem intercipi curat, M[illegible]
garetam Danicam invito obtrudit, [illegible]
dum vim majorem parat, interim [illegible]
Seciæ proceres fulmen proſcriptio[illegible]
ejaculatur.

135. ALBERTVS, Megapolitanus, M[illegible]
gni ex ſorore nepos, à proſcriptis P[illegible]
cerum eligitur, ac paulo poſt Sto[illegible]
holmiæ conſenſu publico confirm[illegible]
tur. In regno conſtitutus concordi[illegible]
Magno offert; ſed is ad belli pej[illegible]
verſus capitur, ac ſeptennio integ[illegible]
detinetur, donec à filio Haquino lib[illegible]
raretur. Albertus vero cum à Co[illegible]
tiis Viſmarienſibus redux Suecos co[illegible]
temptim haberet, ipſe contemtim [illegible]
intolerabilis habitus bello cum M[illegible]
gareta, ad cujus ambitus nonnulli i[illegible]
clinabant, implicatur, capitur, to[illegible]
que & ipſe ſeptennio detentus, fi[illegible]
tandem Suecos abſolvere cogitur, a[illegible]
no 1394.

136. MARGARETA Danica, Haqu[illegible]
ni Norvegiæ regis uxor, trium regn[illegible]
rum Domina, anno 1395; mulier m[illegible]
gni animi, ſi in virtutem potius imp[illegible]
tus illi & perpetui motus inclinaſſen[illegible]
Verum illa, cum à ſtrictis regni leg[illegible]
bus, quas promtiſſimo tamen anim[illegible]
juraverat, jurejurando ut pueroru[illegible]
aſtragalis habito, reſiliret, avaritia i[illegible]
expl[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

plebili omnia fœdaret, præcipua
ecorum hoſtibus crederet; Sueco-
um odio in Daniam ceſſit, poſtquam
inis & terroribus Erico, ex ſorore
epoti, quatuordecim annorum pue-
, regnum obtinuiſſet. Huius illud
t; Cum monita eſſet ne contra ver-
a concepta arces, tutelam regni, ex-
rorum fidei committeret, Servate
os (dixit) qua poteſtis diligentia lite-
as noſtras; nos curabimus arces ſer-
ari. Mortua eſt Flensburgi, & ſepul-
a anno 1412.

137. ERICVS, Pomeraniæ Dux, an-
o 1396. Amitinæ perfidiæ lacte imbi-
ito, violator pactorum, Nobilitatis,
er bella externa, & navigationibus
er ſævas tempeſtates mandatis, ex-
irpator, domi ſpoliator, contrarios
habet Engilbertum, ex nobili Princi-
pem Dalcarlorum electum, &, hoc
nſidiis Danorum è vivis ſublato, Ca-
olum Canuti, regni gubernatorem.
Profugus in Daniam, &, jam Danis
quoque infenſus, tentato & mox de-
ſperato in Sueciam, quæ redire & pa-
ctis ſtare volenti tendebat manus, re-
ditu, Gothlandiam occupat, unde na-
vigantes Aquilonares piratica infeſta-
ret. Verum tandem à Carolo Canuti
obſeſſus, & à Danis ſibi metuens, in

 ditio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ditionem avitam & ocium conce
cum à coronatione regnaſſet an
quatuordecim, anno Dom. 1437.

138. CHRISTOPHORVS Palatin,
Dux Bavariæ; Erici ex ſorore nep
in quem, Danorum ſtudiis evocat
nonniſi poſt longam dubitatione
& ad plurimam Danorum comm
dationem conſenſum, anno 1442. I
præclara initia diſſenſione & mu
Suecorum ſupplantationibus mut
in peius. Geſſit cum Anglo bellu
quo victor, dum aſtu Lubecam ado
ri, ſed fruſtra, parat; ad Sueciæ lit
paſſus naufragium, animum occupa
di Vandalicas civitates deſpondet. l
bidinem eius fame ac peſte regni De
vindicat: ipſe amiſſis in mari, quos
Suecia exportabat, theſauris, in Da
moritur improlis, anno 1448.

139. CAROLVS CANVTI, à proc
ribus jugum exterorum faſtidientib
poſt aliquot annorum interregnu
rex conſtitutus, ad 1458, Norvegia
ſubjicit; bello à Danis moto graviſſ
mis eos damnis mulctat. In eum p
pulus, Præfectorum inſolentia em
tus, ſed claſſicum potiſſimum caner
te archiepiſcopo Vpſalenſi, inſurgi
dumque Carolus à Poloniæ rege ac
vocaturus auxilia Gedanum ſecedit

Chri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

riſtiernum Daniç regem regno ob-
dit & coronat. Catillus interim,
epiſcopo Lincopenſi factus miles,
iepiſcopi nepos, collectis undique
iis, regno ejicit quicunque Chri-
rno favebant: ipſum Chriſtiernum,
ore qui nullis omnino pactis ſta-
; glaciali & memorabili pugna de-
cit; Carolumque ex Pruſſia revocat.
i reverſus, recuperata favoris po-
aris aura, præfectos populo gratio-
ſufficit. Denique laudis ex virtute,
n minus quam vitæ & regni, ſatur,
it anno 1470. Poſt Carolum in ſe-
regum nonnulli ponunt: 140.
iſtiernum. 141. *Ioannem filium.*
Chriſtiernum Ioannis filium. Ve-
n Ioannes Magni tres iſtos, qui
ncipum tantum nomine impera-
t, ſubſtituit, omiſſis prioribus iſtis,
os ipſe nonniſi factioſorum reges
uſurpatores exiſtimavit.

140. STENO STVRE, ex ſorore
roli nepos, *Chriſtiernum*, qui claſ-
n & exercitum mœnibus Stockhol-
æ admoverat, victum fugatumque,
uecia repetenda toto vitæ tempore
ſtinere cogit. Inde *Ioannem* filium
is, evocatis Ruſſis, & per occaſio-
diſcordiæ inter Stenonem ac Suan-
nem Sueciam aggreſſum, corona-
tumque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tumque per factiones, reprimit. D
Ioanni marito captam Daniæ regin
in Smalandiam reducit, in conv
contracta ægritudine obiit anno r
regiminis trigeſimo. Vir maxima
virtutum, ſed hoc major, quod o
tum diadema reſpuit.

141. SVANTO, Oſtrogothoru
Princeps, & regni Conſiliarius, P
ceps Suecorum eligitur, delato c
Stocholmiam, arte Gaddi Lincope
epiſcopi & militis ſtrenui, defuncti
nonis corpore. Inita cum Lubece
bus confœderatione, bellum c
Chriſtierno ſecundo Ioannis (qu
filii odio jam multi expetebant) ge
in quem dum majora molitur, an
1512, Principatus octavo obiit; à v
tutibus inſigniter inſtructus, libera
& prævia ſeveritate mitis.

142. STENO STVRE junior, fil
Suantonis; fraudes & inſidias Ch
ſtierni, miſſis ad familiare colloqui
quod ille petierat, Gaddo & Guſta
Ericſon, prudentia evadit. Dum aut
Chriſtierno, cum novo exercitu S
ciam infeſtanti, ſtrenue ſe opponit, i
ter fortiſſime dimicandum ictu bo
bardæ occiditur. Quo ſublato, & S
cis diſſipatis, Chriſtiernus à Dani
factionis proceribus vocatus coron

tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

procerum præcipuis, quos ſibi
trarios credebat, ipſo coronatio-
die in convivio trucidatis: cæte-
ob efferam immanitatem eodem,
venerat menſe, à regno excluſus,
o 1520.

LIQVA SVECICORVM Regum ſucceſſio,

Thuani Hiſtoria & actis publicis.

Hriſtiernus primus, qui extincta
veterum Daniæ regum ſtirpe ex
mite Oldenburgico ad regium Da-
faſtigium Senatorum regni ſuffra-
eſt evectus, commendatione præ-
ue Adolphi Holſati avunculi; ſedi-
ne in regno Sueciæ ſuborta, & Ca-
o Canuto rege ejecto, Ioannis Be-
dicti archiepiſcopi Vpſalenſis factio-
evocatus, rex Sueciæ conſtituitur.
le Danis jus in Sueciæ regno. Ioan-
s patre mortuo regnũ Daniæ XXXII
nos tenuit: rexque ipſe à tumul-
antibus Gothis, Stenone ſeniore eje-
, qui Carolo avunculo ſucceſſerat,
gitur: ſed inde mox deturbatus, &
Suantone, qui favore Henningi
ddi, eccleſiæ Lincopenſis antiſtitis,
Ordinibus regni Stenoni ſuffectus
at, multis præliis victus in Daniam
poſtre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

poſtremo ſe recepit. Suantone i
vitate Aroſienſi mortuo, Princ
egregiis virtutibus cum paucis
parando, Steno Stura junior f
vix tandem poſt multas contenti
factione Danica Ericum Trollum
noni opponente, ſed prævalent
centi paternorum meritorum m
ria, à regni Senatoribus rex
natur. Biennio poſt Suanton
mortuum Ioanni decedenti ſuc
Chriſtiernus II; qui, pars magna
dium à patre acceptarum, jus, quo
ſucceſſione avi & patris in regno
tiæ ſibi vindicabat, armis perſequ
crevit. Steno, ut ſibi videbatur, i
gno confirmatus, jam adulator
qui nimis multi ſunt in aulis Pri
pum, conſiliis corruptus, multa
peram adminiſtrabat, & alienatis
procerum animis, benevolētiam m
torum ex populo amiſerat: qui
compertis Danus, opportunum id
bus ſuis ratus, magno collecto exe
tu in Stenonem ducit, & Stoch
miam Sueciæ regiam magna oper
vi cingit: ſed adventante Stenone,
ſidionem ſolvit. quumque refla
vento exercitum toto trimeſtri tra
mittere non potuiſſet, ſumma o
nium rerum penuria preſſus à S
no

ne, qui illius amicitiam omni ſtu-
demereri ſatagebat, commeatum
fidem accepit, quo ſecure cum exer-
u incolumi redire in Daniam lice-
. Tantam humanitatem quadrien-
poſtDanus deteſtanda fraude pen-
it. nam, petito cum Stenone col-
quio, quum paulum abfuiſſet quin
no incautus in hoſtilem navem de-
ndiſſet, hac ſpe fruſtratus, legatos à
none miſſos, Gaddum & Guſta-
m Erici filium, captos ſecum in Da-
am contra fidem datam abduxit.
mmum violatæ fidei ſpecimen cum
anno Chriſtiernus ediddiſſet, ſequen-
multo majus crudelitatis & perfidiæ
nil edidit. nam, potentiori cum ex-
citu excurſione in Veſtrogothorum
ras à Danis facta, & pugna ſupra
are congelatum commiſſa, ictu tor-
nti in femore vulneratus Steno
m paulo poſt obiiſſet, & Duce ſubla-
numeroſus Suecorum exercitus ſta-
n diſſipatus eſſet, Chriſtiernus victor
roceribus regni, qui Danicæ factio-
s erant, evocatus, corona regia Stoc-
lmiæ ornatur; eodemque die, veri-
s ne ſe abſente Stenonis liberi à con-
riæ factionis Principibus rurſus in
gnum reſtituerentur, clauſis urbis
rtis, præcipuos ex omnibus Ordini-
bus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

bus viros convivio à ſe acceptos,
pulo aſtante & trepidante, ad XCIV
truncari jubet, relictis ante pr
rium ad horrorem per triduum c
veribus. Stenonis ipſius corpus t
paulo ante mandatum novi tyr
juſſu effoditur, & cum reliquis cr
tur. Viduæ denique, & filii interf
rum, bonis ſpoliantur. Ita Stocho
profectus cum multa ſæve in m
paſſim perpetraſſet, incolis ad fac
mam ad XXX millia cum armis o
rentibus, ipſe per devia & ſylvas n
potius quam interdiu iter faciens
Daniam vix tandem revertitur;
tot cædibus efferatus, quum ne
rum quidem ſanguine cruentam
reſtinguere poſſet, à Friderico pa
Holſatiæ Principe & Lubecenſibus
lo petitus, terrente conſcientia,
uxore Iſabella Cæſaris ſorore &
ris, in Zelandiam profugit, tertio
Stocholmienſem lanienam anno,
fuit ſeculi XXIII.

143. Interea GVSTAVUS Erici fil.,
manibus Dani evaſerat, ſpecie proc
dorum Chriſtinæ Stenonis vidu
gotiorum, Stenonis filia in uxo
accepta procerum favore ac Lube
ſium inprimis opibus, regni vacui
feſſionem adeptus eſt. Is poſtea

gio

onem majorum antiquavit, & con-
ſionis Auguſtanæ doctrinam ſuſce-
; &, poſtquam regno ſumma pru-
ntiæ laude totos XXXVIII annos
æfuiſſet, deceſſit anno CIↃIↃLX, ter-
kal. octob., relinquens ex Catha-
ia Magni Saxoniæ Ducis F. Ericum,
i in regno ſucceſſit; ex Margarita
ro Erici Abrahami Loholmii fil.
annem; & Carolum Sudermaniæ
ucem.

144. ERICVS patri Guſtavo in re-
o ſucceſſit, Stocholmiç an. CIↃIↃLXI
ronatus. Hic grave bellum cum Da-
s & Lubecenſibus aliquandiu geſſit;
vicinorum omnium odia in ſe con-
avit; &, quaſi id parum eſſet, etiam
orum animos in ſe irritavit. Ioannes
ater, Finlandiæ Dux, cui turbulenta
gis fratris conſilia parum placebant,
ncta viduç Catharina Sigiſmundi Po-
niæ regis ſorore, per Livoniam men-
decembri itinere facto, Revalia in
nnoniam redierat, C XX C IↃ Ioachi-
icorum Polono ſororio creditis; pro
ibus arces & prçfecturas aliquot Li-
oniæ pignoris loco acceperat. quod
fratre factum Ericus, ut erat ſuſpica-
ingenio, ſiniſtre interpretatus, quaſi
nſcio, aut etiam fœderis contra ſe à
olono cũ Dano initi ſocio, primum
Q belli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

belli impetum in eum convertit, a
ptuinque cum uxore ac tota fam
in oppido Finlandiæ,cui Abo nom
Holmiam duci, & publico judicio
cuſatum in cuſtodiam dari, ac ple
que ipſius familiares ſupplicio a
jubet. is quadriennium totum in
cere habitus, poſtea libertati reſti
tus. Ericum fratrem anno poſt, v
alternante fortuna, regno exut
carceri perpetuo mancipavit an. c
I Ↄ LXVIII.

145. IOANNES, Erico fratre ex
thorato, rex Sueciæ magno procer
& omnium Ordinum conſenſu &
plauſu renunciatus eſt. Huic quo
bellum cum Dano fuit, atque Mo
& quidem cum hoc valde grave
diuturnum. Conceſſit fatis anno
IↃ XCII, VII kal. decemb., relicto
Sigiſmundo,Poloniæ rege electo.Io
nes eandem quam Guſtavus par
religione doctrinam, confeſſioni
mirum Auguſtanæ congruentem
cutus, licet filium Sigiſmundum,à
tharina matre inſtructum, Roman
religionem in arcano amplecti pa
fuerit,tamen in recepta per totum
gnum à parente ſuo religione n
immutari voluit; & Carolum Finl
diæ Ducem fratrem ſuum, ei ſum

I

re addictum, tanquam vadem, apud
pulos ſuos conſtituit, nihil in eo ne-
tio novatum iri, quum illum per
i abſentiam pro regis titulo Sueciæ
æeſſe teſtamento juſſit.
146. SIGISMVNDVS, Ioannis fil.,
loniæ rex, etiam anno 1590 Sueciæ
x deſignatus, quum ſuperiore au-
nno ad regnum hæreditarium ca-
ſſendum in Sueciam appuliſſet; an-
cIↃ IↃ XCIV regni Ordinibus ad in-
nia regni capienda diem epiphanio-
m Vpſaliæ indixit. Erat in comitatu
is Franciſcus Malaſpina, Vrbini e-
copus, pontificius orator; qui ſolen-
s ritus in regis coronatione uſurpa-
ſolitos peragere ſatagebat; quod ſi
tinebat, majorum religionis in re-
o inſtaurandæ in ſpem erigeba-
r; id ſummopere rex cupiebat. Sed
natus & regni Ordines repugna-
nt, inſtignante præcipue Adamo
dracano, qui in Synodo proxi-
n menſe martio celebrata Vpſalenſis
hiepiſcopus deſignatus fuerat. Is
ntra majorum inſtituta & regni le-
fieri dicebat, ut alius, quam Vpſa-
ſis præſul, coronam regi impone-
; & ante omnia oportere ut rex ſa-
mento adigeretur, quæ de confeſ-
ne Auguſtana ante LXIV annos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Carolo V exhibita, ſola in Suecia rec
pienda, poſtremis Guſtavi ſuæ maj
ſtatis avi, & primis Ioannis III ;parer
tis temporibus, tum ab regni Ordin
bus nuper in Vpſalienſi concilio decr
ta fuerant, ſe ſervaturum: nec temp
ulla in urbibus alteri quam Auguſtar
confeſſionis religioni deſtinaturum
de cætero, quum in Suecia eſſet, ſoler
ni ſacrificio, quod in privato pala
ſacello celebraretur, intereſſe conten
tus eſſet. Ad hoc, interceſſio Poloni
procerum, qui cum rege venerant, ad
hibita, & proteſtatio à regni Ordin
bus facta xv kal. feb., ac tandem qua
triduo poſt, quum aliter non poſſe
Vpſaliæ rex, Adamo Andracano off
cio defungente, regia inſignia cepi
&, Erico Sparre, regni cancellario, ju
risjurandi formulam per ſolemnen
ſtipulationem recitante, religioſe pro
miſit; juſtitiam ac veritatem ſe ſerva
turum; injuſtitiam ac mendacium ju
re potentiaque regia compreſſurum
jus æquum inter Suecos, tam divit
quam egenos, ſecundum regni lege
dicturum; regnum cum Principe Ca
rolo & regni Suecici Senatu admin
ſtraturum; conſilia cum indigenis, n
cum externis, capturũ; neminem ex
traneum in Sueciam aſciturum; nequ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

gni arces, provincias aut Vpſalæ de-
ta, ulli niſi indigenæ commiſſurum;
lla nova vectigalia regno impoſitu-
m, niſi neceſſitate exigente, ut quum
rcitus extranei provincias regni
ſtabunt, aut ſeditio inteſtina urge-
, aut regis filius vel filia matrimo-
um contrahet, aut ad iter S. Erici
e ſolennem regni luſtrationem, aut
ciendas arces, aut in deſertis Vpſa-
ædificandis quicquam neceſſarium
quiretur; præterea omnia privilegia,
ertates, immunitates proceribus, e-
copis & populo Suecico conceſſas
nfirmaturum, pacem ac tranquilli-
em publicam procuraturum. addi-
clauſula ſacramento, *Ita Deus ani-
æ meæ & corpori ſit propitius, ut hæc
nia ex animo juro.* Comitia deinde
bita, in quibus de regni per regis ab-
ntiam adminiſtratione leges ex Or-
num ſententia conſtitutæ; & rex
enſe quintili in Poloniam remeavit.
rum poſtea ab omnibus regni Or-
nibus regno fuit abdicatus, in Co-
itiis Stocholmienſibus, anno 1599
lebratis. Et rurſus anno 1600 cum
bole & poſteris ſuis à regimine om-
in Suecia excluſus, in Comitiis Lin-
pienſibus. quæ ita ſe habent:

Nos infraſcripti regni Sueciæ Ordi-

nes, atque Senatores, Comites, Ba
nes, Epiſcopi, Nobiles, Eccleſiaſtici,
piarum militarium duces, cives, & p
becula, in his Lincopenſibus comi
congregati, omnibus quorum inter
notum facimus, quod, ſi quidem ſu
riori æſtate, menſe julio, in comi
à nobis regni Ordinibus Stocholm
celebratis, inter cætera unanimi
fuerit concluſum, ut, cum rex Sig
mundus in præjudicium aviti te
menti & admonitionis, à vera eua
gelii doctrina exorbitaverit, perver
Pontificis religioni adhærens, & dei
ceps contra omnem naturalem af
ctum, per Pontificis ſubdolas mac
nationes, aliorumque hominum i
quietorum conſilia, eouſque ſe ded
paſſus, ut S. M. peregrino exercitu
pata, in natale ſolum ſeſe contuler
qua patruum ſuum ſereniſſimum
Carolum, qua etiam nos omnes & u
verſam patriam vehemētiſſime per
quutura, & quibuſvis cladibus affect
ra; Vnde plurimi quoque Sueonu
atque peregrinorum ad extrema vi
diſcrimina ſunt protracti: Quo te
pore ſane, ſi illa machinatio pro vo
S.M. cecidiſſet, dubio procul id ac
diſſet, ut non ſolum erronea Ponti
cis doctrina univerſo huic regno o

tru

ſa, contra R. M. juramentum & ecurationem, (velut cuique exploum, id propoſiti regio animo viiſſe,) verum etiam vitæ & bonorum turã illi omnes ſuſtinuiſſent, qui hac parte ſeſe pro domo Dei oppoſuiſt, firmiter regio juramento & aſſerationi, ac iis laudabilibus ſtatutis, nſactionibuſque, quæ ab univerſis gni Ordinibus diverſo tempore laubiliter fuerant celebrata, adhærere pientes.

Quamobrem, ſicut etiam propter as plurimas, eaſque maximas rations, quæ ex typo propediem divulgantur, ſummopere coacti ſumus, huſmodi S.M. regimini prorſus renunare, omnem fidelitatem, & obedienam, quibus omnes ſecundum unioem hæreditariam, & jura Suetica, bſtricti R. M. fuimus, abdicando, rout præfatis Stocholmiæ comitiis lebratis unanimiter concluſum & ronunciatum.

Attamen inſuper approbatum, pous ob eam animi propenſionem, qua R. M. ferebamur, & adhuc erga ilm progeniem regalẽ ferimur, quam re aliquo, ad R.M. filium ſpectante, t, ſi R.M. citra ſpatium ſemeſtre, poſt ommemorata ſupputandum comi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tia, ſeſe vellet reſolvere, utrum filiu
ſuum in hoc regnum expedire cupere
ſereniſſimo Duci Carolo, velut pro
mo & propinquiori tutori, aliiſq
probis & fidelibus regni Sueciæ vi
commendandum, atque in ſynce
euangelii doctrina inſtituendum; H
conditione præfatum Principem R.M
filium, intra ſex menſes illud ſemeſt
comitantes, in Sueciam deſtinatum
præ omnibus aliis pro legitimo noſtr
Domino, & Rege, illum cognoſcer
mus, & acceptaremus, ubi ad ea
perveniret ætatē, in qua nobis & un
verſo regno prȩſidere, ac eo pacto aſſ
curare poſſet, quo ſecundum jura &
regni huius veteres prærogativas con
ſuetudineſque aſſecurare par eſt: Ve
rum ſi R.M. intra præfixum tempor
ſpacium ſuper his conditionibus ſe
non reſolveret, neque filium ſuu
citra ſpacium illud ſemeſtre imme
diate ſubſequens prædicto modo i
hoc regno educandum tranſmitteret
omni diademate & regimine Suetic
etiam filius exutus foret: ita ut nequ
ille aut ejus poſteritas, unquam ad re
gale Sueciæ ſolium habitura foret ac
ceſſum: ſed & pater, & filius ex illo de
turbarentur, ſicut ipſum decretum
Stocholmenſe porro atteſtatur. Pro
ind

le ad R.M. protinus perſcriptũ,qua
ione ſuper hoc negotio eſſet ſtatu-
m, humili adjuncta petitione, ut
M. ſuper deſiderio Ordinum re-
i Sueciæ ſeſe quamprimum reſol-
ret.
taq; cum rex Poloniæ necdum quic-
am hoc ſuper negotio reſponderit;
n ſolum ſex menſibus interim evo-
tis, quibus R. M. animum ſuum de-
aratura;ſed etiam illud tempus nunc
patur, citra quod R.M.filius in regnũ
erat tranſmittendus;ut quinq; dun-
xat ex præſcripto tempore reſtent
enſes, nullo prorſus de illius adventu
crebreſcẽte rumore; Ea præter etiam
ia negotia interim inciderint, quæ
o emolumento regni perpendenda,
que decidenda; Ideo nos regni Sue-
æ Ordines, illuſtriſſimi Principis lit-
ris convocati, & hac neceſſitate ſti-
ulati, huc confluximus, eiuſmodi
egotia pro neceſſitate & dignitate
ſtimaturi, & concluſuri. Atque jam
e omnibus articulis ita convenimus,
ſtatuimus, quemadmodum ſequi-
ır.

Inprimis, etiamſi S.C., quantum
d illum de regni gubernatione arti-
ulum, id conſilii communicaverit,
nultiſque oſtenderit rationibus, ſe re-

giam,dignitatem, nomen, vel titulum minime affectare, aut deſiderare; in quo tamen ut conſentiret S.C., obnixe puſtulavimus: Tamen quandoquidem, ut præmemoratum eſt, quinque adhuc menſes reſidui ſint, citra quos poſtulavimus ut R.M. Poloniæ ſuum expediret ad nos filium; ideo etiam præfato temporis ſpacio S.C. cenſuit nobis præſtolandum: Atque ſi tum temporis ita uſu veniret, ut R.M.ſuum filium citra præfatum temporis ſpacium in hoc regnum tranſmitteret, iis conditionibus, quibus eum poſtulavimus, pro noſtro & regni totius rege illum acceptaremus, & retineremus, nec ullũ alium, ubi ad annos regimini idoneos perveniret: Abſolute tamen regni non admittẽdus regimini, priuſquam in legitimis annis foret conſtitutus, nimirum vigeſimo quarto ętatis anno: Interea temporis, ſive R.M. filius in regnum adveniret, ſive non, illuſtriſſ. Dux Carolus, ſub ætate minorenni hoc Principe conſtituto, gubernaculo regni aſſideret. Verum ſi forte fortuna accideret, ut S.C. vitæ uſura privaretur, priuſquam memoratus Dominus minorennis, aliique de eadem familia Principes, ad legitimam pervenirent ætatem, unanimis atque con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

concors nobis ineunda conſpiratio ſu-
per uno, aut duobus, vel ad ſummum
tribus, quos gubernationi in patriæ
emolumentum fideliter præfuturos
cognoſceremus, deſignandis, quibus
fidelem omnem obedientiam exhibi-
turi eſſemus, illiſque, qui hac ratione
reipub. gubernatores & minorennium
Principum tutores conſtituti fuerint,
obligati eſſent, ut quam diligentiſſime
curarent, præfatos Dominos in vera
euangelii religione, & omnibus Chri-
ſtianis atque regiis virtutibus mori-
buſque educari, regno Sueciæ & illius
emolumentis ita in omnibus rebus
invigilantes, prout coram Deo, & pro-
greſſu temporis apud illuſtriſſimos
Principes, regnique Ordines, ſicut et-
iam Chriſtianitatem, ſecure vellent
poſſentque reſpondere.

Cum vero regis Sigiſmundi filius
regio Sueciæ throno potiretur, regni
Ordinibus, prout par eſſet, omnimode
aſſecuratis, ſuo patruo illuſtriſſimo
Duci Ioanni, de honeſta atque Ducali
ſuſtentatione proviſurus eſſet, præci-
pue illo Ducatu, quem (inclytæ me-
moriæ) Dux Magnus in Oſtrogothia
quondam poſſedit, eum contentando;
illis tamen bonis exceptis, quæ ſere-
niſſimi Ducis Caroli Ducatui in Oſtro-
gothia

gothia adjecta & litteris confirmatæ ſunt, quorum loco ſereniſſimo Duci Iohanni alia bona aſſignanda forent, reditibus non inferiora illis, quæ Dux Carolus obtinet, eumque Ducatum cum eiuſmodi privilegiis Dux Iohannes poſſideret, ſicut regis Guſtavi (celeberrimæ recordationis) teſtamentum & litteræ donationis Duci Magno ſuper hoc datę teſtãtur & exigunt: Deinceps Dux Iohannes pro ſua parte nihil amplius ex regno expetendum haberet, iis bonis hæreditariis duntaxat exceptis, quæ ad S.C. paternæ & maternæ hæreditatis nomine jure devolvi poterunt: Alter autem minorennis Dominus illuſtriſſimus Princeps Dux Guſtavus Adolphus, parentis ſui ſereniſſimi, Ducis Caroli, ſine impedimento integrum aditurus & occupaturus eſſet Ducatum, iis quidem Ducalibus privilegiis ſub quibus illum dominus parens poſſediſſet.

Atque ſi rex Sigiſmundus citra tempus præſcriptum, filium ſuum in Sueciam non expediret, pari ſe cum ratione diademate regni Sueciæ & juriſdictione illum ſpolians, nemo præter illuſtriſſimum Ducem Carolum, quoad lucis huius uſura frueretur, regni gubernaculum moderandum ſuſcipe-

ret;

et; Sin vero contingeret, S.C. è vivis diſcedere, priuſquam aliquis noſtrorum minorennium Dominorum ad legitimam ætatem tranſcenderet, eum pro regni gubernatore accepturi eſſemus, quem S.C. in ultimo ſuæ voluntatis teſtimonio ad hoc munus promoveret; velut uno abhinc anno Ienocopię unanimiter conſenſum & approbatum eſt. Aut etiam ſi eiuſmodi ſucceſſoris ſubſtitutio ob repentinam S.C. ex hac vita migrationem, vel etiam pro ſingulari ſua prudentia sereniſſ. Dux Carolus ſuperſtes de hoc nihil conſtitueret, denuo de duobus fidelibus reipublicæ viris unanimiter & concorditer eligendis conſpiraremus, qui fideli clavum regni moderarent dextera. Cum vero illuſtriſſimi Domini minorennes legitimam attingerent ætatem, ut ipſimet manum regni clavo admovere poſſent, cum unanimi conſilio & conſenſu ex præfatis Dominis in regem Sueciæ eum deſignaremus, quem regni utiliſſimum gubernationi deprehenderemus, ſive contingeret ſecundum lineam hæreditariam regis Iohannis filio illuſtriſ. Duci Iohanni hæc regalis dignitas, ſive etiam ex Ducali familia ſereniſſ. Principi Duci Guſtavo Adolpho, aut aliis pro tem-

tempore ſuperſtitibus, cum pluribus conditionibus requiſitis, quas S.C. partim de regimine, partim etiam de aſſecuratione ab iis deponenda, qui ad gubernationis munus promovendi, condidiſſet, & præfixiſſet.

Veruntamen S.C. multa perſuaſione, humili petitione, & admonitione ad aliam deduximus opinionem, de qua, ſicut etiam de aliis ſubſequentibus articulis, hac ratione conſpiravimus. Inprimis, cum rex Sigiſmundus, velut antea inculcatum eſt, partim hac de cauſa eam juriſdictionem amiſerit, quam S. M. ad regni Sueciæ habuit coronam, quod ab avito exorbitaverit teſtamento, & vera euangelii religione contempta, Pontificiæ religionis accerrimum ſeſe præbuerit ſectatorem, quam omnibus in hoc regno etiam obtrudere meditabatur; partim etiam quod binis vicib⁹ ex hoc regno, nobis inſciis, diſceſſerit; poſtmodum contra omnem naturalem & Chriſtianum affectum, juraque Suetica, peregrino in natale ſolum milite copioſiſſime juxta ac infenſiſſime advecto, & alias multis modis in præjudicium ſui jurisjurandi, litterariæque aſſecurationis, quæ nobis omnibus præſtitit, actitaverit; Atque nunc ad

extre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

extremum non tanti nos fecerit, ut vel hactenus unica ſyllaba humillimæ noſtræ petitioni atque litteris ad S.M. expeditis reſpondere dignaretur, in quibus ſignificamus, nos S. M. filio regni Sueciæ axioma deferre, ſi intra præſcriptum tempus in regnum expediretur, modoque & ratione prædictis educaretur: Quocirca eidem S M. filio, aliiſque eius hæredibus & ſucceſſoribus, prorſus renunciamus, omni iuriſdictione, quæ alias ſecundum unionem hæreditariam ad eos jure ſpectaret, illos exuendo, ita ut neque R.M. aut ullus de ea progenie, poſthac quicquam juris ad diadema regni Sueciæ ſit habiturus, prorſus omni obligatione, qua S.M. & eius hæredibus tenebamur obſtricti, nos ſubducendo; Sicut etiam omni fidelitati, ſecuritati, & virili aſſiſtentiæ R. M. antea præſtandis renunciando.

Quanquam vero illuſtriſſimo Duci Iohanni, ſecundum unionem hæreditariam, jam regia foret dignitas committenda; Sed quandoquidem perpendamus, atq; metuamus, ne S. C. in regio Sueonum culmine conſtituta, & amore permota naturali, cum fratre ſuo, aut eius hæredibus, ea pacta ineat, & conſentiat, quæ in noſtram & pa-

triæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

triæ totius vergét perniciem extrem
in hoc unanimiter conſpirantes,
vindictam de illuſtriſſ. Duce Caro
aut illius ſucceſſoribus earum reru
poſcant, quæ hoc turbulento temp
re, juſtiſſimis quamvis de cauſis, a
verſus regem Sigiſmundum, & ei
familiam, conſanguineoſque actitat
in hoc regno; fiatque hoc pacto m
lum poſterius priore pejus, ut vix u
quam pacem huic regno reſtituendar
ſpes aliqua ſit emicatura; Præterea r
gni & huius tẽporis moderna conditi
jure ſuo poſtulat, ut certum proſpici
mus hac tempeſtate regni gubernat
rem, niſi plurima magni momenti ne
gotia neglectum iri velimus, non ab
que incomparabili totius regni detri
mento, ex quibus noſtra ſalus depen
det, neque proinde à puero expedir
queunt; Itaque unanimi conſilio &
conſenſu ſtatuimus, ut illuſtriiſſ. Prin
cipi Iohanni de honeſta & Ducali e
regni provinciis ſuſtentatione provi
deatur, unanimiter illum deferendo
& aſſignando S. C. Ducatum, quem
S.C. patruus (Chriſtianæ recordatio
nis) Dux Magnus in Oſtrogothia poſ
ſedit; Illis tamen bonis exceptis, qua
ſereniſſ. Duci Carolo, ex præfato Du
catu, perpetuo ſunt vigore litterarum

ſuper

ſuper hac re datarum conceſſa, quorum loco illuſtriſſimus Dux Iohannes alia eiuſdem valoris reportabit prędia, velut Braborg, & Leckô, cum horum bonis feudalibus, aliiſque quæ præfatos reditus adæquare poterunt: Hunc autem Ducatum Dux Iohannes iis poſſeſſurus conditionibus, quas regis Guſtavi teſtamentum, & litteræ donationis, Duci Magno ſuper hoc traditæ, commemorant; atque ita præfatus Princeps, his contentus, nihil amplius pro ſua parte ex regno petiturus, iis bonis hæreditariis exceptis, quæ ad illum ratione hæreditatis paternæ & maternæ ſpectare poterunt: Neque integrum S.C. futurum, quicquam dé ſuo Ducatu, vel bonis hæreditariis, ad poſſeſſionem perpetuam alicui donarè, niſi id fiat tali conditione, ut regnum aliquam juriſdictionem circa illud progreſſu temporis exſpectet. Atque etiam idem Dux illuſtriſſimus obligatus erit, nemine in ſuis ſervitiis uti, qui diſcordiam inter regalem & Ducalem familiam ſeminare intẽdit; Sed ſemper quam diligentiſſime & fideliſſime ad ea incumbet, quæ concordiæ & optimæ fiduciæ inter conſanguineos reconciliandis & ſtabiliendis quã maxime ſerviunt, ac in commune pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

triæ emolumentum & ſubſidium ſu
pondere vergunt.

Quandoquidem etiam ſereniſſimu
Dux Carolus, unicus ſecundum Deum
fuerit, qui divino auxilio fretus, præ
ſentiſſimo vitæ diſcimine, moleſti
atque ſumptibus, nos & patriam no
ſtram, ex tenebris Pontificiis, & ſerv
tute peregrina, vindicare pro virili ela
boraverit, quæ cervicibus noſtris in
jectare noſtri voluerunt adverſarii; E
alias pro nobis, & noſtra ſalute, com
modoque, tam in ſpiritualibus quan
corporalibus negotiis, ſanguinem, &
vitam ſuam, omnemque poſſeſſionem
in diſcrimen adducere non dubitave
rit, non ſolum hoc tempore ſed ali
quot vicibus antea; clementer promit
tens inſuper, atque ſpondens, quod
S. C. inprimis & ante omnia nobis om
nibus & ſingulis, Eccleſiaſticis & Poli
ticis, ſummis & infimis, cuique pro
ſuo ſtatu & conditione, in Chriſtiana
& ſyncera euangelii religione (cui no
omnes in hoc regno firmiter alligavi
mus) vivere ſit permiſſura; nulla re
prorſus in ea fide variata, ſed, velut in
concilio Vbſaliæ celebrato anno 159
unanimiter approbata fuit, ſemper
perſiſteret; Sicut etiam jura Suetica, &
uniuſcuiuſque à majoribus acquiſita
pri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

privilegia atque libertates nullo pacto tranſgreſſura; ut S. C. horum nomine regni huius gubernationem præ reliquis promeruiſſe & jure acquiſiviſſe videatur: Proinde his, atque aliis maximis de cauſis commoti fuimus, ut modo, velut etiam aliquot vicibus antea, unanimiter & concorditer poſtularemus, quo S. C. dexteram regimini admovere, & verticem diademati ſubmittere dignaretur.

Quod tamen S. C. etiam atque etiam renuit, & detrectavit, variis rationibus à S.C. in contrarium allatis, etiamſi diligenter & aſſiduo S. C. ſuper hoc ſollicitaverimus, atque rogaverimus: Nihilominus tamen S. C. ad extremum tandem ſe clementer ſecuſque permoveri paſſa, nempe quod proximum quinque menſium ſpatium, invitationi Principis VVladiſlai aſſignatum expectare vellet; promittens, ſe poſtmodum noſtræ humili petitioni locum clementer aſſignaturam; Interim tamen S.C. cum ſuis affinibus, atque amicis in exteris conſtitutis, ſuper hoc conſultatura, & cognitura, quid nimirum S. C. ſuper hoc negotio ſuadeant, atque conſulant quam utiliſſimum eſſe. Nos viciſſim ut S. C. toti mundo excuſata reddatur, quod ne-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

que minis aut pollicitationibus ad gu-
bernaculum ſeſe intruſerit, ſed à nob
unanimiter ad regimen capeſſendum
frequenter moleſtata, (quandoquidem
noſtra, & totius regni fælicitas, eju
modi gubernatorem magnopere po-
ſtulaverit;) Ideo apud omnes Chriſtia
nitatis monarchas, S. C. ab ejuſmod
ſuſpicione, atque ambitione, omnin
liberatam cupimus & rogamus, ſicut
etiam coram Deo & quovis honeſt
viro proteſtamur, S.C. in his ſatis eſſ
excuſatam.

Quamobrem hiſce, in nomine at-
que invocatione ſanctiſſimæ & indi-
viduæ Trinitatis, unanimiter, & con-
corditer, ac ex voluntate ſpontanea
approbamus, & confirmamus, nemi-
nem ſcilicet alium quam illuſtriſ. Prin-
cipem Ducem Carolum, regem no-
ſtrum futurum. Cui etiam hiſce literis
unanimiter & concorditer omnem
obedientiam, fidelia obſequia, ſecuri-
tatem, & virilem aſſiſtentiam, velut
naturali & dilecto regi noſtro, promit-
timus nos exhibituros; Vt etiam, fide-
liter ea omnia exequuturos, quæ S. C.
in ſuum atque totius patriæ commo-
dum injunxerit ac mandaverit: Nec
minus pro S.C. & illius incolumitate,
vitæ & ſanguini, poſſeſſionibusque
noſtris

noſtris minime parſuros. Quanquam vero S. C. regni diadema renuat acceptare; Tamen ſive fuerint adhibiti coronationis ritus & ceremoniæ, ſive non, nihilominus agnoſcemus & obſervabimus S. C. pro legitimo noſtro Domino & Rege, illi omnem regiam jurisdictionem, & nulli alteri, exhibentes atque præſtantes.

Præterea conſenſimus, & confirmavimus, ut ſecundum S. C. ex hac vita migrationem (quam Deus omnipotens ad multos annos procraſtinare dignetur) filius S. C. illuſtriſſ. Princeps Guſtavus Adolphus, ad coronam regni Sueciæ acceptandam proximus ſit, & poſt eum legitimi illius hæredes maſculi, ab hærede ad hæredem, quouſque vel unicus ſuperſtes fuerit. Verum ſi S. C., quod Deus avertat, ſine hæredibus maſculis ex hac vita migraret, aut etiam ejus ſucceſſores, ut nemo ex ea linea amplius legitimus hæres maſculus ſupereſſet; tum promittimus, atque ſpondemus pro nobis, & noſtris ſucceſſoribus, nos neminem deinceps ad regni Sueciæ ſolium ſublimaturos, præter illuſtriſſ. Ducem Iohannem, ſi in vivis fuerit, aut etiam eius legitimos hæredes maſculos, ſi aliqui ſuperfuerint; & quamdiu illa linea perſtiterit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

gubernaculo regni Sueciæ præter ejus heredes nemo aſſidebit. Proinde ſi illuſtriſſimus Princeps Iohannes, aut illius ſucceſſores, ad regium promoverentur faſtigium, una cum illo promittere & ſpondere tenebuntur, ſe & ſuos ſucceſſores cum rege Sigiſmundo, vel eius hæredibus, nullum unquam pactum aut unionem inituros; Præſertim hoc modo, ut ad aliquam partem aut gubernationem in hoc regno tranſcendant; ſicut neque eos pro ſuis conſiliariis & ſervitoribus electuros, qui aliud ſuaſuri videntur, quam quod ad internam concordiam ſpectet, & pacem regni augeat, confirmetque; Atque ante omnia cavebit illuſtriſſ. Dux Iohannes, cum ſuis ſucceſſoribus, ne ulla ratione ſeſe ad erroneam Pontificis doctrinam permoveri patiatur; niſi ille cum univerſa ſua progenie, huius nomine eam juriſdictionem amittere velit, quam ad regnum Sueciæ habet, prout S. C. accidit fratri: Quandoquidem hiſce pronunciatum & concluſum velimus, quod nemini inpoſterum ad regni thronum aditus concedetur, qui nobiſcum in vera euangelii religione (cui nos omnes adſtrinximus) non fuerit conſentiens.

Quod ſi vero noſter ſereniſſimus

Prin-

Princeps & rex electus, Dux Carolus, prius vitam cum morte commutaret, quam S. C. filius Dux Guſtavus Adolphus ad eam ætatem, qua regimini manus ipſemet admovere poſſit, devenerit, (gubernatione autem abſoluta non eſt potiturus, priuſquam annum vigeſimum quartum attigerit,) tum temporis ita concluſum & conſenſum volumus, ut eum pro regni & minorennis Domini moderatore tutoreque agnoſcamus, quem S. C. in ultimo ſuæ voluntatis teſtimonio ad hoc deſignaverit ex fidelibus regni Sueciæ, & non peregrinis viris, cui obedientiam, in emolumentum minorennis Domini, & totius regni fælicitatem, exhibituri ſumus. Hæc omnia promittimus, & ſpondemus per honeſtatem noſtram, fidem Chriſtianam, veritatem, & perpetuam animæ noſtræ ſalutem, nos ſine malo dolo fideliter & inculpabiliter ſervaturos, & abſque bonis aut malis mediis, aut quacumque fraude ab hominibus excogitata; ita nos Deus quoad animæ & corporis ſalutem adjuvet.

147. CAROLVS, Guſtavi fil., Sudermanniæ, Nericiæ & VVermelandiæ Dux, Sigiſmundo Poloniæ rege ita ab Ordinibus Sueciæ abdicato, regni gu-

bernationem ſine regio titulo ſuſce-
pit, atque ita continuavit ad annum
cIↃ IↃc VII: quo magno omnium Or-
dinum conſenſu in regem Sueciæ co-
ronatus eſt. unione hæreditaria (ut
vocant) jam ante, anno 1604, Nor-
copiis ad hunc modum renovata:

Quandoquidem potentiſſimus & ſereniſſimus Dominus Carolus, regni Sueciæ deſignatus rex, Dux Sudermanniæ, Nericiæ, & Vermelandiæ, de noſtris hæreditariis Principib⁹ ſit primarius, quē antea pro legitimo & à Deo nobis prævifo Domino agnovimus, acceptavimuſque; Cum unicus ſecũdum Deum fuerit, qui nos hoc periculoſo tempore, paterna ſua diligentia ac labore ex manibus inimicorum noſtrorum ereptos, in agnitione & doctrina veræ religionis ſervavit; Sicut etiam ſecundum jura Suetica & cuncta legitime acquiſita privilegia gubernavit; ut, licet adverſarii noſtri omni aſtutia, violentia, & poteſtate, noſtro atque patriæ inhiaverint detrimento; attamen (Deo laus in æternum) nihil prorſus efficere potuerint, regni Sueciæ limitibus necdum quicquam imminutis; Cuius nomine, poſt Deum, S.C. ſummopere gratulandum eſt, quæ pro noſtra incolumitate vitam ſuam in diſcri-

diſcrimen adducere minime dubitavit, tantaque nobis beneficia exhibuit, quanta vix ullo unquam tẽpore Sueonibus ſunt declarata.

Quocirca, ut divinæ bonitati inprimis, & ante omnia pro ejuſmodi beneficiis, laus atque honor perſolvatur, & illuſtriſſimus ac clementiſſimus Dominus noſter atque rex hæreditarius deſignatus gratitudinem viciſſim noſtram experiatur, unanimiter & peculiariter modo, velut alias frequenter, deſignavimus acceptavimusque S. C. pro abſoluto & legitimo noſtro rege; cui etiam (ita nos Deus quoad animæ & corporis ſalutem adjuvet) omnem fidelitatem & ſecuritatem, virilemque aſſiſtentiam, prout ex debito veri ſubditi, & præcepto Divino, cunctis que mundanis conſtitutionibus, atque celeberrimis antiquiſſimi regni huius conſuetudinibus tenemur, exhibituri ſumus, & ſine intermiſſione facturi, obſervaturi ac culturi, omne id, quod velut fideles ſubditi erga legitimum noſtrum regem declarare obligamur, præſtando; & pro S. C. & patria noſtra, vitæ, bonis, & omnibus poſſeſſionibus nequaquam parcendo, ingruente neceſſitate; &, S. C. poſtulante, fideliter cum S. C. in diſcrimen adducen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

do; In ſumma, vivere & mori cum clementiſſimo Domino noſtro parati ſumus futuri. Atque cùm S. C. (æterno Deus laus) maſculis hæredibus, nobis & regno univerſo in conſolationem auxiliumque, decorata ſit, heroumque vitæ tempus, perinde ac omnium hominum vitale ſtamen, in manu divina repoſitum; ideo, ſi ex hoc ærumnoſo mundo ad æternam fælicitatem S. C. à nobis evocaretur, (quod præpotens Deus in multos annos prolongare dignetur,) promittimús, obligamus, juramus, & approbamus hiſce quam firmiſſime, perfecte, & irrevocabiliter, unanimiter & peculiariter, veluti prædictum eſt, S. C. majorem natu filium, illuſtriſſ. PrincipemGuſtavum Adolphum, immediate ſecundum ſereniſſimi parentis ſui fęlicem ex hoc mundo migrationem regimine & regali authoritate potiturum, regemque noſtrum futurum; ſicut etiam pro nobis & noſtris ſucceſſoribus aſſerimus & confirmamus; illum pro noſtro Domino & regem acceptando, pariq; modo fidelitatem in omnibus exhibendo: ita ut vitam una cum illo in diſcrimen adducere parati ſimus futuri, quo illi auxilio, conſilio, & conſolationi in omnibus

bus

us exiſtamus, id facientes & inter-
mittentes, quod fidelibus ſubditis ra-
tione honeſtatis & promiſſi omni-
no incumbit. Iunior vero S. C. filius,
Illuſtriſſ. Princeps Dux Carolus Philip-
pus, paterno Ducatu Sudermanniæ,
Nericiæ, & VVermelandiæ, Vasbogia,
et territorio Vallenſi, una cum aliis
pluribus potietur, ſecundum teſta-
menti vigorem, adjunctis ſpiritualibus
et ſæcularibus juriſdictionibus, pror-
sus velut illuſtriſſ. parens, clementiſſ.
Dominus noſter Dux Carolus, priuſ-
quam Sueciæ gubernaculo admovere-
tur, eum Principatum poſſederat: Ve-
rum ſereniſſ. Dux Iohannes illum Du-
catum, qui Duci Magno permiſſus
erat, conſequetur; quem in hiſce co-
mitiis bonis feudalibus & pluribus ju-
riſdictionibus auximus, prout literæ
donationis, præfato Duci Iohanni ſu-
per his datæ, teſtantur. Quod ſi autem
Rex noſter deſignatus Dux Guſtavus
Adolphus, ex ſingulari Dei providen-
tia aliquos regales aut ducales hæredes
maſculos legitimos nanciſceretur &
poſt ſe relinqueret; tum major natu
filiorum regni gubernaculo admoven-
dus; & deinceps, illo ſublato, de linea
ad lineam, uno ſecundum alterum,
ad regale ſolium penetrabit; illique S. C.
filii,

filii, pro tempore illo nati, vel poſtmo-
dum naſcituri, à nobis & noſtris ſuc-
ceſſoribus pro legitimis & hæreditari-
regni Suecię reg bus deſignabuntur, &
permanebunt. Sin autem Dux Guſta-
vus Adolphus, noſter proxime futuru-
& electus rex, divina providentia it-
diſponente, ſine maſculis hæredibu-
vitam cum morte commutaret, ſe-
quens clementiſſ. Domini noſtri &
regis filius, illuſtriſſ. Dux Carolus Phi-
lippus, qui ſecundum lineam ſecun-
do genitus eſt, eodem prorſus modo
ſicut de Duce Guſtavo dictum eſt, regni
clavum ac diadema, velut deſignatus
electus, & confirmatus Sueciæ rex
acceptabit; quem proinde commemo-
rato modo, pro noſtro Domino, &
rege, hiſce omnino firmiter & irrevo-
cabiliter acceptare, agnoſcere, promit-
tere, jurareque volumus fidelitatem,
obedientiam, atque virilem aſſiſten-
tiam, ſine omni tergiverſatione &
ſubterfugio illi à nobis exhibenda; Si-
militer quod ei conſilio, ſubſidio, ac
conſolationi ſimus futuri, pro illius
incolumitate poſſeſſiones & vitam
noſtram nulli diſcrimini ſubducendo,
& cum illo, velut fideles & conſtantes
ſubditi, omnem fortunæ aleam expe-
riendo. Deinde, ſi fatis illuſtriſſimi Du-
cis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

cis Caroli Philippi aliqui hæredes maſculi legitimi ſupereſſent, major natu filiorum regni habenas moderabitur; ac deinceps, modo & ordine prædictis, de linea ad lineam, unus poſt alterum, perinde ac in articulis inaugurationis regis noſtri deſignati Ducis Guſtavi de verbo ad verbum eſt expreſſum, ſervabitur, & exequutioni mandabitur, ſceptrũq; apud eum aut illius natos vel naſcituros permanſurum hæredes, qui à nobis & noſtris ſucceſſoribus pro legitimis regni Sueciæ hæredibus deſignandi & confirmandi. Eodem etiam modo & tenore procedendum, ac obſervandum, ſicut de Duce Guſtavo Adolpho, & Duce Carolo Philippo, commemoratum eſt, ſi præpotés Deus clementiſſimo regi noſtro deſignato, Duci Carolo, adhuc hæredes aliquos maſculos, unum aut plures, largiri dignaretur, ita ut jure generationis immediate poſt Ducem Carolum Philippum regali faſtigio & gubernaculo de linea ad lineam unus ſecundum alterum potiantur.

Denique, ſi illuſtriſſimus Dux Carolus Philippus, ſecundo electus rex noſter, ſine legitimis hæredibus maſculis vitæ munere defungeretur, nullo præterea ex ſereniſſimi regis noſtri

filiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſi iis hærede maſculo legitimo ſupe
ſtite, regales faſces poſtmodum ad
reniſſimum Principem Ducem Ioha
nem devolventur, eodem prorſus m
do, & verbotim, ſicut de illuſtriſſim
Principibus, Duce Guſtavo Adolph
& Duce Carolo Philippo, fratribu
expreſſum eſt; quem nos proxime
cundum alios pro rege & Domin
noſtro hiſce firmiter & irrevocabilit
acceptare, deſignare, & jurare vol
mus fidelitatem, obedientiam, & v
rilem aſſiſtentiam, conſtanter, atq
inculpabiliter, ſine omni tergiverſ
tione & ſubterfugio ſervanda, illi au
xilio, ſubſidio, & conſolationi exiſten
tes; vitam & omnes poſſeſſiones no
ſtras pro illius incolumitate aſſerend
nulli diſcrimini ſubducendo; cumqu
illo nullum fortunæ vultum, velu
fideles erga Regem & Dominum ſuum
decet ſubditos, formidando.

Deinde, præfato Duce Iohanne d
vitæ theatro ſublato, major natu illiu
filius legitimus regni adipiſcetur inſig
nia; & hoc pacto, prout de vita mig
raverint, de linea ad lineam, ſicut d
Principe Guſtavo Adolpho, & Carolo
Philippo, ac eorum hæredibus, in arti
culis inauguratoriis verbotim com-
memoratum eſt, obſervandum, & pro-
ceden-

ſedendum: Vnde, qui proximus ſecundum lineam tum temporis fuerit, eum acceptabimus, & confitebimur pro noſtro & regni deſignato ac electo rege; illi fidelitaté, obedientiam, & virilem aſſiſtentiam irrevocabiliter jurando, & ſervando, cum eo nullum vitæ diſcrimen adire, & pro illo poſſeſſiones noſtras effundere non dubitantes; inſuper ea omnia aggrediendo & tractando pro illius incolumitate, quæ fidelibus & obedientib⁹ cõveniunt ſubditis. Quandoquidé vero luculétum hiſtoriæ perhibeant teſtimonium de tumultibus, diſſenſionib⁹, atq; detrimentis multifariis, quæ magno agmine in reſpubl. ſeſe ingerunt, quando familiæ legitimæ non obſervatur linea, regno & regimine in periculoſa gubernatorum electione periclitantibus, cum unus huic candidato, alter illi ſuffragatur indigena; Sicut etiam è contra ex hiſtoriis colligere liceat, multam in republica concordiam & tranquillitatem ſemper viguiſſe, quando ſecundum Dei providentiam à recta & legitima regiæ familiæ non exorbitant regni Ordines linea. Quocirca ſi hoc infortunii, regno Sueciæ obveniret, (quod Deus clementer avertat,) ut tota Guſtaviana progenies maſcula
pror-

prorſus de medio vitę tolleretur, hæ
dibus fœminis ſuperſtitibus ex eade
Regali & Ducali familia; porro adh
ex prompta voluntate & maturo co
ſilio promiſſum volumus, ſicut etia
hiſce promittimus, & juramus una
miter & concorditer, univerſaliter
ſingulariter, pro nobis omnibus & ſi
gulis, cunctiſque noſtris ſucceſſoribu
nos accepturos eam Principem & R
gis filiam, ſi fuerit illa ſuperſtes, a
etiam Ducis natam, pro regina Suec
nullum S. C. virum præter eius volu
tatem & conſenſum obtrudendo;
præſertim neminem unquam ex il
populo S. C. permittendo & proc
rando ſponſum, qui nationem Sue
cam perſequutus eſt, & illius detr
mento ac ruinæ aliquomodo invig
lavit; ſicut neque aliquem perverſæ r
ligionis & alienam à noſtra fide Chr
ſtiana doctrinam ſectantem. Hiſce t
mē prohibitū volumus etiam regin
ne cū perſona huiuſmodi nationis
religionis matrimonium ullo mod
contrahat, nì jure ſuo & juriſdictio
ſpoliari velit; Sed potius & prius alicu
nationis Sueticæ viro, regno utili,
S.C. amabili, aut certe cuipiam nub
ex iis Ducum familiis in German
Principi, quæ ex regno Sueciæ de cel

b

ri regis Guſtavi progenie profluxe-
unt, illo in religione conſentiente
obiſcum, niſi illud matrionium ſan-
uinis propinquitas impediat.
Verum cæteris Regalibus & Duca-
ibus filiabus, eo tempore ſuperſtiti-
us ex hac familia, de honeſta & con-
enienti dote circumſpiciemus, & ex-
ibebimus, una cum aliis rebus neceſ-
ariis, pro ſtatus & conditionis digni-
ate, ſecundum regis Guſtavi teſtamen-
um, & in his comitiis fabricatam or-
inationem: Attamen illis conditio-
ibus & cautionibus, ne commemo-
ata Regalis aut Ducalis filia ullum
ontrahat matrimonium, niſi id fiat
um regni Ordinum conſenſu, & li-
era voluntate; Verum ſub his nulla
atione regis Sigiſmundi filiabus (ſi
uas nanciſceretur) aut eius ſorore in-
ellectis; quibus, velut dictum eſt, pror-
us renunciatum volumus, nulla iis
nquam juriſdictione in hoc regno
permiſſa. Cæterum, quandoquidem o-
mnis ille tumultus, diſcordia, atque
bellum, quæ nobis magnum faceſſunt
hoc tempore negotium, inde potiſſi-
mum originem traxerint, quod rex
Poloniæ à regni huius ordinibus alie-
nus in religione fuerit, atque in præ-
iudicium aviti teſtamenti noſtram
Q de-

deſeruerit religionem Chriſtianam, erroneam Pontificis doctrinam acceptando; Ideo conſpiravimus nos, univimus, & ſtatuimus, quod inpoſterum ad huius regni gubernaculum neminem ſublimaturi ſimus, qui unius nobiſcum non fuerit religionis: Atque proinde quicunque Principum hæreditariorum à puro Dei verbo, in propheticis & apoſtolicis libris comprehenſo, ſicut etiam à vera & genuina confeſſione Auguſtana, Carolo quinto Imperatori anno 1530 in Comitiis Vindelicis porrecta, & in Dei verbo fundata, deſciverit; nec minus etiam ab aliis præteritis transactionibus, & laudabilibus conſtitutionibus, partim regis Guſtavi tempore, partim etiam deinceps factis, & ſpectantibus inprimis & ante omnia ad eccleſiæ Chriſtianæ veræque religionis ædificationem, ac optimæ politiæ tam in ſpiritualibus quam in ſæcularibus conſervationem; quique id omne non facit, & promovet, quod ad Dei honorem, & ſynceræ incrementum religionis, ut dictum eſt, ſpectare cognoverit, velut etiam patriæ emolumento & proſperitati in omnibus invigilaverit: Ille prorſus ſua juriſdictione hæreditaria ſpoliandus eſt, qua

alias

[…]lias ſecundum hanc unionem hæ-
[…]ditariam fruiturus eſſet.
Simili modo noſtri Principes hære-
[…]itarii, ſub privatione juriſdictionis
[…]æreditariæ, nullam ducent uxorem,
[…]uæ erroneæ fuerit religionis, & alte-
[…]ius quam illius antea commemora-
[…]æ, ne hinc quæpiam in religione diſ-
[…]ordia oboriatur inter ſubditos & re-
[…]ni Dominos, velut cum rege Sigiſ-
[…]undo factum eſt. Vt neque ulli ma-
[…]rimonio ſeſe permiſcebunt, regni Or-
[…]inibus inſciis, & non prius interro-
[…]atis, an regno & præfatis Ducibus
[…]iusmodi connubium ſit utile. Proin-
[…]e ſi quiſpiam ex regni inhabitatori-
[…]us, nunc viventibus, aut poſthac vi-
[…]turis, eminentioris aut humilioris
[…]onditionis, extra aut intra collegium
[…]enatorium conſtitutus, conſuluerit
[…]oſtris Principibus hæreditariis, im-
[…]iam aliquam religionem acceptan-
[…]am, aut in alia educandos, quam quę
[…]ommemorata eſt; illum pro regni
[…]erditore ac etiam perduelle nefario
[…]ucemus. Atque, ut omnis occaſio
[…]empeſtive huic inconſtantiæ pręcida-
[…]ur, nemini alterius religionis quam
[…]rædictæ, in hoc regno licebit com-
[…]orari, vel ad ullum officium aſcen-
[…]ere; Sed, velut de Principibus hæredi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

tariis ſtatutum eſt, nimirum ut, qui
cunque illorum à vero & ſalutifer
Dei verbo exorbitaverit, juriſdictioni
hæreditariæ ad hoc regnum ſuſtinea
diſpendium; Ita quoque viciſſim, qui
cunq; ex regni inhabitatoribus à Chri
ſtiana noſtra religione deſciverit, bo
nis ſuis privabitur, proximo conſan
guineo ſubjiciendis, atque ex regno
proſcribetur, ne occaſionem habea
ſuum evomendi venenum.

Similiter unanimiter conſenſimus
& ſtatuimus, neminem ex hæreditarii
noſtris Principibus ad regalem apicem
promovendum, qui aliud regnum ac
ceptavit; Sicut neque rex hæreditariu
ullus poteſtatem habebit, alias ditio-
nes & regna acceptandi, niſi ſempe
in regno Sueciæ commorari voluerit,
Quandoquidem partim ſuperiorum
temporum tranſactionibus, partim
etiam ex modernis tumultibus, liqui-
do cognoverimus, atque experti ſi-
mus, quanta detrimenta hinc proflu-
xerint, quod Sueciæ reges externum
aſſumpſerint ſceptrum. Quocirca nos
copulamus, obligamus, promittimus
& juramus, quod pro tenore huius
juramenti noſtri, hanç inauguratio-
nem & deſignationem regum hæredi-
tariorum, velut de verbo ad verbum
hic

hic expreſſa & comprehenſa eſt, quamdiu clementiſſimi regis noſtri electi & D. C. hæredes maſculi, atque deinceps Illuſtriſſ. Principis Ducis Iohannis & D. C. legitimi hæredes maſculi, in vivis & præ manibus fuerint, firmiter & irrevocabiliter obſervaturi atque ſequuturi ſimus; Ac, quouſque hæc Regalis & Ducalis familia perſeveraverit, ex illa noſtros legitimos Reges & Dominos, de linea ſeu familia, ad lineam ſeu familiam, petituri; prorſus ut in hac unione hæreditaria commendantur: Inſuper pro illorum incolumitate, noſtram ſalutem, bona, & vitam ipſam cuique diſcrimini objicere minime dubitabimus; pro viribus & facultatibus, externis ac internis regni ac illorum hoſtibus, moderno aut progreſſu temporis futuris, (nemine aut ulla natione, ditione, eminentiore aut inferiore magnate vel ordine exceptis,) reſiſtendo: factiſque ipſis id omne exhibendo, quod nobis erga legitimos noſtros Dominos & Reges, patriamque, velut fidelibus nationis Sueticæ viris atque ſubditis, pręſtare convenit, atque ſecundum Dei mandatum, noſtrum juramentum, obligationemque tenemur; inpoſterum nullum alienigenam, aut indi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

genam, (quocunque tandem pacto illud unquam fieri poſſet, nullis exceptis,) pro Domino aut Rege noſtro acceptantes, aut agnoſcentes, verum ex Guſtaviana ſolum progenie oriundum; Atque potius eos perſequemur qui ſecus attentaverint, aut fecerint. Et quamdiu hæc Regalis & Ducalis proſapia viguerit, ex illa noſtros & regni naturales deſignatoſque reges atque gubernatores duntaxat petemus, à quibus nullo pacto odium, inimicitia, ſimultas, aliæve rationes, velut hominum aſtutia, ſuggeſtio aut ſeductio, nos permovebunt, aut avocabunt, ſub ſalutis noſtræ, honoris, bonorum, & proſperitatis amiſſione, ac perditione. Deinde, ſi contingeret, aliquem indigenarum vel unam vel plures regni ditiones moderno aut futuris temporibus (quod tamen Deo auxiliante non fiet) ab his deficere, vel alias tumultum quempiam aut inconſtantiam velle commovere; pro tenore juramenti, & obligationis noſtræ robore, promittimus, & ſpondemus, nos pro deſiderio & petitione regis noſtri electi, ſerio in illorum ſuppreſſionem &punitionem auxilia laturos; iis rebellibus neque palam aut clam, conſilio vel auxilio, diverſorio, aut

ullo

nullo pacto, cibo vel potu, armis, aut aliis rebus neceſſariis ſuccurrendo, & roborando, ſed eos pro viribus, & quantum nobis poſſibile, perſequendo, ac ad internecionem delendo: Pari modo contra alias omnes externas impreſſiones, ac irruptiones, ſi ita neceſſitas poſtulaverit, fideliter & viriliter accurremus, atque pugnabimus, nullum vitæ diſcrimen ſubterfugiendo. Hactenus de unione renovata.

Multis rebus præclare geſtis, & republ. conſtituta, in bello, quod cum Danis geſſit, lethali morbo contracto, obiit XXX octob. anni CIƆ IƆC XI, duobus filiis, Guſtavo Adolpho & Carolo Philippo, & una filia, relictis: anno ætatis ſuæ LXI.

148. GUSTAVUS ADOLPHUS patri ſucceſſit, anno CIƆ IƆC XI, admodum adoleſcens, (quippe IX decemb. anno CIƆ IƆ XCIV natus,) inauguratus, & anno CIƆ IƆC XVII coronatus. De rebus ab ipſo pręclare geſtis hiſtorię loquuntur. Duxit in uxorem anno CIƆ IƆC XX Mariam Eleonoram ſororem Georgii Guilielmi Electoris Brandeburgici; quę peperit illi aliquoties, ſed infeliciter. Primo & feliciori partu edidit filiolam Chriſtianam, anno CIƆ IƆC XXIV, menſe octobri; quæ eodem anno in vivis eſſe deſiit.

deſiit. Secundo partu, alteram filiolam, etiam Chriſtinam, enixa eſt, quæ adhuc ſuperſtes eſt, & declarata regni hæres in comitiis Stockholmienſibus anno CIↃ IↃC XXVII, menſe decembri. Decreti verba in primo articulo ita ſe habent;

Quumque propoſitum hoſtis noſtri dudum nobis innotuerit, fiducia haud levi deceſſus S. R. M. ex hac mortali vita innixum; quumque multi ex plebe ſimplices non probe intelligant articulum, in unione hæreditaria Norcopiæ anno CIↃ IↃC IV ab Ordinibus approbata, concernentem jus hæreditariæ ſucceſſionis competens filiabus regiis: Itaque libera voluntate & deliberato eandē hæreditariam unionem jam redintegrare, declarare, omnibuſque in memoriam iterum revocare voluimus. Obſtringimus proinde nos ſingulos & univerſos, tam præſentes quam abſentes, jam natos aut poſt naſcituros, quod ſi quid humanitus evenerit S. R. M., ſine legitima prole maſcula emori; nos pro vera Principe noſtra hæreditaria ac regina agnituros illuſtriſſimam ac sereniſſimam Chriſtinam, Suecorum, Gothorum ac Vandalorum Principem hæreditariam; & omne ſuæ celſitudinis jus

[ipſ]us regium tuituros, ſecundum dictæ unionis hæreditariæ decretum, & regni Sueciæ ſcriptas leges, quæ huic noſtræ obligationi non adverſantur.

CAROLVS PHILIPPVS, hæreditarius Sueciæ Princeps, Dux Sudermanniæ, Nericiæ ac Vermelandiæ; cælebs obiit in Livonia.

Ordinum regni Sueciæ decretum, ab ipſis unanimi conſenſu factum, in comitiis Stocholmiæ habitis 24 decembris, anno 1627.

NOs regni Suetiæ Senatores & Ordines, Comites, Barones, Epiſcopi, Nobiles, Clerici, Milites, Cives, denique promiſcua multitudo, ad hæc comitia jam cum bono Deo feliciter abſoluta, tam noſtro nomine quam aliarum provinciarum delegatione, habenda congregati; notum facimus, quod à sereniſſ. ac potentiſſ. rege ac Domino, domino Guſtavo Adolpho, D. G. Suecorum, Gothorum, Vandalorumque rege, Magno Duce Finlandiæ, Duce Eſtoniæ ac Careliæ, Domino Ingriæ, &c. Domino noſtro clementiſſimo, ob regni quædam ardua negocia ad hæc comitia evocati, protinus ſubjectiſſime comparuimus, & ſuper rogationibus à S. R. M. ad nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

clementiſſime perlatis, & à nobis ſumma cura ſummoque ſtudio perpenſis S. M. conſilia ac ſententias noſtra ſubjectiſſime expoſuimus, & unanimitet ita de iis ſcivimus.

1. Accurate excuſſimus rationes pacis componendæ cum Polonis, à S. R. M. hoſti in Boruſſia ultimum oblatas; deprehendimuſque eas tales, ut nullatenus emolliri aut mutari poſſint. Suademus itaque R. M., ne de rigore illarum quicquam demere, aut hoſti ulla ratione cedere velit; tum, ne viribus fraudulentis ac impoſturis aliqua acceſſio fiat, plura, quam par eſt, concedendo: tum etiam, ne, regnum illos deſeruiſſe, qui ſe ac fortunas ſuas fidei eius commiſerunt, & tot impenſis tantoque labore in ipſa victoria contra terras ac regiones tam præclaras nil aliud quam pacem ignominioſam turpiter commercatum fuiſſe, videatur. Quin potius, ſi dictis legibus hoſti certum eſt nolle paciſci, præſtare arbitramur rem Deo ac fortunæ iterum committi, quo arrogantia ac faſtus hoſtilis ulterius retundatur; freti certiſſima ſpe, Deum Opt. Max. pari benedictione nobis in poſterum quoq; adfuturum, & omnia ex parte noſtra ad felicem exitum perducturum.

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Promittimus auté ac pollicemur, nos pro virili non defuturos S. R. M., & pro S.R.M. ac patriæ tam juſta cauſſa fortunas omnes, ac vitam ipſam, cum uſus facto eſt, profuſuros. Cumq; propoſitum hoſtis noſtri dudum nobis innotuerit, fiducia haud levi deceſſus S. R. M. ex hac mortali vita innixum: cumque multi ex plebe ſimplices non probe intelligant articulum in unione hæreditaria Norcopiæ anno 1604 ab Ordinibus approbata, concernentem jus hæreditariæ ſucceſſionis, competens filiabus regiis: Itaque libera voluntate & deliberato eandem hæreditariam unionem jam redintegrare, declarare, omnibuſque in memoriam iterum revocare voluimus. Obſtringimus proinde nos ſingulos & univerſos, tam præſentes quam abſentes, jam natos aut poſt naſcituros, quod ſi quis humanitus evenerit S. R. M. (quod tamen Deus clementer in longum differat) ita ut contingat S. R. M. ſine legitima prole maſcula emori; nos pro vera Principe noſtra hæreditaria ac regina agnituros illuſtriſſimam ac ſereniſſimam Chriſtinam, Suecorum, Gothorum, & Vandalorum Principem hæreditariam; & omne ſuæ celſitudinis jus regium tuituros, ſecundum

dictæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

dictæ unionis hæreditariæ decretum
& regni Sueciæ ſcriptas leges, quæ hu
noſtræ obligationi non adverſantur.

2. Cum à clementiſſimo rege no-
ſtro abunde nobis demonſtratum ſit
in maximis, ſi unquam antea, pericu-
lis (quæ tamen Deus à nobis clemen-
ter avertat) verſari patriam noſtram:
Non melior ratio defendẽdi regni pro
re nata iniri potuiſſe viſa eſt, quam ſi
delectus militum fiat ad eundem pla-
ne modum quo ſuperiori anno habi-
tus fuit: ita tamen ne Nobilitatis im-
munitates ac privilegia futuris tempo-
ribus hoc ipſo corrumpantur; & ne
eius alacer ac promptus in reipublicæ
commoda animus, ipſi aut poſteris
eius ullo pacto fraudi ſit; utque liceat
clero ſervos ſuos retinere fundis co-
lendis ac conſervandis.

3. Conſentimus quoque, ut ſingu-
lis jumentorum capitibus tributum,
quod ſuperiori anno pẽſum fuit, rur-
ſus imponatur, nec quiſquam eo libe-
rator; niſi quod Nobilium pecudes
quæ paſcuntur in prædiis, ubi ipſi mo-
rantur Nobiles, hac lege eximi placet.
De agris ac ſemente idem obtineat.
Pendito itaque, quiſquis ſe incolam ac
ſubditum regni agnoſcit, pro qualibet
tonna ſeminis VI oras; quolibet equo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

XXIV ſemis; equa XII & quartam partem; equa juvencula VI; pullo equino ſex annorum VI; bove XXIV ſemis; vacca XII & quartam partem; tauro XVIII ſemis; juvenco XII & quartam partem; juvenca VI; ove annoſa II & quartam partem; ove juvene I ſemis; hirco IV & quartam partem; capro II & quartam partem; capra juvene I ſemis; capra plurium annorum II & quartam partem; ſue III oras. Sintque termini exigendo hoc tributo feſta Matthiæ, & Philippi Iacobi. Nos quoque clericis, ultra ſubſidium hoc univerſale, pro taxatione eius quod nobis cedit in vicem ſtipendii, in medium conferemus. Cives item pollicemur exhibituros nautarum numerum. Quod ſi vero hæc mala, cum quibus conflictatur regnum, hoc anno ceſſatura non ſunt, (quod Deus omen avertat;) neque dabitur opportunitas iterum indicendi comitia, convocandique ordines; Promittimus univerſi, ſponte nos dictum ſubſidium in annum prorogaturos: Ita tamen ne hæc promptitudo publica mala ſublevandi cuiuſquam libertatibus ac privilegiis ullatenus officiat; quod etiam S. R. M. nobis clementiſſime pollicita eſt.

4. Cum-

4. Cumque experientia comprobatum ſit, molas truſatiles privatorum, vectigal publicis molendinis impoſitum valde imminuiſſe, cum maximo reipubl. damno; Volumus tolli & abrogari omnes huiuſmodi manuarias molas. Verumtamen cum adhuc incertum ſit, an pro multitudine ac uſu populi molæ reperiantur extructę, S. R. M. clementiſſime indulſit clero ac plebi uſum molarum ſuarum in annum, cuius privilegii dies cedat à principio novi anni 1628, exeat vero cum anno, hac lege, ut gratitudinis loco exactoribus regiis pro capite puberis hominis ſolvant marcam unam, idque ad feſtum Matthiæ; pendendo tamen vectigal pro molitura. Et ne qua fraus fiat huic vectigali, utque conſtet omnibus, an quiſquam reditus publicos intervertere conetur, vel non; edictum promulgari juſſit S. R. M., quo, quid in dicti vectigalis exactione, quid in erogatione obſervari convenit, uberius ac plenius declaratur, quoque nos ac collegas ſocioſque noſtros abſentes obſtringimus, plane ut fideles ac obſequentes æquum eſt ſubditos.

5. Cum item S. R. M. per Senatores regni nobis clementiſſime ſignificarit, quanto-

quantopere ex uſu reipubl. ſit, ſi nonnullos ex corpore noſtro delegerimus, cum quibus S. R. M. ſecreta quædam regni negocia ſeorſim poſſet communicare; nobiſque conſiderandum reliquerit, an, quæ utilia factu judicaverint S. R. M., ſenatores regni, & viri à nobis delecti, calculo noſtro non aliter ac publice acta conſultaque approbare, executionique, ut fideles ſubditos decet, mandare velimus: Itaque plane acquieſcentes judicio regio, ad hoc deputavimus ex nobilium ordine, generoſos ac nobiles, Iohannem Sparrium, Baronem de Bolmeryth, &c. ex eccleſiaſticorum numero reverendos ac doctos, D. Petrum Kenicium, archiepiſcopum Vbſalienſem, &c. ex civium ordine, ſpectabiles ac prudentes viros, Iohannem Henrici, conſulem Stocholmenſem, &c. denique ex plebe, honeſtos viros, Magnum Davidis, &c. ut, quicquid illi conſilii dederint S. R. M., & S. R. M. cum illis decreverit, plane ratum ac firmum habeamus, jam & in poſterum, acſi à nobis omnibus ſcitum ac confirmatum foret.

In fidem actorum manus noſtras adſcripſimus, & ſigilla propria, civilia, territorialia, ac provincialia adfiximus,

mus. Actum Stocholmiæ, 24 d
cemb. 1627.

PACTA INDVCIARVM
inter GVSTAVUM ADOLPHVM
Suecorum, &c. & SIGISMVNDV
III, Poloniæ, reges, &c. ad ſ
annos initarum, uſque ad pr
mam julii, anni CIↃIↃCXXXV.

NOS GVSTAVUS ADOLPHVS, *D. gratia Suecorum, Gothorum, Vandalorumq; Rex, Magnus Princeps Finlandiæ, Dux Eſthoniæ & Careliæ, Ingriæque Dominus, &c. Notum facimu univerſis quorum intereſt; dediſſe no menſe præterito julii commiſſarios noſtros plena poteſtate & mandatis inſtructos ad tractandum, intervenient mediatione amicorum regum & Principum, de pace aut induciis cum ſereniſsimo Principe ac Domino, domin* SIGISMVNDO III, *Rege Poloniæ, Magno Duce Lithuaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Maſoviæ, Samogithiæ, Livoniæque, &c. conſanguineo noſtro, ac republica Polona. Qui congreſsi cum Ser. ejus & reipublicæ Polonæ commiſſariis, ſequentia pacta, uti verbotenus infra ſunt expreſſa & inſerta, inierunt, &c.*

Nos, ſereniſſimi potentiſſimique

Prin.

Principis ac Domini, Dn. GVSTAVI ADOLPHI, Suecorum, Gothorum, Vandalorumque regis, Magni Principis Finlandiæ, Ducis Eſthoniæ & Careliæ, nec non Ingriæ Domini, &c. Domini noſtri clementiſſimi, regnique Sueciæ, commiſſarii; *Axelius Oxenſtierna*, ſacræ regiæ M. regnique Sueciæ ſenator & cancellarius, ad exercitum in Boruſſia legatus, ibidemque parrium S. R. M. ſubjectarum gubernator generalis, & liber Baro in Kymitho, Dominus in Fyholmen & Tydöen, eques auratus, &c. *Hermannus Wrangelius*, S. R. M. exercituum campi marſchallus, Hæreditarius in Ahlo & Scogkloſter, &c. & *Iohannes Banerius*, tribunus ac gubernator Höffitenſis, Hæreditarius in Mulhammer, eques auratus, &c. Notum teſtatumque facimus univerſis quorum intereſt; Quod, cum ad ſopiendum hoc funeſtum bellum, cum sereniſſimo ac potentiſſimo Principe ac Domino, domino SIGISMVNDO III, rege Poloniæ, Magno Duce Lithuaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogithiæ, Livoniæque, &c. reque publica Polona geſtum, sereniſſimus ac potentiſſimus Princeps ac Dominus, dominus LVDOVICVS XIII, Franciæ ac Navarræ

rex, &c. Chriſtianiſſimus, legatum
ſuum illuſtriſſimum dominum *Her-
culem*, Baronem de Charnace, equi-
tem ſui Ordinis, cubicularium ſecre-
tiorem ac tribunum, &c. ac ſereniſſi-
mus & potentiſſimus Princeps & Do-
minus, dominus CAROLVS, Magnæ
Britanniæ, Franciæ & Hyberniæ rex
fidei defenſor, legatum ſuum illuſtriſ-
ſimum dominum *Thomam Röe*, &c.
equitem auratum, miſiſſent; Hi adjun-
ctis ſibi ſereniſſimi Principis ac Domi-
ni, domini GEORGII GVILHELMI
Marchionis Brandenburgēſis, S. Rom.
Imp. Electoris & archicamerarii, in
Pruſſia Ducis, &c. cōmiſſariis, magni-
ficis ac generoſis dominis, *Andrea à
Kreutzen*, ſupremo cōſiliario & capi-
taneo Provinciali; *Bernhardo à Königs-
eck*, conſiliario Provinciali; & *Georgio
Rauſchke*, conſiliario judicii aulici Du-
catus Pruſſiæ, &c. poſtquam ſtudio
omni, ſumma fide ac dexteritate, re-
ducendæ tranquillitati incubuiſſent,
ſepoſito in pręſens, ad tempus certum,
pacis perpetuæ negotio, quo interim
de hoc pacatius ageretur, eo rem, di-
vina adjuvante bonitate, deduxerunt,
ut congreſſi hiſce diebus cum reveren-
diſſimis ac illuſtriſſimis, illuſtribus,
magnificis & generoſis dominis com-
miſſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

miſſariis sereniſſimi regis regniquePoloniæ, domino *Iacobo Zadzik*, epiſcopo Culmenſi ac Pomeſaniæ, regni Poloniæ ſupremo cancellario; domino *Iacobo Sobiesky*, inciſore regni Crasnoſtavienſi; domino *Georgio Oſolimsky de Tenczyn*, dapifero regni Adſelenſi; & domino *Magno Erneſto Doenhoff*, Derpatenſi, capitaneis, &c. de induciis ad modum ſequentem convenerimus, ſtatuerimus & concluſerimus.

Sint ex hoc die induciæ inter sereniſſimum Principem, dominum GVSTAVUM ADOLPHVM, regem Seciæ, &c. Dominum noſtrum clementiſſimum, ſacræ regiæ Majeſtatis ſuæ ſucceſſores, reges Suecorum, regnumque Seciæ, ex una parte; & ſereniſſimum Principem, Dominum SIGISMVNDVM III, regem Poloniæ, Magnum Ducem Lithuaniæ, &c. ſuæque Majeſtatis ſucceſſores, reges Poloniæ, & Magnos Duces Lithuaniæ, regnumque Poloniæ & Magnum Ducatum Lithuaniæ, ex altera parte; annis ſequentibus *ſex*, à data præſentium computando, uſq; ad primum julii, ſtylo veteri, anni milleſimi ſexcenteſimi trigeſimi quinti. Sac.reg. M. regnumque Seciæ abſtineat, durantibus induciis, omni hoſtilitate adverſus re-

gem regnumque Poloniæ, & Magnum Ducatum Lithuaniæ, eiſque ſubjectas provincias, caſtra, civitates & territoria; neque quidquam vel per ſe, vel per alios, moliatur aut tentet, tentarive faciat, in horum detrimentum aut præjudicium. Ad eundem modum ſereniſſimus rex regnumque Poloniæ, & Magnus Ducatus Lithuaniæ, abſtineat, durantibus induciis, omni hoſtilitate adverſus regem regnumque Sueciæ, eiſque ſubjectas provincias, caſtra, civitates & territoria; neque quicquam vel per ſe, vel per alios, moliatur aut tentet, tentarive faciat, in horum detrimentum aut præjudicium. Sereniſſimus rex Sueciæ reddat ſereniſſimo regi reique publicæ Polonæ *Strasburgum* in Culmenſi tractu, cum ſuo territorio, *Dirſchaviam* in Pomerellia, cum ſuo territorio, inſulam *Gedanenſem*, *Gutſtadium*, *Vormitum* & *Mehlſaccum*, cum ſuis territoriis, in epiſcopatu VVarmienſi; item eccleſiam *Fravvenburgenſem*, cum ſuo adjecto oppidulo & pagis; tum *Mithaviam* in Semigallia, cũ ſuo territorio, Duci Churlandiæ: hoc obſervato, ut *Nova Munda* & *Spilven*, cum iis quæ cohærent, uti in prioribus induciis factum eſt, *Rigam* ſequantur; & *Fravvenburgum* his legi-

bus

bus reddatur, ut portus Fravvenburgenſis, cum tota Habi ripa & littore, maneat in poteſtate regis Sueciæ, reſervatis Fravvenburgenſibus ſuo piſcandi jure; deinde ne Fravvenburgum, aut quis alius locus eius territorii, ſtantibus induciis, muniatur; & ut iter regis Sueciæ ſubditis ac militibus ſemper ſit liberum per Fravvenburgenſe territorium. In Livonia utraque pars, uti nunc poſſidet, ita poſſideat durantibus induciis, excepta Mithavia, ut in ſuperiori articulo. In Pruſſia vero rex regnumque Sueciæ retineat & poſſideat, uti poſſidet, *Brunsbergam* & *Tolkemitum*, cũ ſuis territoriis, *Elbingam* cum ſuo territorio, tam in continente, quam in utraque inſula, & inſulam Fiſchavienſem integram. In Majori Inſula ripam omnem Habi, incipiendo à territorio *Elbingenſi*, uſque ad oſtium Viſtulæ, cum adjacentibus & propinquis pagis *Stobendorff*, *Habersdorff* & *Allendorff*; tum ad Viſtulam Tigenort, atque inde ducta linea ad aggerem inſularem, cum ipſo aggere & Kukukskrugh uſque, ad *Ianckendorff*, & quicquid agri, vulgo *Butendÿk*, inſularum aut paludum, cum inædificatis ædibus, tabernis & ſtructuris, quæ Inſulam Majorem & Neringiam interjacent, atque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

à *Ianckendorff*, inter aggerem Inſula-
rem ac Neringiam in Habum uſque
procurrunt, una cum *Cobelgrube*, *Gro*-
kenkrug, *Stuthoff*, *Stegen*, atque hin
ducta in mare linea, quicquid Nerin-
giæ, *Stegen* atque *Pillaviam* interja-
cet, cum ipſo portu Pillavienſi; ſalv
operis & excubiis circa reficiendos &
conſervandos aggeres, quas colon
earundem villarum ſtatis temporibu
præſtare tenebuntur, more conſueto
Mariæburgum cum Inſula Majori, (ex-
cepto Elbingenſi territorio, & ripa pa-
giſque ſupradictis,) Stuma, Capite Vi-
ſtulæ in Neringia, durantibus induciis
collocentur & ſequeſtrentur in manu
ſereniſſimi Principis, Domini GEOR-
GII GVILHELMI, Marchionis & Electo-
ris Brandeburgenſis, in Pruſſia &c.
Ducis, hac lege, ut menſe uno ante
exitum induciarum (ſi interea de prin-
cipali negotio non convenerit) Ma-
riæburgam cum Capite ſeu fortalitio
Viſtulæ, Stuma & Majori Inſula, non
aliter ac nunc tenentur ac poſſiden-
tur, regi regnoque Sueciæ reddantur
ac reſtituantur, ſine fraude, doloque.
Pro majore ſecuritate regis regnique
Sueciæ, ratione recuperationis Ma-
riæburgi, Capitis Viſtulæ & Stumæ,
ſereniſſimus Elector relinquat in ma-
nu re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

nu regis Sueciæ Fiſchauſium & Loch-ſtettum, cũ ſuis territoriis, & eam territorii Schakenſis partem quæ Neringiam ac lacum Churonicum ſpectat, Fiſchauſenſeque territorium cum Neringia & lacu connectit, prout inter regis Sueciæ ac Electoris commiſſarios convenerit; tum ipſam Neringiam Churonicam; ac demum Memeliam caſtrum & civitatem, cum ſuo territorio: & hæc poſſideat ac retineat rex regnumque Sueciæ eodem jure, quo nunc Mariæburgum habet, donec aut hoc cum Inſula, Viſtulæque Capite ſeu fortalitio, cœteriſque, uti dictum eſt, redditum fuerit, (quo caſu illa sereniſſimo Electori ſine fraude doloque reſtituentur,) aut per nova diuturnioris pacis pacta aliter convenerit. In ſequeſtrandis aut tradendis hiſce, quæ reſtituentur, vel cautionis loco dabuntur, hic ordo obſervetur, ut tradita regis Poloniæ ratificatione *Strasburgum, Guſtadium, Vormitum, Melſaccum, Fravvenburgum* & *Dirſcavia*, deductis præſidiis, tradantur commiſſariis regis regnique Poloniæ, intra dies ad ſummum ſex. Tradetur quoque *Mariæburgum* & *Stuma*, deductis præſidiis regis Sueciæ, sereniſſimo Electori intra duodecim dies. Quo recepto Memelia

cōmiſſariis regis Sueciæ, deducto præſidio Electoris, intra dies VIII conſignabitur; ac demum Caput Viſtulæ eidem Electori, deductis præſidiis, intra dies octo tradetur; idque omne, quicquid ſit, ſine dolo ac fraude, à ſingulis & univerſis fiat ac præſtetur, bona & Principali fide; Iuſtitiaque de præſidiariis, ſi quam injuriam civibus & incolis ante & in abitu, ſive etiam in tranſitu intulerint, vel pecunias exegerint, adminiſtretur. Rex ac reſpublica Polona nihil, durantibus induciis, moliatur aut tentet adverſus Marięburgum, Caput Viſtulæ, Majorem Inſulam aut Stumam, nec vi, nec alia quavis ratione; ſed ſereniſſimum Electorem, toto hoc tempore, ab omni periculo immunem præſtet, locaque ſupradicta pacifice poſſidere patiatur. Sit omnium anteactorum amneſtia; & rex ac reſpublica Polona receptas in fidem ſuam civitates ac territoria, ſinguloſque cives & incolas, omni meliore modo indemnes præſtet; juribus ac privilegiis, quibus ante hoc bellum gaviſi ſunt, ſinguli ac tota communitas, non minus inpoſterum libere & ſine cuiuſquam impedimento fruantur. Cunctæ actiones adverſus illos, qui partes regis Sueciæ hoc bello ſecuti ſunt, aut ſecuti

eſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

eſſe inſimulantur, quibuscunque in locis, ſive reſtitutis, ſive ſequeſtrandis, habitent, vel inſtituendæ vel inſtitutæ, ceſſent, & ſi quæ intentatæ ſunt, tollantur, omnique careant executione tempore induciarum. In locis ſequeſtratis eccleſiæ ac bona ſacerdotum maneant ad eundem modum tempore induciarum, quo erant ante occupationem. Tum *Brunsberga* pro libero religionis Catholicæ uſu templum *Neuſtadenſe*, & in diſtrictu eodem ruri tres eccleſiæ concedantur. Neque vis aliqua aut injuria illis inferatur; juſtitiaque debita conquerentibus adminiſtretur. Euangelicis quoque ſalvo manente & libero in locis ſequeſtratis reſtitutisve, uti ante viguit, publico ſuæ religionis exercitio, ſine ullo impedimento aut moleſtia. Parochi autem conceſſarum Catholicis eccleſiarum ſupra nominatarum, ſuis antiquis proventibus gaudeant. Si cui aut quibus non placuerit in reſtitutis civitatibus & territoriis manere, ſed potius, mutato domicilio, ſe vel Elbingam, vel etiam ad exteros conferre: liberum cuilibet ſit ſua divendere, aliis elocare, aut pro lubitu ſuo diſtrahere, ſine ullo impedimento aut onere, ſub quocunque prætextu imponendo. Idem quo-

que liberum erit in iis locis, qui in poſſeſſione regis regnique Sueciæ remanebunt. In locis reſtituendis & ſequeſtrandis relinquantur bona fide omnia mobilia eccesiarum, quæ in præſens reperiuntur; uti ſunt vaſa & veſtes ſacræ, campanæ, aliaque ad uſum ecclesiarum ſervientia; tum libri cancellariæ, privilegia & acta publica. Si quæ tamen temporum injuria à milite ſunt direpta, aut reliquorum negligentia corrupta, ulterior in id inquiſitio non inſtituatur, nec quiſquam ad reſtitutionem teneatur. Tormenta itidem bellica & bombardæ majores, quæ tempore occupationis inventæ fuerant, & adhuc in civitatibus reſtitutis ſunt, reſtituentur. Tormenta vero & alia inſtrumenta bellica tot in quantitate & qualitate remaneant *Mariæburgi* & in Capite Viſtulæ, quot ab Electore in Memelia tradita fuerint; ſicuti de hiſce inter regem Sueciæ atque Electorem convenerit. Si S. R. M. Sueciæ aliqua bona mobilia jure caduco, vel communitatibus, vel privatis & ſingulis largitus fuerit, ea ſerventur iis, quibus collata ſunt. Exercitus omnes, exceptis præſidiariis, ab utraque parte ex Provincia deducantur, nec inpoſterum utrinque reducantur ſtantibus

indu-

induciis; multo minus in terras ac Ducatum, ſub qualicunque prætextu, mittantur. Commercia & itinera, terra, fluminibus ac in portubus utrinque libera ac minime impedita ſint, tam in regno Poloniæ, quam magno Ducatu Lithuaniæ; nullaque vectigalia aut exactiones in terra aut fluminibus alterutra pars imponat, ſed omnia maneant in hoc ſtatu, prout ante hoc bellum fuerant. Defluitatio mercium ex magno Ducatu Lithuaniæ Regiomontum verſus, nulla ratione in lacu Curonenſi ex portu Memelienſi impediatur; nullaque vectigalia in eodem lacu exigantur. Eadem libertate fruantur incolæ magni Ducatus Lithuaniæ, in commerciis per Dunam exercendis. Omnes captivi utrinq; detenti, cuiuscunque ſint conditionis & ſtatus, nemine excepto, liberi & ſine pretio, ii qui in Pruſſia & vicinioribus Palatinatibus, intra quindecim dies; qui in majori & minore Polonia, intra menſes duos; qui in Ruſſia & Lithuania, remotioribuſque Provinciis detinentur, intra tres menſes, dimittantur. Idem ſervandum ex parte regis Sueciæ, ut ii, qui in hiſce locis detinentur, intra quindecim dies, qui vero in Sueciam abducti, vel in Livonia detinentur,

intra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

intra tres menſes dimittantur. Præſi-
dia utriuſque partis ex locis Ducatu
Pruſſiæ, ubi fuerint, deducantur, ob-
ſervata militari diſciplina, nec miles a-
utrinque Ducatum hybernis aliquibu
gravabit. Si quæ actiones cuipiam
cuiuſcunque ſtatus & conditionis in
Ducatu Pruſſiæ occaſione huius bell
intentatæ ſunt, aut intentari poſſunt
eæ durantibus induciis ceſſent. Si quis
quicunque is futurus ſit, aut ſub quo-
cunque prætextu, hiſce pactis contra-
venire, effectum pactorum & reſtitu-
tionem dictorum locorum impedire,
aut ſi tertius quis ſub quocunque præ-
textu ſereniſſimum regem regnumque
Sueciæ hic in Pruſſia infeſtare & aggre-
di voluerit; rex & reſpublica Polona,
Dux Boruſſiæ, Ordines regalis Boruſ-
ſiæ, & urbs Dantiſcana, ſpondeant, ac
promittant, ſe arma cum S. R. M.
regnoque Sueciæ conjuncturos, & id
pro virili averſuros, neque pacta hæc
paſſuros ullo modo violari. Idem ſpō-
deat ac promittat ſereniſſimus rex re-
gnumque Sueciæ, ſe nullo modo paſſu-
ros pacta hæc violari, ſed arma cum
ſereniſſimo rege ac republica Polona,
ut & Duce Boruſſiæ, Ordinibus regalis
Boruſſiæ & urbe Dantiſcana junctu-
ros, adverſus quemcunque, qui hiſce
pactis

ſactis contravenire, effectum pacto-
rum & reſtitutionem dictorum loco-
rum impedire, aut ſub quocunque prę-
textu regem ac rempubl. Polonam ar-
mis in Boruſſia infeſtare, aut huc pene-
trare adgreſſus fuerit: cunctaque im-
minentia mala pro virili averſuros. In-
jurias tam perſonales, quam reales, ſub
iſtas inducias incidentes, una pars de
altera non vindicabit, ſalva juriſdictio-
ne cuiuſque partis ordinaria; ſed juſti-
tia ab officialibus & magiſtratibus cō-
petenter requiratur, eademque indila-
ta ab utrinque adminiſtretur, ſeveræ-
que pœnæ in violatores pacis fide pub-
lica roboratæ exerceantur; nullæque
repreſſaliȩ aut arreſta, tam terra, quam
mari, ratione cuiuſcunque injuriæ, niſi
juſtitia pluribus vicibus petita non ad-
miniſtretur, admittantur; &, ſi quæ
ante hoc bellum conceſſa ſunt, caſſen-
tur; ita tamen ut iis, quibus conceſſa
ſunt, juſtitia adminiſtretur. Quod ſi
quid gravius inciderit, quod violatio-
nem pactorum concernere videretur,
mittentur utrinque bini commiſſarii, qui
loco aliquo inter *Elbingam* & *Maria-
burgum* aſſignato convenient, contro-
verſiaſque exortas ſopiant ac decidant.
Idem in Livonia conſtituatur. Cum
induciæ præſentes eo fine concluſæ
ſunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſunt, ut tanto facilius, ſive de pace per-
petua, ſive longioribus induciis, inter
partes, interventu Chriſtianorum
Principum, tractari poſſit; aſſignentur
commiſſarii utrinque cum pleniſſimis
mandatis, qui ſpacium unius anni à
data præſentium computando, loco
ac tempore, de quibus inter partes per
ſereniſſimum Electorem conventum
fuerit, conveniant, ac de principali
negotio, firmaque ac ſtabili pace, me-
diantibus amicis, tractent; qui ſi rebus
infectis (quod Deus avertat) diſceſſe-
rint, firmæ maneant induciæ, neque
tamen occaſiones reducendę perpetuæ
pacis ulterius omittantur. Si hiſce pa-
ctis ex parte S. R. M. regnique Sueciæ
rex Danię, tum Ordines generales con-
fœderati Belgii, & Princeps Tranſylva-
niæ, comprehendi & inſeri velint, ſit
ipſis eius facultas; modo ſe ad iſta in-
tra quinque abhinc menſes declarave-
rint. Similiter ex parte ſereniſſimi re-
gis & reipublicæ Polonæ, ſi Romano-
rum Imperator, Hiſpaniarum rex,
infans Hiſpaniarum, Belgii Princeps,
Dux & Elector Bavariæ, comprehendi
& inſeri velint, ſit ipſis eius facultas,
modo ſe ad iſta intra quinque abhinc
menſes declaraverint. Vt pactis hiſce
firmius inſiſtatur, certoque conſtet
bona

ona fide utrinque ſervatum iri, ita
onvenit, ut primo, redditis utrinque
rocuratoriis D. Dnn. commiſſariorũ,
acta hæc manu & ſigillo eorundem
rmarentur & viciſſim redderentur.
'um, ut ſereniſſimus rex Poloniæ quã-
ocius ſecundum præſcriptam formu-
am confirmaret hæc pacta, & ante-
uam ullius loci fiat reſtitutio, ſuam
onfirmationem traderet. Deinde, ut
ereniſſimus rex Sueciæ ſolenni inſtru-
ento ſuo illa nomine ſuo & regni
ueciæ rata haberet, & reſpublica Po-
ona eadem in comitiis primo quoquo
empore celebrandis ſolenniter appro-
aret, atque confectis inſtrumentis
atificaret. Quæ inſtrumenta ſolennia
d formulam præſcriptam, nulla voce
ut ſyllaba mutata, per utriuſque par-
is commiſſarios deputatos, quanto
itius poterit, ad limites territoriales
nter *Elbingam* & *Mariæburgum* ſine
nora aut excuſatione reddi utrinque
c recipi debebunt. Ad eundem mo-
lum ſereniſſimus Elector Brandebur-
gicus promittat, ſe *Mariæburgum* & *Ca-*
ut Viſtulæ, cum *Inſula Majori* & *Stu-*
ma, jure ſequeſtrationis retenturum, &
menſe uno ante exitum induciarum,
deductis ſuis præſidiis, ſereniſſimo regi
& regno Sueciæ in manum reddituru-
rum;

rum; recepturus viciſſim *Memelian*
Fiſchauſium, Lochſtettum & *Schakium*
uti ante convenit; & hoc ſpeciali in
ſtrumento ſpondeat ac promitta
Actum in campo, ad villam Altemarc
vulgo Starytarg, die decimaſexta ſe
tembris, ſtyli veteris, anno milleſim
ſexcenteſimo vigeſimonono.

Nos itaque GVSTAVUS ADOLPHV
Dei gratia Suecorum, Gothorum, Va
dalorumque rex, &c. promittimus e
recipimus nomine noſtro, ſucceſſoru
noſtrorum, regnique noſtri Sueciæ, N
ſingula & univerſa capita, pactis ſi
praſcriptis inſerta & comprehenſa, bon
& regia fide adprobare, laudare & ra
tihabere; ſicuti hiſce adprobamus, lau
damus & ratihabemus; nec paſſuros,
noſtratibus aut aliis ullo modo violar
In quorum majorem fidem ac certitudi
nem, hiſce manu noſtra ſubſcripſimus, &
ſignum noſtrum apponi juſſimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

VII.

REGIA FAMILIA SVECIÆ.

Sequentia hauſta è Theatro Nobilitatis Suecanæ, à Ioanne Meſſenio Sueone fabrefacto.

GVSTAVUS Erici, rex Sueciæ deſignatus anno CIↃ IↃ XXIII, & XXVIII coronatus.

Huius prima uxor fuit Catharina, Magni Saxoniæ Ducis filia; ex qua ſuſcepit *Ericum* XIV, Suecorum regem; qui natus fuit XIII decemb. anno CIↃ IↃ XXXIII, & coronatus LXII; defunctus CIↃ IↃ LXXVII.

Secunda, Margareta, filia illuſt. viri Erici Abrahami de Loholm, Equitis, & Gubernatoris Veſtrogothiæ; quam duxit anno CIↃ IↃ XXXVI; hæc illi genuit

1. *Ioannem*, Sueciæ R.

2. *Catharinam;* quæ nupſit Echardo Friſonum Comiti anno CIↃ IↃ LIX; eique peperit Ennonem, Guſtavum, Ioannem, & Chriſtophorum, Comites Friſonum orientalium.

3. *Ceciliam;* quæ nupſit Chriſtophoro Marchioni Badenſi, ann. CIↃ IↃ. LXIV; eique genuit Eduardum Fortu-

natum, Chriſtophorum Guſtavum, &
Philippum.

4. *Magnum*, Ducem Oſtrogothiæ; qui obiit anno CIↃ IↃ XCV.

5. *Stenonem;* qui puer obiit.

6. *Annam;* quæ nupſit Georgio Ioanni, Comiti Palatino Rheni, & Duci Bavariæ, anno CIↃ IↃ LXIII; eique progenuit Georgium Guſtavum; Ioannem Rupertum; Annam Margaretam; & Vrſilam conſortem Vlrici Ducis VVirtembergenſis.

7. *Carolum;* qui ſtatim defunctus eſt.

8. *Sophiam;* quæ nupſit Magno Duci Saxoniæ, anno CIↃ IↃ LXVIII; eique genuit Guſtavum Ducem Saxoniæ; qui obiit Holmiæ anno CIↃ IↃ XCVII.

9. *Elizabetham;* quæ nupſit Chriſtophoro Duci Megapolenſi; eique genuit unicam filiam Margaretam, anno CIↃ IↃC VIII Duci Megapolitano enuptam.

10. *Carolum*, Ducem Sudermanniæ, &c.

Obiit hæc regina anno CIↃ IↃ LI.

Tertia conjux fuit Catharina, Guſtavi Olai Baronis de Torpa & Gubernatoris VVeſtrogothiæ filia, quam duxit anno CIↃ IↃ LII, ſed nullos ex ea ſuſcepit liberos.

Eric

[A] *Erico* XIV genitus fuit *Guſtavus* Dux.

Ioannes, Sueciæ rex, natus anno CIↃ IↃ XXXVII, coronatus CIↃ IↃ LXIX.

Huius prima uxor fuit Catharina, [S]igiſmundi primi Polonorum R. filia; [q]uam duxit anno CIↃ IↃ LXII. Hæc illi [g]enuit *Sigiſmundum* Polon. R., & *Annam*.

Secunda uxor fuit Gunila, Ioannis [A]xelii Bielke de Hereſeter Equitis & [O]ſtrogothiæ Gubernatoris filia; quam [d]uxit anno CIↃ IↃ LXXXV. è qua illi na[tu]s *Ioannes*, Oſtrogothiæ Dux, & hæ[r]editarius regni Princeps; qui anno [CI]Ↄ IↃC XII duxit in uxorem illuſtriſſi[m]am Mariam Eliſabetham, Caroli IX [S]ueciæ R. filiam.

Sigiſmundo Poloniæ regi prima uxor [fu]it Anna, Caroli archiducis Auſtriæ [fi]lia. è qua ipſi nati: 1. *Anna Maria*. [2.] *Catharina*. 3. *Wladiſlaus*, rex Polo[n]iæ deſignatus. 4. *Chriſtophorus*, è ma[tr]is utero cæſus, & paulo poſt defun[ct]us cum matre.

Secunda conjux Conſtantia, ſupe[r]ioris ſoror. è qua etiam plures liberi [ip]ſi nati fuerunt.

Carolus, natus anno CIↃ IↃ L; primo [D]ux Sudermanniæ, Nericiæ & Ver[m]elandiæ; dein anno CIↃ IↃC VII in

 regem

regem Sueciæ coronatus; duas habu
uxores.

Primam, Mariam, Ludovici Electo
ris Palatini filiam; quam duxit ann
CIƆ IƆ LXXIX. ex hac nati *Margare*
Elizabetha, quæ quinquennis obii
Elizabetha Sabina, itidem defunct
Ludovicus, qui ſtatim obiit; *Catha*
na, nata anno CIƆ IƆ LXXXIV, & en
pta ſereniſſimo Principi Ioanni Ca
miro, Palatino Rheni, & Duci Bav
riæ, anno CIƆ IƆC XV; *Guſtavus*, q
infans obiit; & *Maria*, itidem defu
cta. Obiit ipſa regina anno CIƆ I
LXXXIX.

Secundam, Chriſtinam, Adolp
Holſatiæ Ducis filiam; quam dux
anno CIƆ IƆ XCII. Hæc regi peper
Chriſtinam, quæ haud diu ſuperfuit;
Guſtavum Adolphum, qui hodie regn
Sueciæ feliciter imperat, IX decembr
anno CIƆ IƆ XCIV; & *Mariam Elizab*
tham, anno CIƆ IƆ XCVI; quæ ann
CIƆ IƆC XII nupſit domino Ioanni, Su
ciæ Gothiæque Principi hereditario,
Duci Oſtrogothiæ; denique *Carolu*
Philippum, hæreditarium Sueciæ Prin
cipem, & Ducem Sudermanniæ, N
riciæ & Vermelandiæ, anno CIƆ IƆC I

De Ducum, Comitum, Baronum, & Equitum dignitatibus in Suecia regno.

DVcum, qui ſecundum in ampliſſimis regnis poſt reges & illorum filios gradum ſibi vendicant, dignitatem & authoritatem, ne regum quidem filiis, multo minus Ducum, Sueci antiquitus attribuerunt, niſi inſigni aliquo virtutis documento illam promeruiſſent; unde Carolus VII & Ericus X quanquam regibus prognati eſſent, tamen vetuſtiſſima regni diplomata non ipſis Ducum nomenclaturam perhibent aſſignatam, ſed nobiles juvenes, vulgo *Iuncker*, compellatos, donec egregiis virtutum facinoribus conſpicui, illam regiumque titulum promeruiſſent. Idem & de Ducum filiis aperte liquet.

De Comitibus idem propemodum aſſeverat Gothorum hiſtoria; quorum illuſtris dignitas, à temporibus admiſſæ religionis Chriſtianæ, in Suecia fere intermiſſa fuerat, donec potentiſſimus Gothorum rex Ericus XIV, an. CIↃ IↃLXII, in feſtivitate coronationis ſuæ, ſequentes regni magnates, Comitum titulo & inſignibus donavit; Suantonem Sture de VVeſtervvijck: Petrum

Brahe ſuum amitinũ de Viſſingzborg Guſtavum Ioannis de Bogeſund, Comites ipſo inaugurationis die, qua pa erat ſolemnitate, proclamando. Ioannes III regno potitus Stenonem Erici anno CIↃ IↃ LXVIII Comitis dignitate & inſignibus decoravit. Pari modo Guſtavus II anno CIↃ IↃC XV Iaccobum de la Gardie, ob inſignem operam in bello Muſcovitico regno Sueciæ navatam, Comitem de Lecko VVeſtrogothiæ merito deſignavit.

Baronum authoritas nulli in ampliſſimo Suecorum imperio ante Erici XIV regis tempora fuit impertita. ille autem Baronum titulo primus donavit Guſtavum Olai de Torpa: Stenonem Erici de Grefnes: Birgerum Nicolai de Vynes: Gabrielem Chriſtierni de Mœrby: Laurentium Flemming de Sundholm: Carolum & Georgium Gere de Byrckevvyck & Olleno, germannos: Claudium Chriſtierni de Amynne, & Ericum Guſtavi de Oereſteen. Ioannes deinde Rex ad eundem modum hoc titulo ornavit: Nicolaum Gyllenſtiern de Lundholm & Foglevvyck, regni Suecici Cancellarium; Hogenſcildum de Lecko; Pontum de la Gardie, natione Gallum & ductorem exercitus Suecici contra Moſchum;

ſchum; ac denique Claudium Flemming de Svvidia. Carolus IX Rex; Suantonem Bielke de Krakerum regni Cancellarium; Nicolaum Bielke de Saleſtad; Abrahamum Erici de Eckeberga. Denique Guſtavus II; Carolum Caroli Gyllenhelm de Barquara ac Sundbyholm.

Dignitas vero Equeſtris ſive Equitum auratorum, à remotiſſima hominum memoria, ad hunc uſque diem, apud Sueonas, Gothoſque, præmium præclarorum facinorum fuit. Vnde Ericus XIV veterum regum exemplo, in coronationis ſuæ feſtivitate, cingulo equeſtri impertivit; Georgium Erici de Foglevvyck: Thuronem Petri de Saleſtad: Dionyſium Beuræum præceptorem ſuum: Nicolaum Boye: Aruidum Trolle: Ericum Caroli: Nicolaum Caroli: Claudium Flemming: Canutum Canuti: Ericum Magni: Signonem Laurentii: Ioannem Bonde: Benedictum Gylte: Ioannem Kyle: Guſtavum Fynke: Nicolaum Krumme: Ivarum Ivari: & Georgium Normannum. ſequenti autem die; Magnum Suenonis: Canutum Haraldi: Ericum Georgii: & poſtilla Ioannem Claudii: & poſtilla Ioannem Claudii & Ioannem Beronis. Sigiſmundus autem in

feſto coronationis ſuæ, nulli huiuſmo-di virtutis præmia contulit. Quo vero ritu equeſtris dignitas olim collata fuerit, ita deſcribit Olaus lib. XIV cap. VII.

Facta igitur juxta præmiſſas ceremonias, apud Deum & homines omni ævo commendabiles, coronatione, ipſe rex ſecundum formam antiquarũ legum regnorũ ſuorum, nova privilegia diverſo hominum ſtatui, quatenus & quibus opus ſit, liberaliter concedit, vel pridem ab anteceſſoribus conceſſa reſtaurat & auget. Demum milites auratos, feudis abundanter diſtributis, cingulo, enſe & clypeo præſtitis, tali tamen interveniente juramento, in manibus alicuius Prælati aſſiſtentis, facto, creat: Ego N. opto ita mihi Deum propitium & B. Virginem ac S. Ericum, quod volo juxta extremum meum poſſe, per vitam & bona mea, defendere Catholicam fidem & Sanctum Euangelium, & tenere ac protegere eccleſiam & eius miniſtros in ſua libertate & immunitate, & ſtare contra omne quod iniquum eſt, & confortare pacem ac juſtitiam, defendere pupillos & orphanos, virgines, viduas ac pauperes, & fore fidelis ac ſecurus meo regi & re-

gno

gno ſeu patriæ meæ, & juſte exhibere atque exercere meum ſtatum militarem, ad honorem Dei, ſecundum ultimum poſſe meum; ſic me Deus adjuvet, & omnes ſancti eius.

De Archidapiferi, Legiferi & Armigeri officiis in regno Sueciæ.

ARchidapifer, vulgo *Drotzet*, idem denotat quod Prorex, eodemque, abſente Rege, cum ampliſſima poteſtate, fungitur officio; vulgari vocabulo magis illam authoritatem exprimente, quam Latino: nam *Drotte* olim apud vetuſtiſſimos harum regionum indigenas id prorſus notabat, quod hodie *Konung*: Hinc conſortes hodie Regum Aquilonarium, eadem nomenclatura *Drotninger*, quaſi Regum conjuges, vulgo appellantur: Pari modo & *Drotzete* inde etymum ſuum accipit, tanquam locum & ſedem Regis tenens, non autem à *Truchsäs* Germanorum, quo Dapiferum deſignant. Quanquam vero non abſimile videatur, Germanos olim, voce Gothica *Drotzet* haud probe intellecta, quæ tum temporis, una cum toto Gothorum ſermone, pro imperio à Gothis victoribus obtrudebatur, inde perperam ſupremum illud etiam hodie in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

curia Imperatoria officium Latinitate donaſſe, Proregem Archidapiferum appellando.

Legiferi ſummæ quoque & authoritatis & poteſtatis apud Sueones Gothoſque extiterunt: neque hodie quicquam eorumdem authoritati deceſſit, præterquam quod regno jam hæreditario facto, non amplius, ut olim, Regem deſignent. Novem autem ſunt in regno Sueciæ Legiferatus, ſeu Legiferorum diſtrictus; ſinguli que ſuum peculiarem nomophylacem habent aſſignatum, quem ſuper jure & juſtitia in quibuslibet cõtroverſiis cõſulunt, quæ ab inferiori foro ad illos per appellationem devolvuntur, & honorificum illis quotannis ſalarium contribuunt.

De Armigerorum dignitate in Suecia, idem omnino ſentio quod doctiſſimus vir Thomas Milles in libello de Nobilitate Britannica de hac re aſſeverat; præſertim quum probe ſciam, non ſolum in hac parte, ſed etiam plurimis aliis, jam olim inter Anglos Sueoneſque ſimilitudinem conſuetudinum invaluiſſe. Angli opinio eiuſmodi eſt: Armiger, qui & Scutifer, quandoque & *Homo ad arma* olim dictus, Gallice *Eſcuire*, Equiti aurato proximus eſt; utpote qui antiquitus militem

militem à latere inſequendo, arma eius, ut commilito fideliſſimus, tulerit; unde forſan ii, quos hodie in Regum noſtrorum hoſpitiis, *armigeros pro corpore* agnoſcimus, originem duxiſſe videntur: ſed quod initio munus bellicum inſtitutione fuerat, nunc dignitatis gradum obtinet. Etſi quorundam Suecorum opinio hac de re, haud prorſus explodenda videatur, contendentium, majores ſuos Armigerorum nomine viros ſaltem nobiles inſinuaſſe, arma ſive inſignia gentilitia ferre & geſtare ſuetos, ad diſtinctionem reliquorum nullis inſignium pigmentis gaudentium.

Monendum denique, Nobilitatem Suecicam rariſſime quondam cognomina uſurpaſſe, præter patronymica; unde non modica perturbatio veterum familiarum nepotibus fuit relicta; cuius evitandæ gratia ſenſim hodie Nobiles ab inſignibus cognomina mutuant.

Præcipuorum Sueciæ magnatum ſylloge, anno CIↃ IↃC XIV.

Regni Senatores.

MAgnus Brahe, Comes de Viſſingzborgh, regni Archidapifer, & Legifer Vplandiæ.

Abra-

Abrahamus Brahe, Comes de Viſingzborgh, & Legifer Veſmanniæ.

Axelius Ryningh, regni Marſcalcus, & Legifer Sudermanniæ.

Georgius Gyllenſtiern, Baro de Lindholm & Byrkeſund, regni Admiralius, & Legifer Tiuſtiæ.

Axelius Oxenſtiern, Baro de Fyholm, regni Cancellarius, & Legifer Bothniæ occidentalis.

Nicolaus Bielke, Baro de Saleſtad, & Legifer Smalandiæ.

Ioannes Erici de Broxvvijck, Caſtellanus Calmarii, & Legifer Vermelandiæ.

Guſtavus Stenbock, Baro de Kronebek, & Legifer x provinciarum.

Ioannes Achatii de Biurum.

Erlandus Beronis de Scatmanſoe.

Boëthius Ribbing de Sæby.

Nicolaus Andreæ de Fardala.

Henricus Horn, aulæ regiæ Marſchalcus.

Cameræ Conſiliarii.

IOannes Skytte de Grœnſœ & Elfueſiœ.

Broderus Andreæ de Bro.

Præter

Præter hos ſunt magnates & judicii regii aſſeſſores.

CLaudius Sture Comes de Veſtervvijck.

Caſimirus & Steno Comites de Raſborg.

Iacobus Ponti de la garde, Comes de Leckoe.

Carolus Caroli Gyllenhielm, liber Baro de Berquara & Sundbyholm.

Abrahamus Erici, Baro de Eckeberga.

Philippus Scheding, Caſtellanus Narvenſis.

Olaus Strale, Vicepræſes Parlamenti regii.

Carolus Gyllenſtiern de Vynes.

Georgius Vlphonis de Nornes.

Iacobus Baat de Stœfle.

Boëthius Guſtavi de Follenes.

Ioannis Gothorum Ducis Conſiliarii.

SVanto Sture, Comes de Veſtervvijck.

Gabriel Oxenſtiern, Baro de Toreſiœ.

Lindormius Ribbing de Boxholm.

Ericus Georgii Vlfſparre de Hereſetter, S. C. Marſchalcus, & Caſtellanus Stekeburgenſis.

Sueno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Sueno Magni de Veſterby.

Ioannes Nicolai de Idingſtad, Caſtellanus Vaſtenenſis.

Petrus Nicolai de Sœby.

Margareta, Guſtavi I regis germana, primo nupſit Ioachimo Brahe, eiq; progenuit illuſtrem Dominũ Petrum, Comitem de Viſſingzborg; à quo nobiliſſima familia etiamnum deſcẽdit & Archidapiferi munere fungitur. Secundo nupſit generoſo Comiti Ioanni de Hoya, eique peperit Ioſephum & Ioannem Comitem de Hoya.

Illuſtris familia Sture originem ſuam trahit à Suantone & Stenone Sture, gubernatoribus regni Sueciæ, & per eos ab illuſtri Duce Suecorum Guthormo, qui floruit anno CIↃ C-LXIII.

Comites de Bogeſund & Haga originem ducunt à Turone de Lindholmen, aulæ regiæ Marſchalco anno 1522, hoc ordine: Turoni fuit filius Ioannes, Conſiliarius R. & Caſtellanus Nycopenſis; huic filius Guſtavus, primus Com. de Bogeſund & Haga; huic duo fuere filii, Ioannes & Steno; Stenoni rurſus filius Ioannes, Comes de Bogeſund & Haga; qui duxit uxorem Gunilam, filiam Nicolai Gyllenſtiern; Baronis de Foglevvyck.

Fami-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Familia Oxenſtiern (è qua ſunt Barones de Fyholm & Tydoen, itemque de Tœreſiœ) originem repetit è prænobili proſapia Baronum de Mœrby.

Familia, quæ jam ab inſignibus (in quibus eſt atrum repandæ formæ cornu, in campo ſtratum ſubflaveſcenti) Horn agnomen uſurpat, è qua ſunt liberi Barones de Amynne, genus ducit è prænobili familia de Amynne & Kankas.

Familia Bielke, è qua ſunt Barones de Leckroe, itemque Barones de Krakerum, & de Saleſtad, longa ſerie genus ducunt à Catillo regni conſiliario, qui floruit anno CIↃ CCC.

Familia, quæ hodie agnomen Gyllenſtiern uſurpat, (ab inſignibus, in quibus eſt ſtella radio ſepteno auri copioſum è regione cærulea evibrans fulgorem,) è qua eſt Baro de Lundholmen & Byrkeſund, regni Architalaſſus; genus repetit ab Erico de Vinſtorp, Equite aurato, & Chriſtina filia Caroli VIII, regis Suecici & Norvvagici.

Ribbingorum familia ſatis vetuſta eſt, è qua multi viri nobiles enituerunt. eius inſignia ſunt terna nymphеæ folia, caule prolixius inſtructa.

Præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Præluſtris familia de Follenes, No[...]nes & Stœfle, proſapiam ducit à no[...]bili familia de Flyshult.

Nobilium & generoſorum inpri[...]mis virorum, de Broxvvijck, Hereſe[...]ter & Kellunde, hodie agnomen Vl[...]ſparre uſurpat, ab inſignibus, in qui[...]bus conſpicitur tignus rubro pig[...]mento, in ſpacio umbonis cæleſtine[...] flavum nympheæ folium, in vert[...] cuſpide è medio ſuſpenſum, com[...]plectens.

Aliarum nobilium familiarum ſtem[...]mata videre eſt apud Ioannem Meſſe[...]nium; quæ hic compendii cauſa omit[...]timus.

VIII.

DE PROPAGATIONE RE[...]ligionis per Sueciam, eiuſdemque reformatione tempore Lutheri; item ſerie archiepiſcoporum Vpſalienſium.

IMPERANTE Carolo Magno, anno DCCC, ſacroſanctæ doctrina euangelica primum ad Saxoniam, deinde ad regna aquilonaria, Deo miſericorditer providente, pervenit. Siquidem is di[...]

mul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

multumq; laboravit antequam Saxoniam à ſaxeis diis & idolis poſſet avertere. ſed tandem, bello triginta annorum defatigata, quum abjectis idolis, verbum Dei accepiſſet, mox tot ſanctiſſimi & doctiſſimi viri in illa emergere cœperunt; ut, quæ prius fœdos fœdæ idololatriæ cultores genuiſſet, poſt illa viros clariſſimos, & apoſtolicam vitam proferentes, ad vicinas & remotas terras ad lucrandum Chriſto animas, deſtinaret. Quippe, vivente adhuc Carolo Magno, complures magnæ ſanctitatis viri, & in lege Chriſti doctiſſimi, ex Saxonia in Gothiam & Sueciam pervenerunt, atque in diverſis eius locis idololatriam impugnantes, divini verbi ſemina ſparſere. In quorum numero erat ille Herbertus, quem eccleſia Lincopenſis protopaſtorem ſuum recolit & veneratur. Verum, quia nondum venerat plenitudo temporis quod Deus providerat de Suecis noſtris, (quibus uſque ad horam undecimam otiandum erat,) ſupervenit inimicus homo, & tenerum ſemen, ne in fructum erumperet, conculcavit. Conſumptis enim verbi Dei nuntiis, partim naturali, partim violenta morte, & perſecutione, plerique Gothi ad idololatriam reciderunt. Pius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Imperator ſollicite interim laboravit quomodo regna aquilonaria ad fidem reducerentur; duas eccleſias cathedrales, Hamburgenſem nempe, & Bremenſem, erexit; ex quarum collegiis aſſumi poſſent viri religione & doctrina præclari, qui per regna aquilonaria euangelium Chriſti prædicarent. Verum, dum hæc urget, per mortem ad cæleſtem patriam eſt evocatus. Optimo patri filius optimus Ludovicus anno Dom. 814 ſucceſſit. Qui nihil à paterna pietate degenerans, Chriſti religionem totis viribus augere ſtuduit, curamque præcipuam geſſit de regnis aquilonaribus ad Chriſti fidem convertendis. Anno VI Imperii eius fundari cœptum eſt cœnobium Corbejenſe, ad Viſurgum fluvium in Saxonia, in diœceſi Paderbornenſi, translatis patribus cum nomine de Corbeja Galliarum; (quæ in ripa Sommæ fluminis hodie apparet;) ut viri, ſanctitate & prædicatione verbi Dei celebriores, ex eodem cœnobio aſſumpti in omnem terram aquilonarem transplantari poſſent.

Gothorum pontifices.

1. ANſgarius Suecorum Gothorumque primus pontifex, in Gallia natus

natus, vix puerilem ætatem egreſſus, relictis huius mundi opibus, ſe in monaſterium Corbejenſe contulit. à cuius patribus benigne ſuſceptus, & in lege Dei excellenter edoctus, in eum ſanctitatis gradum aſcendit, ut tandem omnia aquilonaria regna ſanctimonia ſua & doctrina illuſtraret, factus eorum apoſtolus & præcipuus verbi divini prædicator. Venit autem in Sueciam circa annum Chriſti DCCCXVI. Lupoldus enim Bebenburgenſis, in libro quem conſcripſit de zelo Chriſtianæ religionis veterum Principum Germaniæ, dicit, in hiſtoria Francorum contineri, quod Ludovicus Imperator, Caroli M. filius, convertit Suecos ad fidem Chriſti per ſanctum Anſgarium, anno Dom. DCCCXVI. Haraldum vero, Regneri Danorum regis competitorem, Moguntiæ una cum conjuge & filiis baptizari fecit, anno Dom. DCCCXXXII; ut idem Lupoldus ex Francorum hiſtoria affirmat. Sciendum ergo ex teſtimonio Crantzii, non ſemel, ſed ſæpius, Anſgarium ad regna aquilonaria ad Chriſti fidem plantandam tranſiviſſe; Et quidem ipſum eo tempore, quo ſupra dictum eſt, prima vice in Sueciam perveniſſe. Cooperatores habuit Giſlema-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

rum & VVitmarum. Illum Haraldo regi in Dania reliquit: hunc ſecum in Sueciam aſſumpſit. Vbi benigne à rege Berone IV ſuſcepti, in civitate Birchenſi verbum Dei publice prædicare permiſſi ſunt; totam civitatem Birchenſem, omnemque in circuitu regionem, ad veri Dei cultum converterunt; idola deſtruxerunt; eccleſias conſtruxerunt; multoſque per annum integrum Chriſto ſunt lucrati. His in Suecia patratis, Anſgarius ad Hamburgenſem eccleſiam (ubi epiſcopus erat) ſe contulit; relinquens ſuo loco apud Bircham ſanctum virum Simonem pontificem, & Nitardum presbyterum. Hi quum Chriſtianam doctrinam prædicarent, graviſſimas perſecutiones ab perfidelibus ſuſtinuerunt, & tandem glorioſo martyrio vitam conſummarunt. Poſtquam ſanctiſſimus vir Anſgarius relicta Suecia in ſuas terras rediiſſet, illud puſillo gregi Chriſtiano in Gothia accidit quod in caulis ovium abſente paſtore & veniente lupo evenire ſolet. Quippe, occiſo ſanctiſſimo epiſcopo Simone, & venerabili presbytero Nitardo, magna Gothiæ pars ad idololatriam eſt relapſa. Hoc potiſſimum accidit ex eo, quia rex Ingellus bellum ſuſceperat in

in avunculum ſuum Beronem. ex quo certamine immortalis Dei cultus, qui tenera radice ſubnitebatur, pæne everſus eſt. remanſit tamen aliqua pars populi in vero Dei cultu; ſed occulte. Mortuo Erico Sergerſel, ſucceſſit filius eius Ericus Aorſel. Quo dæmoniis immolante, pontifex, qui impiis ſacrificiis præerat, ſubita cæcitate percuſſus, coram rege ac tota populi multitudine concidit. qui poſtquam diu & fruſtra auxilia deorum ſuorum proſtratus imploraſſet, deſperato penitus uſu videndi, in domum ſuam eſt reductus. cui mater Ieſu (uti narrant) in ſomno ſe oſtendere dignata eſt, & ipſum filii ſui inimicum increpare cœpit; Noveris, inquiens, juſte tibi illatum eſſe quod pateris, qui honorem & obſequium Deo & Ieſu Chriſto exhibendum, dæmoniis impendiſti. nunc igitur, ſi ſanari vis, promitte, quod idolorum cultu abjecto, de cætero fidem Chriſtianam firma mente conſervabis, ſervandamque omnibus prædicari curabis. Quod quum ille promiſiſſet, mox deterſa cæcitatis caligine, lumen mentis & corporis recepit. Hanc gratiam conſecutus idolorum ſacerdos, mox apoſtolica vice fungens, omne regnum circumibat, mi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

rabilia Dei prædicans, & annuntians, Chriſtum verum eſſè lumen, ad revelationem omnium gentium. Favit illi populus, miraculi novitate attonitus, ſeque ad ſuſcipiendam fidem Chriſti parat. Quo & ipſe rex commotus, oratores miſit ad Bremenſem archiepiſcopum pro viris doctrina & ſanctitate præclaris, qui reparandæ fidei Chriſtianæ eſſent idonei. unde & viri præclari miſſi ſunt, Adalvardus, & Stephanus; qui ſubverſa idolorum ſuperſtitioſa cultura, populo Chriſtianam religionem ſedulo prædicarunt.

2. *Adalvardus* itaque ſecundus poſt S. Anſgarium epiſcopus fidem Chriſti in Suecia, præſertim circa Vpſaliam, prædicans, ad mandatum archiepiſcopi Bremenſis, ſecutus eſt oratores regis Stonchilli. à quo humaniter exceptus, iu civitate Sigtunenſi verbum Dei prædicavit & ſacramenta diſtribuit. Sed, populo ad idola everſa fremente, ingens ſeditio orta eſt; & ipſe rex Ericus, quum ſanctiſſimos viros defendere conaretur, à furente plebe primum contumeliis, deinde & morte affectus eſt; & Adalvardus apud Vpſaliam virgis cæſus, deinde ad civitatẽ Birchenſem reverſus, ibidem tandem vitę finem & ſepulturam invenit.

3. *Ste-*

3. *Stephanus*, qui una cum Adalvardo in Sueciam venerat, ipſi ſucceſſit, & non tam metu mortis, quam zelo propagandæ religionis, relicta Vpſalia, ad Helſingos ſe convertit. Huic genti non tam difficile fuit religionem perſuadere, adeo ut innumerabilis populus quantocius prædicationi illius acquieverit. Tandem conſummato tam laudabili ſtudio, in terris Heſingorum, quorum primus & præcipuus apoſtolus erat, martyrio coronatus eſt; ſepultus in eccleſia & villa Norala, ad auſtraliorem partem Helſingiæ. Poſt cuius obitum eccleſia Vpſalienſis ad aliquot annos à paſtoribus vacavit: donec Olaus Shothomings rex Sueciæ, legatos mitteret ad Eldredum regem Anglorum, ut viros aliquot in fide Chriſtiana eruditos ad ſe mitteret. Is miſit S. Sigfridum archiepiſc. Eboracenſem; qui relicta patria ad Gothiam meridionalem pervenit, ubi nunc exſtat eccleſia cathedralis Vexionenſis; quam erigendam curavit. mox ad regem ſe contulit; qui in fide eruditus & confirmatus, ſtatim ſuſcepto per manus pontificis baptiſmatis ſacramento, arcem regiam Huſabii in eccleſiam conſecrari præcepit; in qua ſanctus epiſcopus diu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

turniorem moram trahens, totam VVeſtrogothiam ad Chriſtum convertit & baptizavit. demum multis miraculis clarus, labore defeſſus, vitam finivit, & in eccleſia Vexionenſi ſepultus, in ſanctorum numerum poſtmodum fuit relatus.

4. *Suerinus*, quartus eccleſiæ Vpſalienſis epiſcopus. Hic intrepido animo deſtructis idolis verbum Dei annunciavit; & tandem plenus dierum, in Domino defunctus eſt.

5. *Nicolaus*, quintus eccleſiæ Vpſalienſis epiſcopus, magnę eruditionis & ſingularis ſanctimonię, incidit in infelicia tempora Ingonis regis junioris, quum jam tota patria verum Deum agnoſceret. itaque ab optimo rege liberaliter ſuſtẽtatus, libere fidem Chriſtianam prædicabat, Deoque & eidem regi fideliſſimum populum efficiebat. rege vero veneno exſtincto, optimus quoque paſtor ex animi mœrore pie in Domino vitam finivit.

6. *Sueno*, ſextus Vpſalienſis epiſcopus, eccleſiam à multis incommodis, quæ diſcordiam civilem comitari ſolent, prudenter præſervavit: Sedavitque domeſticum bellũ inter Sueciam & Gothiam ob electionem regis enatum; & electo demum Suerchero rege,

quie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

quietiora ſortitus eſt tempora. quorum commoditate ita uſus eſt, ut magnum ubique animarum lucrum faceret. inprimis ipſum regem ad multa præclara opera pietatis induxit. hic enim, inter cætera ſuæ regiæ magnificentiæ præclariora monumenta, monaſterium Alvaſtrenſe conſtruxit; in quo & ſepultus eſt. epiſcopus quoque haud diu poſt illum ſuperfuit.

7. *D. Henricus*, ſeptimus Vpſalienſis epiſcopus, totius Findlandiæ apoſtolus & patronus; qui, relicta patria in qua natus erat, exemplo S. Sigfridi, in Sueciam veniens Erico R. (qui poſtea Sancti nomen meruit) author fuit, ut memorabilem illam militiam in Findlandos idololatras pro dilatanda fide Chriſtiana ſuſciperet. quos bello adortus, comitem habuit Henricum epiſcopum; in pugna cruenta Findlandi ſuperati manus victori regi porrexerunt. Relictus poſt victoriam Henricus pontifex apud Findlandos, eos ad Chriſtum convertit & baptizavit anno MCLI; tandemque rex glorioſo martyrio pro religione & juſtitia certans occubuit, & in eccleſia Aboenſi eſt ſepultus.

8. *Coopmannus*, octavus epiſcopus. poſtquam S. Henricus, autoritate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ſummi pontificis Adriani papæ IV, anno MCLIV, ad diœceſim Aboenſem, quam nuper ad Chriſtum converterat, eſſet tranſlatus, in locum eius ſuffectus eſt; ſed poſt regis Erici martyrium, vix duobus annis revolutis, in fata conceſſit.

Hactenus Suecia tantum epiſcopos habuit; Carolus autem rex, qui Erico ſucceſſit, ut ſuos ab extraneo jugo in ſacris eriperet, ab Alexandro III p. R. pallium archiepiſcopale petiit, & haud difficulter impetravit.

Archiepiſcopi Vpſalienſes.

I. *STephanus* primus Vpſalienſis archiepiſcopus, ex Oſtrogothia ortus, in lege divina & humana excellenter eruditus, mundanæ felicitatis contemptor, eam monaſtico inſtituto, ſub regula divi Bernhardi, in monaſterio Alvaſtrenſi, commutavit. ex quo monaſterio rex Carolus, ob eximiam eius eruditionem & vitæ ſanctimoniam, evocandum curavit. Ab omnibus Sueciæ & Gothiæ incolis, ut pater patriæ, venerari meruit, & ad maximum pontificatum primus omnium in terris Suecorum ſublimatus eſt. Alexander autem papa III, comperta viri dignitate, miſſo ab urbe

Roma

Roma pallio, archiepiſcopali prærogativa ipſum tempore Friderici primi Imperatoris inſignivit; adjecta duplici Cruce, auro & gemmis illuſtri, cui lignum ſanctæ Crucis erat incluſum. Præterea & ſingulari dono librum euangeliorum ei contulit: quo ipſum legati munere apud externos & novellæ fidei populos inſtruxit. Obiit anno MCLXXXV, & pontificatus ſui XXIII, tranſlatus in monaſterium Alvaſtrenſe, unde prius evocatus fuerat.

2. *Ioannes*, ſecundus archiepiſcopus Vpſalienſis, Stephano ſuccedens, à Lucio III papa, tempore Friderici II Imperatoris, confirmationem & pallium eſt conſecutus; ſed anno pontificatus ſui tertio occiſus fuit à paganis Eſtonibus in propriis ædibus Almerſtok, anno Domini MCLXXXVIII; & ſepulturæ traditus in eccleſia Vpſalienſi.

3. *Petrus*, tertius Vpſalienſis archiepiſcopus, impetrato à Clemente papa, eius nominis tertio, circa tempora Henrici Imperatoris, pallio archiepiſcopali, tanto feliciorem occaſionem propagandæ religionis Chriſtianę ſortitus eſt, quanto nobilior tum rex Canutus, nimirum filius S. Erici, imperaret. In tumultu domeſtico inter

Suer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Suerconem regem & proceres, quem archipræſul ſedare moliebatur, exſtinctus eſt, & ſepultus Vpſaliæ anno M C XCVII, XVIII ſeptembr.

4. *Olaus Lamba-tunga*, ab Innocentio papa III (tempore Henrici V Imperatoris) confirmatus, & pallio archiepiſcopali inſignitus, paucis annis præfuit, anno M CC, 3 novembris Vpſaliæ ſepultus.

5. *Valerius*, Olao ſurrogatus, brevi quoque tempore præfuit; obiitque anno M CC XIX, VII idus aprilis, in eccleſia Vpſalienſi honorifice ſepulturæ traditus.

6. *Olaus*, ſextus Vpſalienſis archiepiſcopus, poſtquam ab Henrico papa III pallium accepiſſet, ſatis tranquillum pontificatum principio habuit. Poſtea per diſcordiam Folchungorum diſturbatum eſt regnum, ob mortem regis Ioannis, in cuius locum conſtitutus eſt Ericus cognomento Balbus. Et Præſul hic in fata conceſſit anno Chriſti M C C XXXIV, XIII kal. aprilis.

7. *Ierlerus*, à Gregorio IX papa fuit confirmatus. Huius tempore Ericus Balbus R. multa privilegia, libertates, immunitateſque eccleſiis & eccleſiaſticis perſonis conceſſit. Conſtituit quoque in eccleſia Vpſalienſi duas inſi-

gnes

gnes prælaturas, totidemque canonica ſacerdotia, quibus præpoſitus archidiaconus & duo canonici honeſte foveri poſſent. Eo tempore, Tavaſti armis ſuperati, ad fidem Chriſti & obedientiam regis adducti ſunt. quibus Ierlerus Thomam epiſcopum Aboenſem antiſtitem dedit. Obiit anno Chr. M CC LX, VIII kalend. ſeptembris. Sepultus Sictunæ in monaſterio prædicatorum. Quo tempore concilium à Guilielmo Cardinale Sabinenſi in Scheningia vetuſtiſſimo Oſtrogothorum opido, ſub Innocentio IV, fuit celebratum, & interdictum ſacerdotibus Suecorum matrimonium; quo ad ea tempora, more Græcorum, utebantur.

8. *Laurentius*, monaſticæ vitæ ſub regula S. Franciſci addictus, ſummo ardore & conſtantia fidem incolis regni prædicavit; & vitæ curriculo abſoluto ſepultus eſt Enecopiæ apud fratres ſuos minores, anno M C C LXVII, III nonas mart.

9. *Falco*, ex archidiaconatu aſſumptus, à Gregorio papa X conſecrationem & pallium conſecutus eſt. Hic eccleſiam Vpſalienſem magnifice conſtruxit: archiepiſcopalem ſedem ex antiqua Vpſalia in novam tranſtulit, &

in

in ea ipſa metropoli octo canonica ſacerdotia conſtituit. &, poſtquam omnia in regno compoſuiſſet, in fata conceſſit. Sepultus Vpſaliæ anno M CCLXXVII, V nonas martii.

10. *Iacobus Erlandi*, tempore Rodolphi Imperatoris Romanorum à Nicolao papa III conſecratus, multum in pontificatu laborem & dolorem invenit. à quo conſumptus, diem obiit Vpſaliæ, anno M CC LXXXI. ibique ſepultus eſt VIII calend. novembris.

Deinceps metropolis Vpſalienſis per annos XIV vacavit: nam tres quidem ſucceſſive electi ſunt archiepiſcopi; nempe Ioannes Odalphi, Magnus Boëtii, Ioannes epiſcopus Aboenſis: ſed quoniam pallium à ſede apoſtolica nō obtinuerũt, inter archiepiſcopos communiter non numerantur.

11. *Nicolaus Allonis* Anagnium ſeſe (quæ tunc erat curia ſummi pontificis Romani) contulit; palliumque archiepiſcopale facile impetravit. Inque patriam reverſus, & ſummo honore à rege Birgero exceptus, poſt multa præclare acta ad patriam cæleſtem tranſmigravit, anno M CCC V. Sepultus Vpſaliæ, II nonas febr.

12. *Nicolaus Catulli*, ob egregia in patriam merita, dignus habitus fuit qui

qui Nicolao ſuccederet. hic enim prius
epiſcopus Aroſienſis, pallium à Cle-
mente V circa tempora Henrici VII
Imperatoris obtinuit. Ericum & Val-
demarum fratres regis Birgeri (eo
quod Petrum Aroſienſem epiſcopum
in exilium egerant) excommunicavit;
qui facta digna pœnitentia, calicem
magni ponderis ex auro puriſſimi, &
alia donaria pretioſa, eccleſiæ Vpſa-
lienſi in expiationem admiſſi facino-
ris contulerunt. Hinc Nicolaus ſtatim
poſtquam ad archiepiſcopatum perve-
nit, obtinuit à rege Birgero privilegia
& libertates pro tota eccleſia Suecana,
prout in literis Birgeri continentur.
Optimus pontifex, magnitudine do-
loris ob diſcordiam civilem obrutus,
in fata conceſſit præmatura, anno
M CCC XIV, III calend. jun.

13. *Olaus*, ſapiens agnominatus, à
Ioanne Papa XXII, tempore Ludovici
IV Bavari, Imperatoris, confirmatus,
ac pallio pontificali decoratus eſt, an-
no M CCC XV. Hic incidit in ea tempo-
ra quibus implacabile odium viguit
inter regem Birgerum & fratres eius;
ad quod compeſcendum, plurimum,
verum fruſtra, laboravit. Tandem la-
boris pertæſus, in Chriſto beate obdor-
mivit, anno M CCC XXX, III idus martii.

Huius

Huius Olai tempore regnum poſt mi-
ſerum fatum regis Birgeri vacavit. Suf-
fectus autem Magnus Smech, Ingeber-
gis filius, cum conſiliariis (tametſi mi-
norennis) omnia Eccleſiaſticorum pri-
vilegia confirmavit.

14. *Petrus Philippi*, à Ioanne papa
XXII, tempore Ludovici Imperatoris
in locum demortui Olai ſuffectus, &
pallio archiepiſcopali inſignitus eſt.
Contemptis mundi illecebris & vani-
tatibus ſe totum divinæ religionis ob-
ſequio mancipavit; ſuſceptoque S. Do-
minici habitu, inſignem ſe divini ver-
bi prædicatorem præbuit. Multos ſua
patientia eo traduxit, ut humanius &
mitius clericos tractarent. Obiit, anno
M CCC XLI. Sepultus Sigtunæ apud fra-
tres Prædicatores.

15. *Hemmingus*, à Benedicto XI
papa, tempore Ludovici II Imperato-
ris, accepto pallio, meruit inter archie-
piſcopos numerari; antea præpoſitus
Aroſienſis. Huius tempore terra Sca-
nia graviſſima ſervitute à Teutonicis
premebatur. in qua in libertatem vin-
dicanda plurimum hic Præſul labora-
vit; ad Vardbergum oppidum Hallan-
diæ, medio novembri, cum omnibus
epiſcopis ſuis, & Petro archiepiſcopo
Lundenſi, profectus: ubi conſentien-

tibu

tibus & petentibus rege Daniæ Chriſtophoro, totoque Danico ſenatu, ingenti ſumma, nimirum 2000 librarum argenti puri, Holſatis ſoluta, Scania imperio Suecico adjudicata eſt. Quam tamẽ an. M CCC XL Valdemarus rex Daniæ ſibi vindicavit, abuſus ſimplicitate Magni Smech, ac dolo liberis eius omnibus combuſtis. Poſt hæc & alia præclara in patriam merita, æterna dignus memoria, defunctus eſt, anno M CCC LI.

16. *Petrus Gothus Schoningenſis*, per Clementem papam VI, tempore Caroli IV Imperatoris, ab eccleſia Lincopenſi ad Vpſalienſem tranſlatus, meruit archiepiſcopali pallio decorari. Hic ab infantia bonis litteris & moribus à parentibus ſuis in oppido Schoningẽſi antiquiſſimo Oſtrogothorum fuit imbutus, unde multi ſancti pontifices & prȩlati originem traxiſſe memorantur. Hic bonus pontifex plurima incommoda perpeſſus in aula regis Magni Smech, eorum pertȩſus tandem in Chriſto pie obiit, anno M CCCLXVI, XVIII octobr.

17. *Birgerus Gregorii*, ab Vrbano papa V, imperante Carolo IV, confirmatus, & pallio archiepiſcopali in Viterbio decoratus eſt. Huius quanta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

fuerit in ſacris literis diviniſque & hu-
manis legibus ſcientia, ſatis oſtendunt
eccleſiaſticæ hiſtoriæ quæ ab eius fœ-
cundiſſimo ingenio prodierunt. Ho
tempore miſſi ſunt in Sueciam fratres
S S. Dominici & Franciſcani. Hic Bir-
gerus anno Domini M CCC LXXVII, pri-
ma die junii, in oppido Telgenſi, cele-
bravit concilium provinciale contra
uſurarios & alios errores. Item conci-
lium provinciale celebravit Vpſaliæ.
Idem cum epiſcopis ſuis & omnibus
abbatibus regnorum Sueciæ & Gothiæ
ſcripſit Vrbano & Gregorio II, & Vr-
bano VI, pro canonizatione S. Bir-
gittæ: prout in examine eius inter acta
producta, ſub eorum ſigillis, Romæ in
hoſpitali eiuſdem S. Birgittæ demon-
ſtrari poteſt. Ab eodem anno M CCC-
LXXX, die XI menſis ſeptembris, cele-
bratum eſt concilium provinciale in
oppido Telgenſi. Hic & legendam S.
Birgittæ compoſuit; in qua continen-
tur hæc verba: Beata Birgitta, in re-
gno Sueciæ oriunda, non ſolum juxta
revelationem divinitus ſibi factam ex
ſanctorum ibidem regum progenie,
qui ſuis ſanctis promeruerunt meritis
ut magnificaret Dominus miſericor-
diam ſuam cum illa, illuſtrem duxit
originem; verum etiam de nobilibus
devo-

devotiſque progenitoribus & parentibus nata fuit. Poſt plurima præclara facta obiit hic pontifex anno MCCCLXXXIII, V idus martii.

18. *Henricus*, ob excellentia animi dona vitæque probitatem, ab Vrbano VI, quo tempore Venceſlaus imperare cœpit, pallio archiepiſcopali meruit honorari, Margareta imperium ſuper Sueones tenente. Multa ſalutaria conſilia contulit cũ ſenatorib⁹, ut Ericum Pomeranum in regem ſuaſu Margaretæ eligerent. à quo non parum moleſtiæ percepit, poſtquam Margaretæ filius adoptivus effectus eſt, una çum ea multis annis regnans: de proviſionibus quippe eccleſiarum ſe ingerere nitebatur; ſed conſtantia & magnanimitate pontificis repreſſus, minus audere cœpit; donec, mortua regina Margareta, pleniorem occaſionem deteſtabilis ſui propoſiti aſſequeretur; prius tamen Henricus requiem in cælo nactus eſt, anno MCCCCVIII, XXIV martii.

19. *Ioannes Gerichini*, natione Danus, à Gregorio XII, temporibus Roberti Bavari Imperatoris, confirmatus, & pallio inſignitus, per aliquot annos majore uſus eſt licentia quam pontificem decebat. temporalibus enim ſeſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

negotiis immiſcuit, regalia tributa colligendo, & clerum diœceſeos ſuæ extorſionibus affligendo. colonis item ecclefiarum gravis & intolerabilis erat nimia hoſpitalitate & exactione. Conſiſtoriales ſuos contemptui habuit tam in conſiliis quam converſatione. Cum mulieribus nobilibus nimiam familiaritatem habuit: Quare conſiſtoriales tam ſcriptis quam vivæ vocis oraculo, multipliciter eum ſunt adhortati, & fideliter monuerunt. Ortaque tandem gravi infamia, regis quoque animus cõtra eum graviter commotus eſt. Vnde tam per regem quam per Capitulum impetratus eſt in cauſa ipſius judex delegatus archiepiſcopus Rigenſis: qui propterea Holmiam venit; cauſſaque cognita, & relata ad Papam, privatus eſt Vpſalienſi præſulatu, & in carcerem regis conditus. Elapſus autem è carcere venit in Iſlandiam; factuſque epiſcopus Scalatenſis, à ruſticis diœceſeos eiuſdem crudeliſſime fuit interemptus.

20. *Ioannes Haquini*, Gothus Vaſtenenſis, licet ante aſſumptionem monachus eſſet, de ordine S. Birgittæ Vaſtenenſis, & vitæ ſanctimonia inſignis; tamen à patribus eccleſiæ Vpſalienſis nequaquam fuiſſet electus, niſi rex

rex Ericus mandaſſet; qui ſummo Pontifici, Martino Papæ V, tempore Sigiſmundi Imperatoris, ſcripſit, & huic pallium archiepiſcopale gratis impetravit, ea conditione, ut depoſito habitu ordinis S. Birgittæ in poſterum uteretur habitu eorum qui vocantur Canonici regulares Auguſtini. Fuit devotus, modeſtus, ac prudens; remiſſus tamen in officio ſuo paſtorali regem tempore ſuo pro magna parte conſiliis ſuis dirigebat. ædificavit Vpſaliæ domum lapideam novam in curia archiepiſcopali. & tandem morbo lepræ infectus, obiit ſubito in negotio viſitationis, anno MCCCCXXXI, V id. februar.

21. *Olaus Laurentii*, Treudæ non procul ab Vpſalia natus, primum domeſticis præceptoribus traditus, ſuper omnes coætaneos ſuos eruditione & moribus enituit. deinde & miſſus eſt à Capitulo & patribus eccleſiæ Vpſalienſis ad præclaram Vniverſitatem Pariſienſem; in qua brevi doctiſſimos viros ingenio, facundia, prudentia, viſus fuit ſuperare. Quibus virtutibus ornatus, ſummo gaudio in patriam reverſus excipitur, & præpoſituræ dignitate omnium conſenſu honoratur. Igitur mortuo Ioanne Haquini,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

concorditer electus eſt in archiepiſc
pum; & difficillimo itinere per Finn
niam, Livoniam, Boruſſiam, Sileſia
profectus, Romam tandem appulit;
benevole ab Eugenio Papa (tempo
Sigiſmundi Imperatoris) conſecrati
nem & pallium impetravit. Quo con
perto, rex Ericus implacabili exarſ
odio, & ſummo conatu hanc ſtudu
electionem & conſecrationem imp
dire, & hunc Olaum falſo apud Pa
pam accuſavit. Durante hac diſco
dia inter regem Ericum & Olaum, ſub
ſtituit rex alium archiepiſcopum, no
mine Arnoldum Clementis, Bergen
ſem Norvegianum; qui à Deo pro
nus percuſſus, crudeli morte exſpira
vit. Huic rex rurſus alium ſubſtitui
Norvegianum, nomine Zorlacum
Qui, cognita diſſenſione in regno, fu
gam paravit. Sub hoc tumultu Olau
regi eſt reconciliatus, & ad eccleſian
Vpſalienſem magna lætitia reductu
tandemque veneno exſtinctus periit
anno M CCCC XXXVIII, VII cal. jul.

22. *Nicolaus Ragvaldi*, Gothu
Vexionenſis, poſt obitum Olai poſtu
latus eſt archiepiſcopus; vir multę eru
ditionis & prudentiæ. Talem ſe reg
& patriæ præbuit, ut omnium aquilo
narium regnorum põtifices pręcellere
puta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

putaretur. nam unus ex omnibus electus qui nomine regis quatuorque regnorum ad concilium Baſilienſe mitteretur, à patribus ſummo honore fuit exceptus; & præ cæteris omnibus congregatis dignus judicatus, qui perplexam & diuturnam illam diſcordiam inter regem Galliæ & Ducem Burgundiæ, una cum archiepiſcopo Nicoſienſi exſtingueret; quod & prudenter & ſedulo perfecit, à Principibus ipſis jam reconciliatis, donis magnificentiſſimis ornatus. Plurima præterea laude digna effecit. inter quæ hoc præcipuum, quod ad honorem patriæ, hiſtoriam de antiquitatibus, origine, progreſſu, victoriis & eminentia Gothorum pertexuit; & in publico omnium conſeſſu ita peroravit, ut perſuaſum eſſet patribus, regi Gothorum nulla injuria primum deberi locum inter reges & Principes Chriſtianos. (Exſtat hæc oratio apud Ioannem Magnum, lib. 16, cap. 28.) Obiit anno Chr. M CCCC XLVIII, XVII febr., & Vpſaliæ ſepultus eſt.

23. *Ioannes Benedicti* de Saleſtadt, vir nobilitate & literarum præſtantia præclarus, communi patrum conſenſu poſt fata Nicolai ad dignitatem pontificiam adſcendere meruit. Et, quoniam eo tempore ſchiſma vigebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

in eccleſia Romana inter Felicem & Nicolaum, miſſi ſunt ſolemnes nuncii à capitulo Vpſalienſi qui confirmationem & pallium electo pontifici ſuo impetrarent; plures item alii, cum huiuſmdoi mandato, ut ab invicem diviſi, per diverſas tranſirent nationes, diligenter inquiſituri, uter haberetur pro indubitato apoſtolico ſucceſſore; quem autem cognoſcerent pro vero haberi ſummo Pontifice, ab illo confirmationem & pallium poſtularent. Altera pars ad concilium Baſilienſe, altera Romam ſe contulit ad Nicolaum Papam V. Qui eidem electo archiepiſcopo reſcripſit, præcepitque, ut, damnati concilii Baſilienſis confirmatione rejecta, à ſe unico & vero ſummo pontifice acciperet confirmationem. Hic præſul, incolis regni obnixe petentibus, ut ſe à tyrannide regis Caroli liberaret, regi bellum movit, eumque Stockholmiæ multitudine incolarum ſtipatus obſedit. Rex fugam capeſſere coactus, Gedanum ſe contulit. Archiepiſcopus autem, cum paucis conſiliariis, imprudenter Chriſtiernum regem Daniæ in regnum accerſitum, Stocholmiæ temere, & abſque ſenatus regni conſenſu decretoque populi, coronavit. Quod illius
factum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

factum Chriſtiernus poſtea ſumma ingratitudine compenſavit, & præſulem abſque juſta cauſſà ſecum captivum in Daniam abduxit, perpetuoque carceri mancipavit; donec Catillus, epiſcopus Lincopenſis, collectis undique copiis, Chriſtiernianæ factionis homines ex Suecia ejecit, Carolum ex Boruſſia revocavit, archiepiſcopumque è manibus & carcere Chriſtierni eripuit, eumque ad ſuam metropolim redire permiſit, patria cum rege & pontifice in libertatem & tranquillitatem reſtituta.

24. *Iacobus Vlfonis*, quum Romę intellexiſſet, regẽ Carolũ in locum defuncti Ioannis archiepiſcopi quemdam Tondonem decanum Lincopẽſem, capitulo invito, intruſiſſe, indigniſſime tulit eam regis præſumptionem, quæ legibus divinis & humanis nimium repugnare ſibi videbatur: ideoque ſibi conſecrationem & pallium impetravit à Paulo II papa, (tempore Friderici III Imperatoris, anno 1469,) & limina patrię ingreſſus, ſpectator factus eſt atrocis prælii, quod anno 1471, 8 octobris, juxta mænia civitatis Holmenſis, inter Chriſtiernum, eius nominis primum, regem Daniæ, & Stenonem Sture, regni Sueciæ gubernatorem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

commiſſum fuit. Senatorum enim rogatu in numerum ſenatorum adſcriptus eſt. quod tamen ſtrenue recuſabat. Hic pontifex, multis injuriis laceſſitus, atq; defatigatus, circa quadrageſimum ſextum ſui pontificatus annum, archiepiſcopatũ in manus Leonis papæ X, in favorem Guſtavi Trolle, reſignavit; & ſupervixit annis VIII. Tempore huius archiepiſcopi Iacobi erat in Suecia Bartholomæus de Camerino, quæſtor Innocentii VIII; qui maximum theſaurum è regnis aquilonaribus exportavit, ſub prætextu debellandi Turcam. Mors huius archiepiſcopi incidit in annum 1522. nec corpus eius permiſſum eſt eccleſiaſticæ ſepulturæ commendari ante annum 1526. quod tunc tranſlatum fuit ex monaſterio Carthuſianorum Gripsholmenſi, in quo obierat, & Vpſaliæ honorifice ſepultum IV febr. eiuſdem anni. Inter cætera huius præſulis egregie facta haud minimũ eſt, quod ſumma cura & induſtria allaboravit, ut academia inſtitueretur Vpſaliæ, conſilio cleri totius regni in eum finem coadunato, & regis conſenſu impetrato: è ſynodo quoque Romam cum literis ablegatus eſt Ragualdus Ingemundi, canonicus Vpſalienſis; qui ea,

quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

quæ jam commonſtrari poſſunt, privilegia Sixti IV Pontificis, anno CIↃ.CCCC LXXVI, III kalend. martii, in urbe Roma exarata, obtinuit; quibus Vpſalienſi academiæ eædem prorſus immunitates, quæ Bononienſi, conceduntur.

25. *Guſtavus Trolle*, patrem habuit Ericum Trolle, genere, eruditione, virtutibus nobiliſſimum. Huic confirmationem & pallium Steno Sture per literas petiit à Leone X papa, impetravitque anno CIↃ IↃ XV. Munus pontificale ſumma difficultate peregit, una cum Chriſtierno regno expulſus, & extra patriam mortuus.

26. *Iohannes Magni*, Gothus, Lincopiæ anno CIↃ CCCC LXXXVIII, XIX martii, ex honeſtis parentibus natus, & eorum cura bonis litteris mancipatus, laudabiles valde progreſſus in iis fecit, non modo domi, ſed & in clarioribus Germaniæ, Galliæ & Italiæ academiis. Iuſſus quoque eſt à Stenone Sture, regni Sueciæ gubernatore, ad Romanam curiam ſeſe conferre, ut doctiſſimorum virorum inſtitutione & conſuetudine talis evaderet, qualem reſpublica Suecana unice flagitabat. &, poſtquàm gradu magiſterii in gymnaſio Peruſiano eſſet inſignitus, & pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

& profeſſor theologiæ factus; Romam ab Adriano VI papa fuit evocatus; eique legatio in cauſſà periclitantis fidei Romano-catholicæ in Suecia eſt deſtinata. Qui quum in Sueciam veniſſet, comperit, Guſtavum à proceribus regni anno CIϽ IϽ XXIII, VI die junii, in regem fuiſſe electum & coronatum. qui adeo in religione reformata erat confirmatus, ut legatus fruſtra in ipſo ab ea deducendo laboraverit. nihilo ſecius à rege & proceribus regni capitulique Vpſalienſis archiepiſcopus, ſpecie recuſantis, electus eſt. ſed, quum reformatam religionem amplecti nollet, fruſtratus eſt officio archiepiſcopali, Romamque reverſus. ubi tandem mortuus, anno CIϽ IϽ-XLIV, XXII die martii. Hic hiſtoriam Gothorum ſumma diligentia & fidelitate conſcripſit, item hiſtoriam metropolitanæ eccleſiæ Vpſalienſis, Romæ editam CIϽ IϽ LX.

Hi præfati XXVI archiepiſcopi Romanæ religioni fuerunt addicti, & à Pontificibus Romanis confirmati, & pallio archiepiſcopali inſigniti.

27. *Laurentius Petri*, Gothus, poſtquam Ioannes Magni Romam eſſet regreſſus, & reformata religio ſecundum confeſſionem Auguſtanam in

Sueciam

Sueciam ſpargi & propagari cœpit, ad munus archiepiſcopale, poſtulante rege Guſtavo, & toto Capitulo Vbſalienſi, electus eſt, anno CIↃ IↃ XXXI. pallio archiepiſcopali à papa confirmari & decorari noluit; ſed ſimplici ſuffraganearum electione & trium epiſcoporum ordinatione fuit contentus. Hic Laurentius fratrem Germanum habuit Olaum Petri. qui circa annum Chriſti CIↃ IↃ XX VVittebergæ ſtuduit, & attentiſſimus B. Martini Lutheri diſcipulus fuit: quem contra Papam legentem diſputantemque audivit, & publico ſcripto indulgentias papales impugnavit. Hic Olaus, doctrina & moribus B. Lutheri ita informatus, in Sueciam reverſus eſt, eo ferme tempore quo Synodus provincialis Stringnenſis celebrata eſt, anno CIↃ IↃ XXIV; ubi Guſtavus electus eſt. Hic Olaus eamdem, quam imbiberat, doctrinam publice & privatim coram rege & proceribus regni, nullo reſiſtente, prædicare cœpit. Quæ ut vera & orthodoxa fuit, ita felicem & optatum progreſſum & eventum ſortita eſt. Hanc rex amplexus eſt. & præfatus Olaus hoc ipſo ſingularem gratiam apud regem cõſequutus eſt; idoneumque nactus eſt diſcipulum Laurentium

Andreæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Andreæ, preſbyterum & archidiaconum eccleſiæ Stringnenſis: & uti Lutherus & Melanchthon in Germania; ſic hi duo in Suecia, abjecto jugo papali, eccleſiam, à fæcibus pontificis purgatam, in vera ſalutifera euangelica doctrina informarunt: ut item Guſtavus à ſervitute civili rempubl. Suecanam ad optatam libertatem vindicavit; ita & hi eamdem à ſervitute eccleſiaſtica in veram libertatem reſtituerunt, & per totum regnũ euangelicam doctrinam ſeminarunt. Nec minori diligencia & dexteritate Laurentius Petri, archipræſul Vpſalienſis, in hoc negotio laboravit; qui cum fratre ſuo Olao ſacra biblia in linguam Sueticam ex verſione Germanica Lutheri transtulit.

28. *Abrahamus Andreæ Angermannus* incidit in tempora Ioannis regis III. ſub quo viguit illud malum Liburgicum multis exoſum, cui ſe archiepiſcopus oppoſuit. cuius rei cauſſa in exilium fuit pulſus. quo ſedato in patriam eſt reverſus.

29. *Olaus Martini*, vir ſingulari pietate, & in ſacris literis apprime eruditus: in concionibus ſacris excellens, quæ ſi typis mandatæ eſſent, magnum ubique frũctum commune mi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

ne miniſterium eccleſiaſticum ſentiret.

30. *Petrus Kenicius*, Bothnienſis, SS. Theol. Doctor, & academiæ Vpſalienſis vicecancellarius; antequam ad hanc dignitatem ſolemniter vocatus fuit, Eccleſiæ Scarinenſi in munere epiſcopali ſumma cum laude præfuit; qui etiamnum, Dei favente gratia, ſuperſtes eſt, & docet: vir mira ſane gravitate, & animi corporiſque dotibus ſummis præclarus; quem D. O. M. ad nominis ſui gloriam & reipubl. Suecanę adjumentum maximum diu beateque vivere ſinat.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 44